APOSTOLUL

1999 XX 2019

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL XXI, NR. 219 martie 2019
http://apostolul.slineamt.ro

Sub semnul curajului şi al solidarităţii

Curaj. Este cuvântul pe care ar trebui să îl predăm mai des în şcoli, este termenul care nu ar trebui să rămână într-un dicţionar explicativ al limbii române şi atât. Cu el ar trebui să începem să le povestim copiilor noştri despre călătoria numită viaţă.

Dragi colegi, despre curajul de a spune lucrurilor pe nume, despre curajul de a fi noi înşine, despre curajul de a împărtăşi cu cel de lângă tine, despre curajul de a căpăta putere şi despre curajul de a face bine vreau să vă vorbesc în acest număr aniversar al Revistei „Apostolul”.

Îmi argumentez alegerea, spunându-vă că voi aţi demonstrat, cu această publicaţie, ce înseamnă să ai curajul să vorbeşti despre educaţie într-un mediu în care societatea ne provoacă destul de des să ţinem pasul cu schimbările.

Admir ambiţia echipei redacţionale care a ţinut vie această publicaţie, cu eforturi, dar mai ales cu un crez profund, acela că fără oameni care scriu vom deveni mai săraci. Acestor oameni ar trebui să le mulţumim pentru că au... curaj. Mă bucur că sunt cititori care aşteaptă de la o lună la alta fiecare număr, pentru veştile din educaţie, primite astfel, dar mai ales pentru acele articole de analiză, plină de substanţă, care ne oferă perspective noi asupra modului în care putem înţelege sistemul de învăţământ în profunzimea sa.

Preşedinte FSLI, Simion HANCESCU

(continuare în pag. 2)

Revistei *APOSTOLUL*, cu dragoste

A vorbi despre aniversarea a douăzeci de ani de apariţii, a seriei noi, a revistei cadrelor didactice din judeţul Neamţ, *Apostolul*, înseamnă mai mult decât a adresa un omagiu.

Înseamnă transmiterea preţuirii şi recunoştinţei noastre pentru toţi cei care sunt implicaţi în acest proiect ziaristic, social dar, în egală măsură, cultural.

Înseamnă, de asemenea, clipe de reflecţie şi aducere aminte a faptelor, gândurilor, creaţiilor, experienţelor care au fost găzduite în paginile generoasei publicaţii pentru a informa, mobiliza, încânta şi desfăta cititorii.

Înseamnă, în acelaşi timp, implicare, dăruire,

Iacob BACIU, Preşedinte CSDR

(continuare în pag. 2)

La acest moment aniversar...

Cu ocazia frumoasei aniversări de 20 ani de la reapariţia revistei cadrelor didactice din Judeţul Neamţ „Apostolul”, Vă transmitem un salut frăţesc din partea Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova şi cele mai alese cuvinte de felicitare.

În martie 1999, o echipă de vizionari, a decis să renască Revista „Apostolul”, care avea o frumoasă istorie venită din „imperioasa necesitate dăscălească, având menirea

Ghenadie DONOS,
preşedintele Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova

(continuare în pag. 2)

Un nou început

În urmă cu 20 de ani un grup de Oameni cu sufletul mare s-au gândit că revista interbelică „Apostolul” a dascălilor nemţeni trebuie să renască, după ce vremuri vitrege îi întrerupseseră apariţia. Era nevoie acum, ca şi atunci, de un simbol în jurul căruia dascălii să fie mai uniţi, să-şi exprime, neîngrădit, părerea despre tot ce înseamnă învăţământ şi educaţie.

Şi s-a pornit la drum. Un drum nou, cu multe provocări dar cu bucuria reuşitei: apariţia primului număr al Revistei „Apostolul” – serie nouă. Drumul continuă de 20 de ani mai lin, mai anevoios, dar neîntrerupt în ciuda a numeroase încercări. Acest lucru a fost posibil datorită trudei neobosite şi tenacităţii consiliului de redacţie la care s-au adăugat competenţa şi profesionalismul. Toate acestea au primit „binecuvântarea” numeroşilor cititori care apreciază revista ca fiind una necesară şi de ţinută.

Mulţumesc şi mă înclin în faţa ctitorilor noii reviste, precum şi în faţa celor care şi-au împărtăşit, în paginile ei, gândurile, trăirile, experienţele de viaţă şi didactice.

După 20 de ani, vorbim de un altfel de început. Revista „Apostolul” va cuprinde şi contribuţii ale

Preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ, prof. Gabriel PLOSCĂ

(continuare în pag. 2)

Martie, 2019: Liviu RUSU, Mihai FLOROAIA, Gheorghe AMAICEI, Gabriel PLOSCĂ, Dorin DAVIDEANU, Alexandru COVASAN, Dorian RADU (sus, de la stânga la dreapta), Mircea ZAHARIA, Violeta MOŞU, Constantin TOMŞA, Gianina BURUIANĂ, Gabriela GRIGORE (jos, tot de la stânga la dreapta)

Sub semnul curajului şi al solidarităţii

(*urmare din pag. 1*)

La o scară mai largă, sistemul de învăţământ rămâne tot o dovadă de curaj. Este vorba despre puterea celor care au ales să transforme o meserie într-o vocaţie, dar şi într-un stil de viaţă. Educatorii, generic vorbind, şi-au transformat vieţile în jurul acestei profesii, pentru că ei sunt cei care au respect pentru ceea ce clădesc în fiecare zi, au responsabilitatea pentru amprenta pe care o lasă asupra elevilor şi au curajul să nu abandoneze chiar şi atunci când problemele cu care se confruntă pot să devină prea apăsătoare. Şi pentru că noi am înţeles curajul de care colegii noştri dau dovadă, ne-am ales misiunea: aceea de a le spori încrederea în ei şi de a le oferi susţinere în curajul lor, iar pentru toate acestea există un cuvânt: **solidaritate**. Sindicalismul pe care federaţia noastră îl promovează nu este acela al unei lupte surde, prin care vrem doar să ne facem auziţi. Noi vrem să construim şi vrem să susţinem dezvoltarea, răspunzând unor nevoi actuale ale oamenilor care ne stau alături. Avem nevoie însă şi noi, la rândul nostru, de susţinerea tuturor, pentru a prinde mai mult curaj şi încredere că ceea ce facem este bine.

Felicit încă o dată echipa redacţională a Revistei cadrelor didactice *Apostolul*, „atipică" prin încăpăţânarea cu care doreşte să demonstreze că este mult mai plăcut sufletului să răsfoieşti paginile unei reviste şi să citeşti conţinutul acesteia, decât să rămâi ancorat doar în universul virtual al informaţiilor citite pe telefon sau computer. Aici cuvintele scrise fără să mutileze limba română poartă substanţa unor emoţii care nu sunt distructive. De aceea, pentru binele cititorilor, doresc să apară cât mai multe numere ale publicaţiei care să ajungă în cât mai multe unităţi de învăţământ! La mulţi ani, dragi colegi!

Încă o Aniversare

Popasul de-acum cinsteşte momentele trăite, scrise şi transmise şcolii româneşti prin veritabila revistă culturală, realizată urmând ştiinţa umană. În neîncetata succesiune existenţială, doresc acestei excelente publicaţii Divina Binecuvântare pe traseul spre Marele Infinit.

Prof. univ. dr.
Vasile POSTOLICĂ

Revistei *APOSTOLUL*, cu dragoste

(*urmare din pag. 1*)

Consecvenţă, profesionalism din partea celor care au făcut şi fac posibilă apariţia revistei în numele şi spre folosul cadrelor didactice.

Înseamnă şi multă dragoste şi emoţie aşezate în paginile revistei cu măiestria ce este dăruită doar celor „aleşi".

Înseamnă şi încăpăţânarea de a păstra şi perpetua un bun ce ţi-a fost lăsat moştenire de înaintaşi.

Înseamnă şi posibilitatea de a avea o tribună vie pusă la dispoziţia tuturor acelora care vor să împărtăşească experienţe de viaţă.

Înseamnă, până la urmă, păstrarea identităţii noastre culturale, naţionale şi profesionale.

Revista *Apostolul* a devenit un simbol al luptei pentru promovarea statutului cadrului didactic într-o Românie care are din ce în ce mai multă nevoie de educaţie.

Revista *Apostolul* vorbeşte, fără precupeţirea niciunui efort, despre necesitatea preţuirii şcolii şi aşezarea dascălilor pe un piedestal al recunoştinţei.

Revista *Apostolul* a trecut de mult graniţele judeţului Neamţ ajungând să fie cunoscută în toată ţara. A ajuns, cred eu, şi la sufletul colegilor şi fraţilor noştri din Republica Moldova.

De aceea a vorbi despre revista *Apostolul* la ceas aniversar înseamnă mult prea puţin oricât de măiestru ai folosi cuvintele.

La mulţi ani!

La acest moment aniversar...

(*urmare din pag. 1*)

Precisă de conlucrare între toţi dascălii, în scopul uşurării muncii pe ogorul şcolii". Am adus acest citat din îndepărtatul 1934 pentru a constata că, de fapt, scopurile celor care au creat revista „Apostolul" în 1934, a vizionarilor din 1999 şi al nostru, în acest început de primăvară 2019, a rămas acelaşi – conjugarea eforturilor pentru a asigura „apărarea intereselor de corp, acordând atenţie acelora ce propun îndreptări în sprijinul dăscălimii".

Sprijinim în totalitate iniţiativa actualei conduceri a Sindicatului din Învăţământ din Judeţul Neamţ şi a echipei redacţionale de a oferi, pe paginile revistei nemţene o platformă comună de discuţie pe teme care ne unesc – viaţa şcolii de zi cu zi, activitatea sindicală, măiestria pedagogică, dar şi promovarea valorilor româneşti.

Avem intenţia de a pune umărul, împreună cu colegii din Judeţul Neamţ, la fortificarea revistei, pentru ca ea să devină o punte între cadrele didactice de pe ambele maluri ale Prutului. Vom sta şi noi, împreună cu Dumneavoastră, „de veghe, cu pixul în mână, la hotarele limbii şi culturii române" încercând să păstrăm şi să promovăm valorile naţionale.

La acest moment aniversar, Vă aducem mulţumiri pentru activitatea de zi cu zi în folosul comunităţii pedagogice. Totodată, ne exprimăm convingerea că şi în continuare veţi da dovadă de o reflectare obiectivă a realităţii şi o abordare constructivă a subiectelor ce ţin de dezvoltarea şcolii naţionale, a învăţământului românesc, astfel bucurându-vă de tot respectul, încrederea şi aprecierea comunităţii.

La mulţi ani!

În numele Apostolului

Apostolul – preţioasă piatră rară, prelucrată cu măiestrie de consiliul de redacţie, condus de domnul Mircea Zaharia, un iniţiat în arta şlefuirii cuvintelor şi ideilor, faţetelor pietrei, până când o face să reflecte lumina dintr-o bijuterie cu un design unic şi special care se accesorizează perfect Sindicatului Lucrătorilor din Învăţământ Neamţ.

Apostolul – revista cadrelor didactice din judeţul Neamţ, un proiect interbelic de presă scrisă care s-a reinventat, de 20 de ani, prin adaptarea la contextul social, cultural şi tehnologic/ digital, în numele Apostolului, cu un conţinut autentic, cu teme şi mesaje esenţiale, dând totodată o şansă şi cititorului online.

Apostolul – publicaţia care a rezistat probei timpului, pentru că a fost clădită pe visul intelectualilor-apostoli de a reînvia spiritul unei comunităţi cu evenimentele şi emoţiile ei, a ţinut proaspătă agenda preocupărilor semnificative şi a pledat pentru unitate şi solidaritate în apărarea identităţii cetăţii.

Faptul îmbucurător că revista bate spre 220 de apariţii confirmă importanţa ei şi nevoia dascălilor, membrii FSLI, de a se regăsi în astfel de publicaţii. Cu tehnologie sau fără, indiferent de revoluţiile digitale care vor urma, forumiştii, bloggerii, facebookiştii, generaţiile viitoare vor avea nevoie de astfel de repere, adică de Apostoli care să propovăduiască despre normalitate şi reaşezarea valorilor.

La cea de-a 20-a aniversare, maramureşenii (editori ai revistei *Şcoala maramureşeană* şi buletinului informativ *Jurnal sindical*) felicită colegii nemţeni şi pe preşedintele sindicatului lor, profesorul Gabriel Ploscă, pentru realizarea acestui proiect minunat, dorindu-le în continuare răbdarea şi tăria pietrei, pentru a rămâne în timp un mărturisitor al aspiraţiilor şi visurilor acestei generaţii de apostoli.

La mulţi ani *Apostolului* şi la multe aniversări!

Prof. Ioana PETREUŞ,
Preşedinte Sindicatul Liber din Învăţământ Maramureş

Un nou început

(*urmare din pag. 1*)

românilor, fraţii noştri, de pe celălalt mal al Prutului. Vom fi împreună şi prin această revistă, aşa cum este firesc şi îi stă bine unui neam. Şi dacă sărbătoarea „Apostolului" se petrece într-o zi de 27 martie, acest lucru nu este deloc întâmplător. Am dorit să cinstim şi în acest fel istorica Unire a Basarabiei cu Patria-Mamă şi în acelaşi timp să spunem, fără putinţă de tăgadă, că neamul românesc va rămâne întreg şi unit, chiar şi în timpuri potrivnice.

La mulţi ani, „Apostolul"!
La mulţi ani, dragi colaboratori de dincolo şi de dincoace de Prut!
La mulţi ani, dragi cititori de pretutindeni!

APOSTOLUL – O pledoarie pentru inteligenţă şi creativitate

Revin cu plăcere, cu bucurie printre colegii de la Neamţ şi de pretutindeni care îşi încredinţează gândurile paginilor scrise cu generozitate şi temeinicie în revista *Apostolul*.

Admir şi felicit Consiliul de redacţie condus cu ştiinţă şi talent de redactorul-şef Mircea Zaharia, pentru calitatea, eleganţa şi diversitatea materialelor publicate care reuşesc să inspire încredere şi curiozitate cititorului, pentru acurateţea scriiturii, forma de prezentare şi ţinuta intelectuală a articolelor publicate.

Cu aceleaşi gânduri apreciez munca, voinţa şi perseverenţa Consiliului de Administraţie condus de Gabriel Ploscă, secondat de Iosif Covasan, Gheorghe Amaicei, Liviu Rusu şi, nu în ultimul rând, de Gabriela Grigore, care reuşesc să menţină publicaţia în minunata ei tradiţie, să găsească resurse umane şi materiale pentru aceasta, să motiveze zeci, probabil în timp, sute de colegi să scrie, să publice, să pună în pagină ideile valoroase pe care le au.

De asemenea, este de remarcat faptul că în peisajul actual al presei, în care cuvântul scris pe hârtie, ilustrat cu materiale bine organizate şi asumate tinde să dispară sub asaltul necruţător al on-line-ului, revista *Apostolul* oferă un exemplu demn de urmat pentru toate celelalte sindicate afiliate la FSLI.

Datorez cuvinte de laudă ***Sindicatului*** Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică ***Neamţ*** şi Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ, conducerii acestor organizaţii sindicale pentru susţinerea şi extinderea activităţii revistei, singura cu acest profil care îşi continuă cu onoare activitatea oferind spaţiu de exprimare şi afirmare multor colegi din toate generaţiile, punând în acest mod la dispoziţia numeroşilor cititori modele de oameni şi de practică didactică, informaţii despre evenimentele ce dau culoare şi originalitate culturii locale, naţionale şi universale.

Consider că este un privilegiu pentru oricine să se poată informa, să înveţe de la maeştri că doar munca disciplinată nu este suficientă, că este minunat dacă *„peste aceasta (poţi) să reuşeşti să erupi, ca să rezulte ceva admirabil. Dacă nu rămâi doar cu îndemânarea, cu modul de a face bine lucruri deja ştiute."* Am citat aici reflecţia unui emblematic pictor nemţean, Petru Diaconu, publicată într-un admirabil interviu în revista *Apostolul*.

Aş îndrăzni să adaug că aceasta – CREAŢIA – modul personal de a transmite cunoştinţe, simbioza dintre informaţie şi emoţie, face diferenţa între meşteşugar şi artist în lumea şcolii.

Astăzi ne bucurăm împreună noi, cei de aici „de dincoace de Prut" şi colegii noştri de pe malul celălalt, că s-au scurs 20 de ani de la reluarea publicării revistei ce şi-a început călătoria spre conştiinţele noastre în perioada interbelică.

Vă felicit, dragi colegi, atât pentru perseverenţa şi munca voastră, cât şi pentru alegerea zilei de 27 Martie ca zi în care *Apostolul* trece graniţa în Republica Moldova, reconstruind încă o dată *Podul de flori peste Prut*. Pentru că astăzi, 27 Martie 2019, omagiem un eveniment istoric de prim rang *„Rezoluţia de Unire a Basarabiei cu Regatul României"*, operă grandioasă a înaintaşilor noştri, care au pus bazele statului unitar român modern.

Aici se cuvine să nu lăsăm pradă timpului munca îndrăzneaţă şi neobosită a miilor de dascăli din toate teritoriile locuite de români pentru pregătirea acestui mare eveniment. Ei, apostolii miilor de comunităţi rurale şi urbane, alături de preoţi, de elita intelectuală au clădit mai întâi în mintea oamenilor ideea de unitate de limbă, de cultură, de neam, de tradiţie care cerea cu necesitate împlinirea prin unitate teritorială, statală şi politică.

Remarc cu bucurie iniţiativa de a extinde colaborarea şi difuzarea revistei şi în şcolile fraţilor şi prietenilor noştri din Republica Moldova. Trebuie să cultivăm legăturile noastre, să împărtăşim experienţele, bunele practici, să realizăm proiecte comune de dezvoltare a vieţii sindicale, dar şi a practicii didactice, a învăţământului în general. Avem nevoie mai mult decât oricând de informaţie corect asumată pentru ca noi înşine să evaluam şi să ne adaptăm la schimbările tot mai rapide care ne presează, uneori ne bulversează şi, mai ales, ne obligă să ne îmbogăţim continuu pregătirea. Niciodată ştiinţa, tehnologia nu s-au dezvoltat atât de rapid. Tehnologia informaţiei, ştiinţele în general, biotehnologia dezvoltă într-un ritm ameţitor sfera cunoaşterii.

În această avalanşă de schimbări, de informaţii şi de ştiri ne întrebăm cum va evolua şcoala, cum vom ţine pasul cu acestea, cum vom lucra eficient cu cea mai preţioasă resursă a Planetei Pământ: inteligenţa umană şi cunoaşterea, practic singurele resurse care nu se epuizează.

Iată de ce cred că revista cadrelor didactice nemţene, singura revistă sindicală care nu se ocupă doar de munca sindicală şi administrativă, ci şi de experienţa didactică ne pune la dispoziţie o valoroasă resursă de creştere, de interconectare într-o reţea de comunicare eficientă în domeniul atât de important şi definitoriu pentru condiţia umană: EDUCAŢIA.

Prof. Aurel CORNEA
Preşedinte de Onoare al FSLI

Mesajul revistei „Antiteze", la dublul jubileu al revistei „Apostolul"

Anul acesta, publicaţia nemţeană „Apostolul" sărbătoreşte un dublu jubileu: 85 de ani de la înfiinţare, în perioada interbelică, fiind pe atunci „revistă didactică şi literară", şi 20 de ani de la apariţia seriei actuale, revistă a cadrelor didactice, editată de Sindicatul Învăţământ Neamţ. Tradiţia îi dă prestanţă şi îi remarcă specificul – o revistă de certă ţinută în care se regăseşte viaţa cadrelor didactice dintr-un spaţiu activ şi creativ; o revistă cu deschidere spre orizonturile cercetării şi culturii; o revistă plăcută, cu relief bine structurat, care nu-şi reprimă – ca orice periodic din imperiul Gutenberg – utopiile proprii oamenilor de la catedră, acea picătură de visare atât de necesară bucuriei de a participa la spectacolul cunoaşterii. Dispune de un colegiu serios şi energic de publicişti, care „citeşte" lucid adevărul şcolii româneşti. Şi mai are o calitate „Apostolul" nostru, la vremuri tulburi şi aspre: e o revistă ambiţioasă, care vrea să reziste, să-şi impună pe termen lung misiunea asumată.

Ştim din proprie experienţă cât este de greu, în ziua de azi, să menţii cota unei publicaţii, să-i asiguri cadenţa şi linia originală, dar mai ales finanţarea cuvenită. De aceea, nu putem decât să admirăm efortul deosebit al echipei redacţionale şi al celor ce administrează proiectul, de a fi în pas cu noua modernitate, de a face faţă provocărilor şi a-şi face auzită vocea.

La moment aniversar, îi urăm „Apostolului" succese cât mai multe, longevitate şi puterea de a lupta pe mai departe pentru prestigiul oamenilor şcolii, parte integrantă a elitei unei societăţi care îşi respectă valorile!

La mulţi ani!

Dr. Cristian LIVESCU

Aniversarea Revistei „Apostolul"

La a XX-a aniversare a reluării apariţiei revistei „Apostolul" şi în calitate de fidel cititor şi vremelnic colaborator transmit întregului colectiv de redacţie şi colaboratorilor cele mai călduroase urări.

Vă felicit pentru bogata activitate menită să facă cunoscute episoade din istoria naţională şi din istoria şi spiritualitatea nemţeană, despre activitatea unor personalităţi, despre istoria unor vechi unităţi de învăţământ ca şi despre unii dascăli care şi-au dedicat întreaga viaţă şcolii.

M-am bucurat să găsesc în revistă rânduri despre strădania unor harnici colegi şi a unor colective didactice pentru îmbogăţirea experienţei şi obţinerea de rezultate şi mai bune în munca de educare şi instruire a tinerei generaţii – prin schimburi de experienţă cu şcoli din ţară şi din Europa.

Am citit cu interes articolele profesorilor Gheorghe A. M. Ciobanu şi Mihai-Emilian Mancaş, interviurile realizate de domnul Mircea Zaharia, cronicile criticului literar Constantin Tomşa şi am gustat umorul uneori trist din articolele semnate de domnul Dumitru Rusu.

Este oglindită în revistă activitatea Inspectoratului Şcolar Neamţ, a Casei Corpului Didactic şi sindicatelor din învăţământ – toate îndreptate spre crearea condiţiilor optime pentru elevi şi cadre didactice din toate şcolile judeţului menite să sporească eficienţa actului de educaţie şi instruire.

Vă urez să realizaţi tot mai multe şi bogate numere!

La mulţi ani!

Înv. Neculai FLORIAN

„Faţa nevăzută a oricărui Dascăl”

Aparţin unei generaţii supusă dur, doar imperativului: „Vă ordon!”, o generaţie trăindă cu un alt destin, acel al „tinereţii fără…tinereţe” şi al „vieţii fără …viaţă”.

După un timp de claustrare, ies într-o zi în oraş. Pustietate. La o răscruce, mă opreşte un cetăţean mai „altfel” şi mă întreabă blând:

– Eşti de pe aici? Nici vorbă… Ai dat bacalaureatul?

Îi răspund că l-am dat în „refugiu”, la Sighişoara, noapte de noapte, de frica aviaţiei vrăjmaşe. Sunt patru luni de atunci. Şi-atunci mi se adresează părinteşte.

– N-ai vrea să vii, să ne ajuţi? De mâine, la Liceul de Fete. Am deschis şi noi unul, dar nu avem profesori. Ce vrei, frontul! Te aşteptăm acolo. Îţi mulţumesc!

Ce vorbe omeneşti!... Bacalaureatul şi nu Doctorat, nu Masterat, nu Oxford.

Să ne ajutăm. Berlinul nu căzuse iar eu, a doua zi, ca Dascăl! Şi ce elevi: „colegii” mei mai mici.

După un an, un altul. Mereu, obiecte de predat în premieră. Facultate, grade, pensia mea… prima, rechemat apoi. La 78 de ani, cu ultima catedră. „N-ai vrea să ne ajuţi?” aşa e când „trompetele răsună”…

Un dascăl cu „apostolat” de „Dascăl”. De aici, întreaga-mi preţuire, la rotunjirea a două decenii, la „Apostolul”. Un „Apostol”. „Apo”, liber în faţa atâtor imperative politice. În schimb, omagiul acelor „Homo”, care-şi merită şi „sapiens” şi pentru fărâma de „-stol”, gândind că Dăscălia umple cu înţelepciune cerul istoric al unui popor. Oricare „Dascăl” e o galerie spirituală complexă şi mereu „astfel”, dar şi „altfel” şi cunoscută, şi cognoscibilă şi mereu necunoscută. Şi „sapiens” şi „movens” şi aşa cum tot a spus acel geniu nefericit, Hawkins, „multiunivers”. El, „Dascălul” ca unul care are ca dominantă două infinituri, cohorte de anteriori şi meta-cohorte de ulteriori, fiecare din ei fiind şi unic. Apostolii de la catedră, profesional repetă, cu idealul de a nu fi repetaţi ci depăşiţi, de la progresii aritmetice, la exponenţiale.

Oricare Dascăl, periodic, se-ntoarce la „ab… Homocondita”, la primii paşi ai tuturor discipolilor şi îi aduce la un „azi” plin de ABC – uri, spre a-i supune la progres, cunoaştere şi a-i lăsa pe ei să-şi făurească un „mâine”. Iar dascălul, modest şi mulţumit, se-ntoarce iar la ABC – işti şi ABC, la fel şi nu la fel, precum îi cere media dintre un „ieri” şi „mâine”, el care e apartenent şi unui „azi”. Ceva care conduce la imaginea, în mers, a cunoscutului „Pendul al lui Foucault”, ce-i atârnat de bolta cam înaltă a Catedralei de la Petersburg şi care oscilează în 24 de ore pe o aceeaşi traiectorie dual şi, în acelaşi timp şi circulară. Un Cerc şi un Triunghi, desfăşurate simultan.

Şi învăţăcelul nostru, prin Apostolatul său, le însumează într-un tot, în viaţă şi în clasă, din toate rezultând avansul cultural.

Omagiul nostru unei dinamici mult profunde, ca şi „Apostolului” de la Neamţ.

La amândouă, „Ave!...”

Gheorghe A. M. CIOBANU

APOSTOLUL om şi carte

Ştiam că se apropie aniversarea ta, simţeam că mai am un suflu de aer curat pe care să-l dau pentru un cuvânt, o zicere, un text cu care să vin şi eu la tine, dragă revistă *Apostolul*, ca şi cum ar fi o floare din miile pe care le meriţi!

Sunt şi eu „un boţ de humă” ce-a scrijelit pe pereţii odăii sufletului şi-a copiat ce era mai frumos în cuvinte spre a se regăsi printre cei ce te-au împodobit. Retrăiesc emoţiile şi bucuriile pe care mi le-ai oferit, clipele când mi te destăinuiam, regăsite mai apoi în cuvintele pe care mi le-ai primit, clipe ce readuc căldură şi lumină în sufletul meu ca atunci când mai gust amintirile sfinte când *intru adeseori în grădina copilăriei şi culeg cu inima florile gingăşiei, ale inocenţei şi bucuriei pure*. (H. Filipescu)

APOSTOLUL om şi carte... „Apostolul” este cartea/revista ce conţine scrierile apostolilor ridicaţi din rândul celor ce ard spre a lumina drumul altora, a apostolilor neamului nostru, a şcolii româneşti mereu încercată.

Într-o lume aspră, plină de oameni absorbiţi de sine, ne facem propriile noastre microuniversuri: spaţiul meu, limitele mele... şi, experimentând mai multă izolare şi atotsuficienţă, traiul devine mai gol şi se decolorează. Nu doar acest gol, ci golurile vieţii de zi cu zi ale dăscălimii au chemat, ca nişte găuri negre *Revista Apostolul* spre a ne umple foile vieţii, a ne da un rost, a ne ţine legaţi de lume, şi pentru asta îţi mulţumim!

Parabolic, cosmosul întreg este ca un corp extins al omului, iar omul este inima lui tainică şi continui a spune că bătăile acestei inimi se transmit întru eternitate prin cuvânt, prin cuvântul scris, prin tine, dragă revistă *Apostolul*!

APOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ a reînviat graţie unor oameni iubitori de cultură, (martie 1999) ca o revistă ce adună stropii gândirii iubitorilor de şcoală, materializate în texte trimise unui alt grup de alţi mulţi slujitori ca nişte apostoli şi ei, printr-o comunicare didactică şi elegantă.

APOSTOLUL – omul, este învăţătorul aruncat în vâltoarea vremurilor, este cel ce arde pentru alţii, cel ce a fost şi la catedră şi pe front şi la biserică şi la adunările comunităţilor, cel care, odinioară era parte indestructibilă a unei „anume trinităţi” a comunităţii, era preţuit cum se cuvine pentru dăruirea sa... Au trecut şi prea s-au stins acele vremuri, iar acea trinitate s-a spart, apostolul trecând într-o lume a tăcerii şi singurătăţii, într-o solitudine a desăvârşirii ce îngustează stima de sine şi dă naştere unui sentiment al înstrăinării şi al curgerii timpului: *Stoluri, stoluri trec prin minte / Dulci iluzii. Amintiri/ Ţâraiesc încet ca greieri/ Printre negre, vechi zidiri. (*Mihai Eminescu – „Singurătate”*)*.

APOSTOLUL – revista noastră, zvâcneşte puternic încă, la cei 20 de ani ai săi! Tresărirea tocului în călimară a fost înlocuită de zgomotul tastaturii dar, acum ca şi atunci, în foile-i curate curg mereu veşti despre ce e frumos şi bun, valoros şi preţios, tezaurizând comoara gândirii celor ce au slujit-o în aceşti ani şi pe care e păcat să n-o sărbătorim, s-o preţuim!

Cred în viitorul publicaţiei, care sper că va aduna în jurul revistei în continuare spirite lucide, deschise, creatoare din judeţul Neamţ, din celelalte părţi ale ţării, de peste Prut, dar şi din ţări partenere în cadrul proiectelor europene.

APOSTOLUL nostru este şi rămâne sfânt prin oamenii săi, prin sacrificiile făcute, supravieţuind atâtor încercări şi vremuri şi pentru că tot ea, revista, a lansat eroii condeiului, ai faptelor şi întâmplărilor frumoase din viaţa şcolii nemţene. Va dăinui peste timp pentru că sfântul se situează dintru început în eternitate, pe când eroii mor în istorie, iar urma pe care ei o lasă este fixată doar într-un limitat pământean timp şi spaţiu şi-i mai amintim la astfel de aniversări.

Felicit colectivul redacţional, susţinătorul principal – SLLICS Neamţ, redactorul şef şi pe toţi ceilalţi colaboratori cu ocazia împlinirii celor 20 de ani de existenţă a seriei noi a publicaţiei! Le urez succes şi mă plec în faţa foştilor şi actualilor slujitori ai Revistei, căreia îi doresc să sărbătorească centenarul! Şi, pentru că la următoarea sută de ani voi fi *în altă parte*, vă asigur de eterna mea preţuire!

Prof. Niculina NIŢĂ

Reinventarea educaţiei adevărate

De mai mulţi ani, ne aflăm în faţa unei reviste de discuţii serioase pe teme de educaţie şi învăţământ, o proiecţie a diriguitorilor, redactorului-şef, (Mircea Zaharia) şi a colaboratorilor asupra mediului din care fac parte, mediu care are, în mod necesar, nişte vârfuri, din ce în ce mai puţine.

Am ales aceste cuvinte de început, pentru că – uman, didactic şi temperamental – nu sunt interesat de o hartă a nonvalorilor din educaţia nemţeană şi cea naţională.

Am colaborat decenii de-a rândul la *APOSTOLUL*, înţelegând de la început că trebuie să fiu un promotor al unei democratice subiectivităţi, fără a-mi sta în fire ca, în sfera opiniilor mele pedagogice să mă depărtez de la ceea ce înseamnă – la modul corect, serios, creativ şi inteligent – instrucţia şi educaţia şcolară, de când lumea şi pământul.

Pe de altă parte, o publicaţie nemţeană de prestigiu mi-a refuzat, de la un timp, colaborarea, pentru opiniile mele despre instrucţia şi educaţia şcolară, pentru că, fără a fi rigid excesiv, mă doare întreaga fiinţă de ceea ce văd că se întâmplă în şcoli şi în afara acestora, cu ceea ce se numeşte pompos „generaţia tânără”.

Ce sunt eu de vină că, în învăţământul preuniversitar, cândva, am avut dascăli uriaşi, iar, în cel universitar, profesori mi-au fost, între alţii, academicienii George Călinescu, Al. Rosetti, Iorgu Iordan, Ion Coteanu, Mioara Avram, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Ovidiu Drâmba, Eugen Simion şi atâţia alţii, de la care am învăţat nu numai carte temeinică dar şi că greşelile familiei, ale şcolii, ale prietenilor şi ale societăţii îi pot distruge pe copii?

Ce sunt de vină că şi eu îi consider pe copii un dar al lui Dumnezeu?

În cariera mea didactică de peste 50 de ani, am învăţat de la Aristotel, Seneca, Pestalozzi, Herbarth sau Laura Schlesinger că este un lucru extraordinar să lucrezi cu copiii, că rostul şcolii nu este să-i treacă clasa cu note nemeritate, ci să-i pregătească pentru osteneala creatoare şi viaţa virtuoasă.

→

Şcoala canadiană şi aşteptările româneşti

Pe la începutul lunii februarie, domnul profesor Tomşa m-a rugat să scriu un scurt material pentru numărul omagial al revistei *Apostolul,* care împlineşte în martie 20 de ani de existenţă. Deşi am semnat în primul număr al seriei noi, se fac acuşi paisprezece ani de când n-am mai trimis un articol dar nu am uitat cu câtă generozitate mi-au fost găzduite odinioară polemicile, laudele de sine şi frustrările … şi nu am avut inima să refuz... Şi de atunci mă tot gândesc, ce-aş putea să scriu acum, când despre învăţământul românesc am informaţii sporadice şi la fel de puţin încurajatoare ca atunci când am plecat din ţară? Când nu mai ştiu dacă, de pildă, există încă moda comentariilor învăţate pe de rost pentru examenele de capacitate sau bacalaureat, dacă manualele de română (cu excepţia celui editat de Humanitas) au rămas aceleaşi crestomaţii critice şi dacă literatura se abordează tot în maniera aia cronologică numai bună să taie cheful de lectură unor elevi oricum mai interesaţi de ecranul telefonului decât de copertele unei cărţi.

De aceea, mai bine vă spun ce-am învăţat ca profesor şi părinte în ţara mea de adopţie.

Nu vă ascund că mie mi s-a părut bine structurat şi gândit învăţământul canadian încă de la început, văzând materiile pe care le studia fiicămea; cursurile de perfecţionare pe care le-am urmat apoi pentru obţinerea permisului de profesor nu au făcut decât să-mi întărească această primă impresie.

De fapt, fiind vorba de un sistem axat mai ales pe dezvoltarea de competenţe, memorizarea mecanică, adică toceala, este aproape exclusă; în schimb, copiii capătă de mici deprinderi de învăţare şi înţelegere pe care unii elevi ai mei, îmi pare rău s-o spun, nu le stăpâneau nici în clasa a XII-a. Şi aceasta pentru că şcoala nu este – sau n-ar trebui să fie – numai o sursă de informaţii, adică nu e doar un furnizor de cunoştinţe, ci şi de deprinderi.

Şcoala din Quebec pune accentul pe un tip de învăţământ, ca să zic aşa, cooperativ, în care elevul preia controlul asupra a ceea ce învaţă, iar profesorul doar construieşte procesul de învăţare. Majoritatea orelor de curs, de la primară la universitate (aşa cum am avut prilejul să constat urmărind evoluţia propriului meu copil) se bazează mult pe munca în echipă, pe dezvoltarea de proiecte, încurajând elevul să participe activ la întreg procesul educativ, de la asimilarea de noi cunoştinţe, la sedimentarea lor prin aplicaţii practice şi în fine la evaluare şi autoevaluare.

Desigur, nici această modalitate nu este perfectă, dar marele ei avantaj, într-o lume în care nu mai e nevoie să stochezi informaţia pentru că o accesezi cu uşurinţă, este tocmai că te învaţă cum să o cauţi. În loc de prea multe subiecte (şi sfinte indignări că s-au scos opere şi scriitori din programă) expediate oricum pe bandă rulantă – câteva texte bine alese analizate în profunzime. În loc de convingerea că o materie anume e cea mai importantă din lume – efortul de a cunoaşte motivaţiile şcolare ale elevului. În fine, în loc de dependenţa de manual – tratarea lui ca pe un simplu instrument didactic, alături de multe altele, adesea mai atractive şi mai eficiente.

Nu pot să închei înainte de a ura revistei mele de suflet, *Apostolul,* la cât mai mulţi ani şi de a felicita redacţia şi colaboratorii ei pentru cei 20 de ani de activitate plină de profesionalism!

Steluţa CĂLIN

Reinventarea educaţiei adevărate

Nu mi-am permis niciodată să trimit revistei *APOSTOLUL* cuvinte şi gânduri negativiste şi necugetate.

Spuneam deja că, profesor fiind vreme îndelungată, am muncit cot la cot cu elevii, în folosul şi pentru progresul ambelor părţi.

Mulţumesc revistei *APOSTOLUL* că, atâta vreme cât mi-a fost acceptată, cu îngăduinţă şi eleganţă colaborarea, condiţia noastră de lucru a fost numai aceea să revigorăm instrucţia şi educaţia şcolară.

Revista *APOSTOLUL* a avut şi are o audienţă mare. Îi sunt recunoscător pentru că este extrem de entuziastă, tratând cu echilibru, seriozitate, corectitudine şi inteligenţă problematica instrucţiei şi educaţiei şcolare nemţene şi a celei naţionale, cu echilibru, seriozitate şi responsabilitate .

LA Mulţi ani, trainici şi buni, iubită revistă *APOSTOLUL*!

Prof. Gh. ŢIGĂU

Al cincilea punct cardinal

Miraculos lucru! Cerul şi pământul sunt acoperite cu semne! Oamenii şi îngerii au nevoie de acestea ca să se poată orienta. Cel fără de Început a întocmit totul cu chibzuială nebănuit de adâncă.

Iubirea Lui se vădeşte în semne oferite la scară individuală, terestră şi cosmică. Fără îndoială, existenţa fiecărei fiinţe depinde de aceste puncte cardinale, după care se direcţionează viaţa.

Răul însemnă lipsa de orizont, dizarmonie, dezordine, haos. Omenirea a căutat, încă de la începutul ei, elemente stabile, pentru a instaura ordinea şi armonia, adică Binele.

Chinezii cei de demult – de demult, iscuşiţi marinari, şi-au luat drept puncte de orientare stelele şi luna, au inventat astrolabul, au ajuns, se spune, înaintea europenilor în America.

Exploratorii de mai târziu au întocmit hărţi pe care au plasat nordul, sudul, estul şi vestul. Şi-au imaginat meridiane şi paralele, doar-doar vor descoperi mai lesne – El Dorado.

Au apărut însă şi în viaţa noroadelor un alt fel de însemne. Ca să-şi poată găsi direcţia cea bună – au fost trimişi pe lume marii învăţători. Ei au devenit reperele apostoli urmaţi de mulţime.

Zaratustra, Buddha, Allah, Iisus nu au fost decât modele pentru o lume agresivă, dezorientată, bulversată care îşi căuta calea spre ordine, stabilitate şi adevăr.

Avem nevoie în viaţă de puncte cardinale, care să ne călăuzească, aşa cum steaua i-a îndrumat pe cei trei magi şi – de aceea – El, trimite în calea oamenilor pe părinţi, pe profesori, pe înţelepţi.

Harul dascălului, ce deschide uşa spre cunoaştere, transformă pe omul de la catedră într-o Stea Polară, Alpha Ursae Minoris, către care se orientează instantaneu acul busolei ascuns în sufletul pruncului din bancă.

Aşa cum învăţăceii au nevoie de dascăl şi acesta, la rându-i, are nevoie de un sistem de referinţă, fiindcă el, slujitorul în catedrala cuvintelor, se rătăceşte lesne în lumea obişnuită, în care nordul înseamnă un cont de invidiat în bancă, sudul – un iaht şi trei bolizi, estul – afaceri oneroase cu profituri substanţiale, iar vestul – ehei, Vestul e paradisul terestru!

Rătăcit într-o lume haotică, nordul învăţătorului poate fi o revistă, un fel de „Poiana lui Iocan" în care se regăsesc toate ofurile şi ahurile celor care slujesc cu credinţă puii de om, adică viitorul.

Ideea unui astfel de reper, în zona noastră, a aparţinut dascălilor care, în 1934, au înfiinţat mensualul *Apostolul*. Ca orice naştere şi aceasta a presupus travaliu. Dar, precum se întâmplă cu toate cele legate de suflet, de demnitate, de adevăr, revista a fost aruncată, o vreme, în temniţa tăcerii. Cuvântul a stat sub lacăt, până când, miraculos, a reapărut în martie 1999. Seria nouă – cum am zice!

Apostolul este pentru toţi cei care trudesc în învăţământul nemţean o veritabilă stelă. De douăzeci de ani stă: neclintit, generos, sfătos, încăpăţânat la dispoziţia şcolii, consemnând: victorii obţinute prin eforturile copiilor şi dascălilor; bătălii, fără sorţi de izbândă, cu un sistem ruginit; înfrângeri în confruntarea cu birocraţia; ori laurii unor competiţii în care pruncii s-au aflat pe podium. În paginile revistei mulţi dintre cei de ieri şi de azi şi-au revărsat, în mireasma cuvântului, speranţele, bucuriile, dezamăgirile, nedumeririle, visele, visele, visele ... Floare rară, în presa maculat-pârtinitoare contemporană, *Apostolul* este o tribună a demnităţii, eleganţei şi distincţiei, o revistă aflată la sute de ani lumină faţă de mass media actuală. Dincolo de consemnarea evenimentelor socio-politice care afectează viaţa şcolii, a prezentării unor activităţi didactice, a articolelor înduioşătoare despre întâmplări care au avut ca protagonişti cadre didactice de azi, de ieri şi de alaltăieri, marele merit al revistei este chiar existenţa-rezistenţa ei, într-o ţară în care cuvintele de ordine sunt: faliment şi prăbuşire. Această dăinuire se datorează unor oameni care au înţeles că o revistă chiar poate marca un punct cardinal. Întemeietorilor, continuatorilor, susţinătorilor, redactorilor, truditorilor, „prăşitorilor" li se cuvine acum, la o nouă aniversare, un mare mulţumesc. La 20 de ani, *Apostole*, eşti în plină putere, să te vedem la 40, şi apoi la 60, şi .... LA MULŢI, MULŢI ANI!!!

Monica M. CRISTEA

101 ani de la marele eveniment al Unirii Basarabiei cu România

Motto:

Unirea naţional-politică, de la anul 1918, nu se cuvine să fie înfăţişată, nici măcar în parte, ca un dar, coborât asupra neamului românesc din încrederea şi simpatia lumii civilizate, nici ca o alcătuire întâmplătoare, răsărită din greşelile duşmanilor de veacuri. Chiar dacă asemenea greşeli nu s-ar fi săvârşit niciodată împotriva românilor subjugaţi de-a lungul veacurilor de stăpânirea ungurească, austriacă sau rusească, stăpânirile acestea nedrepte ar fi trebuit să se dezumfle şi micşoreze îndată ce dreptul tuturor popoarelor de a-şi croi soarta după buna lor pricepere a izbutit a se înălţa la treapta de putere hotărâtoare în noua întocmire a aşezământului de pace europeană.

Ioan LUPAŞ, Istoria Unirii românilor (1937)

Istoria îşi are meandrele ei. Cu referire la spaţiul dintre Prut şi Nistru, la 4/16 august 1916, – atunci când prim-ministrul Ion I.C. Brătianu şi reprezentanţii diplomatici ai Franţei, Marii Britanii, Rusiei şi Italiei semnau la Bucureşti convenţiile politice şi militare care stipulau condiţiile intrării României în război alături de Antanta, – eliberarea Basarabiei nu-şi găsea reflectare în calculele factorilor de decizie politică din România. Obiectivul prioritar a fost eliberarea românilor din Transilvania şi Bucovina de sub dominaţia austro-ungară, în timp ce Basarabia putea fi recuperată, ipotetic, doar pe calea intrării României în război de partea Puterilor Centrale şi împotriva Rusiei, – fapt pentru care pledau Constantin Stere şi curentul filogerman aflaţi în minoritate.

În privinţa Basarabiei ca obiect al unei posibile revendicări din partea României, avusese loc o singură discuţie purtată de ministrul rus de Externe, Serghei Sazonov, cu ministrul român la Petrograd, Constantin Diamandi, în chiar primele zile de la declanşarea Primului Război Mondial. În cadrul acelei discuţii (5 august 1914), Sazonov a expus îngrijorarea unora dintre colegii săi, potrivit cărora o extindere a României pe baza principiilor etnice ar fi putut prea bine să ridice şi problema Basarabiei. C. Diamandi a evitat atunci un răspuns direct la acea întrebare, spunându-i lui Sazonov că motivul diferendelor care despărţiseră ţările lor în 1877-1878 a fost tratamentul arbitrar aplicat României de către Gorceacov, exprimându-şi speranţa că politica lui Sazonov va duce la o „încredere reciprocă”.

Şi totuşi, chiar dacă nu a figurat pe agenda priorităţilor factorilor de decizie politică de la Bucureşti şi chiar dacă Republica Democratică Moldovenească independentă din ianuarie 1918 era „o ţărişoară mică”, dar se bucura, în schimb, „de toate libertăţile şi de toate dobânzile revoluţiunii: de votul universal, de posibilitatea de a face legea agrară, de descentralizarea administrativă pe baza votului universal, de toate drepturile minorităţilor garantate şi multe altele, pe când în Vechiul Regat de pe atunci toate acestea încă nu erau” (Ion Inculeţ), Basarabia a fost cea dintâi provincie care s-a eliberat de sub dominaţia străină şi s-a unit, la 27 martie / 9 aprilie 1918, cu România.

A urmat, pe această cale, o logică proprie a evenimentelor, proclamându-şi, iniţial, la 2 decembrie 1917, autonomia, la 24 ianuarie 1918 independenţa, şi la 27 martie 1918 unirea cu România. În Declaraţia de unire a Basarabiei cu România din 27 martie (st. v.) / 9 aprilie (st. n.) 1918, adoptată cu 86 de voturi „pro”, 3 „împotrivă”, 36 de abţineri şi 13 absenţe, Sfatul Ţării – organul suprem legislativ reprezentativ şi electiv al Basarabiei, constituit prin delegarea reprezentanţilor partidelor politice, a păturilor sociale, a etniilor conlocuitoare etc., – a decis, „în numele poporului Basarabiei”, că „Republica Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră şi vechile graniţe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută şi mai bine de ani din trupul vechei Moldove, în puterea dreptului istoric şi dreptului de neam, în baza principiului că noroadele singure să-şi hotărască soarta lor, de azi înainte şi pentru totdeauna se uneşte cu mamă-sa România”.

Redând atmosfera înălţătoare a acelor zile de primăvară a anului 1918, omul politic şi de cultură basarabean Ştefan Ciobanu menţiona că unirea era dorită, că ea „plutea în aer”: era momentul culminant al sforţărilor poporului basarabean pentru a-şi dobândi libertatea naţională, era ultimul act revoluţionar pe care trebuia să-l facă pentru a-şi determina soarta.

Constantin Stere, la rândul său, în luarea de cuvânt în acea memorabilă şedinţă a Sfatului Ţării, avea să menţioneze că însăşi istoria revendica unirea nu numai a Basarabiei, ci a tuturor pământurilor româneşti cu ţara multpătimită. Adresându-se în limba rusă reprezentanţilor minorităţilor etnice, C. Stere a subliniat imposibilitatea statului român de a renunţa la drepturile sale istorice asupra teritoriului dintre Prut şi Nistru şi la idealurile unităţii naţionale. Or, o renunţare, inimaginabilă, la aceste drepturi, concluziona C. Stere, ar fi avut ca urmare sfâşierea Basarabiei în bucăţi de către vecini şi reactualizarea grozăviilor trecutului apropiat. Distinsul luptător arăta că reprezentanţii etniilor conlocuitoare nu aveau dreptul moral de a se opune tendinţei românilor basarabeni de revenire la spaţiul firesc al existenţei lor, lansând şi un mişcător apel către toţi deputaţii să-şi asume cu fermitate responsabilitatea pentru triumful dreptăţii naţionale şi sociale.

Pronunţându-se în susţinerea unui astfel punct de vedere şi exprimând opinia Comitetului naţional al polonezilor din Basarabia, deputatul Felix Dudkevici a pledat, în acea şedinţă istorică a Sfatului Ţării, pentru unirea Basarabiei cu România „aşa cum o cer moldovenii – stăpânii de baştină a acestei ţări”. „M-am urcat la această tribună – menţiona F. Dudkevici în luarea sa de cuvânt – numai ca să arăt bucuria noastră, a polonezilor, pentru actul istoric ce-l săvârşiţi şi prin care realizaţi dreptul popoarelor de a-şi hotărî soarta, realipindu-vă la sânul maicii de la care aţi fost rupţi cu sila, acum mai bine de o sută de ani”.

Nicolae Enciu

În privinţa abţinerii de la vot a deputaţilor minorităţii germane din Basarabia, Vasile Stoica avea să afirme ulterior că, atunci când „în urma marii revoluţii ruseşti din 1917 Basarabia a devenit stat independent, iar apoi s-a unit iarăşi cu vechiul trup al Moldovei, germanii din această provincie s-au solidarizat cu aspiraţiile populaţiei româneşti şi au aderat întru toate la hotărârile ei”.

Cât priveşte faptul abţinerii de la vot al reprezentanţilor celorlalte minorităţi etnice din Sfatul Ţării, motivul acelei reticenţe a fost explicat prin faptul că, „fiind încă neclar viitorul, – chiar cel mai apropiat, – se impunea precauţiune şi prudenţă. De aceea, cea mai bună ieşire din această dilemă era – abţinerea de la votare: să nu se supere nici moscoviţii, nici românii”.

→

Las vouă moştenire...

După vremea faptelor, a căutărilor şi a efortului creator, vine în viaţa omului o vreme a liniştii, a retrospecţiei şi a spovedaniei: port în sufletul meu experienţa amăruie a peste şaptezeci de ani de muncă ştiinţifică şi pedagogică şi voi să mă adresez – foştilor elevi şi studenţi, celor care cunosc lucrările şi activitatea mea, tineretului studios, tuturor oamenilor de bună credinţă – cu vorbele înţeleptului strămoş Marcus Tullius Cicero: *Ego plus quam feci, facere non possum*, adică „Mai mult decât am făcut, n-am putut să fac”.

Am recunoscut, în anii din urmă, că eu, fiind constrâns de regimul sovietic, am vorbit şi am scris despre „limba moldovenească”, deşi aveam în inimă (o ştiau mulţi dintre voi!) şi Ţara, şi limba, şi istoria întregului neam românesc. Eram, dragii mei, „supt vremi”, sub crunte vremi, eram – mai ales filologii – copiii nedoriţi ai unei realităţi istorice vitrege şi nu aveam voie să rostim răspicat întregul adevăr.

Astăzi timpurile s-au mai schimbat, trec anii... şi eu îmi amintesc tot mai des de versurile mântuitoare ale lui Ienăchiţă Văcărescu:

„Las vouă moştenire
Creşterea limbii româneşti
Şi-a patriei cinstire”.

Le doresc învăţăceilor mei, cărora m-am străduit să le menţin trează conştiinţa de neam şi care muncesc acum în aşezămintele ştiinţifice, de învăţământ, de cultură, în justiţie şi în instituţiile statului, să contribuie permanent la extinderea şi consolidarea adevărului că limba noastră literară, limba exemplară pe care o folosim şi o vor folosi şi generaţiile viitoare, limba lucrărilor literare şi ştiinţifice, limba din documentele administrative etc. este, precum susţine şi Academia de Ştiinţe a Moldovei,

→

101 ani de la marele eveniment al Unirii Basarabiei cu România

În situaţia în care reprezentanţii minorităţilor etnice din Basarabia ezitau în adoptarea unei poziţii tranşante în „problema naţională a unirii popoarelor după particularităţile lor de rasă şi etnice”, misiunea finalizării logice a „revoluţiei naţionale” în Basarabia şi-au asumat-o deputaţii Blocului moldovenesc din Sfatul Ţării, afirmându-se, cu justificat temei, că „acum, când noi vroim să intrăm ca stăpâni în casa noastră, reprezentanţii minorităţilor n-au dreptul moral de a închide uşa în faţa noastră” (C. Stere).

Este adevărat că adaptarea psihologică a minorităţilor etnice din Basarabia la noile realităţi postbelice, dominate de punerea în practică a principiului autodeterminării naţiunilor, nu s-a produs instantaneu şi nici fără dificultăţi. Rămâne însă un adevăr în afara oricăror dubii că dezagregarea Imperiului ţarist, – al acelei „formaţiuni monstruoase”, conform aprecierii lui Zamfir Arbore, – a fost „o tendinţă istorică firească”, în faţa căreia „nu a existat nicio putere de rezistenţă”. În acelaşi context, exprimând idealul şi voinţa elitei politice basarabene, a întregii intelectualităţi de la 1918, dar şi a majorităţii populaţiei, Vasile Stroescu avea să menţioneze că „doar prin Unire vom putea supravieţui şi ne vom face respectaţi de către toată lumea”.

Câteva luni mai târziu (15/28 noiembrie), Congresul General al Bucovinei a votat unirea necondiţionată a Bucovinei cu România, iar la 18 noiembrie / 1 decembrie 1918, Marea Adunare de la Alba Iulia a votat unirea Transilvaniei, Banatului, Crişanei şi Maramureşului cu România, constituindu-se astfel statul naţional unitar român.

Rezultat al materializării principiului naţionalităţilor şi al dreptului popoarelor la autodeterminare, România a devenit, graţie Marii Uniri din 1918, o ţară de mărime medie în Europa, plasându-se pe locul 8, după numărul de locuitori, şi pe locul 10 ca suprafaţă. Totodată, aşa cum aprecia cunoscutul scriitor şi ziarist Pamfil Şeicaru, România Mare nu era „numai un apogeu politic şi militar, ci o mare impulsiune dată energiei româneşti. Această impulsiune se va resimţi curând. Toate puterile de muncă, în toate domeniile, se vor intensifica. Va fi o încordare uriaşă, încordarea unui neam întreg, căruia i s-au dărâmat zăgazurile. Forţele încătuşate vor năvăli tumultuoase pe toate tărâmurile de activitate. Pretutindeni vom vedea energia românească extinzându-şi manifestarea. În viaţa economică, precum şi în cea financiară, în viaţa politică sau culturală vom întâlni puterile aceluiaşi neam, desfăşurate în toată amploarea spre a crea”.

În aceeaşi ordine de idei, într-o cuvântare rostită la Chişinău, în 1931, Nicolae Iorga avea să afirme că „România nu este o ţară făcută.

România se face acum. Se face prin fiecare dintre noi”, continuându-şi ideea la capătul celălalt al aceleiaşi călătorii, la Timişoara: „Ţara aceasta este alcătuită din bucăţi, care s-au adunat, pe pământul stropit cu sânge al Marelui Război, abia de câţiva ani de zile”, urmând să devină nu numai o ţară întregită, ci şi „o Românie a libertăţii şi a dreptăţii tuturor”.

Graţie marelui eveniment al Unirii Basarabiei cu Vechiul Regat al României, după 1918 au urmat 22 de ani de eforturi „pe calea regăsirii de sine şi a progresului”, de „reluare a adevăratei continuităţi etnice şi ideale” pe orbita culturii şi civilizaţiei europene. Aşa cum pe bună dreptate afirma Eugen Lovinescu, „noi nu numai că n-am ajuns la capătul sforţărilor în a ne fixa sufletul, dar chiar abia acum am intrat în adevăratul ciclu de formaţie naţională”. Momentul istoric al acestui progres era cât se poate de favorabil, deoarece „axa vieţii politice şi culturale, – afirma autorul, – s-a schimbat din Răsărit în Apus”: „în veacul şi de la locul nostru lumina vine din Apus: *ex occidente lux*! Progresul nu poate deci însemna, pentru poporul român, decât îmbogăţirea fondului naţional prin elementul creator al ideologiei apusene”.

În aceeaşi ordine de idei, marele istoric englez R.W. Seton Watson afirma că Primul Război Mondial a adus pentru întreaga Românie, inclusiv pentru Basarabia, trei mari schimbări fundamentale: unitatea naţională, reforma agrară şi sufragiul universal, – toate înscriindu-se pe traseul modernităţii şi al modernizării: „Dintre acestea, prima a ridicat România de la o putere mică la una de rangul al doilea în Europa, urmând imediat după Polonia şi Italia; a doua, satisfăcând foamea de pământ a ţăranilor, a înlăturat orice pericol al unei revoluţii de jos şi a imunizat România contra bolşevismului, cu toată apropierea ei de Rusia; a treia a înzestrat naţiunea cu mijloacele unei autoexprimări democratice”, legiferându-se dreptul de vot universal, direct, secret şi obligatoriu.

La o distanţă de 101 ani de la Declaraţia istorică a Sfatului Ţării din 27 martie / 9 aprilie 1918 de unire a Basarabiei cu România, apare drept evident faptul că noua realitate naţional-statală din Europa Central-Sud-Estică de după prima conflagraţie mondială a fost nu numai rezultatul operaţiunilor militare de pe câmpul de luptă, ci şi în egală măsură al străduinţelor naţiunilor asuprite din cele trei imperii din zonă de a înfăptui o cale mai modernă de viaţă prin mijlocirea autodeterminării naţionale.

La fel de incontestabil rămâne şi adevărul că orice altă cale decât unirea Basarabiei cu România ar fi fost sortită unui inevitabil eşec, şi este marele merit al Sfatului Ţării şi al oamenilor politici basarabeni din acea perioadă – Constantin Stere, Pantelimon Halippa, Vasile Stroescu, Ion Inculeţ, Ion Pelivan, – de a fi identificat unica soluţie ce ducea spre limanul multaşteptat de întreaga populaţie. Dincolo de orice speculaţii de felul „ce ar fi fost dacă nu ar fi fost cum a fost”, cert este că alternativa unirii Basarabiei cu România poate fi urmărită după exemplul RASS Moldoveneşti din anii 1924-1940, – cu colectivizarea forţată a agriculturii şi foametea dezastruoasă, cu deportările şi represiunile staliniste, cu dezmembrarea teritorială a Basarabiei în 1940 etc.

Nicolae ENCIU,
doctor habilitat în istorie, director adjunct
pentru probleme de ştiinţă
al Institutului de Istorie, Chişinău

Las vouă moştenire...

Una singură şi se numeşte Limba Română, aceeaşi pentru toţi românii (moldoveni, munteni, ardeleni, bucovineni, transnistrieni, cei din Banatul sârbesc, din Ungaria, Bulgaria, Ucraina, Rusia, SUA etc.).

Sunt la o vârstă înaintată şi mulţumesc Celui de Sus că mă are în pază şi că mă pot bucura de lumina Lui. Sunt recunoscător destinului că am ajuns a fi contemporanul ideii de integrare europeană a Republicii Moldova, ţară ai cărei reprezentanţi oficiali beneficiază, în cadrul lucrărilor Consiliului Europei, ale altor foruri internaţionale, de traduceri nu în pretinsa (de art. 13 al Constituţiei) limbă „moldovenească”, ci în limba literară română, limbă aptă să exprime în chip civilizat această opţiune strategică, creând premise optime de comunicare dintre diferite naţiuni şi culturi.

Cred că în condiţiile actuale se impune, mai mult decât oricând în istoria Basarabiei, concilierea (inclusiv a partidelor politice) în problema denumirii limbii. Istoria însăşi reclamă acest obiectiv. Cei din fruntea ţării sunt chemaţi să repare greşelile trecutului, de aceea mă adresez lor: fiţi mai înţelepţi, renunţaţi la vechile precepte, oficializaţi adevărul, faceţi să dispară dintre noi, pentru totdeauna, „mărul discordiei”! Numai astfel vom redobândi demnitatea de cetăţeni ai unui stat realmente liber, independent şi suveran. Ţineţi minte! – v-o spun în calitate de încercat drumeţ pe întortocheatele căi ale basarabenilor – limba română este numele corect şi adevărat al limbii noastre şi ea trebuie să ne unească, să devină un izvor de bucurii pentru contemporani şi pentru cei ce vor veni după noi.

Eu cred, cred sincer în izbânda limbii române şi a neamului românesc!

Dixi et salvavi animam meam!

Nicolae CORLĂTEANU

„Limba Română”, nr. 4 (118), 2005, p. 5-6

COLECTIVUL DE REDACŢIE *al revistei* Apostolul, *martie 2019:*

Mircea ZAHARIA – redactor-şef, Constantin TOMŞA – redactor-şef adjunct, Mihai FLOROAIA, Gianina BURUIANA, Violeta MOŞU, Dorian RADU – DTP; Dorin DAVIDEANU – editor online

Mircea ZAHARIA (10. 05. 1947, Muncelul de Sus, Iaşi). Membru al UNITER (Uniunea Oamenilor de Teatru din România) şi al Uniunii Ziariştilor Profesionişti din România. Facultatea de Filologie a Universităţii *Alexandru Ioan Cuza* (Iaşi,1970). Profesor (1970-1972), apoi referent literar la Teatrului Tineretului din Piatra-Neamţ, secretar literar (1980-1989 şi 2001-2005), director (1989-1991), director adjunct (1991-1994). Prezintă studioul *ABC Teatral* la T.T. şi editează, singur sau împreună cu Paul Findrihan, caiete-program ale T.T., publicaţia de cultură teatrală *Zig-zag* (1984-1989), *Heautontimorumenos*, gazeta Festivalului de Teatru. Îngrijeşte şi editează cărţi despre T.T. şi personalităţile care l-au marcat (*Breviar*, *Remember*, *O istorie anecdotică a unui teatru serios, Teatrul Tineretului '50)*. A deţinut şi funcţia de secretar artistic la Facultatea de Muzică a Academiei *Gheorghe Dima* din Cluj (2001-2008). Secretar general de redacţie la Ziarul *Ceahlăul* (1994 – 2011), redactor responsabil al revistelor: *Antiteze* (nr. 1, oct. 1998), *Meridianul Ozana* (nr. 1-8, dec. 1997 – dec. 2000), redactor-şef al revistei *Apostolul* (din 1999, în prezent).

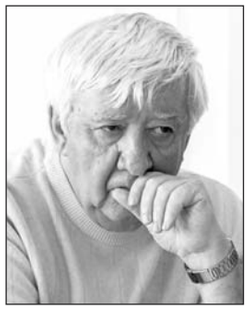

Constantin TOMŞA (03.11.1939 în Ghelăeşti, Bălăneşti – azi, Bârgăuani), Neamţ, profesor, eseist, redactor şef adjunct al revistei. A absolvit Facultatea de Limba şi Literatura Română, *Univ. Al. I. Cuza*, Iaşi. Cariera didactică: învăţător, institutor şi profesor gradul I (Piatra Şoimului, Piatra-Neamţ). Director al Casei de Cultură, Piatra-Neamţ, inspector la Comitetul de Cultură şi Artă. Colaborări: „Albina", „Antiteze", „Asachi", „Apostolul", „Conta" „Convorbiri literare", „Ceahlăul", „Melidonium", „Moldova literară", „Monitorul literar şi artistic", „La Tazlău", „Ţara Hangului", „Realitatea", „13 Plus, Bacău". Redactor coordonator al revistelor „Anotimpuri" şi „Anuar", ale Colegiului Tehnic „Gheorghe Cartianu"; în redacţiile: „Apostolul", „La Tazlău", „Asachi" şi „Antiteze". Cărţi: „Împătimit de lectură. I-IV"; „Revista «Apostolul». Bibliografie"; „Revista «Asachi». Bibliografie"; „Contemporan cu ei"; eseurile monografice: „Lucian Strochi"; „Cristian Livescu"; „Costache Andone" (colab.); „Petrodava 2000" (colab.); „A. Î. Nţ., Un secol de existenţă" (coord.); „Un dicţionar al literaturii din Judeţul Neamţ"; „Personalităţi ale culturii din judeţul Neamţ".

Mihai Floroaia, n. 22 sept 1974, profesor la Colegiul Tehnologic „Spiru Haret" Piatra-Neamţ. Licenţiat al Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, Facultatea de Teologie Ortodoxă (1997). Doctor în Teologie (2010), cu distincţia Magna cum Laude, la Universitatea „Babeş – Bolyai" Cluj-Napoca cu teza *Inchiziţia între mit şi realitate*. Cărţi: *Inchiziţia între mit şi realitate*, Cluj-Napoca (2016), *Inchiziţia în Europa*, Piatra-Neamţ (2001), *Rolul metodei didactice în învăţământul religios*, Piatra-Neamţ (2004). Numeroase studii şi articole de specialitate. Stagii de cercetare doctorală şi post-doctorală la Universitatea Catolică din Louvain-la-Neuve (Belgia), la Universitatea Miséricorde din Fribourg (Elveţia) şi la Institut de Recherche Religions, Spiritualités, Cultures, Sociétés al Universităţii din Louvain-la-Neuve. Stagiul de cercetare postdoctorală *Identitate etnică şi confesională în Transilvania habsburgică*, la Universitatea „Babeş-Bolyai" (2011-2013). Formator - consilier ARACIP, evaluator naţional în Agenţia de Credite şi Burse de Studii (MENCS). Colaborator al revistei *Apostolul* (din 2004) redactor al acesteia (din 2010, în prezent).

Gianina Buruiană, n. 3.03/1967, la Piatra-Neamţ, profesor discipline de turism la Liceul Tehnologic Economic Administrativ Piatra-Neamţ. Liceul „Petru Rareş" din Piatra-Neamţ (1985), Academia de Studii Economice din Bucureşti (1989), doctorat în economie cu tema „Politici macroeconomice în turism" (2007).

Cărţi: „Politici macroeconomice în turism" (2008) şi „Ghid de bune practici în turism şi hotelărie" (2010), ambele Ed. *Uranus*, Bucureşti. Lector univ. doctor la Facultatea de Economia şi Administrarea Afacerilor Iaşi, Filiala Piatra-Neamţ.

A fost membru în „Comisia Naţională de Specialitate" organizată de MENCS şi membru permanent în grupul de lucru din cadrul proiectului „Phare TVET" pentru perfecţionarea învăţământului profesional şi tehnic, organizat de „Centrul Naţional pentru Implementarea şi Dezvoltarea Învăţământului Profesional şi Tehnic", din cadrul Ministerul Educaţiei şi Cercetării în colaborare cu Uniunea Europeană. Articole de specialitate în diverse publicaţii şi are rezultate remarcabile la fazele naţionale ale olimpiadelor interdisciplinare.

Din octombrie 2017, face parte din Consiliul de Redacţie al revistei *Apostolul.*

Violeta Simina MOŞU (n. 5 iunie 1974, Piatra-Neamţ). Facultatea de Educaţie Fizică şi Sport a Universităţii „Vasile Alecsandri", Bacău (2003). Redactor, realizator emisiuni, prezentator ştiri, comentator sportiv la Radio Terra (1993-1996), Ziarul *Realitatea Media* (februarie-iulie 1996), Tele'M Neamţ (1996-2001), Radio M Plus (1998-2000), Ziarul *Telegraful* (1996-2000), 1TV Neamţ (2004-2015), Radio Unu (2004-2015), EST TV (2015-2016). Corespondent sportiv al postului central de televiziune PRO TV (1996-2001) şi ofiţer de presă al campioanei la handbal Fibrex Nylon Săvineşti (2001-2004). Declarată ziaristul cultural al anului 2016, la Gala Superlativele Culturii Nemţene. Bibliotecar la Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu" Neamţ (din septembrie 2017 până în prezent). Administrează din noiembrie 2017 publicaţia on-line „Dor de Neamţ". Redactor al revistei *Apostolul* (din 2017 până în prezent).

Dorian RADU (n. 6 dec. 1955, Piatra-Neamţ). Membru al Uniunii Ziariştilor Profesionişti din România. DTP *Apostolul*. Facultatea de Tehnologia Construcţiilor de Maşini din cadrul *Institutului de Învăţământ Superior Suceava* (1979). Subinginer la *Întreprinderea Mecanică „Ceahlău"* Piatra-Neamţ (1979-1989). Corector, fotoreporter, tehnoredactor la Ziarul *Ceahlăul* (nov. 1989 – mar. 2012). Colaborator (foto, tehnoredactare) la reviste: *Credinţa Neamului*, *Meridianul Ozana* (1997 - 2000), *Creangă, azi* (1999), *Răcnetul Carpaţilor*, *Modus Vivendi* (1998 – 2000), *Apostolul* (din 1999 şi în prezent), *Piatra Corbului* (2009), *Revista Valea Muntelui* (din 2010 şi în prezent) *MĂRTURISIREA ORTODOXĂ* (dec. 2018 şi în prezent). Colaborator (foto, tehnoredactare) ziare: *Impact*, *Poliţia nemţeană în acţiune*, *Viaţa Nemţeană* (iunie 2013 - octombrie 2014). Concepţie şi realizare reclame publicitare (parţial) pentru *Anuar telefonic judeţul Neamţ* (1996 şi 1998).

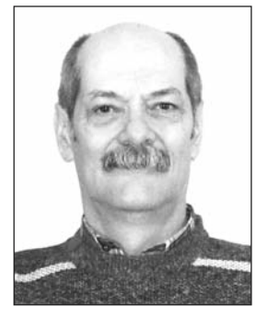

Dorin Nicolae DAVIDEANU (n. 08.03.1955 Iaşi, jud. Iaşi), licenţiat al Facultăţii de Matematică secţia Informatică din cadrul Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi (1979), analist-programator la *C.P.L.* Piatra-Neamţ (1979-1983), şef al oficiului de calcul *C.P.L.* Piatra-Neamţ 1983-1997, şef serviciu economic la S.C. *Pamex* S.A. Piatra-Neamţ (fosta C.P.L. Piatra-Neamţ), (1998-2001), director general al S.C. *Pamex* S.A. Piatra-Neamţ (2001-2003), consilier preşedinte pe probleme de organizare şi I.T. la S.C. *Elvila* S. A. Bucureşti (2001-2010), informatician la Şcoala Gârcina (2010-2014), informatician la C.C.D. Neamţ (2014-2016), pensionar. Manager de proiect la implementarea sistemului informatic din *Întreprinderea Mecanică „Ceahlău"* Piatra-Neamţ (2009-2012), editor online la revista *Apostolul* (2016 - prezent).

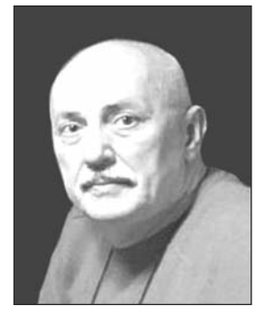

O emblemă a locului: pictorii nemţeni

– *Domnule Marius Tiţa sunteţi jurnalist, critic de artă, doctor în economie, şi cadru didactic universitar. Cum se împacă toate aceste domenii atât de diverse într-o singură persoană?*

– Ar putea părea mult dar inclusiv aparenta diversitate de domenii poate fi explicată. În momente de liniştită introspecţie îmi dau seama că în copilărie şi adolescenţă se află rădăcina tuturor pasiunilor, a tuturor intereselor manifeste de mai târziu.

M-am născut la Craiova, în anul 1965. Am urmat un liceu de matematică-fizică, celebrul „Fraţii Buzeşti", dar în acelaşi timp m-am apropiat mult de viaţa artistică, am avut chiar o expoziţie de caricatură, din cea fără cuvinte. Cuvintele au venit mai târziu, doar lucrez la Radio de aproape trei decenii. Am mers la facultate la Bucureşti, la Academia de Studii Economice, unde, de asemenea, am realizat o expoziţie de ilustraţie inspirată de poeziile lui Lucian Blaga. Iar la facultate exista o revistă scrisă de studenţi, se numea „Tribuna studentului economist", unde am făcut o şcoală grozavă de jurnalism, am scris mult, am făcut fotografii, am făcut desene. Totul, din pasiune. Fiind înainte de 1989, nu aveam niciun gând să lucrez în presa profesionistă. Doar că am absolvit chiar în 1989 şi imediat am fost chemat în această lume extrem de interesantă, comunicarea media. La scurt timp am ajuns la Radio România Internaţional, postul nostru în limbi străine şi în limba română pentru ascultători din străinătate, care se aude în întreaga lume. Şi acum sunt uimit şi încântat de anvergura acestui post de radio românesc cu emisiuni în engleză, franceză şi germană, dar şi în chineză şi arabă, 12 limbi, 10 străine plus româna şi aromâna. De câţiva ani buni sunt redactor şef al emisiunilor în română şi aromână, având în subordine şi un foarte serios serviciu de ştiri. Şi tot în ultima vreme am căpătat curajul de urca la catedră, la Facultatea de Jurnalism şi Ştiinţele Comunicării a Universităţii Bucureşti, unde predau dar şi învăţ foarte multe de la studenţi.

Întreaga mea activitate din aceşti ani recenţi s-a desfăşurat pe două coordonate. Pe de o parte este această expertiză în relaţiile internaţionale, într-o perioadă extrem de interesantă şi importantă din istoria României, tranziţia, cum îi mai spunem noi, de la comunism la capitalism. Sunt anii când întreaga societate românească a luptat pentru revenirea pe scena internaţională, pentru aderarea la NATO şi la Uniunea Europeană. Îmi amintesc chiar prima luptă, acum uitată, cea pentru aderarea la Consiliul Europei. Ca jurnalist specializat am fost acolo unde se discuta despre NATO şi Uniunea Europeană. De altfel, am făcut un masterat în Franţa în relaţii internaţionale şi drept comunitar iar doctoratul meu, în ştiinţe economice, făcut la un institut al Academiei Române, este despre integrarea economică europeană. Şi am fost şi bursier NATO, am făcut un studiu despre presă şi politica de securitate şi apărare europeană. Şi al doilea plan, unde activez cu multă plăcere, este, desigur, arta plastică. Am scris mult, şi am vorbit, la radio, la diferite televiziuni dar şi direct, la vernisajul expoziţiilor. Încă mai sunt o surpriză pentru mulţi care mă ştiu dintr-o anumită zonă şi mă descoperă în alte domenii, au senzaţia că este o potrivire de nume. Un istoric cunoscut mi-a atras atenţia că un critic de artă care are acelaşi nume cu mine organizează o expoziţie la Teatrul Naţional Bucureşti. E vorba de expoziţia pictorului Emil Ciocoiu din anul 2013. De atunci îl invit pe amicul meu la toate vernisajele unde vorbesc despre artistul expozant.

– *Cum şi când a început legătura culturală cu artiştii plastici din Piatra-Neamţ?*

– Primul artist din Piatra-Neamţ cu care am alcătuit o simeză este Dumitru Bostan, cam cu 15 ani în urmă. Atunci i-am aflat prietenii, artişti din Piatra-Neamţ, cu mulţi dintre ei făcând tot felul de planuri, în tot acest timp. I-am fost alături lui Laurenţiu Dimişcă, doctor în arte plastice, care promovează, la noi, arta brută, arta celor care nu au niciun fel de studii. Este un artist apreciat mult şi în Franţa, acolo unde s-a născut arta brută sau arta singulară, cum se mai numeşte acest gen.

– *Şi povestea a continuat...*

– Chiar riscând să uit pe cineva aş vrea, totuşi, să invoc câţiva prieteni şi artişti din Piatra-Neamţ. Cu multă stimă şi apreciere m-am apropiat de Mircea Răsvan Ciacâru, un maestru al detaliului expresiv, al compoziţiei alegorice, inteligente. Portretul pe care mi l-a făcut impresionează pe toţi cei care îl văd, este înălţător. Peisajele şi naturile statice realizate de Dumitru Bezem mă transpun în momentele noastre de taină, din trecut, pentru că acum rar ne mai vedem şi de abia ne auzim. Încă mă uimeşte viziunea demonstrată de Ciprian Istrate, creaţia sa plastică este aproape o introspecţie psihanalitică. Este un mare artist şi să nu uităm pictura sa bisericească, în minunata tehnică a frescei. Iar Ştefan Potop este, în opinia mea, şi am multe argumente în acest sens, cel mai bun portretist al nostru, în acest moment. Am avut onoarea de a scrie un cuvânt pentru albumul lui Ştefan Potop cu portrete de copii, am privit cu mare atenţie lucrările sale, cât talent, ce forţă de observaţie, sunt atât de expresive portretele de copii şi, în general, portretele lui Ştefan Potop.

Am invocat riscul de a nu îi evoca pe toţi artiştii din Piatra-Neamţ pe care îi apreciez, asta nu înseamnă că i-am uitat. Mă bucur să aflu mereu de faptele de simeză ale lui Mircea Titus Romanescu, fie că este vorba de creaţiile sale sau vorbim de iniţiativele sale, cum a fost, recent, expoziţia „Chipurile Unirii" care a ajuns, în sfârşit, şi la Bucureşti. Îmi place universul explicat prin bufniţele lui Petru Diaconu, sunt fan Mimi Revencu, al lumilor sale de-a dreptul paradisiace, şi mă înclin în faţa familiei de artişti Parasca şi Mihai Agape. Şi dacă vorbim de această familie de artişti, am aflat recent că Ilie Boca, binecunoscutul pictor din Bacău, este fratele doamnei Parasca Agape, fapt ce mi s-a părut excepţional, nemaipomenit.

– *Dar prima vizită la Piatra-Neamţ a venit recent.*

– Într-adevăr, tot timpul mi-am dorit să vin la Piatra-Neamţ, să îmi întâlnesc prietenii, artiştii la ei acasă, în acest oraş minunat. Am reuşit să îmi domin programul şi am venit aici într-un moment aparte, de Ziua Victor Brauner. Toată povestea este o adevărată metaforă: am fost invitat de omul de cultură Emil Nicolae să deschidem o expoziţie a pictorilor din Piatra-Neamţ, chiar în sinagoga-catedrală de aici. Am admirat creaţia lui Victor Brauner peste tot în lume, am citit despre el în studiile importante, vreo 3 kilograme din bagajele unui drum de la Paris au fost cărţi despre Victor Brauner. Peste tot este menţionat oraşul natal al lui Victor Brauner, Piatra-Neamţ. Să nu uităm şi faptul că la Piatra-Neamţ este singurul liceu, şi de artă, care poartă numele avangardistului artist. În oraşul său natal, în curtea liceului care îi poartă numele, Victor Brauner are şi singurul monument, singura statuie. Şi, ca să amintesc că sunt şi autorul celei mai longevive rubrici din presa românească, cea din ziarul „Bursa", dedicată pieţei de artă, Victor Brauner a fost cel mai scump pictor român, cel puţin în marile licitaţii internaţionale de artă, până la apariţia contemporanului Adrian Ghenie.

– *Şi, să nu uităm, mai există un pictor „născut la Piatra-Neamţ, decedat la Paris"...*

– Da, este vorba de Jacques Herold, şi el avangardist renumit, mai mult în Franţa şi în Occident. Domnul Emil Nicolae a promis că ni-l va reda şi pe acest artist de renume internaţional, născut la Piatra-Neamţ, numit atunci Herold Blumer. Sunt printre puţinii români care au văzut mormântul artistului în Montparnasse, mi l-a arătat Lucian Georgescu, un galerist parizian care s-a ocupat mult de Herold şi de „Şcoala de la Paris", românii noştri apreciaţi în Franţa, dintre care doi s-au născut la Piatra-Neamţ. Astfel de fapte magice de istorie a artei te fac să vibrezi, oriunde te-ai afla în lume şi, de puţin timp, este drept, oraşul dumneavoastră mi-a oferit şi descoperirea incredibilei civilizaţii preistorice numită Cucuteni, care mă fascinează. Apropo, strada pe care stau în Bucureşti se numeşte Cucuteni... Mă bucur mereu când aflu veşti de la Piatra-Neamţ, fie despre simezele realizate de plasticienii de aici, fie piesele montate la teatru sau viaţa literară vibrantă.

A consemnat Gianina BURUIANĂ

Veacul Părintelui Iustin Pârvu

Născut cu o sută de ani în urmă, în comuna Poiana Teiului din Judeţul Neamţ, părintele Iustin Pârvu a fost deopotrivă om al Bisericii, om al istoriei, om între oameni. A intrat în mănăstire, ca frate, în anul 1936; din anul 1939 urmează cursurile Seminarului Teologic de la Cernica; în perioada 1942-1944 merge, ca preot misionar, pe frontul de Est, până la Odessa; în 1948 este arestat şi condamnat la 12 ani de închisoare din motive politice, cea mai mare parte a detenţiei fiind la Aiud; în anul 1960 primeşte o nouă condamnare, de 4 ani, pentru că nu s-a lepădat de credinţă; după 1964 este, pe rând, muncitor forestier, preot-monah la mănăstirile Secu şi Bistriţa din Neamţ iar din 1991 a întemeiat mănăstirea de la Petru Vodă, lângă care, după anul 2000, ridică o casă de educaţie pentru copii şi un azil pentru bătrâni. În anul 2013, la 16 iunie, părintele Iustin Pârvu pleacă la Domnul. Despre epoca sa, una care s-a afirmat mai mult prin prigoana comunistă împotriva credinţei şi a intelectualităţii, prin secularizarea moralei creştine şi a bunei tradiţii româneşti, părintele Iustin spune concesiv: „Închisorile noastre din perioada comunistă au produs atâţia sfinţi şi martiri care lucrează cu duhul lor, cu rugăciunea lor, cu exemplul lor la temelia României eterne. Asta n-au înţeles comuniştii, că sufletul pe cruce câştigă adevărata libertate, că toate metodele lor de tortură, toate metodele de reeducare psihică au făcut mai mulţi sfinţi decât robi, au sfinţit pământul ţării cu sânge de mucenici.” În altă parte, vorbind despre ideologiile care au împărţit omenirea şi au produs atâta dramă, părintele Iustin Pârvu spune: „Orice ideologie, de dreapta sau de stânga, e bună până apare prima picătură de sânge. După aceea orice ideologie este blamabilă.”

L-am întrebat, de altfel, în dialogurile noastre de noapte, pe părintele Iustin, dacă omul poate fi judecat prin lume şi dacă lumea poate fi judecată prin fiecare om în parte.

Mi-a răspuns părintele: „În cădere omul îi poate trage şi pe alţii din preajmă, dacă nu sunt atenţi, dacă nu sunt prudenţi, dacă nu bagă de seamă rapid răul şi consecinţele lui. Fiecare om răspunde de aproapele său, toţi ne facem vinovaţi când cineva din preajmă cade fără ca noi să epuizăm toate căile de a-l salva. De căderea celui din preajmă ne facem vinovaţi şi noi, fără discuţie. Lipsa de iubire e ca lipsa de sprijin. Nu-l iubeşti pe Dumnezeu, dacă nu-l iubeşti pe aproapele tău. De răul din lume suntem vinovaţi fiecare, dacă tratăm cu indiferenţă ce i se întâmplă vecinului, fratelui, prietenului, soţului, părintelui, atunci nu mai putem pretinde ca nouă să ne întindă mâna cineva, degeaba aşteptăm ajutorul lui Dumnezeu.”

Am multe amintiri cu părintele Iustin, dar una ţin să o spun cu prioritate. E o amintire care relevă natura şi duhul părintelui.

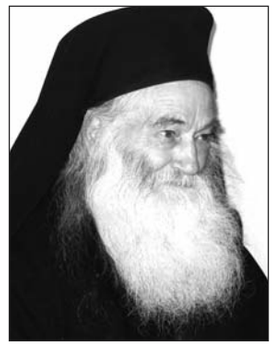

După o toamnă ploioasă, cu inundaţii şi alunecări de teren, ne regăsim, cu cinci zile înainte de sfinţirea mănăstirii de la Petru Vodă, seara târziu, cu părintele Iustin Pârvu, într-o chilie. Mai erau câteva persoane, toţi fiind preocupaţi de reuşita sfinţirii care trebuia să se producă la Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril, pe 8 noiembrie, anul 2005, când e şi hramul bisericii de altfel. Frigul şi ploaia deasă de afară ne apăsau insinuându-se în toată discuţia, toate scenariile noastre şi toată „regia” desfăşurării evenimentului fiind modificate de condiţiile climaterice prezente. Drumul îngust spre mănăstire risca să fie total impracticabil. De asta mergeam mai mult pe varianta „de avarie”, adică a vremii proaste, decât pe cea ideală, a vremii bune. Părintele Iustin ne opreşte însă:

– Măi, lăsaţi discuţiile astea despre vreme…! O să fie soare şi toată lumea o să stea în curtea mănăstirii…! Aşa că trebuie să judecăm toate lucrurile plecând de la această situaţie. Nici n-are cum să fie altfel…

Într-adevăr, de pe 7 noiembrie, după amiaza, nourii s-au risipit ca împinşi cu palma de pe cerul lor, iar în ziua de 8 noiembrie, când sunt sărbătoriţi Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril, soarele preluase, parcă, frâiele întregii manifestări. Cei peste şapte mii de oameni veniţi, mare parte pe jos, la sfinţire, au făcut o baie de lumină şi de căldură în curtea mănăstirii.

Într-adevăr, „cum putea să fie altfel”?

Şi nu era vorba de vreo viziune, ci era vorba de optimism. Chiar aşa: de optimism!

De optimism şi răbdare. Acestea au fost, de altfel, coordonatele pe care „s-a mişcat” părintele Iustin Pârvu în toată viaţa sa!

Fără optimism, fără încrederea că Dumnezeu ţi-a dat în mână cheile tuturor porţilor şi căilor posibile pentru un om, nu reuşeşti să evoluezi. Fără optimism nu reuşeşti să treci nici noaptea dintre două zile, şi cu atât mai puţin noaptea istoriei în care ne-au împins conjuncturile.

Omul căzut se ridică nu prin panică, nu prin deznădejde, ci numai prin încredere, prin speranţă. Deznădejdea te face să te comporţi ca o fiară închisă într-o cuşcă. Iar omul deznădăjduit nu vede lumea asta decât ca o cuşcă prea strâmtă pentru frica lui, pentru neputinţa lui. Pentru că frica este, în esenţă, o neputinţă. Fă-l pe om *un deznădăjduit*, pare să spună orice conducător conjunctural al lumii, şi îl vei domina, îl vei supune, îl vei face sclav.

Omul care speră, care crede că va fi bine, indiferent de conjuncturi, devine de neînfrânt. Omul care ştie cât valorează cu adevărat pe pământ, este duşmanul de temut al oricărei tiranii. Omul care se stăpâneşte pe sine, stăpâneşte lumea.

„O să fie soare…! Nici n-are cum să fie altfel…!”, a zis părintele Iustin, într-o noapte neguroasă de toamnă. Şi a fost, într-adevăr, ca la un semn, soare! Nu vremea a ascultat de părintele Iustin, nu ochiul inimii sau al minţii a văzut vremea peste câteva zile, ci credinţa că „… n-are cum să fie altfel” a învins orice intemperie. Gândind aşa, pozitiv, poţi vedea la capătul gândului minunea lui Dumnezeu care te întăreşte în credinţă, care te luminează cu nădejdea.

Şi cred, de altfel, că toată viaţa părintelui Iustin Pârvu o putem aduna sub câteva cuvinte sentenţioase, care, deşi simple, descifrate şi cântărite pot da măsura oricărui destin de excepţie:

Câtă luciditate, atâta sfinţenie; / Câtă sfinţenie, atâta putere; / Câtă putere, atâta credinţă;/ Câtă credinţă, atâta omenie.

Adrian ALUI GHEORGHE

Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie

Martie 2019

■ Martie/1999 – **Revista *Apostolul***, Revista cadrelor didactice din judeţul Neamţ, editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Neamţ (nr.1, serie nouă). Publicaţia reia, după 65 de ani, o iniţiativă a Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ care a editat pentru prima dată o revistă cu apariţie lunară destinată şi susţinută prin abonamente de către învăţătorii acelor timpuri. Prima serie a apărut între noiembrie 1934 – decembrie 1943 şi a avut un cerc de colaborare compus din: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcariu, M.D. Stamate, I. Rafail, M. Avadanei.* Seria nouă a avut un Consiliul director format din: *Florin Florescu, Alina Pamfil, Dumitriţa Vasilca, Gheorghe Amaicei*; redactor-şef: *Mircea Zaharia*, redactor-şef adjunct: *Ştefan-Lucian Corneanu*.

■ 1/1834 – n. **Gheorghe Ruset-Roznovanu** (Rosset-Roznovanu sau Rosetti-Roznovanu), la Roznov (d. 2. 10. 1902/1904, Roznov), ofiţer şi politician român; ispravnic (prefect) al Judeţului Neamţ (1871-1876), participant la Războiul pentru Independenţă, având comanda Brigăzii 4 Călăraşi. A fost deputat (1866-1870), şi senator (din 1871). A făcut studii în Austria şi apoi în Rusia, unde a absolvit Şcoala de cavalerie din Sankt Petersburg. A finanţat construirea şi funcţionarea la Roznov, unde îşi avea moşia, a primei şcoli din comună (1865), precum şi a Bisericii „Sfântul Nicolae” (1884-1892).

Rememorări nemţene

■ 3/1967 – n. **Gianina Buruiană**, la Piatra-Neamţ (vezi Colectivul de redacţie, pag. 8)

■ 6/1924 – n. **Aurel Buzilă**, la Şarul Dornei, Suceava (d. 1987, la Piatra-Neamţ), muzeograf restaurator, publicist, absolvent al Facultăţii de Istorie-Filozofie din Iaşi, a lucrat cu mari arheologi şi a restaurat piese importante („Hora de la Frumuşica”, „Vasul cu coloane” ş. a). Restaurări la Muzeul Naţional de Artă din Bucureşti, după cutremurul din 1977, precum şi la Muzeul Peleş, în ani ’70-’80 ai veacului al XX-lea. Autor, împreună cu Constantin Matasă, al lucrării „Muzeul Arheologic din Piatra-Neamţ. Catalog”.

■ 7/1879 – n. **Simion Teodorescu Kirileanu**, la Holda, Broşteni, Neamţ (d. 17. 04. 1926, Holda), învăţător şi folclorist consultat de Academia Română. A absolvit Şcoala Normală „Vasile Lupu”, Iaşi (1898), devenind învăţător la Orfelinatul Agricol „Prinţul Ferdinand”

→

EDUCAŢIA, ... încotro?

Cu trei ani în urmă, într-o altă publicaţie locală, semnam un articol intitulat Cultura, … încotro? Şi articolul, ca atare, cât şi multitudinea de probleme menţionate în el (aproape firesc mi se pare acum!), au rămas fără niciun fel de ecou, atât din partea opiniei publice, cât şi al celor implicaţi în acest „nefericit” domeniu al vieţii noastre sociale. Tocmai de aceea doresc, de această dată, să mă adresez nemijlocit celor care, într-un fel sau altul, sunt primii dintre cei datori să asigure viitorul acestei ţări prin chemare şi participare activă. Mă refer la menirea dintotdeauna a oamenilor şcolii, cu atât mai mult cu cât, în secolul al XX-lea, şcoala românească, prin contribuţiile marilor ei personalităţi reformatoare, cât şi prin faptele miilor de slujitori devotaţi neamului românesc, a oferit lumii civilizate numeroase exemple cu valoare paradigmatică.

Nu voi relua în cele ce urmează nici temele şi nici propunerile din articolul menţionat mai sus, ci voi reaminti doar că sugeram şi atunci, faptul arhicunoscut că nu se poate vorbi, sub nicio formă, de dezvoltare culturală sau economică şi socială, în afara educaţiei, făcută primordial de şcoală!

Dar ţinând seama de dramatismul vremurilor pe care le parcurgem în prezent şi de uriaşele schimbări ce ne aşteaptă în condiţiile noului ev ştiinţifico-tehnologic, îmi permit să reamintesc nobililor slujitori ai şcolii, de la educatoarea din grădiniţa de la ţară, la universitarul pe reale merite, faptul că fiecare, la locul responsabilităţii lui, este acum mai mult decât dator să militeze (dincolo de prevederile vremelnicelor „programe” prezidenţiale, guvernamentale, ministeriale sau ale oricui şi de oriunde, care crede că „se pricepe” la „problemele” şcolii), la promovarea propriei contribuţii personale în „repropăşirea” şcolii româneşti.

Ca unul care de prea multă vreme m-am „rupt” de frumuseţea şi noblеţea muncii la catedră, nu îmi pot permite, nici în prezentul articol, să fac varii propuneri sau să dau sfaturi de care „bietul” sistem de învăţământ românesc actual nu duce lipsă, ci, dimpotrivă. Îmi permit doar, cu modestie, să exprim câteva opinii, pornind de la faptul că, dacă vom continua să ignorăm şi în continuare şcoala şi generaţiile care ne vor urma, soarta ţării şi a viitorului ei politic, social, economic, cultural şi de orice altă natură, sunt „pecetluite”.

Aşadar, voi exprima doar câteva puncte personale de vedere, din multele pe care le-am putea supune atenţiei. Acestea, cu siguranţă, pot fi amendate, îmbunătăţite sau ignorate de către fiecare dintre cititori.

Încep deci prin a afirma categoric faptul că, dincolo de tot felul

de prevederi „programatice” (aparţinând oricui!), rolul esenţial în „remodernizarea” şcolii româneşti şi a educaţiei în general, aparţine fiecărui cadru didactic, conform, aşa cum mai aminteam, pravilei bunei-cuviinţe strămoşeşti: omul sfinţeşte locul. De aceea, un nou început ar trebui să însemne, foarte urgent, o severă acţiune de autoperfecţionare pedagogică, de specialitate şi morală, în pas cu realităţile noului mileniu şi o atentă observare a ceea ce fac în acest sens colegii din şcoală, noii absolvenţi veniţi de pe băncile facultăţilor dar şi preoţii, psihologii, medicii, juriştii, inginerii, informaticienii, cercetătorii şi toţi ceilalţi intelectuali din fiecare localitate, fără jena de a împrumuta de la aceştia, ceea ce ni se pare că este de folos şcolii.

În acest context, este mai mult decât importantă implicarea fiecăruia, la catedră sau în cadrul responsabilităţilor pe care le deţine, în crearea climatului necesar activităţii de educaţie, cu accent deosebit în promovarea competenţei şi meritocraţiei de la nivelul şcolilor şi inspectoratelor şcolare, până la nivelul ministerelor şi al altor factori politici, sociali, economici şi spiritual-culturali ce pot influenţa formarea pentru viaţă a tinerelor generaţii. Când spunem aceasta, ne referim inclusiv la preocuparea pentru abordarea în alt mod (modern), în concordanţă cu vremurile în care trăim, a raporturilor tradiţionale fundamentale, adeseori învechite, educator (formator) - elev (preşcolar sau student), ţinând seama şi de noul mediu informaţional-tehnologic în care se formează tinerele generaţii, cu toate avantajele, dar şi cu dezavantajele pe care le incumbă, mai ales pentru cei mici, aceste noi disponibilităţi ştiinţifico-tehnologice.

Totodată, este necesară schimbarea radicală a atitudinii formatorilor în ceea ce priveşte raportarea la relaţiile cu părinţii (bunicii, rudele, tutorii, ţinând seama de noile realităţi româneşti, după migrarea a milioane de cetăţeni). Ne poate ajuta în acest sens, deosebita experienţă de la sfârşitul secolului al XIX-lea, dar mai ales din perioada interbelică (a se vedea, mai ales, strălucita experienţă a Şcolii Sociologice Româneşti), când, învăţătorul nu era doar educatorul copiilor, ci, în primul rând, al satului, cu toate cele ce decurgeau din acest statut, inclusiv în viaţa socială a fiecărei localităţi. Cred însă că astăzi, la noi în ţară, acest mod de a vedea implicarea cadrelor didactice, este chiar mai important decât în perioada interbelică.

Este necesară şi o altă abordare a rolului ce revine sindicatelor din învăţământ, de la toate nivelurile, care, dincolo de „fărâmiţarea” lor organizatorică (voită), trebuie implicate nu doar în „lupta” (adeseori formală) pentru salarii şi alte mici „avantaje” materiale, ci în realele probleme ale fiecărei unităţi de învăţământ şi în cele de perfecţionare profesional-morală, atât ale cadrelor didactice cât şi ale elevilor şi studenţilor.

Şi încă ceva: o îndatorire şi o responsabilitate, mai mult decât importantă a tuturor categoriilor de educatori, ni se pare a fi aceea pentru o deosebit de atenta îndrumare a adolescenţilor şi tinerilor ce urmează a se orienta spre profesiunile cu caracter pedagogic. Acum, când a scăzut interesul tinerilor pentru domeniile educaţiei (nu mai comentăm de ce şi din vina cui), nu se poate să ne fie indiferentă calitatea pregătirii profesionale, ştiinţifice şi morale a viitorilor educatori şi deci a şcolii noastre de mâine.

Ar mai fi multe de adăugat dar ne limităm la cele de mai sus. În schimb, aş fi foarte mulţumit dacă numărul celor care îşi pun astfel de probleme şi întrebări va creşte necontenit. Viaţa noastră de azi, şcoala românească şi mai ales generaţiile ce vor veni, au nevoie ca noi, cei de astăzi, să ne depăşim inerţiile şi să gândim la viitor.

14.02.2019

Gh. I. BUNGHEZ

Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie

Rememorări nemţene

Din Zorleni, Tutova (1898-1906); institutor la Bălţi, Basarabia (1918-1919). Debut în „Şezătoarea” (1898) şi a participat, alături de Artur Gorovei, Mihail Sadoveanu, Nicolae Stoleriu, la înfiinţarea publicaţiilor: „Răvaşul poporului”, „Vestitorul satelor”. Volume: „Poveşti poporale cu cuprins moral”; „Din viaţa Regelui Carol I şi a Reginei Elisabeta”; „Povestiri basarabene”; „Proverbe agricole” ş. a.

■ 9/1909 – n. **Eugen Ispir**, la Văratic, Filioara, Neamţ (d. iulie 1974, Bucureşti), artist plastic, publicist. Studii gimnaziale la Târgu-Neamţ, Academia de Arte Frumoase din Iaşi. Călătorii de studii în Italia şi Franţa (1937-1938), Iugoslavia, Ungaria (1947), Turcia (1970), Franţa, Anglia (1973-1974). Din 1935, este prezent la toate saloanele oficiale şi la marile manifestări artistice. Menţionăm: Veneţia (1972), unde expune alături de Picasso, Chagall, Max Ernest, Cocteau ş. a.

Expoziţii personale: Bucureşti (1955-1969), Belgrad (1947), Veneţia şi Roma (1970). S-a afirmat şi în arta monumentală şi decorativă, lucrând ceramică şi mozaic, iar pe sticlă, a realizat opere de mare valoare stilistică. Volume: „Zdroboleanca”, roman, 1932; „Străjerul din Cuibul doi”, 1935.

■ 9/1936 – n. **Coralia-Letiţia Bunghez**, la Bâra, Neamţ, profesoară, publicistă. După efectuarea studiilor: generale şi liceale la Roman şi Iaşi (1943-1954), a urmat cursurile Facultăţii de Filologie-Istorie-Filozofie a Universităţii „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi (1954-1958). A predat la Şcoala Generală din Stăniţa şi la Şcoala Medie Săbăoani, Judeţul Neamţ, la licee din Bacău şi din Piatra-Neamţ. A debutat editorial, în 2003, cu lucrarea monografică „Colegiul Naţional «Petru Rareş» – File de istorie (1969-1999)”, urmată de „Pasiune şi culoare – Convorbiri cu Iulia Hălăucescu” şi „Muzeul de Artă «Iulia Hălăucescu»”.

■ 10/1904, n. **Dumitru D. Botez**, la Roman (d. 5. 10. 1988, Bucureşti), profesor universitar, compozitor, dirijor. A absolvit Liceul „Roman-

Constantin TOMŞA

(continuare în pag. 12)

CALENDAR
– martie 2019

02. **Bedrich SMETANA** (2 martie 1824 - 12 mai 1884) – 195 de ani de la naşterea compozitorului ceh;

03. **Mircea VULCĂNESCU** (3 martie 1904 - 28 oct. 1952) – 115 de la naşterea filosofului;

04. **Vlad MUŞATESCU** (4 mai 1922 - 4 martie 1999) – 20 ani de la moartea prozatorului;

05. **Pierre Simon LAPLACE** (23 martie 1749 - 5 martie 1827) – 270 de ani de la naşterea astronomului francez;

06. **Miron CRISTEA** (18 iulie 1868 - 6 martie 1939) – 80 de ani de la moartea patriarhului;

08. **Hector BERLIOZ** (11 decembrie 1803 - 8 martie 1869) – 150 de ani de la moartea compozitorului francez;

09. **Alexandru AVERESCU** (9 martie 1859 - 3 oct.1938) – 160 de ani de la naşterea mareşalului;

09. **Grigore ANTIPA** (27 nov.1867 – 9 martie 1944) - 75 de ani de la moartea academicianului;

14. **Albert EINSTEIN** (14 martie 1879 - 18 aprilie 1955) – 140 de ani de la naşterea fizicianului german;

14. **Alexandru MACEDONSKI** (14 martie1854 - 24 nov.1920) – 165 de ani de la naşterea scriitorului;

14. **Alexandru PALEOLOGU** (14 martie1919 - 1 sept. 2005) – 100 de ani de la naşterea scriitorului şi omului politic;

15. **Alexandru TEODOREANU** (PĂSTOREL) (30 iulie 1894 - 15 martie 1964) – 125 de ani de la moartea scriitorului;

16. **Torquato TASSO** (16 martie 1868 - 14 iunie 1936) – 151 de ani de la naşterea poetului renascentist italian;

23. **George SBÂRCEA** (23 martie 1914 - 28 iulie 2005) – 105 de ani de la naşterea muzicologului;-

28. **Eugen IONESCU** (13 nov. 1909 - 28 martie 1994) – 25 de ani de la moartea scriitorului;

29**. Nicolae STEINHARDT** (29 iulie 1912 - 29 martie 1989) – 30 de ani de la moartea eseistului. (***Red.***)

Colegiul Naţional „Petru Rareş” – 150 de ani (3)

Brelan de aşi

Colegiul Naţional „Petru Rareş” din Piatra-Neamţ. Un secol şi jumătate de istorie. Iar istoria înseamnă luptă înverşunată, biruinţe strălucite şi dureroase înfrângeri. Ilustra Şcoală a avut parte de toate acestea, ştiind să-şi savureze cu modestie victoriile, să nu-şi bocească înfrângerile şi să nu uite că pe primul loc trebuie să fie totdeauna elevul.

O biruinţă oarecum surprinzătoare în anii 70 ai veacului trecut s-a datorat apariţiei „claselor speciale”, invenţie pietreană, made in Petru Rareş, adoptată pe urmă de mulţi şi devenită bun comun al învăţământului românesc.

În primăvara anului 1968, profesorul Dumitru Bârlădeanu (Fie-neuitată contribuţia sa gospodărească la dezvoltarea învăţământului în Neamţ!), pe atunci vicepreşedinte de judeţ, şi profesorul Ioan Crăciun, inspector şcolar general, mi-au încredinţat câteva ore de literatură universală la Petru Rareş. Nu găsesc cuvintele potrivite pentru a mărturisi emoţia care m-a copleşit când am intrat în Şcoala unde fusesem elev, în noua mea calitate, de dascăl. Purtam în suflet, vii, unele chiar copleşitoare, chipurile celor care îmi îndreptaseră paşii spre marea cultură, cu pricepere, cu părintească grijă şi cu o splendidă dăruire. Unii dintre ei se mai aflau încă la catedră şi venise vremea să le fiu coleg. Colegul Lor? Doamne sfinte! Asta nu se putea!

M-au primit cu căldură şi cu un fel de bucurie izvorâtă din satisfacţia că, uite!, nu trudiseră cu mine chiar în zadar. Şi m-au ajutat să mă simt curând acasă, deşi eram puternic legat sufleteşte de liceul din Bicaz, unde învăţasem de fapt meseria de profesor – căci universitatea, din păcate, nu te pregăteşte pentru asta.

În vremea aceea, Liceul Petru Rareş era renumit prin excelente rezultate la matematică. Am înţeles repede că „vinovaţii”, dincolo de talentul şi de inteligenţa elevilor, sunt trei profesori, trei aşi. Unul mai vârstnic, Ioan/Iani Zenembisi, absolvent al Rareşului din promoţia 1944. Doi, din promoţii mai noi, de după 1950: Constantin Avădanei şi Gheorghe Dumitreasa. Toţi trei, ucenici întru înaltă dăscălie ai fantasticului Constantin Borş, liderul matematicienilor nemţeni, titular la Liceul numărul 2 (denumit mai apoi „Calistrat Hogaş”).

Că aşii ştiau carte solidă este neîndoielnic. La Rareş nu avea norocul de a încasa multe chenzine impostorul sau semidoctul, fiindcă îl zburau din clasă, cu eleganţă, elevii. Dar a şti carte nu este destul, căci un excelent matematician, fost „olimpic” şi, după popasul scurt la Rareş, devenit ilustru cercetător în domeniul său, a plecat repede din şcoală. Ce avea în plus, dincolo de ştiinţa cifrelor, trioul de aşi?

Iani Zenembisi era un sentimental, legat părinteşte de copii, iar elevii înţelegeau repede sufletul cald al omului de la catedră. Pe lângă acest dar, Dumnezeul grecilor îl înzestrase cu harul celor de pe scenă, căci, dacă nu ar fi ales cariera de profesor, putea fi un desăvârşit actor. Despre talentul său histrionic am scris câteva rânduri publicate anţărţ şi îmi voi permite să le reproduc aici.

Între obligaţiile mele, figurau într-o vreme asistenţele la „orele” colegilor. Asistând la lecţiile incitante ale renumitului Zenembisi, am avut o revelaţie: profesorul (de matematică, nu de literatură română!) era un actor desăvârşit!

- Sânzianaaa! – exclamase el disperat, odată, observând cum, la tablă, o premiantă nostimă, olimpică chiar atunci la matematică, o ia periculos pe arătură – Sânzianaaa, mă arunc pe fereastră!

Şi actorul se îndrepta atât de credibil către fereastra uriaşă, larg deschisă spre biserica fabulosului Popa Chircă, din vecinătate, încât o clipă am avut dorinţa de a mă repezi în ajutorul proaspătului candidat la sinuciderea pricinuită de o elementară deziluzie pedagogică.

Dacă pe mine, deşcă în materie, mă păcălise straşnic, ce se întâmpla cu elevii săi? Aceştia, în reverie, trăiau scena la modul sublim, o savurau, căci îl ştiau bine pe dascăl şi harul său le era familiar.

Şi nuferii … ei bine nuferii de pe lacul tăinuit la poalele Cozlei, dăruiţi de profesor în loc de diplome de excelenţă! Venea Iani având braţele supraîncărcate cu flori de nufăr, şi aşa îi răsfăţa pe premianţii săi!

Legendă ...

Constantin /Duţu Avădanei, pedagogul desăvârşit, plecase din Sarata Dobrenilor urmând exemplul unchiului său, profesorul universitar de psihologie şi pedagogie Mihai Avădanei (Unul dintre ctitorii revistei „Apostolul”.), pe acelaşi drum, adică absolvind mai întâi cursurile Şcolii Normale din Piatra, instituţie renumită prin instruirea temeinică a bacalaureaţilor, şi abia apoi urmând cursurile Facultăţii de Matematică din Iaşi.

Convins de calităţile sale, când am plănuit să înfiinţăm la Rareş prima clasă liceală de matematică (din România), i-am solicitat colaborarea, sprijinindu-ne pe excelenta sa pregătire

→

Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie

(urmare din pag. 11)

Vodă” din Roman, Conservatorul de Muzică din Iaşi (1929). În Roman, a fost dirijor la Biserica „Sfânta Vineri” (1929), profesor la Seminarul Teologic şi la Şcoala Normală de Băieţi (1931-1933). La Bucureşti (1933-1949): dirijor la Corul Radio şi al Corului Filarmonicii „George Enescu”, director muzical la Radio, rector al Conservatorului „George Enescu” (1945-1974), membru al Uniunii Compozitorilor (1949). Titluri şi distincţii: artist emerit, maestru emerit al artei ş. a. Multe articole în reviste de profil şi în presa culturală. Peste o sută de lucrări corale. Lucrarea „Tratatul de cânt şi dirijat coral” este una de referinţă pentru dirijori.

■10/1939 – n. **Mihai-Gabriel Enăchescu,** la Piatra-Neamţ, (decedat ianuarie 2017, Bucureşti) arhitect, poet, a frecventat clasele primare, gimnaziale şi liceale, la Şcoala Medie de Băieţi Nr. 1, din oraşul natal, azi, Colegiul Naţional „Petru-Rareş” (1945-1956), a absolvit Institutul de Arhitectură şi Urbanism „Ion Mincu” din Bucureşti (1963). Studii post universitare în cadrul aceluiaşi institut de învăţământ superior (1972). Cărţi de

Rememorări nemţene

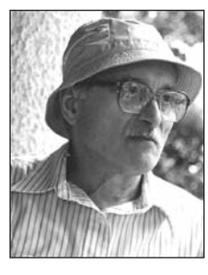

poezie: „Păduri carpatine şi ziduri vechi”, „Nufărul alb”, „Ochiul munţilor”, „Ţara unde cad vulturii”, pref. Constantin Tomşa, 2012.

■ 12/1995, d. **Dumitru Almaş** (Dumitru Ailincăi), la Bucureşti. Istoric, scriitor (n. 19. 10. 1908, Negreşti, Neamţ).

■ 13/25/1872, n. **Gheorghe Teodorescu-Kirileanu**, la Holda, Broşteni, Neamţ (d. 12. 11. 1960, Piatra-Neamţ), cărturar, istoric literar, memorialist, folclorist. A absolvit Şcoala Normală „Vasile Lupu” din Iaşi (1891), Facultatea de Drept, Iaşi. Ocupă diverse funcţii (1895-1930): secretar al inspectorilor şcolari din Iaşi, custode la Biblioteca Centrală, secretar al Cancelariei Casei Regale şi bibliotecar. În 1935, se stabileşte la Piatra-Neamţ. A donat Bibliotecii Judeţene Neamţ (februarie 1956) peste 25. 000 de volume. Redactor şi colaborator la: „Şezătoarea”, „Arhiva românească”, „Făt-Frumos”, „Comoara satelor”, „Convorbiri literare” ş. a. Volume: „De-ale lui

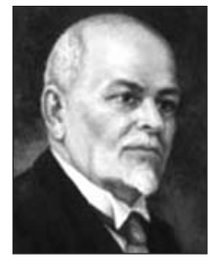

→

Colegiul Naţional „Petru Rareş” – 150 de ani (3)

psiho-pedagogică, necesară unui experiment dificil (şi neautorizat de minister).

Cu glasul lui blând, niciodată ridicat, a replicat domol că nu-l tentează ispititoarea încercare, de a lucra cu elevi de vârf, fiind obişnuit, de pe când se pregătea să devină învăţător, să lucreze cu clase iniţial eterogene şi să obţină de la absolvenţii acestor clase rezultate remarcabile, căci, de pildă, aproape toţi intrau în învăţământul superior biruind concursuri de admitere foarte grele.

Îndrăgostit de munţi ca şi de meseria sa, Duţu i-a obişnuit pe mulţi dintre elevi să devină montaniarzi pătimaşi, unul dintre ei, Constantin/Ticu Lăcătuşu, înscriindu-se între cei mai renumiţi alpinişti ai Lumii.

Excesiv de modest faţă cu valoarea sa de om şi de pedagog, Constantin Avădanei a fost terorizat de capii comunişti ai judeţului, care au voit să-i confişte singura lui avere, casa pe care o construise prin grele sacrificii materiale. Acest episod terorist i-a scurtat zilele.

Foştii săi elevi, unii ajunşi acum aproape de anii de pensionare, îşi amintesc cu admiraţie de mentorul lor, supranumit cu dragoste şi umor Papa Naşu (sau Papanaşu), după voia bună a fiecăruia.

Colegiul Naţional „Petru Rareş” din Piatra-Neamţ a fost aproape totdeauna o instituţie de top (că aşa e cool!). Nu era singura din ţinutul nostru, dacă amintesc cu mândrie legitimă cum abia înfiinţatul liceu din Bicaz, populat cu profesori foarte tineri şi cu elevi din satele de pe valea Bistriţei şi a Bicazului, se bătea de la egal la egal cu „monştrii sacri” din Bacău, Roman şi Piatra.

Abia trecuseră festivităţile Centenarului, se întrezărea primăvara anului 1970 şi Rareşul tocmai se afla într-o scurtă perioadă de odihnă, când proaspătul director al şcolii a fost invitat la sediul judeţului, unde îl aştepta un director general din Ministerul Învăţământului, posesorul unui chip destul de încruntat, acompaniat de profesorul doctor Constantin Potângă, lider politic judeţean, şi de blajinul Dumitru Bârlădeanu.

Răsfoind mormanul de foi A4 dintr-un dosar obez aflat pe biroul din faţa sa, şeful din minister, neştiind că bietul director invitat era în pâine abia de jumătate de an, a rostit cu glas de stentor aceste cuvinte:

-To – va – ră – şuuu ... Ce dra – cu e cu as – tea?!

Pe scurt (să nu depăşesc numărul de litere cerut de „Apostolul”), „as – tea” însemna că acolo se răsfăţau zeci de plângeri anonime cu privire la Liceu, la fostul director, la directorii adjuncţi, la profesori ... scăpând cu faţa curată doar medicul şcolar, asistenta şi femeile de serviciu.

Ascultând habarnamurile nedumeritului director, mai ales ajutat de şefii locali, omul de la Bucureşti s-a domolit şi, în ultimă instanţă, a decis, lovind sacadat cu palma în faţa nevinovată a biroului pe care se răsfăţa maculatura infectă:

- Îţi – dăm – doi – ani – de mun – că! Dacă în acest timp, şcoala nu se ridică la nivelul Liceului numărul doi (Actualul „Calistrat Hogaş”) şi dacă mai curg anonimele la Minister, zbori la ma – ma dra – cu – lui!

Cu „mama dracului” împricinatul de la Rareş era învăţat demult de către autorităţile care, într-o vreme, îl târnuiseră prin trei universităţi, fiind el provenit dintr-o familie de „duşmani ai poporului”. Să astupe borta vântului, adică să taie izvorul anonimelor, parcă nu era peste poate. Dar s-o ajungă din urmă pe doamna Geta Grigoriu, eterna şi renumita directoare de la Liceul de Fete? … Aleluia! Imposibil!!!

Întors în cabinetul său de lucru din localul bătrânului Liceu, abătut şi pregătit să-şi scrie demisia, directorul cel cu ponosul o rugă totuşi insistent pe doamna Sofia Burculeţ, profesor emerit, strălucită dăscăliţă de pedagogie, să poftească la o cafea şi să-i dea un sfat. La iniţiativa doamnei Burculeţ, a fost invitat îndată şi directorul adjunct, profesorul Dumitru Bostan, fiindcă unde-s trei, puterea creşte. Şi, hai-hai … uite-aşa, între altele, către un miez târziu de noapte, primul dintr-un şir lung, ce avea să urmeze în vreo cinci ani, s-a născut lângă ceştile de cafea, reci, golite de câteva ceasuri, înfiinţarea (nelegală sau ilegală, cum vă place) de „clase speciale”, începând cu clasele de matematică şi cu cele de biologie-chimie, primele din istoria liceelor româneşti.

Mai trebuia doar să fie convinşi cei mai buni profesori de specialitate că experimentul are sorţi de izbândă. Dacă pentru biologie-chimie s-au oferit de îndată să lucreze doamna Maria Bârlădeanu, la biologie, şi doamna Antonina Mândru, la chimie, cu ispita către clasele de matematică treaba ieşea strâmb, fiindcă şi Ioan Zenembisi, şi Constantin Avădanei au refuzat net propunerea, puţintel speriaţi şi părându-li-se prea aventuroasă.

Al treilea refuz însemna, fără doar şi poate, moartea proiectului. Dar a fost să fie altfel! Ajutat de profesoara Sofia Burculeţ, persoană de mare autoritate în judeţ, şi profitând de faptul că în gimnaziu directorul fusese coleg de clasă cu Gheorghe Dumitreasa, după un dialog colegial, s-a obţinut de la acesta o acceptare cam printre dinţi.

Profesorul Gheorghe Dumitreasa, cel care, după patriarhul Constantin Borş, şeful şcolii pietrene de matematică, are şi în prezent cel mai rezistent renume în branşă, se deosebea oarecum de ceilalţi doi aşi.

Sincer, direct, fără de complicaţii protocolare sau sentimentale, lăudând cu parcimonie şi spunând net părerile sale despre putinţele elevilor, i-a impresionat de la început pe adolescenţii care preferă sinceritatea, chiar şi cea care ustură.

Lecţiile lui Ghiţă (Aşa-i zicem între prieteni.) nu erau spectaculoase, ca ale lui Iani, nici pline de meandre psiho-pedagogice, precum cele ale lui Duţu, ci se întrupau într-o succesiune neîntreruptă de demonstraţii logice, ale profesorului şi ale elevilor săi, dominantă fiind realitatea matematică.

Neuitata zicere „bleambă”, subiectivă şi prezentă din când în când ca agrement didactic, nu era o insultă în lexicul intra muros al matematicianului, ci o constatare de părinte sever şi deziluzionat. Şi nici un „bleambă” premiant nu a luat vorba arhaică drept o jignire.

Au fost momente când a simţit că un elev sau altul tindea să-şi depăşească magistrul în inventivitate. Bucuros că mai descoperise un viitor om de ştiinţă, Ghiţă îi mărturisea fără spaimă adolescentului că se simte provocat la încercare. Şi punea din nou mâna pe carte, şi făcea nopţi albe, şi lupta cu sine, pentru a nu-şi dezamăgi ucenicul.

Aşa a câştigat respectul elevilor şi sentimente chiar mult mai puternice din partea celor care vedeau în profesorul lor un model de trudă intelectuală şi de luptă cu limitele dificile ale provocărilor din matematică. În semn de preţuire, gospodarii din satul natal, Girov, au atribuit numele său şcolii gimnaziale de centru şi unei străzi. Asta înseamnă mai mult decât toate distincţiile primite de-a lungul vieţii.

Pentru mine, deşi cred nu a ştiut-o niciodată, profesorul Gheorghe Dumitreasa/Ghiţă a fost un incitant subiect de studiu în ceea ce priveşte trăsăturile definitorii ale omului de la catedră. Dincolo de relaţiile noastre de-o viaţă, am convingerea fermă că întreaga sa carieră de dascăl poate fi un excelent exemplu de profesionalism, în primul rând prin muncă, responsabilitate şi consecvenţă!

Dintre foştii noştri colegi de generaţie, îngrijorător de puţini mai spun acum „prezent” când se strigă catalogul. Mă bucur că Ghiţă este plin de viaţă la vârsta lui de azi, şi că foştii săi elevi se întâlnesc din când în când chiar cu dânsul, nu cu o umbră celebră, venită doar din legendă! ...

Mihai-Emilian MANCAŞ

Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie

Rememorări nemţene

creangă”, „Scrisori către Artur Gorovei”, „Corespondenţă”, ed. de Mircea Handoca, 1977; „Scrieri, I-II”, îngr. Constantin Bostan, „Însemnări zilnice (1906-1960)”, ed. de Constantin Prangati, „Sub trei regi şi trei dictaturi, vol. I” şi „G. T. Kirileanu sau Viaţa ca o carte”, ambele ed. de Constantin Bostan.

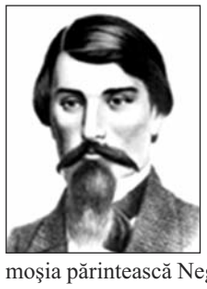

■ 17/1819 – n. **Alecu Russo**, la Străşeni / Prodăneşti, Lăpuşna (d. 5. 02. 1859, Iaşi.), scriitor. Studii: în particular cu un dascăl grec, la Institutul „François Neville” (Elveţia, 1829-1835), la o casă de comerţ din Viena, până în 1836. După întoarcere în ţară, se stabileşte la moşia părintească Negrişoara din Ţinutul Neamţ, apoi, va fi asesor judecătoresc la Piatra-Neamţ (1841-1844). Colaborări sau i se publică din scrieri în: „Albina românească”, „Almanahul pribegilor români”, „Basarabia”, „Foaia pentru toţi”, „Foaia Societăţii pentru Literatura şi Cultura Română în Bucovina” ş. a. Volume: „Jicnicerul Vadră” (pierdută), „Amintiri”, „Cântarea României”.

■ 24/1938, n. **Mihai Agape**, la Sălăgeni-Grozeşti, Iaşi, artist plastic, prozator. Studii: Şcoala Medie Tehnică de Energie Electrică Iaşi, Şcoala Populară de Artă, Facultatea de Arte Plastice, Iaşi; debutează cu o expoziţia la Casa Universitarilor (1969). Se transferă la Piatra-Neamţ, deschide prima expoziţie personală la Casa de Cultură

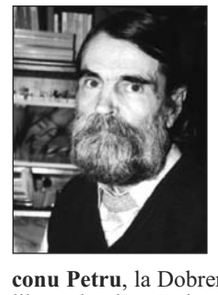

(1970), participă la toate expoziţiile organizate de Filiala U. A. P. Debut în literatură cu un volum de proză (2012). Numeroase expoziţii în Piatra-Neamţ şi în ţară. Premii la: Expoziţia Interjudeţeană Botoşani (1975) şi la Bienala „Lascăr Vorel” (1999).

■ 24/1949 – n. **Diaconu Petru**, la Dobreni, Neamţ, a efectuat studii libere de pictură şi a frecventat ocazional unele ateliere ieşene. Din 1978, deschide expoziţii estivale în diferite locuri din Mamaia, iar în 1986, deschide la Iaşi o expoziţie cu caracter retrospectiv. Se ocupă de advertising şi colaborează la Revista „Flacăra” din Bucureşti (1989). Deschide la

(continuare în pag. 14)

Profudesport?

Aşa i se zice. Nu?

„Profesorul de educaţie fizică şi sport”? Prea lungă denumirea în epoca O. K., cool, mişto!, super! etc. Mai lesne, prin analogie cu „mate”, „bio”, „info”, îi zici dintr-o răsuflare „Profudesport”. De parcă doar asta ar fi misiunea lui …

*

Venisem pe neaşteptate la „Rareş”, în ultima clasă de liceu, a unsprezecea, acum aproape şapte decenii. Se adunaseră pentru o clasă – i se zicea „specială” – doisprezece rareşişti de baştină şi paisprezece fete de la „Şcoala Medie numărul 2” (Liceul de Fete – azi Colegiul Hogaş).

Între noi, două amatoare de gimnastică, fostele eleve de dincolo ale doamnei profesoare Costescu. Pe bune, în afară de exerciţiile de gimnastică ritmică, altceva nu ştiam. „Ira – ira – ira – ira// Ira – ira – tra – la – la!”, pe muzică vocală. Atâta tot.

Despre domnul profesor Vladimir Laşcu, omologul de la „Rareş” al doamnei Costescu, umbla vorba că fusese campion universitar. De schi. A, şi că urmase câţiva ani de medicină. La Paris. Da. Şi? Şi cam atât. Şi mă mira sincer admiraţia cu care-l privea pe profesor noul meu coleg de bancă, un rareşist miop, înzestrat cu nişte ochelari mari, înrămaţi în chenar îngust, aurit.

Noi, elevele venite de la celălalt liceu, eram scutite de educaţia fizică. Habar nu am de ce. Dar, cum afară era mult mai frig decât în sala de gimnastică, în timp ce colegii mei îşi făceau programul conduşi de domnul Laşcu, preferam să petrec orele libere citind, cinchită pe o bancă joasă, într-un colţ al sălii, aproape de soba ce şoma mereu din lipsă de carburant postbelic.

Una dintre primele lecţii. Domnul profesor adusese cu sine o minge mare, portocalie. Le vorbea cu însufleţire băieţilor. Printrezit cu profesorul aşezat pe băncuţă, lângă mine. „Ce citeşti?” I-am arătat coperta. „Anna Kareninaaa?!”, s-a mirat el prelung. „Oho! Ai ajuns la Tolstoi!?” Avea o voce puţintel răguşită, ca a basarabenilor (ceea ce şi era, dar eu încă nu ştiam). Am încuviinţat. „Şi nu-i prea grea cartea?” I-am răspuns cu respect improvizat în glas: „Decât asta, e mult mai grea Război şi Pace.” „Aaaa! Da, da … Şi tot de sabia prinţului Bolkonsky vă îndrăgostiţi?” „Iată-mă şi Natașa Rostova?!” ricanez, dar căutând aţă un răspuns politicos. Îmi vin subit în minte ochelarii noului meu coleg de bancă din clasa „specială” şi răspund zâmbind cu oarecare impertinenţă: „Nu! Eu îl prefer pe Pierre Bezuhov!”

Habar nu aveam în clipa aceea ce adevăr absolut debitam, căci miopul asemuit contelui din roman avea să devină soţul meu peste câţiva ani.

Soarta a decis să-mi schimb, curând şi dramatic, planurile de viitor. După bacalaureat, singura facultate care mă primea, fiindcă eram fiică de puşcăriaş politic, era cea de educaţie fizică. Încolo, bariere de netrecut!

Toată pregătirea mea pentru noul şi surprinzătorul examen de admitere la Academia de Educaţie Fizică din Bucureşti, pentru probele sportive, dar mai cu seamă pentru psihologie, anatomie şi fiziologie, s-a desfăşurat sub privegherea profesorului Vladimir Laşcu. Concomitent, fostul student de la Paris a reuşit să-mi sporească interesul şi pentru limba franceză, văduvită până atunci de un dascăl excelent …

*

Şi uite că au trecut aproape trei sferturi de veac de la acel dialog care mi-l descoperise pe autenticul

„profesor de sport”…

De-a lungul întortocheatei mele studenţii, Vladimir şi Musea, soţia sa, au devenit prietenii mei şi ai familiei mele. Aşa, i-am văzut crescând pe cei doi copii ai lor, Tiuca, viitor medic la Paris, şi Gogu, succesor al tatălui său în specialitate.

În tot acest timp, am înţeles fără dubii că fostul nostru profesor de educaţie fizică din liceu, devenit coleg de profesie, era un intelectual autentic, preocupat de formarea deplină a elevilor săi, ca adolescenţi şi tineri sănătoşi, iubitori de cultură, viitori oameni de carte după principiul roman „minte sănătoasă în corp sănătos!”

Nu mai încăpea nici o îndoială pentru mine că profesorul, indiferent de limitele specialităţii îmbrăţişate de el, trebuie să fie om de vastă cultură, asemenea lui Vladimir Laşcu. Altminteri devine un accident penibil în evoluţia elevilor săi.

Târziu, când a ascuns în casa noastră câteva manuscrise care i-ar fi pricinuit ani grei de puşcărie odată descoperite de securitatea comunistă, am aflat că profesorul Laşcu nu era doar un cititor pasionat, în cele trei limbi excelent cunoscute şi folosite, ci şi un scriitor autentic. Dincolo de mai multe nuvele şi piese de teatru, nepublicate, şi-a încununat, ca Giuseppe Tomasi di Lampedusa, neaşteptata sa carieră de scriitor cu „Traversarea deşertului”, carte autobiografică, de temelie întru cunoaşterea oribilei crime staliniste din Basarabia.

Când domnul profesor Vladimir Laşcu a fost să iasă la pensie, i-am succedat la catedra de educaţie fizică, în Liceul „Petru Rareş”, încercând să urmez drumul său, de profesor dăruit meseriei şi, mai mult, devotat şi marii culturi şi culturii de specialitate. Am ales să fiu în primul rând un om de carte, pentru că acela trebuia să fie şi drumul elevilor mei. Iar acest drum îl datorez influenţei nobile a profesorului Vladimir Laşcu.

In perpetuum!

Profesorul meu, modest, retras şi exigent, pedagog desăvârşit şi de o moralitate exemplară, a făcut pentru şcoala nemţeană şi sportul pietrean ceea ce nimeni nu a egalat încă, fiindcă era un autentic deschizător de drumuri!

A fost un mare constructor de proiecte, pe care, cu generozitate de om ales, le-a semănat, dar nu le-a semnat, lăsându-i pe ucenicii săi să şi le însuşească, chiar dacă uitau uneori să menţioneze de unde le-au moştenit …

Prof. Alexandrina-Camelia MANCAŞ

Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie ❐ Lecţia de istorie

(urmare din pag. 13)

Galeria „Top Art” din Piatra-Neamţ expoziţia „Exerciţii de culoare I” (2004) şi „Exerciţii de culoare II” (2005). Organizează şi deschide expoziţii personale la Beijing (2005), la Piatra-Neamţ (2005-2019).

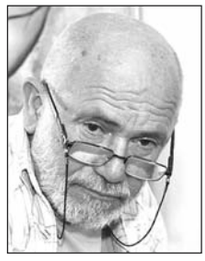

■ 25/1925, n. **Gheorghe A. M. Ciobanu**, la Roman, profesor, scriitor, autor a numeroase studii, eseuri şi cronici muzicale, literare şi de artă, monografii. A absolvit Liceul „Roman-Vodă” şi Facultatea de Drept (1949) şi a predat în învăţământ până în 2002. A început pe la 10-11 ani să scrie versuri, pe la 14-15 ani să scrie proză. Preocupat de „Problema biologică pe Marte” (un mic studiu, la 17 ani), a elaborat planuri pentru lucrări ştiinţifice: „Noţiuni de astrofilosofie”, „Structura fundamentală a Universului” ş. a. A publicat peste 1000 de eseuri în reviste de cultură, eseuri adunate

Rememorări nemţene

ulterior în volum. Cărţi: „Monografia Liceului «Roman-Vodă»”, „Locul şi spiritul – Valori artistice din Roman”, „Irimescu, între statornicie şi zbor”, „Scrieri”, I-V, „Primii fiori (scrieri din adolescenţă)”, „Mileniul Trei pe portativ”, „Normativul judicios”, „«Mioriţa» – mit triadic”, „Modelarea”, „Portrete printre rame”, „Mecena, medic, misionar, Teodorescu”.

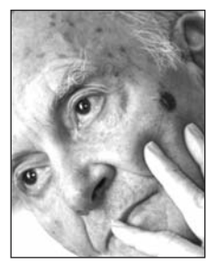

■ 28/1933 – n. **Gheorghe Amaicei**, pe Valea Cracăului, profesor, preşedinte al Asociaţiei Învăţătorilor din Judeţul Neamţ (din 1995). Absolvent al Şcolii Normale de Băieţi „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamţ, al Facultăţii de Matematică din Iaşi. Cariera didactică: la Şcoala Medie Bicaz şi Şcoala Nr. 3, Piatra-Neamţ, i-a fost încununată de succese profesionale: grade didactice (II şi I), titlul de profesor evidenţiat, metodist la Casa Corpului Didactic, colaborator al revistelor „Gazeta de matematică”, „Preocupări didactice”, „Cărţi

→

Întâlnire cu excelenţa

Aşa s-a numit sărbătoarea intersecţiei directe cu Acad. Solomon Marcus, organizată acum câţiva ani de ISJ Neamţ, cu tema „Cultură şi matematică”, unde m-am simţit onorată să fiu invitată. Acest regal filosofic a fost dublat de Conferinţa „Matematica dinafara matematicii”, la care am participat, în cadrul Congresului AGIRO (Asociaţia Generală a Învăţătorilor din România) de la Slatina. Am avut privilegiul să fiu martora unui genial expozeu despre educaţie şi nu numai, al acestui om de ştiinţă, profesor, academician, mare retor şi distins matematician român, recunoscut în toată lumea, un înţelept cât o poezie astrală.

Demersul oratoric al Domniei sale conţine: gânduri, sfaturi, viziuni, principii, valori, exemple de bune practici, înţelesuri, metafore, dar şi citate celebre ale unor mari personalităţi universale; o poveste în evantai, pe care, doar din considerente didactice, am fost nevoită s-o aşez într-o ordine personală, cu scopul de a ajunge la dumneavoastră, cititorii, cuvintele stocate în fişele consemnate la faţa locului, ca într-un posibil „Alfabet de Academician”.

A – Un învăţător bun trebuie să iubească elevii, să se uite în ochii lor şi să răspundă la interogaţia din ei: „Ce vrei tu să faci din mine?”

B – Şcoala n-are voie să-i primească pe elevi cu porunci de genul: „Taci!” şi „Stai locului!” pentru că ei le privesc ca pe constrângeri repetate, iar atunci când scapă „din închisoare”…

C – Profesorul trebuie să realizeze şi să menţină „starea de spectacol”, similară cu cea creată de actor sau de poet, ca să menţină atenţia copilului.

D – Eşecul actului didactic înseamnă: rutină, plictis, evadare, frustrare, stres, boală.

E – Este esenţial să se identifice nevoile copilului, pentru că ele se vor transforma în fapte, cu consecinţe ireversibile pentru parcursul lui.

F – Plânsul nu e întotdeauna „simptomul copilului rău”, ci poate fi o formă de manifestare a spiritului critic neexprimat în cuvinte.

G – A interpreta tăcerea ca „simptom al copilului bun”, e vie ca mentalitate şi astăzi, dar în Finlanda, un copil care nu întreabă nimic este considerat un copil cu probleme.

H – Îngăduiţi-le copiilor să facă greşeli nepenalizabile, astfel încât gândirea lor creativă să poată fi posibilă; foarte multe invenţii şi descoperiri s-au născut din greşeli.

I – În învăţământ, se confundă gravitatea cu seriozitatea; se învaţă mai bine în stare de relaxare, decât în stare de constrângere.

J – Umorul e o componentă foarte importantă a unei educaţii superioare, bazată pe o învăţare autentică, adică cea care presupune înţelegerea şi posibilitatea elevilor de a folosi informaţii dobândite în situaţii standard.

K – Să se facă şcoală cu zâmbetul pe buze şi pe chip, fără frică şi încrâncenare.

L – Pentru un învăţător, mai mult decât valorile cognitive, trebuie să fie foarte importante valorile educative, în ordinul omenescului, în spiritul respectului şi iubirii.

M – Să nu se folosească de către elevi, dar nici de către profesori: ameninţări, răzbunări, cuvinte răstite; altfel şcoala se va transforma într-un loc al violenţei.

N – Mass-media deteriorează sistemul educaţional. Internetul trebuie folosit cu rolul de a înlesni comunicarea elevilor cu lumea, pentru a-şi face prieteni, pentru a fi solidari cu adevărul.

O – Internetul să nu rămână doar treaba profesorilor de informatică, ci a tuturor, ca metodă combinată cu cartea tipărită, cu manualul, care nu trebuie să dispară din universul copiilor.

P – Ministrul Învăţământului, Spiru Haret, a produs la sfârşitul secolului al XIX- lea o mutaţie în învăţământul românesc, prin promovarea secţiei reale la liceu.

R – Elevii trebuie să fie încurajaţi să aibă o poziţie critică asupra materialului predat, adică să fie învăţaţi să argumenteze, să susţină un punct de vedere, pe care să-l apere.

S – Matematica nu se ocupă doar de măsurători şi cantităţi, ci e plină de ficţiuni.

Ş – Cunoştinţele se acumulează, ideile se achiziţionează.

T – După Dante, pentru scrierile sale matematice, Galileo Galilei este considerat al doilea scriitor al Italiei.

Ţ – Apariţia teoriilor ne euclidiene despre existenţa celei de-a patra dimensiuni a marcat literatura veacului al XIX- lea, poezia lui Eminescu şi cubismul în pictură.

U – Milescu Spătaru scrie prima carte de matematică în secolul al XVII-lea, iar Gheorghe Şincai publică o traducere a celui mai vechi tratat de matematică din lume în secolul al XVIII-lea.

V – Petrache Poenaru – inventatorul român al stiloului a fost preocupat toată viaţa de matematică.

X – Matematica dă seamă de structura holografică a lumii.

Z – La Thales şi Pitagora THEOREMA în limba greacă avea sensul de „spectacol”.

W – Să vezi lumea într-o fărâmă de nisip, iar eternitatea într-o oră! Asta face matematica ca metaforă.

Se spune că informaţia vine la cel care are nevoie de ea, drept pentru care am pornit în demersul valorificării celor consemnate, de la premisa că iubitorii de carte sunt iubitori de înţelepciune şi că vorbele de duh cu care academicianul şi-a colorat cu un rafinat simţ al umorului ambele conferinţe, merită din plin să fie împărtăşite tuturor acelora care cred în „lumină din lumină”.

* „Matematica spune foarte multe în foarte puţin”. (Gauss)

* „Theorema poate fi un sentiment”. (Grigore Moisil)

* „Semnul clar al prostiei este confuzia punctelor de vedere”. (Mihai Ralea)

* „Numim punct ceea ce nu are părţi şi linie, ceea ce nu are grosime” . (Euclid)

* „Poezia creează stări imprecise, dar mijloacele prin care ea este creată, sunt precise” (Baudelaire)

* „Divinitatea este infinitatea; nimic nu e mai mare decât ea” (George Kantor).

* „Matematicienii sunt ca francezii: le spui un lucru, ei îl traduc în limba lor şi după aceea nu mai înţelegi nimic! „ (Goethe)

Unii zic că eşti ceea ce mănânci, alţii că eşti ceea ce priveşti; eu cred cu nădejde că eşti ceea ce gândeşti şi ceea ce simţi în urma „edificării în spirit, ca faptă a singurătăţii”, aşa cum credea Constantin Noica, iar aceasta din urmă este posibilă dacă ai ales corect să-ţi ocroteşti zidirea prin lectură. Deci, eşti ceea ce alegi şi ceea ce alegi să citeşti. Iată şi două posibile sugestii ale academicianului: Dan Tudor Buză – „Matematica şi muzica” şi Valeriu Manu – „Analiza logică a Constituţiei României”. Frumos nu?

Prof. Dumitriţa Dida VASILCA

Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie ❒ Lecţia de istorie

Rememorări nemţene

matematice”, „Apostolul”. Alături de dr. Gheorghe Iacomi, a înfiinţat Asociaţia „Prietenii Ceahlăului” (1980). După 1989, împreună cu alţi învăţători, a căutat prin arhive, a adunat acte, a întocmit dosare şi a reînviat Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ şi, odată cu ea şi prin ea, au redobândit cele două imobile ale dascălilor din Piatra-Neamţ.

■ 30/1942 – n. **Eugen Tureschi**, la Roman (d. 8. 12. 1988, la Piatra-Neamţ), profesor, ziarist, eseist, absolvent al Liceului „Roman-Vodă” din Roman şi al Facultăţii de Filozofie (secţia ziaristică) a Universităţii din Bucureşti (1966). Ziarist la „Steagul Roşu” (Bacău) şi „Ceahlăul” (Piatra-Neamţ). A colaborat la: „Ateneu”, „Cronica”, „Luceafărul”, „România literară”, „Flacăra” ş. a.

■ 30/1943 – n. **Corneliu-Dan Borcia**, la Sibiu (d. 16/17. 08. 2014, Piatra-Neamţ), actor, absolvent al I. A. T. C. (1966). Din anul absolvirii a fost actor la T. T. din Piatra-Neamţ, unde a debutat în spectacolul „Răzvan şi Vidra”. Director al instituţiei (1995). Peste 50 de roluri în: „Act venetian”, „Tristan şi Isolda”, „Omul cel bun din Sâ-

ciuan”, „Woyzeck”, „Harap-Alb”, „Zigger - Zagger”. „Trei surori”, „O noapte furtunoasă”, „Zât, moarte, zât”, „Vicleniile lui Scapin” ş. a. Iniţiator al sintezei „40 de ani de tinereţe” (repertoriul T. T., până la acea dată).

■ 31/1924 – n. **Iulia Hălăucescu,** la Tarcău, Neamţ (d. 18. 12. 2007, Piatra-Neamţ), artist plastic, „doamna acuarelei româneşti”. A absolvit Liceul de Fete din Piatra-Neamţ, studentă la Academia de Arte din Iaşi, continuă la Institutul „Nicolae Grigorescu”, Bucureşti. Membru U. A. P. (1954) Preşedinte al Cenaclului U. A. P. Piatra-Neamţ şi al Filialei Neamţ a U. A. P. (1975-1979). Peste 60 de expoziţii personale (1950-2007). A expus la Saloanele de Grafică şi Pictură de la Bucureşti, Praga, Cairo, Damasc, Atena, Moscova, Boston, Bagdad, Istanbul, Beijing, Sofia, Berlin. În anul 2004 s-a inaugurat Muzeul de Artă „Iulia Hălăucescu” din Tarcău.

Creativitatea, o resursă inepuizabilă pentru îmbogăţirea vieţii

În zilele noastre există o cursă nebună pentru îmbogăţire. Cei bogaţi îşi doresc să acumuleze şi mai multe bogăţii, iar cei săraci visează la cât mai multe lucruri materiale. Într-o viaţă extrem de scurtă pentru a trăi experienţe cât mai multe, suntem acaparaţi de goana după bunuri materiale.

Există însă şi un altfel de bogăţie, pe care foarte puţini dintre semenii noştri o descoperă şi o apreciază cu adevărat: bogăţia interioară. Atunci când o dobândeşti pe aceasta te poţi considera bogat din toate punctele de vedere.

Una dintre căile sigure de dobândire a bogăţiei interioare este creativitatea. Aceasta este o formă de energie care, pe măsură ce ţi-o cultivi, îţi sporeşte forţa vitală şi-ţi asigură fericirea.

Creativitatea este adânc înrădăcinată în genele umane, stimulează energiile latente ale fiinţei, îi dă sens şi forţă destinului individual şi celui colectiv. Prin creativitate, fiecare dintre noi oferă o deschidere imaginaţiei şi ritmului său intuitiv, se conectează cu sinele său superior.

Energia creativităţii influenţează în mod direct şi profund starea emoţională a fiinţei. Persoanele creative depăşesc mult mai uşor stările emoţionale negative, fac mai repede faţă dificultăţilor, se adaptează mai eficient stresului inerent al vieţii.

Creativitatea are şi o putere vindecătoare pentru atunci când viaţa ne oferă uneori şi stări de suferinţă (fizică, morală, emoţională). Dobândim în aceste cazuri resurse pentru a ne umple golurile sufleteşti, pentru a găsi motive de împlinire şi a ne descoperi potenţialul nebănuit.

În şcoală, nu numai cea românească, elevii învaţă să se conformeze, adesea mecanic, unor principii, reguli, modalităţi de viaţă, fără participarea propriei conştiinţe, a voinţei lor. Exersează, în general, să gândească după cum au gândit alţii, înaintea lor. De unde în primii ani de viaţă copiii „mustesc" de creativitate şi văd enorm de multe posibilităţi de combinare a lucrurilor şi de rezolvare a unor situaţii de viaţă, odată cu intrarea la şcoală cei mai mulţi îşi însuşesc un mod de a gândi cât mai „cuminte", mai uniform cu tiparele date. În felul acesta spiritul lor creativ specific vârstei lor fragede este îngropat cât mai adânc în subconştient. Aşa se explică faptul că cei mai mulţi dintre adulţi devin „morţi" din punct de vedere creator, se obişnuiesc să gândească după şabloane şi îşi pierd pentru totdeauna curiozitatea şi pasiunea din mica copilărie.

Iată de ce, la simpla întrebare pe care o adresez, frecvent, elevilor mei, către sfârşitul programului şcolar, „Cum a fost astăzi la şcoală?", obţin de multe ori răspunsuri scurte şi deprimante: „greu", „obositor", „plictisitor", „neinteresant" etc. Iar aceste cuvinte cu puternică încărcătură negativă sunt completate de comunicarea nonverbală, prin mimică şi gestică, care exprimă secătuire de energie, plictiseală, acceptare neajutorată a situaţiei cu care se confruntă zi de zi.

Această stare de lucruri exprimă clar că din programul şcolar al zilei a lipsit sâmburele de creativitate. Elevii au învăţat din obligaţie, şi nu din dorinţă, a precumpănit efortul în dauna plăcerii, motivaţia extrinsecă în locul celei intrinseci. Putem spune că în această secvenţă de viaţă a elevului s-a solicitat cu predilecţie intelectul şi, în cea mai mare parte memoria, care conduce la oboseală şi lipsă de satisfacţie.

Prin învăţare creativă elevii vin cu drag la şcoală şi aşteaptă cu nerăbdare să revină, se simt inspiraţi şi îşi clădesc convingerea că şcoala le este cu adevărat folositoare. O zi de şcoală trăită prin creativitate îi oferă elevului o „oboseală plăcută", de împăcare cu sine că a făcut ceva minunat pentru viaţa lui, că a fost mişcat în interior.

În şcoală, activitatea creatoare poate îmbrăca o infinitate de aspecte. Ea poate implica inspiraţia şi expresivitatea lingvistică, pentru compunerea unei poezii sau al unui eseu original, ori poate însemna propunerea sau rezolvarea în mod cu totul nou al unei probleme de matematică, ori mici inovaţii în domeniul fizicii ori al chimiei, găsirea unor surse inspirate la istorie sau la geografie, creaţii în domeniul picturii, al dansului, mici investigaţii în domeniul autocunoaşterii etc. De fapt, ca o concluzie, a învăţa creativ pentru un elev înseamnă orice activitate şcolară pe care o face cu plăcere, cu pasiune, cu încredere în forţele proprii.

Cum am putea să transformăm, aşadar, acest model perimat al învăţării şcolare, în unul care să-i pregătească pe elevi pentru o activitate viitoare şi o viaţă creativă, plină de sens şi de împlinire?

Iată câteva dintre strategiile şi atitudinile pe care le putem adopta în calitate de profesori şi de părinţi.

1. Sprijinirea motivaţiei intrinseci reprezintă una dintre căile care, potrivit studiilor unor specialişti în creativitatea copiilor de vârstă şcolară, a dat cele mai vizibile rezultate. În această situaţie elevilor li se oferă de către profesor o relativă autonomie în învăţare, fiind doar susţinuţi cu discreţie şi încredere în reuşita lor. Ei sunt încurajaţi să înveţe cum li se pare mai eficient şi mai comod pentru felul lor de a învăţa. Elevii devin colaboratori ai profesorului în procesul de dobândire de noi cunoştinţe, iar accentul cade pe învăţare, şi nu pe evaluare. Autonomia elevilor în procesul de studiu se realizează prin a oferi elevilor, la început, unele idei şi sugestii de învăţare şi apoi a-i stimula pe ei să caute în manuale, auxiliare, pe Internet şi în alte surse răspunsurile şi soluţiile potrivite.

Motivaţia intrinsecă se cultivă armonios de către profesor şi atunci când acesta găseşte argumente convingătoare pentru a-i spune elevului de ce este necesar să înveţe anumite cunoştinţe şi să-şi formeze anumite priceperi. Asta înseamnă să treci de la a-l obliga prin notă să înveţe ceva, la a-i stârni curiozitatea şi plăcerea pentru rezultatul unei învăţări.

2. Activizarea elevilor în timpul lecţiilor înseamnă un început minunat al învăţării unor informaţii, concepte, teme. Este ideal ca ei să ştie dintr-o lecţie anterioară despre ce vor învăţa în prezent şi să vină la şcoală cu propriile lor interese, experienţe de viaţă, informaţii dobândite din anumite surse, materiale de lucru. Valorificarea experienţei de viaţă a elevilor, a informaţiei dobândite în clasele anterioare sau a informaţiilor izvorâte din intuiţia acestora (o sursă excelentă pentru învăţare) constituie mari atuuri pentru profesorii cu respect profund pentru copii. Mai mult, prin câştigarea încrederii elevilor, profesorul poate negocia cu aceştia asupra obiectivelor urmărite într-o lecţie, cât şi asupra modului de îndeplinire cât mai plăcută dar şi mai eficientă a acestora. Astfel, se face trecerea de la elevul pasiv, care scrie în mod plictisit nişte notiţe şi învaţă mecanic nişte formule, la un partener activ, care răspunde în mod inteligent la provocarea de învăţare a profesorului.

3. Comunicarea armonioasă şi pozitivă a profesorului cu elevii contribuie în mod semnificativ la crearea unei atmosfere de creativitate în sala de clasă. Pentru a se putea concentra asupra muncii este nevoie ca elevii să fie relaxaţi din punct de vedere emoţional. Manifestarea liberă, fără presiuni şi tensiuni, în procesul de învăţare îi face pe elevi să fie mai inspiraţi şi mai productivi în acumularea de informaţii şi emiterea de soluţii la sarcinile şi problemele propuse de către profesori.

4. Stimularea cooperării, în locul competiţiei, este o cale sigură pentru a descătuşa spiritul creativ al elevilor. Când elevii se află în competiţie ei simt că rezultatele lor şcolare vor fi evaluate în raport cu ale altor colegi, iar cei care vor reuşi cel mai bine vor fi recompensaţi în mod corespunzător. Aceasta îi determină pe unii să trăiască anumite emoţii negative, iar manifestarea lor creatoare să fie redusă. În timp ce competiţia este însoţită de evaluare şi de recompensă, cooperarea propune punerea energiilor la un loc şi reuşita împreună. Competiţia duce de cele mai multe ori la individualism, în timp ce cooperarea promovează spiritul de echipă şi de solidaritate.

5. Activităţile educative cât mai apropiate de experienţele cotidiene ale elevilor sunt imbolduri importante pentru a motiva elevii şi a le stimula gândirea creativă. Astfel se face o legătură firească între şcoală şi viaţa cotidiană, respectându-se principiul antic „Non scholae, sed vitae discimus." (Nu pentru şcoală, ci pentru viaţă învăţăm.) Elevii învaţă să se simtă liberi, să-şi discute problemele atât cu colegii lor, cât şi cu profesorii. Devin responsabili şi motivaţi să găsească soluţii pentru a se implica atât în activităţile şcolare, cât şi în cele extraşcolare.

6. Organizarea spaţiului din sala de clasă susţine din plin implicarea elevilor în procesul creator. În locul în care învaţă, elevii pot fi înconjuraţi de multe materiale didactice, produse ale muncii lor, imagini care le stimulează memoria, dar şi gândirea şi imaginaţia. În locul unor materiale standard, vechi şi neinteresante (imagini diverse, planşe didactice, fotografii, tablouri) pot fi expuse produse literare, desene, lucrări manuale. Multe dintre aceste materiale este bine să fie create de elevi şi aranjate tot de ei.

Tot în sala de clasă pot fi organizate anumite centre, colţuri de studiu sau miniexpoziţii din diferite domenii: „Centrul de literatură", „Centrul de ştiinţe", „Centrul de artă" etc.

Cele prezentate mai sus constituie doar câteva sugestii de cultivare la elevi a spiritului creativ, în activităţile şcolare. Creativitatea elevilor este o expresie şi un rezultat al spiritului creativ al profesorului. Este nevoie de încredere, de preocupare şi de pasiune pentru a forma elevi cu o gândire liberă, cu o imaginaţie bogată şi cu capacităţi de creare a unei vieţi armonioase şi bogate, pentru ei şi pentru cei din jur.

Bibliografie:

1. Amabile. Teresa M., *Creativitatea ca mod de viaţă*, Editura „Ştiinţă şi tehnică, Bucureşti, 1997.

2. Clegg, Brian; Birch, Paul, *Creativitatea*, Polirom, 2003.

3. Michalco, Michael, *Secretele creativităţii. Fii genial!*, Editura Amaltea, Bucureşti, 2008.

Prof. psih. Dan AGRIGOROAE

Eronata semuire

Nu vom mai fi niciodată ce-am fost,
dar e musai să fim mai mult decât atât.

Nu ştiu cum s-a fost făcut să fiu eu din generaţia care a aflat în facultate de ce şi cum a fost asasinat Eminescu, mai apoi, despre cum s-a făcut o mare adunare academică prezidată de tov. Acad. M. Sadoveanu (Participă: Acad. Gh. Călinescu, Iorgu Iordan, Camil Petrescu, Al. Rosetti, Al. Toma, G. Oprescu, Jean Al. Steriadi, V. Eftimiu şi tov. Geo Bogza, Prof. Al. Graur, Prof. I. Jalea, I. Panaitescu-Perpesicius şi K.H. Zambaccian. Şi-au scuzat absenţa tov. Acad. Gala Galaction şi tov. Lucian Grigorescu.) cum că nu avem ce face cu opera lipsită de valoare a lui Constantin Brâncuşi. Şi, mai apoi, am aflat despre cum şi de ce a fost asasinat Nicolae Labiş. Şi, mai apoi, altele de acelaşi soi. Toate au fost mai apoi ...

„Vârsta de bronz; clopote grave sunară.
Tragem cugetarea din teacă afară."

Acum şăd şi cuget dacă nu cumva avem o mentalitate eronată cum că, trăind, acumulăm o serie de virtuţi, de bunuri, de înfăptuiri care, chipurile, ne împlinesc. Au nu cumva semuim strâmb şi, de fapt, ar trebui să nu preţuim adaosul, ci risipirea.

Primim toată existenţa în vrac, de la bun început, şi ţintim să facem din ea o viaţă. Ne apucăm de timpuriu de treabă şi, ca să nu ni se-ntâmple toate deodată, împărţim timpul în ore, zile, anotimpuri, ani, epoci ... Aniversăm febril un calendar contrafăcut, altfel uităm că trecem. Noi, nu timpul. Ne urăm la mulţi ani mecanic, de ce, că doar anii ne sunt tot mai puţini. Ca să nu ne confundăm unul cu celălalt, ne construim personalităţi, ca să fim cineva, după care, de prea cineva ce suntem, ne grupăm în familii, găşti, asociaţii, partide, de nu ne mai osebim unii de alţii. Strângem ani, ne adunăm rânduri-rânduri, într-o contabilitate ideologică păguboasă; de fapt, după ce ne vom fi înavuţit, ne risipim treptat, până când, nemairămânându-ne nimic, devenim nimeni şi plecăm zoriţi în altă lume, pe care o vrem mai bună, după ce am făcut-o vraişte pe cea în care eram.

Dar, privind lucrurile din perspectiva obştii străvechi, în urmă-ne, mai rămâne patrimoniul, ciuntit pe ici pe colo de câte un sau mai mulţi sau prea mulţi decerebraţi, care şi-au împodobit existenţa maladivă şi întunecată suprimând oameni de valoare în numele propriului lor gunoi.

Aşa că, neadunând nimic, dar înrâurind din toate cele avute asupra celor din jur, Învăţătorul şi învăţătorul trudesc drept paznici de far la păstrarea cu sfinţenie a avuţiei naţionale şi la sporirea valorii ei în cultura universală, neglobalizată încă. Şcolirea tinerelor mlădiţe este o îndeletnicire nobilă, încovoietoare ca agricultura, mineritul şi explorarea tărâmurilor neumblate vreodată. Învăţătorul – nume generic – risipeşte în juru-i toată avuţia lui. Doar astfel el este.

Aşa mi-am amintit că n-am aniversat niciodată un eveniment pe care l-am creat, cu sprijinul mamei mele, eveniment de care nu mă dezic, cum să mă dezic de viaţa mea până n-am murit încă...

Era prin 1983. La etapa naţională a Festivalului CR, în lumina cruntă a reflectoarelor, ochi în ochi cu George Ţărnea – preşedintele juriului, şi atentă la clapele strunite de Cristina Popa. Atunci l-am recitat pe Labiş, poetul de 21 de ani asasinat de umbrele vremii pentru că, genial fiind, şi-a dat foarte repede seama pe ce cale de total eronată semuire se angajase România. Atunci am cules laurii de aur, într-o complicitate de care ne-am temut toţi cei prezenţi. M-a făcut scrum curajul cu care am plutit între două lumi în acele minute. „Puterea" nu s-a prins.

Tare l-am iubit pe copilul acesta. Dintre cei care s-au irosit pentru mine, este cel mai viteaz.

Să nu pregetăm să amintim discipolilor noştri, dincolo de sugrumatele curricula, despre valorile care au lipsit la târgul recoltei oficiale. Acolo, la clasă, cu noblețe suverană, să avem curajul de a face ce trebuie pentru a creşte oameni întregi.

„Să nu ne plângem viaţa că ni-i scurtă, să-nvingem!
Întruna câte-un zeu s-ar cuveni de-nvins.
Căci noi trăim atâta vreme câtă
În visurile noastre am cuprins."

Alina PAMFIL

CALENDAR
– aprilie 2019

04. **OCTAV BĂNCILĂ** (4 feb. 1872 - 3 apr. 1944) – 75 de ani de la moartea pictorului;

07. **FRANCIS FORD COPPOLA** (n. 7 apr. 1939) – 80 de ani de la naşterea regizorului de film american;

09. **CAMIL PETRESCU** (9 apr. 1894 - 13 mai 1957) – 125 de ani de la naşterea scriitorului;

11. **ION MINULESCU** (6 ian. 1881 - 11 apr. 1944) – 75 de ani de la moartea scriitorului;

15. **EDUARD CAUDELLA** (22 mai 1841 - 15 apr. 1924) – 95 de ani de la moartea compozitorului;

16. **CHARLES CHAPLIN** (16 apr. 1889 - 25 dec. 1977) – 130 de ani de la naşterea actorului şi regizorului de film american de origine engleză;

16. **GALA GALACTION** (16 apr. 1879 - 8 mart. 1961) – 140 de ani de la naşterea scriitorului;

17. **GEORGE VRACA** (25 nov. 1896 - 17 apr. 1964) – 55 de ani de la moartea actorului;

19 **ANGHEL SALIGNY** (19 apr. 1854 - 17 iun. 1925) – 165 de ani de la naşterea inginerului;

19. **GEORGE GORDON**, Lord BYRON (22 ian. 1788 - 19 apr. 1824) – 195 de ani de la moartea poetului romantic englez;

21. **JEAN RACINE** (12 dec. 1639 - 21 apr. 1699) – 320 de ani de la moartea dramaturgului francez;

23. **GIB MIHĂESCU** (23 apr. 1894 - 19 oct. 1935) – 125 de ani de la naşterea scriitorului;

23. **VLADIMIR NABOKOV** (23 apr. 1899 - 2 mai 1977) – 120 de ani de la naşterea scriitorului american de origine rusă;

24. **GEORGE CONSTANTIN** (3 mai 1933 - 24 apr. 1994) – 25 de ani de la moartea actorului;

25. **GUGLIELMO MARCONI** (25 apr. 1874 - 20 iul. 1937) – 145 de ani de la naşterea fizicianului italian, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică pe 1909. (***Red.***)

Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii

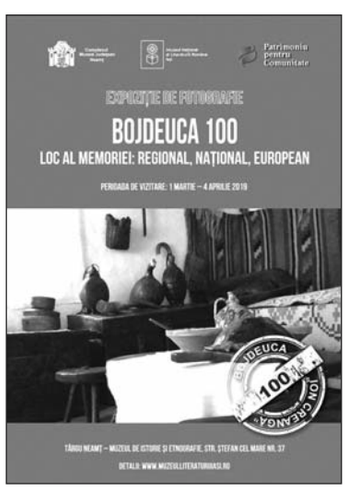

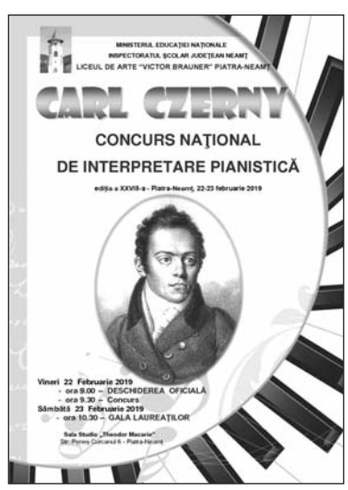

Ce-i de făcut?

Mai ţineţi minte filmul *Dead Poets Society* al lui Peter Weir, din 1989? E cel mai bun film despre şcoală pe care-l ştiu (şi ştiu multe, sunt un cinefil vorace!). Era vorba acolo de un profesor de literatură foarte original (jucat de Robin Williams), venit într-o şcoală americană superconservatoare de la sfârşitul anilor 1950, care inflamează prin prezenţa sa toată atmosfera. Îi învaţă pe elevi să gândească singuri şi să se exprime liber, îi dezvaţă de clişee, îi şochează prin boicotarea ostentativă a programei rigide, a manualelor şi a convenţiilor stupide, le face confesiuni, sfidează reguli de mult impuse. Desigur, în urma unor nefericite evenimente care l-au implicat fără vină, e contestat de unii părinţi şi colegi şi sfârşeşte prin a fi dat afară. Când vine pentru ultima oară în clasa dragă lui, ca să-şi ia nişte lucruri personale, spre disperarea vechiului profesor reinstalat, elevii îl salută de rămas-bun entuziaşti, ridicaţi literalmente în picioare, pe bănci. Dincolo de altele, sugestia era că adevărata vocaţie profesorală e mereu subversivă, se impune de la sine şi se ridică valoric deasupra normelor standard. O face exact împotriva tuturor evidenţelor oficiale.

Nu ştiu cum o fi la ei, la americani, adică nu ştiu cât de fantastic e filmul lui Peter Weir sau, dimpotrivă, cât e de real. Dar sigur la noi profesorul John Keating, interpretat de regretatul Robin Williams, e o hiperbolă maximală sau chiar o utopie. Una pe care o tot visăm, dorindu-i împlinirea de ani de zile.

Prost retribuit, prost văzut, încărcat mereu numai de responsabilităţi, asaltat de presiunile sistemului, de drepturile copilului şi de pretenţiile părinţilor, lipsit de posibilitatea materială de a se mişca în voie înăuntrul domeniului despre care vorbeşte şi obligat la o groază de perfecţionări periodice (definitivat, grade didactice, titluri, tot felul de alte cursuri şi module – plătite derizoriu ori deloc), profesorul a devenit expresia umilinţei supreme. În faţa lui însuşi, în faţa tinerilor pe care-i formează şi în faţa celorlalţi colegi întru naţiune, egali sau nu prin nivelul de studii. Aşa se explică lipsa de solidaritate a părinţilor (şi a politicienilor-profesori) faţă de niciodată rezolvatele probleme ale dascălilor, aşa se explică dispreţul profund pe care tinerii ce beneficiază de serviciile lor îl afişează mai mult sau mai puţin ostentativ. Impresia mea e că factorii de decizie (şi nu numai ei) habar n-au, cu adevărat, care e raportul între ce i se cere unui profesor şi ce are el de făcut, pe de o parte, şi modul cum e retribuit şi apreciat pentru asta, de cealaltă. La începutul fiecărui an şcolar, în afară de secvenţele de materie pe care trebuie să le predea concret la lecţii, un profesor are de pregătit planuri şi planificări (pe an, pe semestru, pe unităţi de învăţare), dosare de catedră cu o grămadă de documente şi procese verbale, rapoarte, subiecte de teste, modalităţi de evaluare, toate făcute în urma consultării a o mulţime de precizări venite de la minister, care de care mai proaspete şi mai „interesante” (şi care adesea se autoinvalidează în aceeaşi zi în care au fost enunţate). În mare, cam asta verifică reprezentanţii statului când vin în controale, adică inspectorii şcolari. Ca să

nu mai pun la socoteală priorităţi ce nu ţin de pedagogie: examene medicale şi psihologice, o garderobă adecvată şi, de ce nu?, încărcarea cu un potenţial nervos şi afectiv dintre cele mai pozitive. Or exact bagajul acesta para-didactic e absolut necesar unei bune desfăşurări a procesului educaţional, astfel încât beneficiarii (elevii, studenţii, cursanţii) să rămână în cap nu doar cu suma de cunoştinţe necesare (exact suma necesară, zic!), dar şi cu imaginea educatorului ca model potenţial şi, de se mai poate, cu ceva abilităţi utile în viaţă, societate şi profesie.

Ei bine, ştie toată lumea cum sunt poziţionaţi social, moral şi financiar profesorii. Aşa cum ştie toată lumea disponibilitatea ministerului de resort în a face nesfârşite experimente, care mai de care mai futile şi mai pernicioase: se schimbă ba împărţirea semestrelor şi a vacanţelor, ba forma, denumirea şi datele examenelor, ba redistribuirea multelor conţinuturi ale curriculei, ba sistemele de admitere şi de recunoaştere a competenţelor, ba manualele şi numărul lor valabil pe an de studiu. Se mai scoate câte un obiect, se mai comasează altele, se mai redenumeşte câte o materie. Doar forme fără fond, nimic esenţial, cum am aştepta: aerisirea vizibilă a programelor, readaptarea metodelor, redefinirea noţiunilor de învăţare, reducerea numărului de ore pe săptămână în orarul elevilor, siguranţa din şcoli, baza materială, eficientizarea proceselor didactice, debirocratizarea, flexibilizarea opţiunilor în ruta şcolară şi în carieră, schimbarea sistemului de evaluare, încercarea de a urma modele fiabile (învăţământul finlandez, de pildă), adaptarea la cerinţele socio-culturale contemporane, un grad de libertate didactică a profesorului. Nimic din toate astea, nicio strategie pe termen lung, nicio promisiune dătătoare de speranţă în acest sistem atât e important pentru viitorul unei naţiuni europene mândre de ea însăşi. Nicio formare, cu alte cuvinte, doar informări şi acumulări, greutăţi peste greutăţi, astfel încât şcoala a devenit ceva de-o imensă plicticoşenie, ca să nu zic altceva mai rău.

Privind chiar la ultimele propuneri de modificări care au venit dinspre minister acum, în primele luni ale lui 2019 (le ştiţi, altele şi totuşi aceleaşi!), mă-ntreb şi eu precum Cernâşevski, odinioară: „Ce-i de făcut?” Dar s-a făcut ceva? Răspunsul e că totul e de făcut sau, mă rog, e de refăcut, că nu e totul chiar de aruncat.

Acum mai că-ţi vine să-ţi faci bagajul, să-i priveşti nostalgic pe elevii care te salută entuziaşti, urcaţi eventual pe bănci, în picioare (că din ataşament, că din sfidare!), şi să pleci definitiv, închizând încet uşa clasei, după tine, ca nu cumva să strici starea de fapt a lucrurilor. Cam cum a făcut şi profesorul din filmul pe care l-am amintit mai sus.

Totuşi, mai putem spera, stimaţi colegi? Mai sunt şanse să vă mai educe careva, dragi cetăţeni de mâine? Unde? Cu ce?

Adrian G. ROMILA

Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii

Zilele Ion Creangă

Autoritatea Locală a Oraşului Târgu Neamţ prin Casa Culturii „Ion Creangă” Târgu-Neamţ, în parteneriat cu Fundaţia Culturală „Ion Creangă” şi Complexul Muzeal Judeţean Neamţ au organizat în perioada 1-3 martie 2019, cea de-a XLIX-a ediţie a „Zilelor Ion Creangă”.

În deschiderea oficială a manifestărilor a avut loc acordarea *Diplomei de onoare* scriitorului Aurelian Silvestru (Republica Moldova) şi un moment artistic la Casa Memorială „Ion Creangă” din Humuleşti.

În programul manifestărilor au mai figurat lansări de carte (Aurelian Silvestru, Daniel Corbu, Gheorghe Simon), un recital de poezie al actorului Dorel Vişan, o „Seară de lied şi operă” cu surorile soprane: Claudia Caia şi Olga Caia Murariu. acordarea trofeului „Ion Creangă” în cadrul sărbătorii „Oameni de poveste”- ediţia a III-a, vernisajul expoziţiilor *Bojdeuca la 100 de ani; Primăvara mea*, de Vasile-Vleju Andrei, *Mărţişoare pentru mama* cu lucrări ale copiilor din oraş realizate în Atelierele handmade, în parteneriat cu Clubul Copiilor.

• „Bojdeuca 100 – loc al memoriei: regional, naţional, european”

Pe 1 Martie, la Muzeul de Istorie şi Etnografie Târgu Neamţ, a fost vernisată expoziţia temporară de fotografie „Bojdeuca 100 – loc al memoriei: regional, naţional, european”, iniţiativă ce oferă publicului (în perioada 1 martie – 4 aprilie) fotografii mai puţin cunoscute dinainte de 1918, anul în care Bojdeuca în care a locuit scriitorul Ion Creangă a fost restaurată şi a devenit primul muzeu literar din România. Călătoria în timp continuă cu fotografii din perioada interbelică, completate de articole din presa vremii, precum şi din anii ’60, când a avut loc o nouă restaurare a muzeului, încheindu-se cu instantanee din anii 2000. Expoziţia a fost organizată cu prilejul Zilelor Europene ale Patrimoniului (ZEP), în cadrul Anului European al Patrimoniului, sub deviza „patrimoniul nostru cultural – unde trecutul întâlneşte viitorul”, la Muzeul „Ion Creangă” (Bojdeuca din Ţicău Iaşi).

Red.

Educaţia religioasă în România centenară

Având în vedere rolul definitoriu al educaţiei religioase în formarea şi dezvoltarea personalităţii, considerăm că astăzi nu mai este cazul să discutăm despre necesitatea şi importanţa acesteia în şcoala românească, aspectele acestea fiind clarificate de ceva timp.

Chiar dacă a fost contestată de unii care, lipsiţi de o cultură generală elementară, nu cunosc (sau nu vor să accepte) implicarea majoră a Bisericii Creştine în formarea culturii europene şi implicit în definirea spirituală a poporului nostru, după evenimentele din anul 1989, educaţia religioasă şi-a recăpătat locul cuvenit în sfera tipurilor de educaţii promovate de şcoală (educaţia culturală, educaţia civică, educaţia ştiinţifică, educaţia plastică, educaţia muzicală, educaţia fizică, educaţia tehnologică, educaţia pentru sănătate, educaţia pentru dezvoltare durabilă etc.). Dacă în majoritatea lor, celelalte tipuri de educaţii se axează pe transmiterea de informaţii, educaţia religioasă se adresează sufletului, menirea acesteia fiind una de natură formativă.

Promovarea educaţiei religioase ca realitate educaţională în şcoala românească actuală se bazează pe diverse argumente de ordin cultural, psihologic, etic şi moral. Nu te poţi considera o persoană cultivată, fără a-ţi cunoaşte propriile referinţe religioase sau a cunoaşte referinţele religioase ale persoanelor cu care conviețuieşti. Religia reprezintă o expresie a spiritualităţii, a culturii umane. Totodată, educaţia religioasă invită la reflecţie, analiză şi autocunoaştere. În contextul înlocuirii valorilor morale cu diverse pseudo-valori, pentru mulţi tineri recursul la religie poate fi unul salvator. Şi astăzi sunt de maximă actualitate cuvintele marelui pedagog elveţian Friedrich Wilhelm Förster (1869-1966): „*Sforţările ştiinţei pentru a aprofunda problemele formării caracterului duc, puţin câte puţin, la domolirea şi rezolvarea conflictului acut care, în toate ţările, împarte astăzi în două tabere şcoala laică şi Biserica. Cu cât influenţa din ce în ce mai mare a liberei cugetări va îndepărta şcoala de curăţia de suflete, religioasă, pentru a o îndruma numai spre partea intelectuală, cu atât mai mult institutorii laici vor simţi că, fără inspiraţii morale înalte şcoala, organizarea şi rezultatele ei, nu sunt decât mecanisme cărora le lipseşte ceva şi care, din lipsă de putere vitală, vor ajunge să se oprească din mers. Să începem să dăm toată atenţia cultivării energiilor morale şi făcând aceasta vom vedea că, prin chiar natura ei, cura morală de suflete cere să fie pusă pe temelie religioasă.*” (F. W. Förster, *Şcoala şi caracterul*, Editura Librăria Nouă, Bucureşti, f.a., p. 222).

Religia constituie o parte integrantă şi definitorie a culturii europene, fără de care nu vom putea înţelege în mod corect istoria şi cultura continentului nostru. Astăzi, statele membre ale Uniunii Europene, cu excepţia Franţei, alocă între 1 şi 3 ore săptămânal studierii *Religiei* care poate avea statut de disciplină obligatorie sau opţională: Austria – 2 ore, Belgia – 2 ore, Germania – 1 oră, Grecia – 2 ore, Luxemburg – 3 ore, Malta – 2 ore, Portugalia – 1 oră etc.

Nu mi-am propus o prezentare istorico-cronologică a modalităţilor în care s-a realizat educaţia religioasă în ţara noastră, însă nu pot trece cu uşurinţă fără a menţiona unele personalităţi din perioada interbelică în domeniile teologiei, pedagogiei şi psihologiei precum Dumitru Călugăr, Mihail Bulacu, Vasile Băncilă, Grigore Tăbăcaru, Anastasia Popescu etc., care şi-au lăsat amprenta în şcoala românească. Ultima dintre cei enumeraţi, Anastasia Popescu (1911-1995), a luptat pentru reintroducerea educaţiei religioase în învăţământ după anul 1990.

Astăzi, programele şcolare în vigoare pentru ciclurile primar (O.MEN nr. 3.418 din 19.03.2013 pentru clasele pregătitoare, I, II şi O.MEN nr. 5.001 din 02.12.2014 pentru clasele III, IV), gimnazial (O.MEN nr. 3.393 din 28.02.2017 pentru clasele V-VIII, cu aplicabilitate treptată începând din anul şcolar 2017-2018) şi liceal (O.MECT nr. 5.230 din 01.09.2008 pentru clasele IX-XII/XIII şi şcolile de arte şi meserii) sunt alcătuite astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din următorul ciclu de studii (gimnazial, respectiv liceal) încercând să răspundă nevoilor de formare intelectuală şi morală a acestuia. Structura programelor şcolare pentru disciplina *Religie* cuprinde, pe lângă *nota de prezentare*, următoarele elemente: *competenţe generale; competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare; conţinuturi; sugestii metodologice*. Printre altele, programele vizează dezvoltarea competenţei generale a interculturalităţii (în care un rol major îl au diversitatea religioasă şi respectul faţă de drepturile omului, fără a leza demnitatea vreunei persoane), competenţele specifice privind sensibilizarea faţă de diversitate, abilitatea de a comunica şi a intra în dialog, vieţuirea împreună cu ceilalţi, lucrul în echipă, învăţarea prin cooperare, comunicarea empatică, rezolvarea paşnică a conflictelor, creşterea stimei de sine, a capacităţii de a explora credinţe, practici şi simboluri, precum şi a gândirii critice şi a reflecţiei. Conţinuturile de specialitate au fost concepute să ofere răspunsuri unui spectru cât mai larg de scenarii posibile în parcurgerea materiei, profesorul având oportunitatea de a selecta acele noţiuni care conduc elevii spre dobândirea competenţelor vizate. La nivelul fiecărei clase, programa analitică prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învăţătură creştină, elemente de morală religioasă aplicată şi aspecte din viaţa practică.

Nu trebuie neglijat faptul că, prin intermediul orelor de religie, se promovează dialogul intercultural şi interreligios, motiv pentru care o abordare interdisciplinară a temelor de educaţie religioasă este mai mult decât necesară. Astfel, în definirea şi proiectarea competenţelor s-a depăşit domeniul strict teologic, iar mesajul central al fiecărei teme se îndreaptă spre viaţa practică.

Manualele de religie şi auxiliarele didactice existente concretizează într-un mod dinamic conţinuturile şi competenţele specifice din programa şcolară, iar apariţia unor manuale alternative reprezintă o etapă importantă în cadrul reformei curriculare.

Poate că în acest an, profesorii de religie trebuie să acorde o mai mare atenţie modului în care îşi exercita această nobilă misiune de a vorbi elevilor despre Hristos şi despre rolul religiei creştine în definirea neamului nostru românesc, cu atât mai mult cu cât Biserica Ortodoxă Română a declarat 2019, drept *Anul omagial al satului românesc şi Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu şi Iustin Moisescu şi al traducătorilor de cărţi bisericeşti*. Comunităţile din satele româneşti, construite în jurul preoţilor, au constituit primele modele de unitate naţională şi de credinţă a poporului nostru, iar primele şcoli au apărut şi s-au dezvoltat în spaţiul eclesiastic.

Merită amintită importanţa colaborării şi a acţiunii responsabile a tuturor agenţilor de educaţie (şcoală, familie, biserică, mass-media, diverse instituţii de cultură), cunoscută fiind importanţa modelelor pentru realizarea educaţiei moral-religioase. Mesajul integrator al tuturor acestor sugestii reprezintă, de fapt, importanţa acordată culturii generale şi a transmiterii valorilor prin curriculum, culturii organizaţionale a şcolii şi altor instituţii culturale relevante în educaţia şi formarea morală a viitoarelor generaţii.

Prof. dr. Mihai FLOROAIA

Ediţii Creangă de-a lungul anilor

Despre Ion Creangă, cel caracterizat în diverse feluri[1] şi, se pare, niciodată îndeajuns, s-a scris mult, „subiectul” fiind abordat din multiple perspective: de la simple articole (cu prilejul aniversărilor sau comemorărilor, când, de regulă, sunt transcrise sintagme care, de atâta folosire, s-au tocit), la prefeţe ataşate unor ediţii, la studii compartimentale privind viaţa, numai o parte sau opera în întregime, până la abordarea aproape exhaustivă a „subiectului” (v. G. Călinescu), de fiecare dată, mai rămânând câte ceva de spus.

Acum, la aproape 140 de ani de la publicarea primelor două părţi ale „Amintirilor din copilărie” în „Convorbiri literare”, (1. 01.1881, prima parte; 1. 04. 1881, partea a II-a), şi 182 de ani de la naşterea scriitorului, ne propunem să reamintim câteva din multele ediţii ale operei humuleşteanului.

Mai întâi, se cuvine să precizăm că Ion Creangă şi-a propus să-şi editeze opera, dar nu a ajuns să-şi vadă visul împlinit. Informaţia că avea această intenţie o găsim într-o scrisoare adresată lui Titu Maiorescu (25. 05. 1883), în care îi solicita sprijinul pentru a deveni din nou membru în Consiliul General de Instrucţie, pe motiv că deplasarea sa la Bucureşti, în această calitate, i-ar facilita demersul pentru publicarea şi corectarea scrierilor sale la „Socec”.

Primul inventar al ediţiilor Creangă ni-l oferă Jean Boutière, în lucrarea sa „La vie et l’oeuvre de Ion Creangă”, lansată în aprilie 1930, la Paris.

Chiar în timpul vieţii lui Creangă, mai precis, în 1886, Vasile Gh. Morţun începe să tipărească „Poveştile”, dintr-un proiect ce urma să aibă două volume, dar nu reuşeşte decât 1.600 de exemplare cu câte „zece foi”, editarea fiind întreruptă din cauză că autorul se îmbolnăveşte şi moare.

După înmormântare, la 5 ianuarie 1890, fiul scriitorului, căpitanul Constantin I. Creangă, prezintă prietenilor tatălui său intenţia de a edita „Operele” defunctului. A fost ales un comitet (A. D. Xenopol, Grigore I. Alexandrescu şi Eduard Gruber) ce urma să revizuiască şi să publice scrierile povestitorului. Cei trei se apucă imediat de lucru şi aflăm dintr-o scrisoare adresată căpitanului Creangă de Eduard Gruber (16. 01. 1890) că intenţionau să alcătuiască, după formatul celor „zece foi” cumpărate de la Morţun, o ediţie în trei volume (1. – „Poveşti”; 2. – „Amintiri şi anecdote”; 3. – Un studiu despre Creangă şi „Varia”), cu ilustraţii pentru „Poveşti” şi gravuri pentru „Amintiri”. Până la urmă, ediţia a fost realizată în două volume: „Scrierile lui Ion Creangă, Poveştile”, vol. I (1890), cu o prefaţă de A. D. Xenopol, o biografie a autorului realizată de Grigore I. Alexandrescu şi cuprindea poveştile apărute în „Convorbiri literare” (1875-1878), în ordinea publicării acestora. Ediţia are şi un portret al autorului. Al doilea volum „Scrierile lui Ion Creangă, vol. II, Diverse” (1892) era alcătuit din cinci compartimente: 1. – „Amintiri din copilărie”; 2. – „Anecdote” („Popa-Duhu”, „Cinci pâini”, „Moş Ion Roată şi Unirea” şi „Moş Ion Roată şi Cuza-Vodă”); 3. – „Poezii poporane”; 4. – „Poezii proprii”; 5. – „Cuvinte, rostiri”. Volumul mai conţinea şase desene ale profesorului ieşean Teodor Buicliu, tipărite la Paris.

Din păcate, nu puţine au fost ediţiile care, datorită intervenţiilor editorilor, au devenit exemple „pentru felul în care nu trebuia să fie editat Creangă” [2], printre acestea numărându-se chiar şi cea dintâi, la care tocmai ne-am referit. În acest sens, Jean Boutière afirmă: „Există în aceste două volume un număr considerabil de greşeli de tipar şi, ceea ce e mai ciudat, o mulţime de «muntenisme»„[3]. Poate nu este lipsit de interes să consemnăm şi faptul că însuşi Ion

Creangă solicita, la un moment dat[4], lui Titu Maiorescu să dispună îndreptarea greşelilor ce se strecuraseră în „Soacra cu trei nurori” şi în „Harap-Alb”, la publicarea acestora în „Convorbiri literare”.

A urmat, în 1897, tot la intervenţia lui Constantin Creangă, o ediţie, în colecţia „Biblioteca pentru toţi” (nr. 28-33) a editorului Carol Müller, cu titlul „Ion Creangă, Opere complecte, cu o biografie de dl. Grigore I. Alexandrescu (cea de la prima ediţie, n. n.), portretul şi o prefaţă autografă a autorului”. Acum era reprodus acelaşi conţinut din cele două volume (1990-1992), doar ordinea fiind schimbată. Cât despre calitate, calificativul este: „foarte proastă” (J. B.).

În 1902, se tipăreşte într-un singur volum „Ion Creangă, Opere complecte”, care va cunoaşte încă cinci ediţii până în 1916, una fără dată. Prefaţa este semnată de Ilarie Chendi şi Şt. O. Iosif.

Imediat, G. T. Kirileanu publică articolul „O nouă ediţie a scrierilor lui Creangă”, în care, fără menajamente, este criticată „muntenizarea sau transilvanizarea” termenilor moldoveneşti: „Opera lui Creangă nu este ca un abecedar sau altă carte didactică, în care ar trebui să domnească limba comună (iar nu dialectul moldovenesc ori muntenesc), ci pe lângă toate este şi un document folcloric şi ca atare trebuie lăsată cu totul neştirbită şi nestropşită – icoană credincioasă a mediului din care a răsărit”. [5]

Demersul cărturarului (socotit, pe bună dreptate, „cel mai important şi cel mai competent editor al operei lui Creangă, autoritatea sa în această materie fiind recunoscută în primii ani ai secolului XX de însuşi Titu Maiorescu, cel care l-a îndemnat să realizeze acest act major de restituire, sub semnul probităţii ştiinţifice şi neabaterii de la configuraţia iniţială a scrierilor marelui humuleştean”[6]) nu a rămas fără ecou. Astfel, cea de a doua ediţie, din 1906, şi celelalte care au urmat, până în 1916, au fost îmbunătăţite prin contribuţia lui G. T. Kirileanu căruia, după cum mărturiseşte, Titu Maiorescu îi ceruse să pregătească o ediţie nouă tot la „Minerva” [7]. El semnează prefaţa alături de Ilarie Chendi şi s-au adus mai multe modificări ediţiei din 1902: volumul este mai bine structurat, s-a ţinut seama de corecturile din „Şezătoarea”, textele au fost comparate cu acelea din „Convorbiri literare” – „singura sursă autentică după pierderea manuscriselor” (după cum se afirmă în prefaţă), autorii ediţiei au inclus în note unele variante, au publicat texte noi („Făt-Frumos, fiul iepei”, articolul „Misiunea preotului la sate”), texte din lucrările didactice şi un glosar („Tălmăcire a cuvintelor mai neobicinuite”, realizată de învăţătorul Al. Vasiliu şi G. T. Kirileanu). Despre această ediţie, Jean Boutière avea să facă următoarea afirmaţie în cartea sa, întrutotul justificată: „Cea mai bună (ediţie, n. n.) este a d-lui Kirileanu, pe care editorii de după aceea (1906, n. n.) au urmat-o în genere”.

Editura „Glasul Ţării” din Chişinău a publicat, în 1920, ediţia „Ion Creangă, Opere complecte”, cu două gravuri şi cu o prefaţă semnată de folcloristul Tudor Pamfile. Comparând această întreprindere cu ediţia din 1906, se pot constata unele deosebiri: sunt scoase din sumar versurile din manuale, poeziile populare, articolul „Misiunea preotului la sate” şi glosarul. Din compartimentul „Felurite”, au fost păstrate două texte: „Acul şi barosul” şi „Inul şi cămeşa”.

O ediţie foarte criticată în Revistele „Tudor Pamfilie” şi „Gândirea”, datorită unor explicări greşite ale termenilor incluşi în note, este cea apărută sub emblema Societăţii „Cultura Naţională”, în „Biblioteca Tinerimii”, Bucureşti, 1924, intitulată „Ion Creangă, Amintiri din copilărie”. Tot în acest an, la Cernăuţi, D. Marmeliuc, publică o ediţie, în care reia ediţia Kirileanu, pe care o îmbogăţeşte cu: cererea de hirotonisire (1859), protestul adresat Consistoriului (1872), scrisori adresate rudelor sau prietenilor, note în care sunt explicaţi termeni moldoveneşti.

Inventarul ediţiilor „Creangă” realizat de Jean Boutière se încheie cu cea întocmită şi publicată de Eugen Lovinescu în 1928, la „Biblioteca clasicilor români”, în trei volume: „Ion Creangă, I. – Amintiri din copilărie; II. – Poveşti; III. Amintiri, povestiri, anecdote, articole, versuri, teatru, corespondenţă”. Aceasta a fost amendată de scriitorul francez din mai multe puncte de vedere. Face constatarea că în realizarea scurtei biografii a lui Creangă, aşezată la începutul primului volum, editorul nu a folosit „toate articolele şi documentele deja publicate”, ceea ce a dus la înregistrarea unor erori, dar apreciază includerea unor „extrase din reviste şi lucrări anterioare, în care Creangă este evocat de către contemporanii săi”, precum şi faptul că la începutul volumului trei, „a adunat diferite

Ediţii Creangă de-a lungul anilor

mărturii şi documente referitoare la neînţelegerile dintre Creangă şi superiorii săi, la cariera de institutor, la relaţiile de prietenie cu Eminescu şi Maiorescu, la anii de boală”.

Din cele prezentate până acum se poate trage concluzia că, de la o ediţie la alta, s-au adus îmbunătăţiri conţinutului, dar de fiecare dată s-au strecurat şi suficiente erori. Pentru o asemenea întreprindere, se impunea o deosebită muncă de cercetare, aceasta fiind făcută cu o insistenţă deosebită de G. T. Kirileanu. Nu ne vom opri asupra ediţiilor semnate de el, în colaborare sau în nume propriu, deoarece activitatea sa de cercetător şi editor al operei lui Creangă a făcut obiectul unei analize pertinente desfăşurate de Constantin Bostan de-a lungul a peste patru decenii, dacă avem în vedere semnătura acestuia pusă pe prima carte publicată despre cărturar [8]. Nu de mult timp, la împlinirea a cinci decenii de la trecerea la cele veşnice, a celui pe care îl numeşte „omul, cărturarul, editorul, bibliotecarul, autorul de discursuri regale, sfătuitorul de taină şi folcloristul”, şi îl consideră „un destin sub semnul lui Creangă şi Eminescu la Palatul Regal”, a publicat o carte în care un capitol este dedicat operei lui Creangă şi o bibliografie („G. T. Kirileanu şi opera lui Ion Creangă”), în trei compartimente: ediţii, scrieri din volume şi periodice, referinţe critice. Considerăm această listă a ediţiilor ca fiind cea mai completă şi academic redactată, pe care am văzut-o până acum. Depăşeşte chiar şi alcătuirea din capitolul „Scrieri” anexată articolului destinat lui Ion Creangă în „Dicţionarul general al literaturii române”, C/D, 2004.

Aşadar, ne vom opri asupra aceleia considerată de întreaga critică literară cea mai completă din câte s-au alcătuit până la acea dată: „Ion Creangă. «Opere», ediţie note şi glosar de G. T. Kirileanu”, Bucureşti, Editura Fundaţia pentru Literatură şi Artă „Regele Carol II” (Colecţia „Scriitori români moderni”), 1939, 353 p., cu toate că, nu se ştie din ce motive, glosarul acestei ediţii, în loc să fie cel realizat cu ani în urmă de editorul de acum şi încredinţat, în 1936, lui C. Botez [9], este „Cuvinte din «Amintiri» explicate de însuşi Creangă”, glosar luat din cele patru pagini încredinţate lui, în 1906,

de către Titu Maiorescu, acestea dovedindu-se până la urmă că nu aparţin humuleşteanului [10]. Această eroare va fi regretată de Kirileanu până la sfârşitul vieţii. Demn de menţionat este şi faptul că această ediţie conţine cele două poveşti corozive, editorul având grijă să le includă doar într-un număr limitat de exemplare, ce au fost difuzate controlat. [11]

După această dată, s-au publicat numeroase ediţii ale operei lui Creangă, de uz şcolar şi critice, ultimele fiind, în general, alcătuite după „modelul” Kirileanu, citat în treacăt sau nefiind amintit [12]. Toate acestea se găsesc, de asemenea în bibliografia alcătuită de Constantin Bostan şi amintită de noi mai sus. Dintre ele, menţionăm: Liviu Rebreanu (1940), George Călinescu (1953, 1963), Zoe Dumitrescu-Buşulenga (1959), Al. Piru (1960), Iorgu Iordan şi Elisabeta Brâncuş (1964, 1970, 1972 /bibliofilă/, 1993), Eugen Simion (2001).

Cea mai recentă Ediţie Creangă, a realizat-o criticul şi editorul Cristian Livescu [13] care, în prefaţă („G. T. Kirileanu – o viaţă dedicată editării lui Creangă”), pe baza unei argumentaţii ample şi pertinente, apreciază că „G. T. Kirileanu rămâne cel mai important şi cel mai competent editor al operei lui Ion Creangă” apoi, face precizarea: „Reproducem integral ediţia «clasică» din 1939” şi, „pentru prima oară, glosarul lui Kirileanu şi Vasiliu însoţeşte setul de „Opere” datorate povestitorului…” [14]

Justificăm aducerea în discuţie a ediţiilor marelui scriitor născut la Humuleşti şi cu dorinţa de a atrage atenţia că o carte nu poate apărea oricum, cu atât mai mult o carte care conţine opera unui scriitor şi nu a unui scriitor oarecare. Iată cum îşi încheia G. Călinescu capitolul dedicat lui Creangă, în a sa „Istorie a literaturii”: „Scriitori ca Creangă nu pot apărea decât acolo unde cuvântul e bătrân şi echivoc şi unde experienţa s-a condensat în formule nemişcătoare. Era mai firesc ca un astfel de prozator să răsară peste câteva veacuri, într-o epocă de humanism românesc. Născut cu mult mai devreme, Creangă s-a ivit acolo unde există o tradiţie veche şi deci şi o specie de erudiţie, la sat, şi încă la satul de la munte de dincolo de Siret, unde poporul e neamestecat şi păstrător” [15].

Constantin TOMŞA

NOTE

[1] G. Ibrăileanu: „un reprezentant perfect al sufletului moldovenesc între români”; Mihail Sadoveanu: „cel mai tipic reprezentant artistic al poporului nostru”; Tudor Vianu: „Nici un model popular nu i-a putut pluti înainte lui Creangă”; G. Călinescu: „Ion Creangă [...] e poporul român însuşi, surprins într-un moment de genială expansiune.”; Jean Boutière: „Ţăranul cel Mare din Humuleşti”, comparat cu Charles Perrault, Jakob Grimm, H. C. Anderson; Vladimir Streinu: „fabulosul Creangă”; Al. Piru: „Creangă nu e un folclorist, ci un scriitor…” ş. a.

[2] Cristian Livescu, „Prefaţă” la „Ion Creangă, «Opere», ediţie critică cu note, variante şi glosar de G. T. Kirileanu”, prefaţă şi îngrijirea reeditării Cristian Livescu, Editura „Crigarux”, Piatra-Neamţ, 2004, p. VII

[3] Jean Boutière, „Viaţa şi opera lui Ion Creangă (Urmate de documente epistolare privind volumul)”, traducere şi prefaţă de Const. Ciopraga, Editura „Junimea”, Iaşi, 1976, p. 22

[4] Conform scrisoare din 16. 12. 1881, în „Convorbiri literare” XXV, pp. 11-18

[5] În Revista „Şezătoarea”, an VI, 1902-1904, nr. 9-10, semnat G. Teodorescu-Kirileanu, apud. Cristian Livescu, Op cit., p. VIII

[6] Cristian Livescu, Op. cit., p. V

[7] Conf. unei scrisori, în „G. T. Kirileanu. Corespondenţa”, ed. îngrijită, note, tabel cronologic, bibliografie, de Mircea Handoca, Bucureşti, Editura „Minerva”, 1977, p. 214: „Când

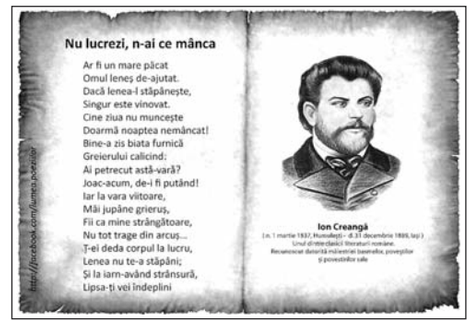

m-am dus mai târziu la Titu Maiorescu, mi-a spus că a cetit notiţa mea – era abonat la «Şezătoarea». Mi-a dat dreptate şi m-a îndemnat să pregătesc eu o ediţie nouă tot la «Minerva»”.

[8] Constantin Bostan, Valentin Ciucă, Gh. Teodorescu-Kirileanu. Contribuţii documentare, Piatra-Neamţ, 1970

[9] Ion Creangă, „Opere complete”. Prefaţă de G. T. Kirileanu, Constantin Botez şi Ilarie Chendi. Glosar de G. T. Kirileanu şi Ilarie Chendi, Bucureşti, Editura „Cartea Românească”, 1936, XV +315 p. (ajunsă în 1947, la a IX-a ediţie). De fapt, glosarul nu este alcătuit cu Ilarie Chendi, ci cu Al Vasiliu.

[10] Cf. Petre Grimm, „Glosarul lui Creangă”, în Revista „Dacoromania”, vol. X, part. 2, Sibiu, pp. 330-334; apud. Constantin Bostan, „Note şi comentarii” la G. T. Kirileanu, „Scrieri I”, Bucureşti, Editura „Minerva”, 1989, p. 340.

[11] Iată nota cuprinsă în ediţia din 1939: „s’au tras din această carte, pe hârtie vidalon, cincizeci de exemplare nepuse în comerţ, numerotate de la 1 la 50”.

[12] Editorii care nu au menţionat numele lui G. T. Kirileanu, pe motiv că exista „o interdicţie de citare”, au fost: Petre Dumitriu (1949), G. Călinescu (1953), Iorgu Iordan (1964! şi 1972!!).

[13] „Ion Creangă, «Opere», ediţie critică cu note, variante şi glosar de G. T. Kirileanu”, prefaţă şi îngrijirea reeditării de Cristian Livescu, Editura „Crigarux” (Colecţia „Patrimoniu”), Piatra-Neamţ, 2004, XII+427 p., ediţie ce va fi completată cu „Ion Creangă, «Opere», Adenda (Povestiri corozive. Cetite de autor la aniversarea Junimii din Iaşi, în anii 1876 şi 1877), ediţie critică cu note de G. T. Kirileanu”, prefaţă şi îngrijirea reeditării de Cristian Livescu, Editura „Crigarux” (Colecţia „Patrimoniu”), Piatra-Neamţ, 2006, 58 p.

[14] Merită să reproducem şi o notă a editorului de acum, care demonstrează acribia acestuia, din dorinţa de a da o ediţie cât mai aproape de cea care şi-ar fi dorit-o însuşi Creangă: „Tălmăcirile puse sun semnul citaţiei sunt preluate din lista încredinţată lui G. T. Kirileanu de Titu Maiorescu, în 1902,…”

[15] G. Călinescu, „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, Editura Fundaţia Regală pentru Literatură, Bucureşti, 1941, p. 431 (Antiteze, 4/2011)

George Panu la Durău, evocat de socrul Anei Pauker

PERSONAJE:

Gheorghe Panu (1848-1910).

Pe scurt: avocat, om politic, ziarist, orator, scriitor memorialist (vezi *Amintiri de la Junimea...*).

Mai nuanţat. Ca ziarist: după vreo 20 de ani de junimism maiorescian, fondează un ziar de simpatie liberală *Lupta* (1884), care în doar un an devine super-anti-liberal; publicând un mult prea jignitor articol pe seama lui Carol I, e nevoit să fugă pentru un timp din ţară (la Paris), spre a se sustrage condamnării (doi ani de închisoare); revenit curând spre ţară (fiind ales ca deputat de Iaşi *în contumacie*!), e arestat la graniţă (în zona Burdujeni-Iţcani) şi stă vreo zece zile în arest la Piatra-Neamţ, de unde-i izbăvit prin graţie regală; 1901- a fondat, a scris şi a condus (până la moarte) polemica revistă *Săptămâna.*

Ca om politic: deputat liberal (1884); ctitor al unei noi formaţiuni: *Partidul Democrat Radical* (1888), ce-l propulsează (cu emoţii şi sprijin junimist) senator de Iaşi, apoi şi de Galaţi (oraşul său natal); prin fuziunea din 1897 cu Partidul Conservator (condus de Lascăr Catargiu), P.D.R. dispare, iar Gh. Panu îşi reorientează „viziunile", astfel că radicalul luptător republican, ajunge să considere mai bună „o monarhie cu vot universal, decât o republică cu vot restrâns"!

Simion Pauker (cca.1870-194?)

Ca tânăr publicist, pare să se fi întâlnit în paginile unor publicaţii cu Caragiale şi Coşbuc. Apoi (1910-1923) îşi va urma chemarea inimii ca fondator, proprietar şi director al cotidianului *Argus* (întâi: *ziar comercial*, iar din 1918: *organ zilnic al comerţului, industriei şi finanţei*). Îl regăsim în apogeul carierei nu doar ca preşedinte al Asociaţiei generale a Presei Române, ci mai cu seamă ca secretar general de redacţie şi co-proprietar (alături de fratele Emil) al ziarelor *Adevărul* şi *Dimineaţa*.

S. Pauker era orientat politic *centru-stânga*, dar fiul său (Marcel) va luneca de tot în *stânga*, ajungând îndată în P.C.R. (1921) şi în al său Birou Politic (1922). Tot pe atunci, Marcel P. „s-a solidarizat" cu Hannah Rabinsohn (devenită astfel Ana Pauker), dar lupta lor comună sub steaua din Kremlin l-a dus, până la urmă, tot lângă Moscova, în faţa unui pluton de execuţie aflat în solda marelui „Tătuc" (1937). Vajnica soţie i-a supravieţuit (politic până în'52 şi biologic până-n'60), având înaltă misiune de partid: „Ana, Luca şi cu Dej / au băgat spaima-n burgheji!".

*

LOCUL ŞI DATA EVOCĂRII:

Ziarul *Dimineaţa*, Bucureşti, 7 noiembrie 1930, p. 3.

Un supratitlu, pe-o pagină întreagă: ***În memoria lui George Panu***. Articolul de fond, cu precizarea: *Se împlinesc azi* [de fapt, pe 6 nov.] *20 de ani de la moartea lui George Panu, unul dintre primii mari polemişti pe care i-a avut presa cotidiană românească dinainte de război.*

Central, pe trei din cele şapte coloane, aflăm şi evocarea ***Panu intim. Amintiri*** *de S. Pauker*, din care reproducem (selectând), în cele ce urmează. Nu înainte însă de a vă aminti că, la rândul său, un fost primar de Piatra-Neamţ (Dimitrie Hogea), publicase într-un ziar local, în acelaşi noiembrie 1930, „câteva date şi fapte din viaţa şi activitatea marelui dispărut", promiţând o revenire mai pe larg „asupra legăturilor pe care G. Panu le-a avut cu oraşul şi judeţul nostru".

O va face în toamna lui 1931, prin broşura *George Panu la Durău. Câteva note şi amintiri* (Piatra-Neamţ, Imprimeria Judeţului Neamţ, 49 p.).

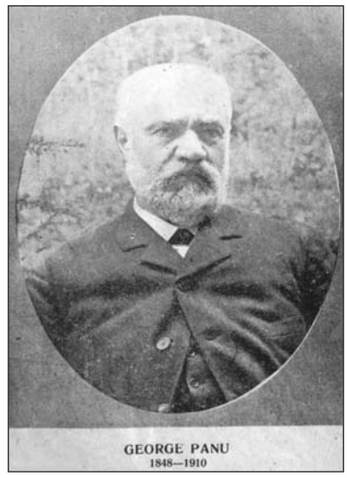

GEORGE PANU
1848—1910

*

Şi-acum, să-l urmărim în amintiri pe S. Pauker şi în parantezele pătrate – marcăm omisiunile din text şi propriile observaţii...

Uriaşului acestuia al gândirii i-a plăcut foarte mult natura şi-şi găsea suprema mulţumire sufletească în viaţa de la ţară. [...] Firea aceasta ciudată, nervoasă, neastâmpărată, nu se simţea mulţumită şi la largul ei în viaţa orăşenească; dimpotrivă, îi plăcea izolarea aproape sălbatecă [...]

În cei din urmă douăzeci de ani ai lui, Panu îşi alesese ca adăpost de vară micul şi izolatul schit al Durăului.

Ieşind din Piatra-Neamţ, urmezi drumul fermecător pe splendida şosea care pare că se joacă cu Bistriţa, lăsând-o când în dreapta, când în stânga şi tăind-o cu nenumărate poduri, pe sub care cârmacii voinici şi îndemânateci strecoară frumuşel plutele încărcate cu lemnării bogate; de o parte şi de alta pierzi în urmă şi ţi se deschid înainte păduri seculare cari încoronează această răpitoare regiune a Carpaţilor.

După ce ai lăsat în dreapta mănăstirile Bistriţa şi Bisericani, ai zărit turlele Pângăraţilor, intri în bogatul Tarcău, treci prin şi mai bogatul Bicaz cu numeroasele lui herăstrae şferăstrae/joagăre de apăţ, apoi, după Buhalniţa, dai de vestul domeniu al Hangului, de unde, după o jumătate de oră, ajungi la Răpciuni, fermecat de splendoarea acestui drum. Ai făcut vreo cincizeci de kilometri.

*

Cu prilejul unor excursiuni făcute prin acele locuri în tovărăşia unor prieteni, Panu se fixase în satul Răpciuni. Dar cadrul priveliştii de aici încă nu mulţumea îndeajuns ochiul lui scrutător.

Tot bătătorind drumurile, el se abătu la stânga şoselei, pe nişte piepturi de dealuri care se ţin lanţ, paralel cu puţin îndepărtata Bistricioara. Pe luminişul din mijlocul unor codri seculari şi chiar în poalele stâncosului Ceahlău, care se ridică acolo aproape perpendicular, Panu dădu de schitul Durău. E o biserică făcută la început din lemn de către nişte sihaştri, apoi, pe la începutul veacului trecut, zidită în piatră. Prin curte, câteva căsuţe de-ale călugărilor mai cuprinşi şi câteva bordeie pentru cei în desăvârşită lipsă. Captivat de fermecătoarea poziţiune şi de ideala linişte şi izolare ce domnea în acest loc, Panu îşi avu aici, timp de aproape douăzeci de ani, reşedinţa sa de vară, unde, în curând, liniştitul şi aproape necunoscutul schit deveni locul de pelerinaj al numeroşilor prieteni ai „şefului" (grupării radicale). Puţinii călugări care se aflau acolo şi cari trăiseră până la stabilirea lui Panu într-o quasi-sălbăticie, încep să simtă prezenţa acestui iubitor al poporului, să găsească de lucru pe timpul verii şi ceva mai târziu, cum voi arăta, chiar în timpul iernii [fireşte, ne întrebăm măcar în paranteză: *oare „de lucru" aveau a căuta monahii*?]

În adevăr, principala, pot zice exclusiva *preocupare a lui Panu la ţară, era gospodăria. De cum venea, pe la începutul lui iunie, la Durău, avea grijă să-şi organizeze serviciul de alimentare: un călugăr, căruia îi cumpărase un cal şi o căruţă, avea însărcinarea să plece de cu seară la Hangu – distanţă de aproape un ceas –, de unde se întorcea dis-de-dimineaţă cu alimentele şi cu corespondenţa; un alt călugăr avea grija unei vaci pentru lapte. Între orele 5 şi 6 dimineaţa, Panu se scula, îşi făcea singur ceaiul şi, după ce-şi arunca o privire foarte sumară asupra ziarelor din Bucureşti, cum şi asupra lui „Le Temps" pornea nervos* [probabil: *hotărât, vioi*] *în întâmpinarea călugărului care se întorcea cu proviziunile, asista la descărcarea lor, le cerceta cu de-*

amănuntul, apoi chema pe bucătar şi prescria ce şi cum să gătească pentru aceeaşi zi.

Odată meniu-ul stabilit, urmau dispoziţiunile pentru felul vinurilor şi numărul tacâmurilor. Cheia pivniţei era de obicei încredinţată unuia de-ai casei sau vreunui musafir intim invitat acolo de Panu.

Dejunul se servea întotdeauna la 10 dimineaţa; vai de chelar [deţinătorul cheilor de la cămară şi pivniţă], dacă cu o oră mai înainte nu era vinul scos şi pus la gheaţă; el nu era mai cruţat în ocară decât bucătarul care, întrebat la orele 10 fără un sfert, dacă e gata, ar fi îndrăznit să răspundă şovăielnic!... Nu o dată am fost şi eu pedepsit pentru că am dispus să se aducă la masă o sticlă cu vin roşu şi două cu vin alb, adică tocmai invers după cum îmi ceruse. Mi-a luat cheile pivniţei, mi-a spus că nu sunt bun de nimic, m-a silit să beau la masă vin alb, fiindcă ştia că preferam pe cel roşu şi, în tot timpul mesei, eram obiectul glumelor atât de plăcute ale şefului pe tema că greşala mea s-ar fi datorind faptului că... aş fi întârziat prea mult în pivniţă!...

După dejun [care dura cam două ore], *puţină odihnă, apoi foarte adesea organiza câte o excursiune călare prin împrejurimi până spre vârfurile Ceahlăului.*

*

Constantin BOSTAN

(continuare în numărul viitor)

Te mai face şcoala om?

Un venerabil parlamentar român de etnie greacă pe numele său T. Pisani a cuvântat în faţa tovarăşilor săi de breaslă despre Criza culturii noastre după Războiul de Reîntregire. A vorbit frumos, clar şi la obiect. A evitat vorbele plate, goale, fără miez. I-a acuzat tranşant pe politicienii vremii vinovaţi de starea deplorabilă semnalată. Cam aşa: „Aţi adus şcoala către pierzanie”; „programele şcolare sunt în suferinţă”; „manualele aşijderea”; „corpul profesoral este nepregătit...” tot tacâmul. Cum personajul despre care facem vorbire era tobă de carte şi avea o rubrică în ziarul „Universul” intitulată „Limba noastră” a fost foarte apreciat şi viu aplaudat. Comportamentul său sincer ne amintea şi de alţi străini care au admirat cultura românească şi au acţionat pentru prosperitatea ei. Exemple: sârbul Radu Flora, bulgarul Iorgu Iordan, evreii Mozes Gaster, Lazar Şeineanu, Alexandru Graur...

De la cele relatate mai sus a trecut deja un secol şi lucrurile s-au urnit spre bine greu, greu de tot. Nu există an şcolar să nu avem necazuri cu: încadrarea unităţilor de învăţământ, igienizarea şcolilor, autorizaţiile sanitare, orarul, manualele şcolare ş.a.m.d. Clasele mari cu efective cuprinse între 30-32-35 de elevi ridică mari probleme zilnice, legate de ritmicitatea notării şi a verificării. După Revoluţie în şcoala românească s-au produs radicale schimbări. Copiii democraţiei actuale, originale s-au zburătăcit, au devenit de nerecunoscut. Toţi vorbesc la „per tu” cu toata lumea indiferent de vârstă. Cred că totul li se cuvine fără să dea nimic în schimb. Sunt plini de mofturi şi ifose. Părinţii luaţi de val la rândul lor acceptă această situaţie sau pleacă în Italia, lăsându-i cu vecinii şi bunicii. Respectul faţă de profesori e demult apus. Mai sunt respectaţi doar profesorii mari, monştrii sacri, evident pe cale de dispariţie. Dascălul, cel care ar trebui să modeleze spiritul puiului de om în formare, să fie ca un fel de părinte, a devenit în ochii elevului un simplu străin, angajat care trebuie să-i accepte lui libertăţile. Nenumăratele cazuri de profesori agresaţi sunt doar răbufneli peste limita îngăduinţei. Respectul faţă de lege a devenit subiect de glumă. Legea de astăzi parcă e făcută să fie eludată. Nu există semen de-al nostru care să nu protesteze când încalcă legea. Când trece strada prin loc nepermis, când vorbeşte la mobil şi conduce o maşină. Unde să mai încapă respectul pentru ţară, străbuni şi religie? Ţara este doar un loc de care îi este ruşine şi abia aşteaptă să o părăsească. Vor o ţară „ca afară”. Şi cum termină liceul, valea, la hâială cu cârca... altă soluţie nu se întrevede.

Ce mai, Educaţia are mari probleme de rezolvat. Cine le rezolvă? Ministrul de resort. Avem ministru nou, pe d-na Ecaterina Andronescu. Nu e ministresă nouă, a mai condus Educaţia trei mandate, dar mai are până ajunge la cinci ca ministrul pădurilor Laszlo Borbely, cel care a ras copacii strămoşeşti de pe plaiurile mioritice. Ce face proaspătul ministru? Surprinsă foarte de starea învăţământului actual a venit rapid cu mai multe soluţii de redresare, la nivel de discuţii. Dezbate: problema repetenţiei la clasele primare; cum să fie aduşi în România studenţi străini pentru a salva universităţile falimentare; vrea să schimbe structura anului şcolar; să introducă ora de educaţie sexuală în şcoli; cumpără containere, tablete, toalete, extinde proiectul „Masă caldă în şcoli”. Deja a comunicat că „avem un proiect pilot prin care 50 de şcoli beneficiază de masă caldă”. Deci se caută soluţii, se scormoneşte, se munceşte. Normal, ministerul de resort are o mare responsabilitate pentru milioane de elevi, studenţi, profesori, părinţi. În rest e bine. Şcolarii încă merg la cursuri. Întrebarea care mă chinuie e alta: Unde am citit eu cugetarea „Şcoala te face om?” Că e discutabilă.

Dumitru RUSU

NOTE DE TRECERE

Febra stângistă a tinereţii

În adolescenţă şi în prima tinereţe, cam până pe la 23 de ani, făcusem un fel de pasiune pentru ideile marxiste. Biblioteca liceului avea rafturi întregi cu astfel de lucrări, iar eu se pare că eram acolo tocmai ca să şterg praful de pe ele pentru că oricum nu era interesat nimeni de aşa ceva, eram acolo să le scot la lumină, să le explorez, să le aduc la viaţă.

Nu-i vorbă, îi citeam şi pe filozofii antici, şi pe cei germani, citeam şi romanele mari, şi eseuri, şi critică literară, citeam şi multă poezie, chiar şi lucrări din ştiinţe, inclusiv cărămida lui Darwin, dar cărţoiul „Capitalul”, de exemplu, mă fascina prin spectaculoasa lui ticluire de argumentaţii, cel puţin aşa îl vedeam atunci, încât reveneam la el destul de des conspectând conştiincios cum devine treaba cu marfa, banii, capitalul, mijloacele de producţie şi alte asemenea năzdrăvănii. Pe linia asta ajunsesem să citesc chiar şi „caietele” lui Lenin (cam scrâşnite, plictisitoare!), ba am încercat să parcurg şi unele pagini din „opirili” lui Ceauşescu, fără prea mare ghes, pentru că se repetau cuvântările ca la bâlci.

Un dezastru de combinaţii atomice erau lecturile mele, pentru că eram genul acela de adolescent neliniştit, dornic să înţeleagă lumea în care trăieşte, un pic prea exaltat poate, patetic, ridicol în orice caz, oricum suficient de idealist încât să mă frământ amarnic-prosteşte pentru orice idee şi să aleg, la absolvire, un sanatoriu de tuberculoză ca loc de muncă. O alegere deşteaptă, în treacăt fie spus, pentru că m-a învăţat câte ceva despre oameni şi viaţă. Dacă adaug că devenisem şi cam ateu, cred că tabloul este complet.

În fine, ce vreau să spun? Privind în urmă, mi se pare ciudat că interesul meu pentru toate acele lucrări nu m-a dus la activism, ci dimpotrivă, paradoxal, mi-a deschis cumva ochii, m-a ajutat să văd dinăuntru cusăturile cu aţă albă ale hainelor acelei lumi. Şi sunt acum mulţumit pentru asta. Intuiam, chiar dacă vag, minciuna şi deriziunea. O şi vedeam în realitatea vieţii de zi cu zi. Şi poate că tocmai diversitatea perspectivelor m-a ajutat în acest sens.

A venit revoluţia, au venit anii nouăzeci, iar mărturiile celor care suferiseră în închisori şi fuseseră reduşi la tăcere de un regim care-şi revendica ideologia tocmai de la Marx cel citit cu pasiune de mine, mărturii pe care le-am auzit pe viu la conferinţele de la Memorialul Sighet ani la rând şi pe care le-am citit apoi în cărţile lor, m-au făcut să mă simt chiar şi un pic vinovat pentru pasiunile mele de atunci.

Nu mai am acel sentiment, pentru că înţeleg că totul a fost o căutare inocentă fără mari posibilităţi de acces la adevăr. Mai mult febra aceea „stângistă” mi-a trecut ca o gripă mai prelungită, iar odată cu venirea pe lume a copiilor am redescoperit şi credinţa, atâta câtă este. Nu am trecut nici cu totul înspre „dreapta”, pentru că am recunoscut aceleaşi cusături cu aţă albă. Astăzi, cei tineri par să repete acel tip de febră rătăcitoare pe care l-am cunoscut. Sper să le treacă, aşa cum mi-a trecut şi mie şi cum după o anumită vârstă e normal să treacă.

Prof. psih. Vasile BAGHIU

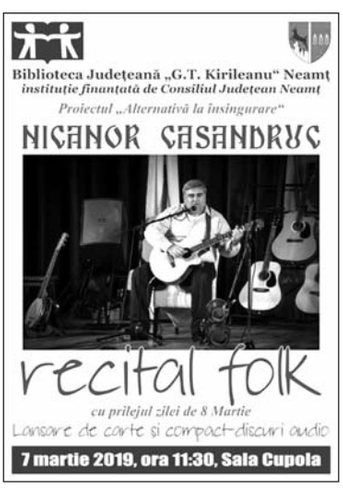

■ APOSTOLUL nr. 1, martie 1999

APOSTOLUL

Revista cadrelor didactice din judeţul Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL I, NR. 1, MARTIE 1999

CINE SE TEME DE REFORMĂ?

REFORMA 1999

Bugetul şi Democratizarea învăţământului

DE CE APOSTOLUL?

RECONSTRUCŢIA MORALĂ

OBIECTIVE PRIORITARE ALE REFORMEI ÎNVĂŢĂMÂNTULUI UNIVERSITAR

APOSTOLUL

revistă didactică şi literară
– scurt istoric –

În luna noiembrie a anului 1934 apare la Piatra-Neamţ „Revista Didactică şi Literară APOSTOLUL”.

Această publicaţie se tipărea lunar „sub îngrijirea Cercului Didactic Piatra-Neamţ”, adică prin eforturile organizatorice şi prin colaborarea învăţătorilor (care formau aşa numitul „Corp primar”) şi a profesorilor (care formau „Corpul secundar” al Cercului Didactic).

Revista se distribuia în primul rând abonaţilor, care contribuiau la efortul financiar necesar apariţiei cu un „abonament de susţinere” în valoare de 200 lei anual, ceea ce le conferea şi dreptul „de a face parte din membrii cercului de colaborare al revistei”. Abonamentul propriu-zis era 60 de lei anual şi se plătea în 2 rate, în lunile noiembrie şi februarie.

„Apostolul” avea o apariţie consistentă, de la circa 30 de pagini (primele numere) la 65 de pagini (nr. aprilie - martie 1942) sau chiar 100 de pagini (nr. octombrie - decembrie 1939).

Membrii fondatori au fost oameni ai şcolii, cu prestigiu didactic deosebit, pedagogi recunoscuţi: C. Luchian, V. Scripcaru, C. Turcu, Eufr. Manoliu, Alex. Gheorghiu, M. Avadanei, D. Hogea, T. Macovei, M. Stamate, I. Rafail, I. Stroia.

Comitetul de conducere era format din V. Gaboreanu şi V. Ţăranu – redactori, S. Purice – casier, M. Avadanei – secretar-bibliotecar, Eufr. Manoliu, V. Scripcaru, C. Turcu, Th. Ursu – membri.

Revista recruta colaboratori din rândul învăţătorilor şi al profesorilor cu preocupări de cercetare didactică şi pedagogică, de creaţie metodică şi literar artistică, publicând articole omagiale şi de memorialistică.

Apariţia „Apostolului” este o mărturie a devotamentului cu care înţelegeau să-şi facă datoria de luminatori ai neamului, învăţătorii şi profesorii acelui timp. Vremurile nu erau niciodată uşoare, căci instabilitatea vieţii politice şi perspectiva iminentă a războiului al doilea mondial, nu erau de natură să încurajeze şi să stimuleze.

Un aspect semnificativ pentru caracterizarea seriozităţii şi profesionalismului cu care s-au abordat în paginile revistei problemele vieţii culturale a judeţului şi ale naţiunii, îl reprezintă contactele pe care „Apostolul” le întreţine cu reviste şi publicaţii similare: „Revista Generală a Învăţământului”, „Revista Geografică Română” (Cluj), „Datina” (Satu Mare), „Familia” (Oradea), „Preocupări Literare”, „Natura”, „Viaţa Românească”, „Viaţa Basarabiei” (întemeiată şi condusă încă din 1932 de Pan Halippa).

Revista era expediată direct din tipografie (Gh. Asachi) Academiei Române şi universităţilor din spaţiul românesc.

***

Reînvierea tradiţiei publicistice a corpului didactic nemţean este o întreprindere pe deplin onorantă. Împrejurările nu sunt de natură să încurajeze căci austeritatea bugetară nu dă semne de relaxare. Speranţa depăşirii dificultăţilor stă în entuziasmul şi forţa morală a iniţiatorilor şi a colaboratorilor. Este, deci, datoria noastră, a oamenilor şcolii, să-i sprijinim şi să-i încurajăm.

Prof. dr. Dumitru D. URSACHE

DE CE APOSTOLUL?

Trăim într-o vreme în care circulaţia informaţiei este esenţială.

A existat – şi e bine că a existat – un spirit de castă al cadrelor didactice. Contribuiau la aceasta cercurile didactice, presa de specialitate, sentimentul că există (asumată) o misiune comună.

Există presă de informaţie, de partid, de divertisment, sexy şi porno, şi ocazional, fără rezonanţă în general, presă de specialitate („Capital”, „ Jurnalul afacerilor”, „Viaţa medicală” etc.); un ziar al cadrelor didactice, cel puţin al cadrelor didactice din judeţul Neamţ, nu. Sau nu încă. Traversăm o perioadă care, se pare, încă nu şi-a găsit sensul. Oricum învăţământul a avut şi are probleme specifice şi grave. Mai ales acum, când nu se ştie când şi pe ce ne vom aşeza.

O gazetă fără culoare politică, care să vorbească limpede – de fapt, care să întreţină un dialog – despre problemele actuale ale cadrelor didactice, care să informeze despre probleme „la zi” ar putea să răspundă unor necesităţi simţite, dar nu întotdeauna mărturisite.

Dragostea faţă de pământul sfânt al ţării, străbania de a sădi în sufletele pruncilor de astăzi dorinţa de a învăţa şi a munci pentru binele generaţiilor viitoare, curajul de a vorbi în cuvinte simple şi adevărate despre curate sentimente eterne, despre credinţă şi iubire – toate acestea, zicem, par a-şi fi pierdut încărcătura emoţională şi a se fi golit de conţinut, prin folosirea strâmbă şi necuviincios repetată în aproape 50 de ani de comunism.

Membrii fiecărei generaţii descoperă cu uimire roata, prima şi ultima iubire, (faptul că se află în buricul universului) şi că lumea tocmai începe cu ei. Şi, de fapt parcă, e altfel. În noiembrie 1934, apărea la Piatra-Neamţ „Apostolul”, revistă didactică şi literară. Timp de aproape zece ani ea a încercat să răspundă întrebărilor care tulbură şi generaţia noastră. A făcut-o întotdeauna cu decenţă, bun simţ, demnitate şi competenţă. A făcut-o plecând de la un dat esenţial, acela că slujitorii catedrei au avut întotdeauna un real simţ al datoriei, al lucrului bine făcut, al lucrului care trebuie să rodească în timp. Este, de fapt, ceea ce ne dorim şi noi la un început al aceluiaşi drum.

Apostolul, martie 1999

Pornim la lucru

Revista „Apostolul” se naşte dintr’o imperioasă necesitate dăscălească, având menirea precisă de conlucrare între toţi dascălii, în scopul uşurării muncii pe ogorul şcoalei. Ea vine să împlinească o dorinţă exprimată în nenumărate rânduri de învăţătorimea nemţeană şi să umple un gol simţit în viaţa învăţământului primar din jud. Neamţ.

În revista „Apostolul” se vor discuta probleme de pedagogie generală, atingându-se cele în legătură cu noile curente.

În acest scop, apelează la colaborarea oamenilor de specialitate, pe lângă contribuţiunile ce pot veni din mijlocul dăscalimii, dornică de perfecţionare şi cultură.

Revista „Apostolul” va căuta căile cele mai uşoare, pe care le va desprinde din experienţa celor încercaţi, pentru intensificarea activităţii culturale la sate.

„Apostolul” va căuta să contribuie la îndreptarea greşelilor strecurate în organizaţia noastră şcolară, programă analitică, comitete şcolare, avizând la măsuri ce pot duce la progresul învăţământului.

În revista „Apostolul” se vor rezerva câteva pagini şi pentru unele manifestări literare, din partea acelora ce vor găsi nimerit să dea la iveală bucăţi de interes.

Coloanele revistei „Apostolul” vor găsi un mare sprijin articolelor referitoare la apărarea intereselor de corp, acordând atenţie acelora ce propun îndreptări în sprijinul dăscălimii.

Revista „Apostolul” va da atenţie recenziilor lucrărilor de interes pedagogic şi literar şi va rezerva loc pentru ştiri şcolare venite din judeţ, în scopul de a deştepta interes şi sugera acţiuni.

Senină, liberă de orice oficialitate, de orice înrâurire politică, precum şi de orice spirit de grup şi ambiţii deşerte revista „Apostolul” nu va avea altă preocupare decât să îmbrăţişeze produsul unei gândiri şi unei activităţi sincere, care urmăresc progresul învăţământului primar, al culturii în genere şi apărarea drepturilor profesionale.

Revista „Apostolul” îşi deschide larg coloanele sale, încurajată şi de gândul că va fi întovărăşită în calea ei de sufletul curat al dăscălimii nemţene.

Cu aceste gânduri, pornim la lucru.

„Apostolul”, an 1., no. 1, noiembrie 1934

■ APOSTOLUL nr. 58, martie 2004 – 5 ani de la apariţie

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL VI, NR. 58

Martie 2004

APOSTOLUL - POVESTEA UNUI VIS

Pentru că toţi DE LA CATEDRĂ NE TRAGEM

În luna cadourilor de primăvară sindicatele din învăţământ nu primesc nimic

Iulia Hălăucescu - 80

"FIICĂ A MUNŢILOR ŞI CERULUI MOLDAV"

LA MULŢI ANI!

APOSTOLUL – POVESTEA UNUI VIS

Gândul unei reviste literare sau de cultură în general m-a stăpânit de când eram elev şi student. Era pentru mine un miracol – unicul mod de a spune celorlalţi cine eşti şi ce crezi. La alte piedici, greutăţi, obstacole sociale, materiale sau morale nu m-am gândit niciodată.

Şi timpul a trecut. Anii de liceu au zburat, la fel şi cei de (la) facultate. Dar visul a rămas ... S-a păstrat la fel de curat, ca atunci, demult, când s-a înfiripat ...

Apoi au venit vremurile confruntării directe cu viaţa, într-un tumult vijelios sub semnul revoluţiei socialiste, când a visa dincolo de orizontul colectivităţii era nu numai un risc, ci chiar o condamnare sau un exil. Şi au venit apoi evenimentele stihinice din decembrie '89. Şi stâncile de beton şi oţel s-au dărâmat, şi cei 45 de ani de „victorii măreţe" s-au transformat în ruine, dar visul meu s-a păstrat la fel, limpede şi frumos ca orice vis. Şi atunci s-a strecurat în mine ca un fior un gând tainic: visurile sunt mai trainice decât piatra, decât fierul, visurile sunt nemuritoare.

Aşa şi visul meu a supravieţuit prăpădului şi a început să capete contur, întâi mai firav, apoi din ce în ce mai clar, până când a devenit realitate.

Visul s-a transformat în realitate acum cinci ani. Totul a fost posibil deoarece, dincolo de marile neajunsuri aduse şi întâmplate după decembrie 89, nu putem nega şi un câştig imens: gândurile şi visurile au devenit libere. Putem gândi şi visa cu ochii deschişi, în cuvinte şi imagini, avem dreptul să ne exprimăm plenar tot ceea ce simţim şi năzuim, fără oprelişte.

Nişte sumane albe şi negre au răscolit din '90 încoace lumea şcolii româneşti, nu în structurile administrative şi programatice, ci în inimile şi gândurile celor care dau viaţă acestei instituţii fundamentale a statului.

Aşa s-a născut o instituţie nouă şi liberă, la fel ca şi oamenii ei: Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare.

Şi o dată cu sindicatul a prins contur real şi visul meu, căci acest vis era visul nostru, al tuturor celor care ne desfăşurăm munca şi jocul pe acest „câmp alb cu oi negre".

N-a fost uşor. Trebuiau lămuriţi 31 de oameni pentru a aproba fondurile de finanţare a revistei. Şi bani erau puţini, cerinţe din toate părţile. Şi încă o dată frumuseţea visului a învins strălucirea amăgitoare a arginţilor. Colegii noştri din Consiliul Judeţean au aprobat în unanimitate fondurile necesare, fiind siguri că din toate lucrurile bune aduse şi înfăptuite prin sindicat, acesta era cel mai bun: revista APOSTOLUL.

Şi ce departe pare în amintire martie 1999 şi ce aproape în timpul contingent! Au trecut doar cinci ani. Totul s-a petrecut în birou la Dida, la C.C.D. – pe atunci d-na Răducu era directoare.

Ce bucurie a mai fost. Dar şi ce zarvă şi scandal. Săbii scoase, ochelari sparţi şi chiar şi vorbe mai puţin auzite scrâşnite printre dinţi.

Aşa e orice naştere, cu suferinţă şi bucurie şi copilul s-a născut. Apostolul a văzut lumina zilei. Nr.1 cu mirosul proaspăt al tuşului a pătruns în plămânii avizi de aer curat şi cuvinte adevărate ai colegilor noştri. S-a băut şi o şampanie, s-a urat şi „Ani mulţi şi rodnici", urare de bun augur, pe care o facem şi la acest ceas aniversar: „Să ne trăieşti întru mulţi ani Apostol drag şi mereu să întinereşti prin gând şi oameni!" Şi cum la ora aducerilor aminte, e firesc să-i amintim pe cei de la început, pe cei care au suferit şi au trăit momentul facerii dintâi: Florin Florescu, Ştefan Corneanu, Mircea Zaharia, Alina Pamfil, Dumitriţa Răducu, Elena Vulcănescu, Gheorghe Amaicei, Constantin Tomşa, Eduard Covali (†), Iosif Covasan, Luminiţa Felea, Dan Agrigoroaie.

N-am putea vorbi încă de un cadru organizatoric academic, cu un program de club englezesc al colectivului redacţional. Ne adunăm la un semnal, câţi putem. Ceea ce e important e că nu trădăm, nu amăgim, materiale vin. Ele se adună şi lunar revista noastră apare şi sigur va apărea.

La sugestia unora, dar şi din iniţiativa proprie, revista şi-a lărgit orizontul cu un supliment literar-artistic la trei luni. Iar mai recent, organizatoric, s-au dezvoltat trei subredacţii: Piatra-Neamţ, Roman şi Tg. Neamţ. Şi compartimentul desfacere s-a îmbunătăţit şi se va îmbunătăţi în continuare prin abonamente anuale în toate unităţile şcolare. Un vis s-a împlinit. Dar visul naşte visuri noi. Apostolul are „vânt bun din pupa", aşa că visând, vom încerca să transgresăm limitele judeţului, mai întâi prin colaboratori şi apoi prin aria de răspândire.

La moment aniversar îmi doresc sănătate şi „ani buni înainte cu Apostolul".

Prof. Ştefan CORNEANU

LA MULŢI ANI!

Era o lună guvernată de Marte, pe când trei frumoşi nebuni aveau chef să pună pe masă un proiect de editură şi un proiect de revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, aşa ca în vremurile bune (cele interbelice). După nu prea lungi dispute, încercări şi întrebări, le-a picat fisa: să se cheme „Alfa" şi respectiv „Apostolul". Şi ca printr-o minune, ideea a atras, după doar o săptămână, întâlnirea de suflet a unui grup de profesori iubitori de cuvinte, care se adunau la CCD, ori de câte ori aveau ceva de spus/ scris. Aşa a ajuns revista noastră la al cincilea an de supravieţuire şi a rămas tot una dintre cele mai bune reviste ale cadrelor didactice din România.

Dorim să le mulţumim, în numele redacţiei, tuturor colegilor care şi-au sacrificat din timp şi din minte o secvenţă de suflet, pe care au pus-o la bătaia acestui descălecat. Ei sunt profesorii: Iosif Francisc Gille, Gheorghe Amaicei, Lucian Corneanu, Alina Pamfil, Vasile Postolică, Elena Vulcănescu, Constantin Tomşa, Traian Cicoare, Dan Agrigoroae şi colaboratorii noştri: Eduard Covali, Iosif Covasan, Nicolae Dinu, Gabriel Ploscă, Steluţa Călin, Monica Cristea, Dumitru Rusu.

Tuturor le dorim să le ţină Dumnezeu năravul şi pana, să aibă o primăvară inspirată şi „La mulţi ani!"

Prof. Dumitriţa VASILCA

Pentru că toţi DE LA CATEDRĂ NE TRAGEM

Nu-mi plac aniversările, bilanţurile, despărţirile... Şi cred că nici în urmă cu cinci ani, când schiţam împreună cu buni prieteni (cu care beam bere fără să ştim că suntem staff) câteva linii între care ar fi urmat să se hurduce noua serie a APOSTOLULUI nu mi-a plăcut prea tare.

Sunt încântat însă să lucrez la o gazetă care găzduieşte reacţiile unor oameni care îşi iau în posesie, conştient şi responsabil, propria vocaţie.

Sunt mândru că am reuşit (la aceeaşi bere citată) să păstrăm – deşi vetust, aproape anacronic (?) şi cu trimitere mistică – titlul gazetei, ajungând astfel să sărbătorim astăzi şi 70 de ani de la apariţia primei serii a APOSTOLULUI.

La cinci ani de la reapariţie, am bucuria să bag seamă că textele colaboratorilor noştri cotonogesc tot mai puţin limba română, că ideile secundare n-o mai iau înaintea celor principale, că textele devin tot mai concise şi mai substanţiale. Unele. Celorlalţi colaboratori le atrag atenţia că – în absenţa totală a cenzurii de partid trebuie să se bazeze doar pe autocenzura profesională şi pe bunul simţ personal.

O revistă care are personalitate trebuie să şi-o etaleze şi să arate ca un spectacol bine regizat, orchestrat, direcţionat...

Ceea ce presupune o chestiune de dinamică ageră, dar şi de intuire şi paginare a priorităţilor. Din acest pdv, până acum APOSTOLUL şi-a respectat antetul – este, în primul rând, o revistă a cadrelor didactice, o revistă editată de sindicatul învăţământ Piatra-Neamţ! Dar ea ar trebui să fie, dincolo de zona teoretică – pedagogie, psihologie, metodică – şi o revistă vie, responsabilă, un spaţiu al dialogului şi al polemicii. Parafrazând, aş zice că mare parte dintre semnatarii acestor pagini s-au înţepenit în catedră şi că, cea mai vie şi mai neconvenţională semnătură este aceea a tânărului pensionar Dumitru Rusu. Părerea mea.

Tocmai spuneam că nu-mi plac bilanţurile... Şi nici nu aş vrea să sporesc rândurile heautontimorumenilor...

Salutând ideea suplimentului trimestrial „literar şi artistic", declar deschisă orice colaborare competentă şi argumentată. Personal, simt nevoia unor rubrici constante care ar privi schilodirea limbii române, a unor rubrici de educaţie estetică – plastică, muzicală, teatrală... După cum simt nevoia unui dialog cât de cât productiv cu colegii aflaţi, deocamdată, în funcţii de execuţie ale actualei puteri. Pentru că toţi de la CATEDRĂ ne tragem...

La mulţi ani!

Mircea ZAHARIA

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din învăţământ şi Cercetare Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL XI, NR. 114

martie 2009

SCOALA CA O CATEDRALĂ DE CUVINTE

"APOSTOLUL" REDIVIVUS

AŞA A FOST ACUM ZECE ANI

DE 10 ORI 10 SCURT INVENTAR SENTIMENTAL

Să ne trăieşti, APOSTOL drag

UN GÂND BUN, LA CEAS ANIVERSAR!

Motto: ***Unirea face putere***

O dată cu reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ, în anul 1990, care cuprinde în prezent cadre didactice de la educatoare la profesori universitari, gândurile noastre au zburat şi la reeditarea revistei **APOSTOLUL**.

Cu multă însufleţire, cu muncă şi cu unire, un grup de iniţiativă format din: Florin Florescu - lider sindical; Alina Pamfil – inspector şcolar; Dumitriţa Vasilca - director CCD; Gheorghe Amaicei – preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor, au format un Consiliu de Administraţie pentru reapariţia revistei **Apostolul**.

Din acest grup de iniţiativă au făcut parte şi bunii noştri colegi, Mircea Zaharia, secretar general de redacţie la ziarul CEAHLĂUL şi profesorul Ştefan Corneanu, lider sindical care au pus bazele Consiliului de Redacţie al seriei noi a revistei „Apostolul”.

În numele colegilor din Asociaţia Învăţătorilor şi al meu personal mulţumesc tuturor celor care au venit alături de noi, celor care au publicat (în **APOSTOLUL**), pentru ca revista să ajungă la aparţia celor 114 numere şi la vârsta de 10 ani.

Nu trebuie să uităm şi membrii fondatori ai seriei vechi ai revistei: Vasile Găbureanu, Vasile Scripcaru, Mihai Stamate, I. Rafailă şi Mihai Avadanei, care în noiembrie 1934 scoteau primul număr.

Deci, putem spune că astăzi avem o dublă aniversare: sărbătorim 75 de ani de la apariţia primului număr din seria veche a revistei **APOSTOLUL** (luna noiembrie 1934) şi 10 ani de la apariţia primului număr, seria nouă (martie 1999).

Închei citând o recomandare adresată, în mai 1909, cadrelor didactice de către D. Toni, fost preşedinte al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, în revista Asociaţia Învăţătoarelor şi Învăţătorilor din România:

„Învăţătorii şi profesorii să se ferească a se înscrie în cluburi politice (partide politice).

Pe calea aceasta necinstită, câţiva numai, şi nu dintre cei mai de valoare, îşi vor câştiga o situaţie mai bună: iar dacă e ca întreg corpul învăţătoresc să-şi îmbunătăţească soarta, atunci să se solidarizeze, să caute a forma un singur corp, cu un singur suflet şi atunci vor cuceri, rând pe rând, toate drepturile ce li se cuvin pentru munca lor de ridicare a ţării.”

Urez revistei **APOSTOLUL** să aibă aceleaşi rezultate frumoase şi în viitor pe care le are şi în prezent!

Preşedinte A.J.Nt.
prof. Gh. AMAICEI

PRIMUL DECENIU AL „APOSTOLULUI”

Când am aflat de existenţa „Apostolului” eram elev la Petru Rareş, iar pe atunci mai credeam că bibliotecile sunt ferestre prin care poţi vedea Binele şi Adevărul umblând prin grădinile Paradisului. L-am găsit în „Fondul Kirileanu”, nemaivăzută aglomerare de cărţi, ziare, reviste, stivuite până la tavan, în două cămăruţe, dintr-un imobil situat pe strada „Ştefan cel Mare”.

Cerberul acestei comori era un personaj interesant, trecut de a doua tinereţe, domnul Iorga. M-a privit cu suspiciuneai obişnuită, dar a cedat la aflarea recomandării profesorului de literatură, şi nu a mai întrebat nimic, cufundându-se în lectura unor terfeloage.

Seria nouă a revistei cadrelor didactice din Judeţul Neamţ s-a născut prin efortul unor entuziaşti care i-au înţeles oportunitatea, dar şi cu sprijinul financiar al Sindicatului. Colaboratorii sunt, în genere, cadre didactice cu experienţa şi înţelepciunea, sau cu talentele lor literar-artistice, oglindite în „Suplimentul”, cu apariţie trimestrială.

Revista a împlinit zece ani de apariţie neîntreruptă. Se adresează unei elite intelectuale, fără a fi elitistă, căci este deschisă opiniilor, fără conformisme, fără slugărnicii politice sau de alt fel, fără false ierarhii, curajoasă, cu măsură, privind lucrurile cu seriozitate, pentru că educaţia este ceva foarte serios.

Puţine sunt publicaţiile care pot face faţă economiei de piaţă şi derivei gustului public. „Apostolul” continuă să trăiască prin cititorii săi, oamenii cărţilor, oamenii şcolilor.

Lor li se cuvine cea dintâi respectuoasă plecăciune.

Prof. Dr. D. D. URSACHE

AŞA A FOST ACUM ZECE ANI

Eram câţiva care ne adunam de câte ori era nevoie, ne adunam şi chemaţi şi nechemaţi (Dida, Mircea, nenea Ghiţă, nenea Edi, Florin, Ştefan, Mircea, Alina, Dan şi mai veneau şi alţii...). Mai beam câte o cafea, chiar şi câte un pahar, dar combăteam de zor, nu ne lăsam deloc. Tăceam şi o luam de la capăt, uneori mai tare şi mai apăsat.

Ce sfârşit de iarnă şi început de primăvară a mai fost atunci...

Biroul directoarei C.C.D. (d-na Dida) era neîncăpător. Ne aşezam care pe unde apucam. Nimeni nu se formaliza, fiecare îşi căuta un loc.

Se discuta în doi, se discuta în grupuri, se intersectau replici, şi, din când în când, se făcea şi linişte. Era mereu fierbere.

Băieţi, o revistă a cadrelor didactice a mai fost la noi în Neamţ, zice nenea Ghiţă. Ea se numea APOSTOLUL şi a apărut până în treizeci şi ceva, între cele două războaie mondiale. Eu chiar aş putea face rost de câteva numere de la nişte dascăli mai vechi, dacă vă interesează. Şi ne-a interesat. Şi am văzut şi citit câteva numere din Apostolul – vechi. Ne-au plăcut. Nu numai că ne-au trezit curiozitatea pentru ceea ce gândeau şi făceau înaintaşii noştri din învăţământ pe aceste meleaguri, dar chiar ne-au trezit luarea-aminte. Dacă ei au fost în stare de asemenea lucruri temeinice şi pline de miez, noi trebuie să avem datoria de a duce mai departe începuturile lor. Şi apele au început să se limpezească şi să se liniştească. Vom reedita revista înaintaşilor noştri, o vom numi tot **Apostolul**, dacă aşa le-a fost lor drag.

Am putea spune multe în această revistă, pentru dascăli şi pentru toţi cei ce vor să citească. Am putea spune despre şcoală, şi bune şi rele, despre dascăli, despre viaţa şi preocupările lor (să facem cunoscut şi altora munca noastră, succesele noastre, rezultatele la catedră şi dincolo de catedră), despre cărţile care apar sau pe care le citim, despre expoziţii, filme şi spectacole, despre dascălii noştri de altă dată, adică să împrăştiem între semenii noştri sământa luminii şi iubirii aşa cum au făcut-o Apostolii.

Acum e clar pentru toţi: revista se va numi **APOSTOLUL**. Şi aşa a apărut în martie 1999 seria nouă a revistei, editată de SLLIC Neamţ în colaborare cu Inspectoratul Şcolar, CCD şi Asociaţia Învăţătorilor cu un Consiliu de Administraţie format din Florin Florescu, Alina Pamfil, Dumitriţa Vasilca, Gheorghe Amaicei iar Colegiul de redacţie: Mircea Zaharia - redactor şef, Ştefan Corneanu red. şef adjunct, Valerian Percă (Subredacţia Roman).

Două articole sub semnul redacţiei încearcă să explice: De ce **APOSTOLUL**? şi să fixeze problematica şi direcţiile revistei.

În primul număr au semnat toţi cei care s-au zbătut şi au muncit pentru apariţia ei (Dumitriţa Vasilca, Vasile Postolică, Florin Florescu, Adrian Alui Gheorghe, C. Alupului- Rus, Traian Cicoare, Ed. Covali, Violeta Dinu, Ştefan Corneanu, Alina Pamfil, Ovidiu Măntăluţă, Ghe. Amaicei, Steluţa Călin, Constantin Bostan, ochelarist- Nicolae Sava). Acesta a fost primul număr, începutul, un început bun, sub semne bune, căci număr de număr, colaboratorii noştri au crescut, au câştigat experienţă în ale scrisului, lângă noi au venit mulţi alţii din toate zonele judeţului, încât după zece ani, revista a adunat 114 numere şi peste 150 de colaboratori, de toate vârstele şi de toate specialităţile, din judeţ şi din alte judeţe. Revista a căpătat prestanţă, o bună parte dintre colegii noştri o citesc şi se interesează de ea, difuzarea ei în momentul de faţă se face gratuit, prin poştă, pentru toate unităţile şcolare. Colaboratorii noştri câştigă puncte în sistemul de evaluare a activităţii.

Şi totuşi, toate aceste zbateri şi eresuri, ar fi rămas doar vise dacă nu s-ar fi aşternut, cu litere mai mari sau mai mici pe coli de hârtie, ordonate şi încadrate în pagini sub mângâierea tastelor, cu hărnicie şi profesionalism. Iată de ce se cuvine să aducem acestora, oamenilor, care din punct de vedere tehnic, ne-au ajutat lună de lună să tipărim revista, mulţumiri şi recunoştinţă: dlui Dorian Radu, d-lor Tatiana Tureschi, Mihaela Drăgoi.

Vorbe bune şi mulţumiri tuturor colegilor noştri care, prin Consiliul Judeţean şi Biroul Operativ au înţeles şi sprijinit organizatoric şi financiar editarea revistei, difuzarea revistei şi îmbunătăţirea ei.

Ştefan CORNEANU

Sărbătorea revistei *Apostolul*

✓ 80 de ani de la apariţia primului număr (noiembrie 1934)
✓ 15 ani de la reeditare (martie 1999)

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Neamţ

APOSTOLUL, O DUBLĂ SĂRBĂTOARE

Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ şi revista *Apostolul*

Mulţumirile noastre adevărate tuturor celor care, cu inimă şi umăr, au fost alături de revista noastră, pentru ca acum, după 15 ani de trudă comună, să putem rosti împreună:

La mulţi ani, APOSTOLUL!

Gabriel PLOSCĂ

Reţetă pentru o revistă perfectă

„Apostolul” – o revistă riguroasă şi eficientă

Încă din primul număr al noii serii a „Apostolului”, am fost primit cu generozitate şi căldură de redactorul-şef al revistei, Mircea Zaharia. Colaborarea mea la revista „Apostolul” a fost o perioadă fertilă pentru mine, pentru că am putut să mă exprim liber, neîngrădit de prejudecăţi şi invidii dăunătoare, simţind că trebuie să pun umărul la consolidarea valorilor şcolii naţionale şi la modernizarea cu adevărat a acesteia, luptând şi prin cuvânt, după puterile mele, împotriva imitaţiei cu orice preţ a modelelor străine, atât de nepotrivite spiritului românesc.

Scrisă cu pricepere, bun-simţ, bun-gust, echilibru, rigoare şi eficienţă, „Apostolul” îşi împlineşte nobila menire, aceea de a susţine aşezarea şcolii nemţene pe coordonate fireşti, pe corectitudine şi seriozitate, pe demnitate şi onoare.

Prof. Gh. ŢIGĂU

APOSTOLUL, O DUBLĂ SĂRBĂTOARE

Puţini dintre cei care vor veni în luminoasa aulă a bibliotecii judeţene „Kirileanu”, spre a sărbători o biruinţă culturală cu nume predestinat – „Apostolul” – au bucuria unei duble sărbători. Mă număr printre aceştia.

În depărtatul an 1934, când România Mare se îndrepta către un moment culminant în dezvoltarea sa economică, intelectualii nemţeni au simţit nevoia de a crea o revistă care să-i reprezinte, ca breaslă a şcolii, minţii şi artei. Ţară bogată, învăţătorime strămtorată, nu ca astăzi, dar pe aproape. Spre a susţine o asemenea întreprindere ambiţioasă, erau necesare cel puţin două condiţii indispensabile: condeie şi bani.

La chemarea inimoşilor întemeietori, alături de învăţători s-au aliniat imediat profesori şi alţi intelectuali inimoşi din Piatra şi din alte colţuri ale ţării. Am mândria şi bucuria să număr cu respect şi admiraţie, între ctitori, doi fii ai Dobrenilor: Constantin Luchian şi Mihai Avădanei, amândoi foşti elevi ai bunicului meu, institutorul Gheorghe Cojocaru, despre care, în monumentala sa carte despre şcolile şi cultura din Neamţ, Constantin Luchian scria cuvinte elogioase, de recunoştinţă şi mândrie. Ei nu doar s-au alăturat redacţiei, ci au avut un rol precumpănitor în rezistenţa în timp şi a calităţii acestei publicaţii lunare.

Citind, cu o legitimă admiraţie, revista din acei ani, unii frumoşi, alţii dramatici, văd că Mihai Avădanei, viitorul profesor universitar din Iaşi şi Constantin Luchian au coagulat substanţa ştiinţifică şi literară a primei serii din „Apostolul”. Dascălii de azi, mai cu seamă iubitorii de reforme pozitive în şcoala românească, vor băga de samă că predecesorii lor erau nişte deschizători de drum.

Nici o anume literatură, defel provincială, însă timidă şi resemnată, nu lipsea, din paginile „Apostolului”. Plăcerea cititorului nu va fi dezminţită de versurile şi prozele scurte ale dăscălimii nemţene.

Scriind despre a doua condiţie, banii necesari, depun mărturie despre stăruinţa şi sacrificiile celor din colegiul redacţional, adesea prezenţi în casa părinţilor mei, alături de ei fiind totdeauna Mihai şi Constantin Cojocaru, nelipsitul Vasile Găbureanu, Mihai David – Ghindăoani, Victor Andrei, Constantin Turcu, Victor Ţăranu. Nu lipsa materialelor publicabile îi tracasa, aveau totdeauna din belşug, ci penuria financiară permanentă. Deseori puneau mână de la mână suma necesară apariţiei vreunui număr nestipendiat. Abonamentele nu aduceau mai nimic în puşculiţa redacţiei.

După moartea eroică a tinerilor învăţători nemţeni pe front, în vara anului 1941, numărul omagial din 1942 a fost redactat, în cea mai mare parte, la Dobreni, după ce preotul Constantin Cojocaru fusese în Basarabia, în căutarea osemintelor acelor eroi, ale lui Mihai Cojocaru între ei. Nu pot uita atmosfera de doliu din acele zile. Tatăl meu, şi el colaborator la presa dascălilor nemţeni, fusese grav rănit şi, aflându-se în convalescenţă, participa la consfătuirile redactorilor, în frunte cu Mihai Avădanei.

Istoria cumplită a românilor, care nu ne cruţă nici acum, a dictat încetarea brutală a apariţiei celei mai iubite publicaţii a dăscălimii nemţene. Şi a urmat o lungă şi nemeritată moarte clinică!

Al doilea prilej de legitimă mândrie vine din întâmplarea că un grup de învăţători şi profesori nemţeni, pe care îi sărbătorim cu respect pentru ce au făptuit şi ce fac în continuare, au îndeplinit miracolul reînvierii „Apostolului” şi al trecerii cu succes prin anii grei de după Revoluţie. Îl voi aminti cu scuzele de rigoare, pe dragul meu prieten, profesorul Gheorghe Amaicei, coleg de generaţie, de catedră la Bicaz, de patimă vânătorească, apărător tenace al intereselor, mai ales patrimoniale şi culturale, ale învăţătorimii.

Fiind unul dintre continuatori, asta cred că sunt eu, al tradiţiei făurite de generaţia părinţilor mei, las cu interes şi plăcere aprecierile şi criticile la adresa revistei pe seama altora. Dar trebuie să spun apăsat că, dacă revista este bogată în rubrici profesionale şi literare, asta se datorează trudei redactorilor, cu prisosinţă a neobositului Mircea Zaharia, redactor şef. Şi dacă există fondurile necesare apariţiei lunare a revistei, în formatul actual, asta se datorează susţinerii energice de către Sindicat şi, de asemenea, moral, de către Asociaţia Învăţătorilor Nemţeni.

Ce doresc eu revistei „Apostolul”? Să reziste tradiţiei, care dictează funest publicaţiilor de aici, ca după nişte ani frumoşi, să moară dureros şi rareori să învie pentru scurt timp!

Să adune tânăra generaţie, profesioniştii catedrei şi condeierii de care, slavă Domnului!, Neamţul nu duce lipsă, să-i înveţe munca splendidă, migăloasă şi neremunerată, de autori şi de redactori, să le insufle dorinţa de a ţine sus, dând mereu valoare paginilor revistei noastre dragi, într-o epocă aculturală, frivolă, epigonică, privegheată de cârnăţari ai lumii intelectuale.

Astfel, viitorul revistei, înscris în viitorul şcolii şi artei româneşti, va fi apărat.

Vivat, crescat, floreat „Apostolul” nostrum!

Mihai-Emilian MANCAŞ

Mesajul Preşedintelui Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ, Domnul Simion Hancescu

În secolul XXI, când pentru multe persoane internetul a devenit o sursă cotidiană de informare, Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ, afiliat la federaţia noastră, reuşeşte cu succes să editeze lunar revista *Apostolul*, revistă a cadrelor didactice ajunsă la cel de-al 164-lea număr în cei 15 ani care se împlinesc de la reeditare.

Efortul depus de colectivul de redacţie este cu atât mai mult de apreciat cu cât Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ se numără printre puţinele organizaţii sindicale afiliate la Federaţia Sindicatelor Libere din Învăţământ care reuşesc să transmită în mod constant informaţii utile membrilor de sindicat pe care îi reprezintă, asigurându-le astfel accesul la noutăţile din domeniul educaţional şi sindical.

În aceste vremuri în care educaţia din România şi, implicit, personalul care lucrează în acest sector se confruntă zilnic cu probleme majore şi când sunt promovate doar părţile rele care străbat în spaţiul public, şi, mai puţin performanţele din învăţământ care încă există, chiar şi în condiţiile crasei subfinaţări, o astfel de revistă vine să mai echilibreze balanţa cu „ştiri” pozitive şi negative din sistemul educaţional românesc.

Personal ştiu cât efort şi dăruire sunt necesare pentru a putea redacta, lunar, o revistă sindicală, întrucât şi federaţia noastră a editat în ultimii ani revista „Catedra” şi ne dorim ca, în viitorul apropiat, să o readucem în atenţia membrilor noştri de sindicat!

Sincere felicitări tuturor persoanelor care se implică în redactarea revistei *Apostolul*!

Cititorilor revistei *Apostolul* le adresez rugămintea de a avea încredere în mişcarea sindicală din învăţământ şi în liderii care îi reprezintă.

Asigur cititorii acestei reviste că Federaţia Sindicatelor Libere din Învăţământ nu va abdica niciodată de la unul dintre obiectivele principale pe care şi le-a stabilit – îmbunătăţirea condiţiei sociale şi materiale a personalului din învăţământ, grav afectate în ultimii ani. Însă membrii de sindicat trebuie să ştie că reuşitele mişcării sindicale depind de modul în care se implică fiecare dintre ei, dar şi de unitatea de acţiune de care dăm dovadă în cele mai grele momente!

Sindicatul suntem noi toţi!

LA MULŢI ANI REVISTEI APOSTOLUL!

■ APOSTOLUL nr. 178, iunie 2015

Sindicatul din Învăţământ Neamţ

SĂRBĂTOAREA UNITĂŢII ŞI A SOLIDARITĂŢII

1990 - 2015 25 DE ANI

APOSTOLUL
REVISTĂ A CADRELOR DIDACTICE
Sindicatul din Învăţământ Neamţ
SĂRBĂTOAREA UNITĂŢII ŞI A SOLIDARITĂŢII
Un sfert de veac de istorie
Zilele Casei Corpului Didactic Piatra-Neamţ

Pe 12 iunie a.c., a avut loc la Piatra-Neamţ sărbătorirea unui sfert de veac de existenţă combativă şi de rodnică implicare în viaţa şcolii nemţene a Sindicatului Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ (SLLICS).

Dincolo de aerul uşor protocolar pe care îl impune orice aniversare, cea a Sindicatului din Învăţământ a demonstrat cel puţin două lucruri. Mai întâi că, pe plan local, existenţa şi aspiraţiile sindicatului se suprapun total celor ale şcolii, ele identificându-se în dorinţa de a promova un învăţământ de calitate şi o viaţă demnă dascălilor. Mai apoi că, pe plan naţional – şi nu numai –, sindicaliştii nemţeni sunt nu doar apreciaţi pentru munca lor, ci şi iubiţi pentru sufletul generos şi prietenia curată cu care îşi primesc oaspeţii, pentru cotidiana solicitudine, pentru politeţe şi nonşalanţă, pentru demnitatea cu care şi-au asumat această condiţie de combatanţi. Lucruri de laudă.

Au fost prezenţi la această manifestare liderii unităţilor şcolare din judeţ, persoane care au făcut parte din conducerea Sindicatului nemţean, reprezentanţi ai instituţiilor locale, ai Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ (FSLI), ai Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România (CSDR), invitaţi şi reprezentanţi ai sindicatelor din Bacău, Bistriţa Năsăud, Iaşi, Suceava, Constanţa, Mehedinţi, Botoşani, Roman, Bicaz. Au onorat instituţiile pe care le reprezintă domnii: Gheorghe Nicolae, subprefect; Mihai Hanganu, consilier al Consiliului Judeţean; Viorel Stan, inspector şcolar general al ISJ Neamţ; Roxana Irina, reprezentant al CCD; Liviu Rusu, preşedintele ASINt; Ioan Popescu, inspector-şef ITM Neamţ.

În cuvântul său de deschidere, domnul Gabriel Ploscă, preşedintele SLLICS Neamţ, după ce a subliniat importanţa întâlnirii şi a mulţumit oaspeţilor pentru prezenţă, a salutat aflarea în sală a domnilor Antonio Torres Gomez, preşedinte al Centrului Social al Muncitorilor (CST) Spania; Iacob Baciu, preşedinte CSDR; Simion Hăncescu, preşedinte FSLI şi a transmis mesajele unor doi mari absenţi (motivaţi): domnii Liviu Marian Pop, ministru pentru dialog social (şedinţă în Parlament) şi Aurel Cornea, preşedinte de onoare al FSLI (şedinţă peste hotare).

Apoi, înainte de a trece la o retrospectivă sintetică a celor 25 de ani de istorie, domnul Gabriel Ploscă şi-a prezentat actuala echipă: Gabriela Grigore, secretar general, *Gabi, furnicuţa noastră care ne iubeşte întotdeauna, dar ne şi ceartă de multe ori*; Minadora Lemnaru – Dora, (vicepreşedintele zonei Roman) *cu care am înfruntat multe fulgere şi furtuni în drumurile noastre de la Roman*; Ionel Hociung (vicepreşedinte zona Piatra-Neamţ) şi Ciprian Murariu (vicepreşedinte zona Tg. Neamţ), *mânjii noştri cu care ne mândrim,* şi Iosif Alexandru Covasan (director economic), *cel mai iubit dintre pământeni.*

Avem sindicate în absolut toate unităţile şcolare şi avem reprezentativitate consfinţită prin hotărâre judecătorească în toate unităţile din judeţ.

Ne-am respectat întotdeauna principiul ***unitate şi solidaritate*** *şi datorită acestui fapt suntem unul dintre cele mai mari sindicate din ţară, afiliaţi la FSLI, CSDR şi Uniunea Judeţeană a Sindicatelor Democratice Neamţ,*a spus domnul Gabriel Ploscă.

Au fost rememorate apoi şedinţa de la Casa de Cultură din Piatra-Neamţ când, pe 17 ianuarie 1990 a fost ales primul Consiliu Judeţean al SLLICS Neamţ, munca sisifică de a crea grupe sindicale în fiecare şcoală şi de a le afilia la SLLICS, primii paşi în constituirea Federaţiei împreună cu Sindicatul din Râmnicul Vâlcea, emiterea Platformei-program, prima Conferinţă Naţională a FSLI care, la 31 martie, la Piatra-Neamţ, l-a ales pe Victor Ciorbea drept primul preşedinte al Federaţiei. În continuare, insistând pe ideea că mişcarea sindicală din învăţământ a renăscut la Piatra-Neamţ, *lucru care ar trebui să rămână bine întipărit în conştiinţa urmaşilor*, domnul Gabriel Ploscă a trecut în revistă principalele repere şi direcţii de acţiune ale SLLICS: participarea la acţiunile de stradă, mitingurile de protest sau grevele generale, în ţară sau la Ljubljana, Bruxelles sau Praga, lupta pentru o nouă Lege a Învăţământului, pentru reconsiderarea Statutului Personalului Didactic, acţiunile în instanţă pentru apărarea drepturilor consfinţite prin lege pentru personalul didactic. S-a vorbit despre rolul sindicatului în promovarea dialogului social, despre obţinerea Contractului Colectiv de Muncă pentru învăţământul preuniversitar, despre reînnoirea şi perfecţionarea acestuia, despre pregătirea şi perfecţionarea sindicală, despre acţiunile privind îmbunătăţirea serviciilor către membrii de sindicat, despre parteneriatele interne sau externe încheiate în acest sens.

■ APOSTOLUL nr. 178, iunie 2015

Sindicatul din Învăţământ Neamţ

SĂRBĂTOAREA UNITĂŢII ŞI A SOLIDARITĂŢII

1990 - 2015 25 DE ANI

Au fost citate proiectele „Împreună pentru calitate în educaţie”, accesat de FSLI şi derulat în parteneriat cu A.R.A.C.I.P. şi S.N.E.S. – E.S.U. – Franţa; proiectul „Promovarea prin activităţi inovatoare a egalităţii de şanse şi de gen…” implementat de nemţeni şi având ca parteneri FSLI, Sindicatul din Învăţământ Bistriţa Năsăud, Amber Grup România, FEI – Spania, Ikaros şi Camporlecchio Educational – Italia; proiectul Leonardo da Vinci privind „Promovarea culturii antreprenoriale în rândul elevilor”, cu stagii de formare la Madrid şi Toledo; Programul de formare continuă „Cultura Sănătăţii şi Securităţii Muncii” iniţiat de CSDR, în parteneriat cu Confederaţia Norvegiană a Muncii, FSLI România şi SL Norvegia.

Înainte de a da cuvântul invitaţilor, preşedintele Gabriel Ploscă a avut cuvinte de apreciere pentru revista noastră *nu doar un instrument de comunicare sindicală, ci şi un mesager cultural,* reînnoindu-şi promisiunea făcută la Centenarul ASINt de a susţine APOSTOLUL, cel puţin în acest mandat.

Au urmat apoi la microfon:

Gheorghe NICOLAE, subprefect:

... Aniversarea dumneavoastră este nu doar o sărbătoare a cadrelor didactice, ci şi una a autorităţilor locale… Dar şi a mea, pentru că şi eu lucrez tot de 25 de ani în administraţie… Suntem întotdeauna pentru un dialog social deschis, pentru că un dialog la aceeaşi masă poate să facă mai mult decât un miting de masă…

Mihai HANGANU, consilier C.J. transmite mesajul preşedintelui Constantin Iacoban:

Felicitări şi mulţi ani încununaţi de succes în nobila dumneavoastră misiune. La această

feciorelnică vârstă de 25 de ani, sunteţi plini de energie, tenacitate şi curaj pentru a rezolva problemele personalului didactic. Şi v-o doresc din plin, pentru că, datorită celor care conduc destinele învăţământului românesc, ele nu sunt puţine. Vă doresc succes şi numai bine!

Viorel STAN, inspector general ISJ:

...Nu pot decât să vă felicit şi să mă felicit, pentru că în 1990, când am lucrat împreună la înfiinţarea sindicatului nemţean nu

ne închipuiam ce minune de flăcău vom avea peste 25 de ani. Un flăcău care, prin entuziasmul membrilor de sindicat, va rămâne veşnic tânăr. Vă asigur de tot sprijinul pe care ISJ îl va da pentru a ajuta şi ocroti acest entuziasm…

Roxana IRINA transmite mesajul directorului CCD, Florentina Moise – Vasiliu:

... Este foarte greu să evaluezi entuziasmul acestor oameni, şi munca lor de 25 de ani. Nu pot fi contabilizate dăruirea şi pasiu-

nea, sufletul şi sănătatea investite în apărarea intereselor tuturor cadrelor didactice. Mărturie stau toate drepturile noastre salariale recâştigate în instanţă sau în comisiile paritare – o demonstraţie certă de profesionalism…

Liviu RUSU, preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (ASINt):

Ca profesor sunt mândru că fac parte dintr-un sindicat puternic şi responsabil care a demonstrat că valorile care ne-au unit sunt profesionalismul, consecvenţa, curajul, independenţa, în-

crederea şi unitatea. ASINt a găsit în sindicatul din Învăţământ un prieten cu care s-a aşezat la aceeaşi masă, având de cele mai multe ori puncte de vedere comune, pentru că am învăţat să ne ascultăm şi să ne respectăm convingerile, chiar dacă acestea ar putea fi diferite…

Ioan POPESCU, inspector-şef ITM Neamţ:

Mulţumiri domnului Ploscă, pentru onoarea de a mă afla într-o

companie atât de selectă, într-o zi atât de importantă pentru Sindicatul din Învăţământ Neamţ… În cadrul Comisiei de Dialog Social avem, la sediul nostru, întâlniri lunare cu reprezentanţii dumneavoastră – la care domnul Ploscă n-a prea lipsit niciodată –, după cum, avem şi întâlniri tripartite la care participă şi domnul Viorel Stan şi de fiecare dată am reuşit să soluţionăm problemele ivite. Avem proiecte comune, dar trebuie să vă spun şi că mare parte din obiectivele pe care şi le-a fixat Sindicatul constituie pentru noi chiar atribuţii de serviciu…

Antonio TORRES GOMEZ, preşedinte al Centrului Social al

Muncitorilor (CST) Spania:

...Aş vrea să vă spun că atunci când sunt cu voi mă simt ca acasă… Nu ştiu ce m-a apucat astăzi să vorbesc, pentru că tot ce doream era să vă îmbrăţişez… Vă cunosc bine, v-am urmărit şi în Spania, şi vreau să vă mărturisesc că e foarte greu să găseşti pe lumea asta oameni ca voi… Aveţi o ţară frumoasă şi, deşi aveţi salarii foarte mici, datorită forţei şi

Mircea ZAHARIA

(*continuare în pag. 30*)

■ APOSTOLUL nr. 178, iunie 2015

Sindicatul din Învăţământ Neamţ

SĂRBĂTOAREA UNITĂȚII ȘI A SOLIDARITĂȚII

1990 - 2015 25 DE ANI

(urmare din pag. 29)

Voinţei voastre România devine o voce liberă şi personală în Europa. Să faceţi tot ce puteţi pentru ca pruncii voştri să trăiască într-o Românie liberă şi, vă asigur, că în această luptă CST Spania nu este alături de voi sută la sută, ci mie la mie… (La finalul intervenţiei sale, în semn de preţuire şi de recunoaştere a eforturilor SLLICS şi FSLI, domnul Gomez a înmânat domnilor Gabriel Ploscă şi Simion Hancescu câte un trofeu argintiu şi auriu, *care seamănă cu o cupă mondială la fotbal.*)

Simion HANCESCU, preşedintele FSLI:

…Chiar dacă este un moment aniversar şi trebuie să privim cu recunoştinţă înspre trecut, este datoria noastră să privim şi către viitor. Ultimul Acord încheiat anul trecut cu Guvernul, poate cel mai consistent document semnat cu Guvernul României în ultimii 25 de ani, prevede o mulţime de lucruri bune şi am credinţa că vor fi respectate. Vom demara însă cât de curând discuţii pe Legea Educaţiei unde dorim să schimbăm lucruri de substanţă: admiterea în liceu, examenele de treaptă, bacalaureatul. Un lucru important este să scăpăm şi de birocraţie, pentru că oamenii sunt îngropaţi în hârtii şi nu-şi mai pot face propria lor muncă… (La finalul discursului său, domnul Simion Hancescu a înmânat domnului Gabriel Ploscă o plachetă omagială, *în semn de recunoştinţă pentru întreaga activitate.*)

Iacob BACIU, preşedinte al CSDR:

... La Piatra-Neamţ se întâmplă un fenomen. Aici s-au pus bazele şi principiile organizării sindicale din întreaga Românie... Forţa pe care o simţiţi dumneavoastră e generată de spiritul lui Florin Florescu şi stă în modul de organizare şi în solidaritate. Florin a contribuit nu numai la naşterea acestui Sindicat, ci şi la naşterea Federaţiilor şi Confederaţiilor din întreaga Românie… Îmi amintesc mitingurile de la Bucureşti, din faţa Guvernului sau din faţa Parlamentului şi constat că, mereu, aţi avut o contribuţie esenţială absolut în toate acţiunile noastre; după cum o contribuţie esenţială aţi avut, trimiţând la toate nivelele de conducere ale Federaţiei sau Confederaţiei numai oameni de valoare, care au constituit şi constituie modele demne de competenţă şi comportament…

Gheorghe AMAICEI, vicepreşedinte ASINt:

…Întotdeauna, prin munca sa, învăţătorul nu a fost numai luminătorul copiilor, ci şi sfătuitorul întregii comunităţi. De aceea, munca trebuie respectată, pentru că „cine înalţă pe învăţător, înalţă întreaga naţiune”… Judeţul Neamţ este un judeţ de credinţă, de vitejie şi de cultură, calităţi la care dascălii, apostolii neamului, şi-au adus aportul din plin… Şi dacă tot vorbim de tradiţie poate că n-ar fi rău să revigorăm acele societăţi profesionale sau Corul Sindicatului din Învăţământ care ne-a adus atât de multe bucurii… Noi am făcut ce am putut; unii mai mult, alţii mai puţin. Dar trebuie să ne gândim bine ce moştenire lăsăm tinerei generaţii…

Constantin BAROI, vicepreşedinte al SLLICS Neamţ timp de 14 ani, vicepreşedinte al FSLI, secretar general al CSDR:

...Îndelungata mea experienţă în domeniu îmi permite să etapizez sindicalismul din România în cel puţin trei etape. Prima, din 1990 până în 2000, este o etapă a romantismului când s-au sperat foarte multe şi s-au obţinut foarte multe – cel puţin în domeniul legislaţiei. A doua etapă, între anii 2001-2007, este o perioadă în care

sindicalismul mai avea încă forţă, iar performanţa maximă a fost creşterea salariului la 123,2% faţă de economie. În cea de a treia etapă, în care ne aflăm, situaţia învăţământului românesc este tot mai gravă…

Astfel, dacă alocaţia bugetară pentru învăţământ era de 4,68% din PIB în anul 1990, ea a scăzut continuu atingând 2,85% (1995), 3.52% (2000), 3,05% (2005), 2,87% (2010) şi 2,48% (2013) – cu acest ultim procent România fiind pe ultimul loc dintre cele 41 de state care apar în ultima ediţie a Anuarului Statistic al României. ... Reţeaua şcolară a suferit modificări grave prin desfiinţarea multor unităţi. Astfel, dacă în anul şcolar 1990 – 1991 existau 28.303 unităţi şcolare şi în anul şcolar 1996 – 1997 numărul lor ajunsese la 29.815, în anul şcolar 2013 – 2014 (în ultimul an în care dispunem de date statistice) numărul unităţilor şcolare era doar de 7.074 ceea ce reprezintă 25% faţă de anul şcolar 1990 – 1991 şi doar de 23,7% faţă de anul şcolar 1996 – 1997.

Ramona ROŞU, membru al CJ al SLLICS Neamţ:

...Tinerii îşi doresc un învăţământ de calitate, un viitor mai bun,

un trai mai decent… Nu vrem să ne mai simţim umiliţi ci doar să ne facem profesia de dascăl cu dăruire. Am dovedit că nu suntem o generaţie reticentă la schimbări, dar ne dorim ca acestea să fie logice şi de bun simţ şi să se facă atât în beneficiul elevilor, cât şi al dascălilor… Pentru mine Sindicatul reprezintă speranţa, speranţa că valorile morale pe care mi le-am însuşit eu prin educaţie – cinste, corectitudine, onoare şi respect – nu vor fi sortite dispariţiei…

Apoi, o echipă alcătuită din Ramona Roşu, Elena Milea, Gabriel Ploscă, Margareta Mancaş, Liviu Rusu şi a trecut la înmânarea diplomelor şi plachetelor aniversare.

Ele au fost conferite foştilor militanţi ai Sindicatului din Învăţământ Neamţ şi invitaţilor din ţară – reprezentanţi ai FSLI, CSDR, ai organizaţiilor judeţene – precum şi reprezentanţilor autorităţilor locale.

■ APOSTOLUL nr. 186, martie 2016

Sărbătoarea Renaşterii Asociaţiei Învăţătorilor

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
GHEORGHE A. M. CIOBANU
Un dascăl al mileniului trei
FSLI: Fermitate şi pragmatism!
SĂRBĂTOAREA RENAŞTERII ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR

25 de ani de la reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ – o sărbătoare a şcolii nemţene

Proiectul educaţional care a avut drept scop să omagieze activitatea unei asociaţii a cadrelor didactice mai veche de 100 de ani s-a finalizat cu succes. AINT a adunat sub cupola sa circa 200 de profesionişti ai şcolii nemţene devenind în acest fel, pentru câteva ore, o platformă de discuţii utilă în elaborarea unei viziuni de ansamblu despre trecutul, prezentul şi viitorul profesiei didactice sub toate aspectele sale. A fost poate un moment unic care a adunat laolaltă administraţia publică locală, conducerea ISJ Neamţ, a Casei Corpului Didactic, a Sindicatului din Învăţământ, directori de şcoli, educatoare, învăţători şi profesori, cu toţii implicaţi în acelaşi demers ce vizează îmbunătăţirea calităţii actului educativ. A fost un moment în care Asociaţia Învăţătorilor s-a dovedit a fi o verigă credibilă între lumea şcolii şi comunitate, un „actor social" cunoscut şi recunoscut în tot judeţul Neamţ. A fost pentru noi o recunoaştere a capacităţii organizatorice, un test care ne-a redat încrederea în misiunea pe care ne-am asumat-o, în principiile vieţii asociative. A fost un eveniment, venit la momentul potrivit, care a reuşit în mare măsură să ne ofere câteva răspunsuri la incertitudinile care ne-au făcut uneori să ne îndoim de noi înşine şi de ceilalţi. Ne-am convins şi am convins că suntem o structură a societăţii civile organizată, coerentă şi profesională. Că suntem o structură care este capabilă să susţină dezvoltarea sistemului de învăţământ şi creşterea profesională a membrilor săi.

Şi ce a fost cel mai important pentru noi... I-am simţit pe colegi aproape. I-am simţit că au nevoie de noi, că înţeleg cât este de important profesional şi personal să fie afiliaţi la o comunitate profesională, aşa cum este AINT. Este ca o declaraţie de ataşament rostită de ambele părţi, o declaraţie bazată pe valorile unei bune reprezentări a intereselor colegilor noştri*: deschiderea, participarea, răspunderea, eficienţa, coerenţa.*

Toate instituţiile şi organizaţiile din învăţământ au o misiune comună: emanciparea de substanţă a oamenilor şcolii. Îndeplinirea acestei misiuni este condiţionată atât de construirea şi afirmarea propriei identităţi, treptat, prin programele şi activităţile derulate. cât şi de buna cooperare cu celelalte organizaţii / instituţii din comunitatea locală. Proiectul nostru a fost un bun exemplu de cooperare.

Pentru toate aceste „beneficii" trebuie să mulţumesc partenerilor: Consiliul Local Piatra Neamţ, Primăria Piatra Neamţ (personal d-lui primar Dragoş Chitic), Inspectoratului Şcolar Judeţean Neamţ, Sindicatului Liber din Învăţământ Neamţ.

Trebuie să le mulţumesc tuturor participanţilor şi nu în ultimul rând colegilor mei din Consiliul Director.

Prof. Liviu Constantin RUSU, Preşedintele AINT

Pentru întreaga activitate desfăşurată în cadrul AINt au fost acordate plachete aniversare domnilor profesori: Gheorghe Amaicei, Gheorghe Vadana, George Grigorică, Adrian Armencea, Vasile Săilă

Un eveniment care a marcat evoluţia şcolii nemţene

Aniversarea a 25 de ani de la reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ trebuie să însemne un eveniment de mare importanţă în tradiţia educaţiei, culturii şi civilizaţiei nemţene, un eveniment festiv prin care se marchează evoluţia şcolii noastre.

Acest fapt se vrea o recunoaştere a eforturilor şi meritelor obţinute în pregătirea elevilor pentru viaţă şi formarea competenţelor profesionale necesare afirmării individuale şi integrării.

Încrustarea pe răbojul vremii a celui de al 25-lea an de existenţă a Asociaţiei oferă fericitul prilej pentru zeci de profesori, din trecut şi de azi, să-şi îndrepte gândurile spre şcoala care le-a luminat calea vieţii, le-a oferi posibilitatea de a deveni oameni de caracter, preţuiţi şi respectaţi la locurile lor de muncă şi în viaţa socială.

Retrăind cele mai plăcute crâmpeie din viaţa de elev sau de profesor, mai tineri sau mai vârstnici, ne-am simţit fericiţi că am ajuns să sărbătorim acest eveniment şi să ne bucurăm de progresele şi realizările dascălilor care au predat sau încă sunt activi la catedră.

În tumultul frământărilor vieţii de azi, cu greutăţile şi necazurile ei, dar şi cu bucuriile şi împlinirile sale, cu preocupările ei multiple şi complexe, cu ritmul alert, cu spiritul său eminamente practic, în răsturnările de valori şi de criterii care au marcat ultimii ani, şcoala şi societatea şi-au creat puncte noi de sprijin, o nouă axă de gândire şi o personalitate originală şi puternică.

Formarea personalităţii a fost în toate timpurile o problemă grea şi pretenţioasă, iar între factorii esenţiali ai acestui proces, cel dintâi a fost întotdeauna şcoala, iar dascălii acestei şcoli au încercat, şi-n mare măsură au reuşit, să grefeze personalitatea elevilor pe individualizarea lor supusă mediului social şi familial.

Dornici de cunoaştere, generaţii întregi de elevi au păşit în şcoală cu dorinţe şi speranţe de a descoperi, de a-şi împlini visele şi aspiraţiile prin cunoaştere şi au reuşit! Dascălii noştri au primit aprecieri şi mulţumiri de la foştii elevi. Ne simţim mândri când foştii elevi ne caută şi doresc să-şi vadă şcoala, locul unde, de-a lungul anilor, şi-au modelat visele şi şi-au făcut planuri de viitor, devenind oameni de nădejde ai societăţii de mâine.

Aşa cum spunea şi domnul profesor Gheorghe Amaicei, aniversarea a 25 de ani de la reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ trebuia să fie o întâlnire de suflet. O aniversare nu doar a bilanţurilor, ci şi una revigorantă, care să ne permită să ne încărcăm inimile cu bucurii şi sănătate, pentru activitatea noastră viitoare, o aniversare prin care să probăm necontenit competenţa şi dăruirea profesională, predând cu dragoste, pricepere şi responsabilitate luminoasa torţă a învăţăturii ce dăinuie, peste ani ca o binecuvântată răsplată a vocaţiei de dascăl.

Prof. Mihaela RUSU, Director la Şcoala Gimnazială „Mihai Eminescu" Roman

La mulţi ani, felicitări!

Pentru Colegiul Naţional „Roman-Vodă", este o onoare şi responsabilitate să se regăsească, în calitate de partener, în acest spaţiu de comunicare şi de acţiune cu toţi cei care împărtăşesc o misiune nobilă, un crez, un set de valori, sub semnul educaţiei şi formării profesionale. La ceas aniversar, gândurile noastre se îndreaptă spre viitor pentru ca astfel de momente să se repete şi să ofere noi prilejuri de bucurie şi satisfacţie.

Cu admiraţie şi încredere în valoarea viitoarelor activităţi ale Asociaţiei Învăţătorilor, pe care le aşteptăm!

Prof. Mihaela TANOVICI, Director Colegiul Naţional „Roman-Vodă"

■ APOSTOLUL nr. 186, martie 2016

Sărbătoarea Renaşterii Asociaţiei Învăţătorilor

Dragoş CHITIC,
primar Piatra – Neamţ

... Înţeleg foarte bine problemele dumneavoastră, pentru că eu însumi m-am născut şi am crescut într-o familie de cadre didactice... Vreau să vă asigur de preţuirea şi respectul pe care vi-l port, atât în nume personal, cât şi în cel al instituţiei pe care o reprezint...

Gabriel PLOSCĂ,
preşedintele SLLICS Neamţ

... Aduc aici salutul şi exprim preţuirea membrilor Sindicatului din Învăţământ Neamţ, pentru tot ceea ce faceţi bine pentru şcoala nemţeană. Asociaţia Învăţătorilor şi Sindicatul din Învăţământ Neamţ au fost mereu prieteni şi colegi pe aceeaşi baricadă, pentru că, împreună, ne străduim să obţinem un statut meritat pentru cei care lucrează în învăţământ...

Viorel STAN,
inspector general al ISj Neamţ

... Într-o asemenea împrejurare nu pot fi spuse decât lucruri de suflet, lucruri frumoase... Între Inspectoratul Şcolar şi Asociaţia Învăţătorilor nu există decât un parteneriat formal; de fapt, prin oamenii lor, ambele instituţii oficiază de la altarul catedrei un adevărat apostolat al luminării neamului...

Cătălin DIACONU,
vicepreşedinte AGIRO

*...Vreau să vă mulţumesc pentru că Asociaţia dumneavoastră este un bun exemplu de conlucrare benefică cu celelalte organizaţii profesionale, cu autorităţile locale. Vă felicit de asemenea pentru frumosul exemplu pe care îl daţi cu revista „Apostolul”, care este o adevărată coloană vertebrală a proiectului AGIRO – **Edu-Carte.ro** ...*

Florentina VASILIU MOISE,
director al CCD Neamţ

... Daţi-mi voie ca, în calitatea de director al instituţiei pe care o conduc, să vă mulţumesc pentru tot sprijinul şi pentru că ne-aţi primit atât de frumos în casa dumneavoastră. Felicitări tuturor celor care au organizat acest eveniment, tuturor celor care îşi desfăşoară activitatea în această asociaţie ...

Gheorghe AMAICEI,
preşedinte de onoare al AINT

...Dorim ca aniversarea a 25 de ani de la reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ să fie o întâlnire de suflet. O aniversare nu doar a bilanţurilor, ci şi una revigorantă, care să ne permită să ne încărcăm inimile cu bucurii şi sănătate, pentru activitatea noastră viitoare...

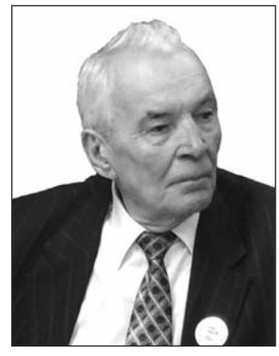

AINT – Partenerul educaţional al şcolii nemţene

Leon Mrejeriu, primul preşedinte al Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ, caracteriza zona Neamţului ca *fiind una de credinţă, vitejie, de cărturărie şi de artă*. Astăzi, la un secol distanţă, credinţa mai rezistă, vitejia s-a cam dus, dragostea de carte şi de artă supravieţuieşte datorită unor oameni devotaţi, unor intelectuali, adevăraţi dascăli ai sufletului şi minţii.

La ceas aniversar, 25 de ani de la reînfiinţare, Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ contribuie, pe de o parte, la promovarea şcolii şi a cadrelor didactice, la creşterea eficienţei actului educaţional prin proiecte/ programe proprii sau parteneriate, iar pe de altă parte la recuperarea şi punerea în valoare a tradiţiilor, a patrimoniului material şi spiritual al înaintaşilor. Asociaţia militează ca fiecare învăţător şi profesor să dobândească conştiinţa de apartenenţă la o comunitate care ar putea fi o valoare şi un garant al împlinirii profesionale şi personale.

Sprijinul şi implicarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ sunt pe deplin vizibile în şcoala în care îmi desfăşor activitatea, Şcoala Gimnazială „Prof. Gheorghe Dumitreasa” Girov. Dovadă sunt activităţile desfăşurate în cadrul Proiectului Educaţional – Concurs Naţional „Unirea Principatelor Române” (proiect activităţi extraşcolare Calendar M.E.N.C.Ş. 2015 – 2016) structurat pe două paliere: Concurs Zonal Unirea Principatelor Române – Ediţia a XIII –a (10 şcoli participante cu echipaje de elevi, clasa a VIII –a) şi Concurs Naţional Unirea Principatelor Române – Ediţia a VII-a, ianuarie – februarie 2016 (86 de şcoli participante, 98 cadre didactice, 356 elevi).

Mărturie a respectului faţă de munca *dascălilor* şcolii din Girov este acordarea, de către Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ, la ceas aniversar a „Diplomei de Recunoştinţă”.

Prof. Vasile CIUBOTARU

■ APOSTOLUL nr. 190, iulie-august 2016

Sărbătoarea ZILEI ÎNVĂŢĂTORULUI

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Sărbătoarea ZILEI ÎNVĂŢĂTORULUI
Vacanţa mare cu prea puţin soare...
PREMIILE REVISTEI APOSTOLUL

Conform unei tradiţii păstrate cu sfinţenie în această parte de ţară, pe data de 30 iunie, în sala Teodor Macarie a Liceului de Arte „Victor Brauner" a avut loc, şi în acest an, sărbătorirea Zilei Învăţătorului. Evenimentul, aşa cum a anunţat profesorul Liviu Rusu, preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor, a fost organizat în colaborare cu Sindicatul din Învăţământ şi Inspectoratul Şcolar Judeţean Neamţ. Prin urmare, după salutarea invitaţilor şi a celor prezenţi, după solemnitatea audierii Imnului Învăţătorilor şi păstrarea unui moment de reculegere în memoria colegilor care au trecut la cele veşnice în acest an, a fost anunţată prezenţa profesorului Ioan Milea, inspector general adjunct şi absenţa motivată a profesorului Gabriel Ploscă, preşedintele SLLICS Neamţ, aflat în delegaţie oficială în Marea Britanie, dar reprezentat aici de către doamna Gabriela Grigore, secretar general al Sindicatului din Învăţământ.

În continuare dl. Liviu Rusu a vorbit despre semnificaţia şi importanţa zilei de 30 iunie, considerată şi „dată de naştere" a Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România – fiindcă Asociaţia a ales pentru autentificarea statutului său la tribunalul Ilfov chiar data de 30 iunie (1927). S-a oficializat atunci manifestarea solidarităţii între cadrele didactice la nivelul României Mari – corolar al tradiţiei asociative a învăţătorilor începută la 1869 în diferitele provincii în care exista şcoală românească.

Primul invitat care a luat cuvântul, profesorul Gheorghe Amaicei, preşedintele de onoare al AINt, a subliniat rolul asociaţiilor învăţătorilor în viaţa şcolii şi a societăţii, vorbind despre statutul şi importanţa lor, despre „Armata învăţătorilor" şi condiţia acestor apostoli ai neamului: *Dar de fapt cine este el, învăţătorul? Este un om simplu, modest, dar numai până ce intră în clasă. Acolo însă capătă autoritate şi devine „Doamna, Domnul sau Domnişoara" – apelative suficiente pentru o identificare sigură. Pentru că el, învăţătorul, creează o operă foarte complexă, „zidirea de caractere"*
.

Dicţionarul explicativ al limbii române spune că „învăţătorul este persoana care predă cunoştinţe şi face educaţia civică a copiilor în primele clase de şcoală".

Sărmane DEX! Nu ai tu file de câte ori i-a fost învăţătorul şi tată şi mamă copilului orfan, de câte ori nu a cărat în sacoşa-i veşnic neîncăpătoare creioane, caiete pentru copiii nevoiaşi, nu numai în cătunele îndepărtate, uitate de lume, dar şi în casele de copii.

După această intervenţie sentimentală, „Bădia Ghiţă", cum îl numesc cu dragoste cei mai mulţi dintre cunoscuţii şi prietenii domniei sale, a încheiat recitând energic din poezia „Învăţătorul", semnată de Adrian Păunescu: *Să nu uităm aflându-ne oriunde,/ Întâia rază şi întâia carte!/ Să dăm, pios, omagiul firii noastre/ Învăţătorului fără de moarte!*

În aceeaşi notă uşor patetică a continuat, vădit emoţionat, inspectorul general adjunct Ioan Milea care a mărturisit că este învăţător la bază şi că la această calitate ţine cel mai mult, onorat fiind să se afle într-o asemenea companie, la o dată atât de importantă: *În această zi mă simt împlinit pentru că văd aici oameni frumoşi, oameni deschişi la minte şi la inimă şi o să vă spun un lucru la care ţin cel mai mult: încă de mic mi-am dorit să fac parte din această „armată a învăţătorilor" de care s-a vorbit aici şi recunosc întotdeauna că profesia mea de bază este aceasta. Cu ocazia zilei dumneavoastră vă transmit mesajul de felicitare al ISJ, gratitudinea şi mulţumirea mea adâncă pentru tot ceea ce faceţi în slujba viitorilor oameni şi cetăţeni ai acestei ţări.*

Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ este unul dintre membrii fondatori ai Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, după 1990 – a informat adunarea profesorul Liviu Rusu – şi, după ce a vorbit despre rosturile şi realizările AGIRo, a dat citire mesajului semnat de preşedintele Viorel Dolha: *Profesorii, educatoarele şi învăţătorii din România s-au simţit onoraţi să fie serbaţi şi felicitaţi de ziua apostolilor în fiecare an. Şi an de an, de chiar ziua apostolilor, li se aduce aminte că au cea mai nobilă misiune pentru care merită făcute orice sacrificii asumându-şi apostolatul. În 1923, la un congres al lor ţinut în Arad, învăţătorii au fost numiţi* „cei bogaţi în lipsuri, în îndatoriri şi iubiri de moşie".

Nu cunoaştem altă sărbătoare care să fi dăinuit la români în calendare atât timp. Ziua Învăţătorului a fost atât de împământenită încât şi regimul comunist a păstrat-o la 30 iunie trecând însă sub tăcere sau nedându-şi seama şi de semnificaţia ei creştină. La mulţi ani!

A urmat apoi un moment important, o premieră în programul „încetăţenit" al acestei festivităţi:

decernarea premiilor revistei „Apostolul" la care, alături de Mircea Zaharia, redactorul-şef al revistei au participat, înmânând diplome, flori şi medalii, doamna Daniela Ciuraru, vicepreşedinte al AINt şi domnul Alexandru Iosif Covasan, director economic al Sindicatului din Învăţământ, cunoscut şi sub denominativul „cel mai iubit dintre pământeni".

După cum a explicat Mircea Zaharia, argumentul comun în acordarea acestor premii „este încercarea de reabilitare şi de recondiţionare a imaginii şi statutului apostolilor noştri", dar fiecare diplomă a avut şi o motivaţie personală: MONICA CRISTEA – *pentru cultivarea limbii române şi promovarea tinerelor condeie nemţene*, CRISTINA PETRARIU – *pentru cultivarea talentului tinerilor plasticieni nemţeni, pentru promovarea imaginii României peste hotare,* DANIEL DIEACONU – *pentru pasiunea şi partea de suflet dăruite Muntelui Ceahlău, pentru ataşamentul la valorile spiritualităţii nemţene,* PETRU SANDU – *pentru management, pentru rezultatele obţinute şi implicarea în performanţele sportului romaşcan şi naţional,* MIHĂIŢĂ ALBU – *pentru cultivarea valorilor şcolii muzicale nemţene şi promovarea lor europeană.*

Fiecare premiant a primit câte un „laudatio" (reluat parţial în paginile revistei), dar citãm aici doar din cel al doamnei Gabriela Grigore: *Într-o societate atât de impregnată de absurda atenţie spre nonvaloare, iniţiativa Sindicatului Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ şi a Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ de a lansa, cu prilejul tradiţionalei Zile a Învăţătorului, prima ediţie a PREMIILOR REVISTEI APOSTOLUL (revista cadrelor didactice din judeţul Neamţ), reprezintă un demers pentru recunoaşterea publică a valorii autentice, a performanţei e dincolo de sala de clasă, susţinută de pasiune, muncă şi dăruire.*

Premiile Revistei Apostolul cinstesc nu doar un grup restrâns de valori individuale ci un model de excelenţă şi mai ales o sursă de speranţă şi optimism pentru România de mâine.

Şcoala nemţeană are privilegiul de a avea, încă, astfel de modele, dascăli ce-şi poartă cu demnitate plăcuta povară a luminii, a învăţăturii, a devenirii...

După ceremonia atribuirii premiilor, şi înainte de un scurt dar dens moment artistic oferit de gazde, s-a înscris la cuvânt profesorul Ioan Popescu, membru marcant al Asociaţiei Învăţătorilor. Acesta a vorbit despre condiţia de dascăl angajat în educarea şi formarea tinerelor generaţii, despre eroismul învăţătorilor care s-au jertfit pentru neam şi ţară, despre iniţiativa şi implicarea domniei sale în ridicarea Monumentului Eroilor din Nemţişor – Vânători. În final, Ioan Popescu a oferit o diplomă şi o medalie domnului Liviu Rusu, ca recunoaştere oficială a meritelor Asociaţiei Învăţătorilor în ridicarea monumentului menţionat.

Dr. Mihai FLOROAIA

■ APOSTOLUL nr. 190, iulie-august 2016

PREMIILE REVISTEI APOSTOLUL

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Sărbătoarea
ZILEI ÎNVĂŢĂTORULUI
Vacanţa mare
cu prea puţin soare...
PREMIILE REVISTEI APOSTOLUL

Aşa cum menţionam în numărul trecut al revistei, prima ediţie a Premiilor Revistei Apostolul ar fi trebuit să aibă loc în urmă cu doi ani, în luna martie, cu prilejul aniversării a 80 de ani de la apariţia revistei şi a 15 ani de la editarea seriei noi. N-a fost să fie. Dar anul acesta, prin efortul comun al Sindicatului din Învăţământ şi al Asociaţiei Învăţătorilor s-a hotărât: Premiile Revistei Apostolul se vor acorda anual, pe 30 iunie, cu prilejul Zilei Învăţătorului.

Aceasta înseamnă – repet – nu doar că Sindicatul din Învăţământ Neamţ recunoaşte această sărbătoare a Asociaţiei Învăţătorilor, ci şi că i se şi alătură, încercându-se astfel ca împreună să dea un plus de importanţă şi solemnitate evenimentului – Ziua Învăţătorului, sărbătoare tradiţională a dascălilor, fiind pe cale de a fi minimalizată prin instituirea unor surogate europene numite Ziua Educatorului şi Ziua Educaţiei. Sunt acestea, zic eu, producte ale unor minţi aflate mereu în treabă, cu speranţa de a rămâne cumva în istoria reformării învăţământului nostru – aflatul în treabă la români fiind altminteri principala noastră îndeletnicire naţională.

Viaţa şi activitatea tuturor învăţătorilor, fără să fie idilică, era totuşi apreciată şi respectată. Şi nu doar la ţară, ci şi la oraş. A fi învăţător, profesor, nu era un lucru de ici – de acolo. Dascălii erau nu doar învăţătorii ci şi reperele, sfătuitorii comunităţii; autoritatea lor nu era dată doar de ştiinţa de carte ci şi de ţinuta lor patriotică şi morală. Şi mai aveau cu toţii sentimentul de demnitate al profesiei, de apartenenţă la o castă privilegiată – cea a luminătorilor neamului. A fost o condiţie pe care au apărat-o cu stiloul, de la catedră sau cu puşca pe front, după caz. Citiţi prima serie a colecţiei revistei Apostolul (perioada 1934-1943) aflată la „G.T. Kirileanu” şi veţi vedea că sentimentele despre care vorbesc erau reale; mândria şi responsabilitatea de a fi dascăl nefiind doar vorbe în vânt.

Astăzi o bună parte din cuvintele de mai sus aproape au ieşit din vocabular, sentimentele de care vorbeam sunt mai firave, iar vremea, sau poate vremurile, sau poate rutina şi nepăsarea noastră au alterat serios imaginea şi statutul cadrelor didactice. Nu ştiu ce e de făcut pentru a schimba lucrurile.

Dar dincolo de imbecilitatea politicienilor care produc maculatură în fiecare zi (genunea pre genune o cheamă), cred că e treaba fiecăruia dintre noi să schimbe aceste lucruri. Premiile Revistei Apostolul sunt un prim pas pe drumul recondiţionării imaginii de mai sus. De fapt, acesta este sensul major pe care ne-am dori să-l aibă. Altminteri, nota comună a premiilor noastre este doar aceea că ele nu se decernează pentru activitatea de la catedră, ci încearcă să sesizeze şi să puncteze performanţa şi pasiunea dincolo de sala de clasă.

Cele cinci premii decernate în această ediţie princeps vizează activitatea literară, plastică, muzicală, sportivă, de cercetare şi valorificare a spiritualităţii nemţene. Credem că la ediţiile viitoare domeniile se vor diversifica şi nuanţa, adăugând tuşele necesare unei noi imagini a omului de la catedră şi a locului său în prezentul românesc. Dacă vor mai exista ediţii viitoare...

Mircea ZAHARIA

■ APOSTOLUL nr. 190, iulie-august 2016

PREMIILE REVISTEI APOSTOLUL

Laudatio –
MONICA CRISTEA
„Doamna de verbe”

„Doamna de verbe”, aşa cum este numită de discipolii săi, a dăruit iubire copiilor pe care i-a format şi a primit iubire din partea acestora. Generaţii întregi de elevi au fost educate cu măiestrie didactică în spiritul respectului faţă de limba română, faţă de valorile culturii naţionale şi universale. Revista „Generaţia 9”, o emblemă a Şcolii Gimnaziale Nr. 2 din Piatra-Neamţ, al cărei prim număr apărea la 2 februarie 2002, ilustrează din plin harul doamnei profesoare de a lucra cu elevii pasionaţi de literatură şi nu numai. Această revistă şcolară este una dintre cele mai longevive din Moldova, dacă nu cumva din ţară, la această categorie. Valoarea de excepţie a revistei este probată de numărul impresionant de premii judeţene, regionale, naţionale obţinut de această publicaţie la concursul revistelor şcolare, ale revistei „Cronica” de la Iaşi şi la competiţii de profil din Republica Moldova. Dintre laureaţii concursurilor de creaţie literară care au fost marcaţi de „întâlnirea” admirabilă cu doamna profesoară Cristea amintim pe Alexandra Conuţ – care în 1990 a ocupat locul I la concursul internaţional „Epistolar” (festivitatea de premiere a acestuia a avut loc la Beijing) şi Gianina Cărbunariu, considerată „l’enfant terrible” al dramaturgiei româneşti contemporane.

Se spune că profesorul bun explică şi demonstrează, iar profesorul desăvârşit „inspiră”. Credem că doamna profesoară Monica Marilena Cristea, timp de patru decenii, cu generozitate şi sensibilitate a inspirat prin puterea cuvântului generaţii de elevi, căpătând preţuirea

lor, dar şi a părinţilor acestora, bunicilor şi colegilor de şcoală.

Cu admiraţie,
prof. Mihaela GHERGHELESCU

Laudatio –
DANIEL DIEACONU
Un om care stă de vorbă cu muntele Ceahlău

Suntem munteni de la poale de Ceahlău, suntem nemţeni, suntem români şi abia apoi,

poate, suntem europeni… Acesta este crezul unui tânăr profesor de istorie, cu vocea blândă, abia şoptită, care are meritul de a promova istoria locală, poveştile muntelui Ceahlău, turismul cultural, insuflând aceste pasiuni şi în rândul elevilor săi.

I se spune simplu „Profesorul de la Grinţieş”. Pentru că părinţii, bunicii şi străbunicii s-au născut în comuna de la poalele Ceahlăului, dar cu strămoşi „ungureni”, adică români transilvăneni ce au descălecat dincoace de munţi prin veacul al XVIII-lea.

A absolvit Facultatea de istorie a Universităţii din Bucureşti. Este doctor în istorie cu o teză coordonată de academicianul Dinu C. Giurăscu.

Acum este profesor de istorie la şcolile din Grinţieş şi Ceahlău. Profesor şi scriitor. Riguros în emiterea de informaţii, fără patimă, a scris despre evrei, despre ţigani, despre legionari, despre haiduci şi tâlhari. Dar înainte de orice a scris despre muntele nostru sfânt, despre Ceahlău. Mergând pe urmele unor vrednici de pomenire culegători de legende, el a promovat toate poveştile care fac parte din folclorul oamenilor din zonă. Pentru că el însuşi se consideră, înainte de toate muntean de la poalele Ceahlăului.

Lucrarea *Mituri şi legende în Muntele Ceahlău* a obţinut premiul I la Seminarul Naţional *Universul ştiinţelor* de la Iaşi.

Pe lângă cărţi şi articole publicate în reviste din ţară şi străinătate, profesorul Daniel Dieaconu este autorul unui manual opţional de istorie, *Legendă, tradiţie şi istorie în Munţii Neamţului,* utilizat de elevii din 11 şcoli ale judeţului.

A organizat la Durău în anul 2011 un simpozion naţional dedicat istoriei comunismului cu participarea a doi invitaţi de marcă: acad. Dinu C. Giurăscu şi prof. univ. Mihai Retegan.

Dacă Calistrat Hogaş îl numea pe arhivistul Gheorghe Ungureanu „vestitul învăţător al muntelui” pe Daniei Dieaconu îl putem numi „vestitul profesor al muntelui”. Un om, un dascăl, care iubeşte istoria, scrie poveşti şi stă de vorbă cu Muntele.

Liviu Constantin RUSU

Laudatio –
Cristina SPÂNACHE PERTRARIU
Să aprinzi o stea călăuzitoare

După desăvârşirea studiilor la Universitatea de Arte „George Enescu” din Iaşi, după ani de acumulări didactice şi noi experienţe profesionale prilejuite de stagiile de lucru în Germania, Belgia şi Italia, Cristina Petrariu revine în urbea natală pentru a se dedica susţinerii valorilor culturale şi artistice prin promovarea unor proiecte inedite derulate prin Asociaţia Culturală „ARTE.RO”, asociaţie pe care o înfiinţează în martie 2010, şi care, într-un timp relativ scurt, devine un adevărat ambasador al culturii nemţene, al culturii române pe meridianele lumii.

(*continuare în pag. 36*)

■ APOSTOLUL nr. 190, iulie-august 2016

PREMIILE REVISTEI APOSTOLUL

(*urmare din pag. 35*)

Membrii asociaţiei, elevi cu vârste cuprinse între 6 şi 19 ani, au adunat până în prezent peste 140 de premii internaţionale obţinute la competiţiile de artă destinate tinerilor în ţări precum: Portugalia, Macedonia, Cehia, Slovenia, Slovacia, Letonia, Serbia, Hong Kong, Franţa, Lituania, India, Bangladesh, Belarus, Ucraina, pentru că talentata lor profesoară i-a îndemnat să păşească cu sfială în lumea frumuseţilor adevărate şi trainice, stând de veghe cât mai aproape şi purtându-i prin labirintul plin de taine al devenirii.

În decursul anilor a aprins tot atâtea stele călăuzitoare pe cerul chemărilor către viaţă, obţinând pentru elevii săi bursele internaţionale de studiu ERASMUS în Portugalia, Belgia, Marea Britanie şi Danemarca, burse ce au contribuit la realizarea unor performanţe deosebite în domeniul artelor vizuale şi la expunerea pozitivă a valorilor culturii şi artei din Piatra-Neamţ şi din România.

Taberele de creaţie „Atelier Arte”, „Pro Arte”, „Ars Sacra”, „Bizantium” cu activităţi diverse în ateliere tematice, stagiile de documentare, zecile de expoziţii, simpozioanele, programele de mentorat artistic, parteneriatele educaţionale iniţiate şi coordonate de CRISTINA SPÂNACHE PETRARIU, acest cadru didactic, pe cât de talentat pe atât de modest, au fost considerate evenimente culturale – reper pentru spaţiul nemţean, cel românesc şi internaţional.

Cu un astfel de dascăl, spirit înflăcărat ce arde pentru ideea de bine, frumos şi adevăr, copiii noştri învaţă semnificaţia iubirii, bunătăţii, înţelepciunii, altruismului, înflorindu-le aura de lumină şi puterea omenească.

LUI, se cuvine, astăzi, un LAUDATIO!

Gabriela GRIGORE

Laudatio – Petrică SANDU

Omul, profesorul şi întemeietorul de şcoală

Profesorul Petrică Sandu este o legendă locală şi chiar naţională. Pentru că profesorul Petrică Sandu şi-a dedicat şi îşi dedică viaţa şcolii şi pentru că multe sunt împlinirile lui profesionale.

Înainte de 1989, profesor fiind la CSS Roman pe o catedră de fotbal, a crescut generaţii de elevi talentaţi dintre care mulţi au devenit jucători în divizia A şi B şi chiar în echipa naţională.

În anul 1990 profesorul Petrică Sandu a fost printre cei care au infiinţat LPS Roman, al cărui director este din 1991 şi în prezent.

În această calitate, a depus mari şi permanente eforturi pentru îmbunătăţirea infrastructurii liceului care astăzi este una modernă,

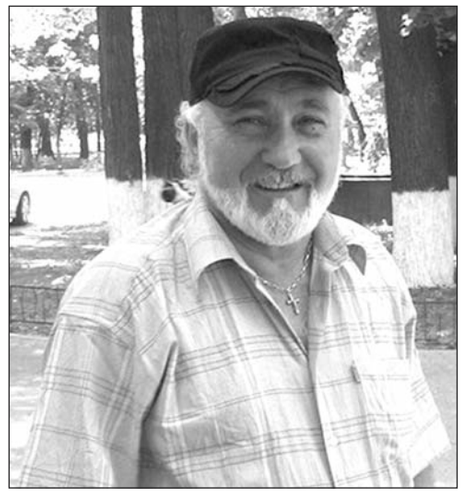

gazdă a multor competiţii sportive naţionale. Şi trebuie subliniat că directorul Petrică Sandu a avut grijă nu numai de fotbal ci şi de toate specializările sportive, de pregătirea şcolară generală a elevilor. Toate acestea au dus la obţinerea de către LPS Roman a statutului de „Şcoală Europeană”.

Paralel cu activitatea de bun manager, Petrică Sandu a rămas acelaşi profesor pasionat de munca sa de dascăl. În anii 2001, 2002 şi 2003 echipa LPS Roman, antrenată de profesorii Vasile Vamanu, Constantin Lupuşoru, Sorin Manea – sub coordonarea directorului Petrică Sandu – a devenit campioană naţională la juniori.

În tot acest timp şi în toate aceste realizări, Petrică Sandu a fost mereu exigent dar şi omenos, fiind aproape de colegii aflaţi în impas.

Îţi mulţumim domnule profesor Petrică Sandu. La mulţi ani!

Vasile VAMANU

Laudatio – Mihăiţă ALBU

Omul care sfinţeşte locul

Profesorul Mihăiţă Albu este directorul unei instituţii speciale, o şcoală de artă şi performanţă artistică. În această activitate domnia sa a pus mult suflet şi pasiune, multă muncă şi dăruire, reuşind să facă dintr-o proaspătă şi necunoscută şcoală de provincie Liceul „Victor Brauner” de astăzi, un nume bine înşurubat în peisajul învăţământului artistic din România. E un loc în care talentele artistice sunt ocrotite cu grijă şi puse în valoare într-o seamă de evenimente care, în timp, încep să le concureze pe cele care au dat amprentă personală locului.

Alături de Concursul naţional de pian „Carl Czerny”, de Festivalul naţional de muzică uşoară pentru copii şi tineri „Camena”, Concursul internaţional de interpretare muzicală „Emanuel Elenescu” demonstrează că la Liceul de Artă „Victor Brauner” din Piatra-Neamţ se lucrează bine asupra prezentului, cu perspective ferme asupra viitorului. Ceea ce înseamnă că vorba despre omul care sfinţeşte locul nu-i o vorbă goală. Longevitatea concursului „Elenescu” se datorează dorinţei şi tenacităţii profesorului Mihăiţă Albu, care, an de an, pune muzica înainte de toate şi talentele pe scenă, pentru a prezenta rodul muncii elev-profesor în

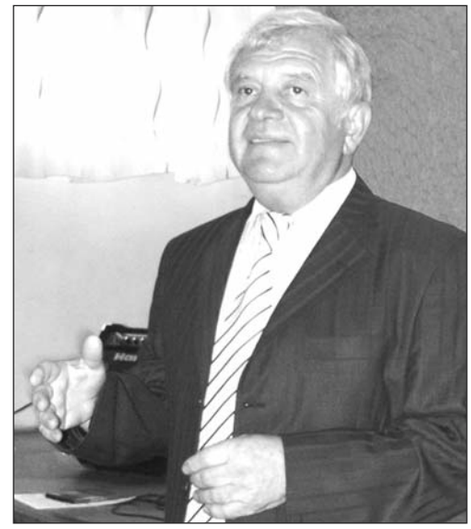

faţa publicului dar şi a juriului prezidat de câţiva ani buni de profesorul Wolfgang Klos de la Universität für Musik und Darstellende Kunst din Viena. Fapt care sporeşte încă o dată prestigiul internaţional al competiţiei.

Ioan POPESCU

■ APOSTOLUL nr. 188, mai 2016

ÎNTÂLNIRE DE SUFLET ÎN BASARABIA

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Ziua Triplei Coroane
De 1 Iunie, la Palatul Cotroceni sună clopoţelul!
ÎNTÂLNIRE DE SUFLET ÎN BASARABIA

În perioada 19-22 mai o delegaţie a Sindicatului din Învăţământ Neamţ s-a deplasat în Republica Moldova, într-un schimb de experienţă, de viaţă şi de atitudine sindicală, cu parteneri din Chişinău şi din raionul Orhei. De fapt, dacă socotim că două zile au fost pierdute pe drum, celelalte două, deşi aflate la sfârşit de săptămână, au fost fructificate la maximum. Astfel nemţenii au putut participa la deschiderea finalei Festivalului Republican al Creaţiei Artistice a Angajaţilor Instituţiilor Preuniversitare, au vizitat o grădiniţă, o şcoală din mediu rural şi un liceu din cel urban, au avut o întâlnire de lucru la Consiliul municipal al Sindicatelor din Chişinău, au putut admira vestigiile Orheiului Vechi, sau urmele moldoveanului Donici – zis Alexandru în Basarabia, şi Alecu în România.

Dar s-o luăm băbeşte.

■ **Joi, 19 mai**, după un drum vesel dar obositor, după traversarea civilizată a Prutului, am fost întâmpinaţi la Chişinău, cu politeţe nedisimulată de două minunate amfitrioane: doamna **Nadejda Lavric**, vicepreşedinte al Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Moldova şi doamna **Gabriela Zambitchi**, specialist în sectorul Organizare şi administrare. Am căzut de acord cu detaliile programului viitor, am mâncat şi ne-am cazat. Şi am ciocnit şi o cupă de vin, pentru că, se ştie, vinul bun face prietenia bună. Chiar şi când ne ţinem de neamuri.

■ **Vineri, 20 mai**, la Casa de Cultură din Chişinău, am participat la **deschiderea *Festivalului Republican al Creaţiei Artistice a Angajaţilor Instituţiilor Preuniversitare*,** organizat de Federaţia Sindicală a Educaţiei şi Ştiinţei din Moldova.

Aflat la ce-a de-a XV-a ediţie, festivalul a reunit cadre didactice din o serie de instituţii de învăţământ selectate pentru etapa finală, cea republicană, a competiţiei.

Potrivit domnului Dumitru Ivanov, preşedintele Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Moldova, acest festival a devenit o frumoasă tradiţie care reuneşte an de an dascăli pasionaţi de artă şi frumos. Domnia sa a anunţat prezenţa în sală a delegaţiei colegilor de la Piatra-Neamţ şi a salutat prezenţa românilor la acest schimb de experienţă. Apoi a subliniat: *Anul acesta, absolut toate raioanele sunt prezente în Festivalul nostru. Asta ne uneşte. Asta ne permite să aflăm cine suntem şi de unde am apărut, asta ne permite să ne reamintim că suntem mari prieteni ai poeziei, cântecului şi dansului. Şi asta ne dă puterea de a trăi şi de a lucra bine în continuare, păstrând şi transmiţând mai departe portul, obiceiurile şi tradiţiile noastre. Şi cine dacă nu cadrul didactic, învăţătorul şi profesorul pot face cel mai bine acest lucru?*

La microfon, Dumitru IVANOV

Spectacolul în sine a confirmat lucruri pe care le ştiam deja şi din rezultatele excelente ale moldovenilor la Concursul Carl Czerny, desfăşurat la Piatra-Neamţ. Interpreţii au fost profesionişti redutabili la toate capitolele – muzică, dans, declamaţie – dovedind un nivel competitiv al învăţământului artistic. Dincolo de aceasta, e de remarcat profunda implicare emoţională a celor de pe scenă, credinţa, sinceritatea şi lipsa de inhibiţie cu care transmit un puternic mesaj patriotic, în cel mai pur sens al acestui cuvânt.

* Ne-am deplasat apoi la Consiliul municipal al Sindicatelor din Chişinău, cu sediul într-o clădire construită pe la 1800 – monument istoric cu acte în regulă – dar bine recondiţionată în urmă cu opt ani. Gazdele, Margareta Sârbu, preşedinte şi Oleg Ivanov, vicepreşedinte, ne servesc cu plăcinte savuroase şi informaţii consistente. La nivel de municipiu, există 80 de instituţii preuniversitare afiliate (lipsesc doar una sau două), numărând peste 16.500 de membri de sindicat. Îşi prezintă cu mândrie realizările sindicale privind concediile, condiţiile de promovare a directorilor, lupta pentru subvenţionarea decentă a actului educaţional. Le spunem şi noi pe ale noastre, dar ridicăm din sprinceană când aflăm că sunt subvenţionaţi de Primărie, care le decontează utilităţile de întreţinere şi salariile. Altminteri sunt în telefoane cu primarul Chirtoacă, care ne-ar cam invita la un pahar de şampanie, dacă n-ar avea nuntă. Şi chiar are, după cum aflăm din presă. Să fie într-un ceas bun!

* La Grădiniţa nr. 225 „Spicuşor”, suntem întâmpinaţi cu pâine şi sare de doamna **director Alla Vasilache** şi o ceată de plozi îmbrăcaţi în costume naţionale, la fel ca educatoarele care îi însoţesc şi-i îndrumă. Noi am întârziat şi gazdelor li s-a cam ofilit entuziasmul.

Mircea ZAHARIA

(*continuare în pag. 38*)

La sediul Consiliului Municipal al Sindicatului din Chişinău

Pâine şi sare la Grădiniţa *Spicuşor*

■ APOSTOLUL nr. 188, mai 2016

ÎNTÂLNIRE DE SUFLET ÎN BASARABIA

(*urmare din pag. 37*)

Primim cu dragoste urările de bun venit ale ţâncilor şi o dregem fraternizând pe bază de pită cu sare. Suntem cam mulţi ştirbi în zonă, şi asta ne dă un sentiment de solidaritate. Vizităm apoi grădiniţa. E, parcă, o minune desprinsă din poveştile fraţilor Grimm. Totul e structurat în jurul unei grădini luxuriante, cu plante exotice şi flori mirobolante. Şi cu lumină, cu multă lumină... Vizităm sălile de clasă, de joacă, de sport, dormitoarele... Totul e curat, totul e decorat cu bun gust, totul e pastelat, totul face ca magia copilăriei să rămână o lumină pentru tot restul vieţii...

Vedem apoi în sala de spectacole o adevărată demonstraţie de virtuozitate a copiilor şi educatoarelor lor, un exerciţiu de fantezie şi improvizaţie dezlănţuită. Poezia, muzica, dansul, coregrafia, totul e sensibil, totul e frumos, totul vorbeşte despre dragostea de ţară: *Leagănul meu e Moldova/ Sufletul meu e Moldova/ Dragostea mea e Moldova...* Am surprins câţiva colegi lăcrimând pe ascuns şi mi-am simţit şi eu genele umede...

În final ar trebui spus că „Spicuşor" e cea mai mare grădiniţă din Republica Moldova şi că peste o sută de angajaţi construiesc şi veghează aici viitorul a aproape 900 de pruncuşori.

■ **Sâmbătă, 21 mai** plecăm devreme spre Orhei, având ca însoţitor pe **domnul Simion Boţan**, lider sindical al raionului cu pricina. Pe drum o recuperăm şi pe **doamna Raisa Ţurcanu**, responsabilă cu treburile financiare. E Sărbătoarea Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena şi, antrenaţi şi dirijaţi de Gabriela Grigore, toţi pasagerii le cântă „Mulţi ani trăiască" celor sărbătoriţi. Cântă şi musafirii, că nu-i bai. Dar cântă cam fals că-i pe uscat şi, în această atmosferă, ajungem la Casa memorială Alecu Donici (19 ianuarie 1806, Piatra-Bezin (astăzi comuna Donici) – 21 ianuarie 1865, Piatra-Neamţ), *poet fabulist român basarabean*. Casa veche de boier înstărit e bine întreţinută, iar muzeul se străduieşte să puncteze o biografie nespectaculoasă. În fond, Donici a abandonat o carieră militară îndoielnică pentru una de fabulist mediocru, meritele sale fiind recunoscute mai mult pentru traduceri notabile din Krâlov, Puşkin, Lermontov sau Antioh Cantemir („Satire", împreună cu Constantin Negruzzi).

* La gimnaziul „Ion Creangă" din satul Teleşeu, raionul Orhei ne întâmpină şi ne salută **doamna director Tatiana Zubkova**, însoţită de o altă Tatiană, lider de sindicat. Vizităm o şcoală construită pentru 500 de elevi, un gimnaziu unde astăzi mai învaţă vreo 130 de elevi sub îndrumarea a 4 învăţători şi 13 profesori. E sâmbătă şi şcoala e pustie, totuşi doi elevi frumoşi şi isteţi au

„Gazdele" Şcolii *Ion Creangă*

În faţa Liceului *Alecu Russo* din ORHEI

fost aduşi de acasă ca să ne salute şi să ne prezinte „muzeul" şcolii. „Privim" şi colţul eroilor lăudând gazdele pentru iniţiativă. Vizităm şi biblioteca oferind un pachet consistent de literatură română, apoi se schimbă coordonate şi se fac proiecte comune.

* Mănăstirea Curchi, o adevărată bijuterie de arhitectură, adăposteşte doar o mână de călugări, şi are fixată în pisanie o istorie comună mai tuturor aşezămintelor monahale din Basarabia: *Această sfântă biserică închinată sfântului ierarh Nicolae începută în 1937* (N.R. În timpul ocupaţiei româneşti, carevasăzică) *a fost terminată în 1925 (după o stagnare a vieţi monahale din 1952 până în 1996) cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, mitropolit al Chişinăului şi întregii Moldove...* Ne închinăm şi noi şi ne mirăm de ce aflăm: pentru reconstrucţia bisericii tot poporul Moldovei a donat cel puţin contravaloarea unei zile de muncă...

* Liceul „Alecu Russo" din Orhei ne seduce prin zâmbetul cald al doamnei **director Lidia Hacina**, dar şi prin frumuseţea şi curăţenia instituţiei. Construită în 1940, unitatea de învăţământ a funcţionat timp de şase decenii ca şcoală medie de cultură generală, pentru

Lidia HACINA,
Directorul Liceului *Alecu Russo*

ca după anul 2000 să fie transformată/reorganizată în Liceul Teoretic „Alecu Russo". Şi se află aici impresionante dotări tehnice: 36 săli de clasă, 2 săli calculator, 2 ateliere, 3 săli de sport, o sală de dans, o cantină cu 240 de locuri, o bibliotecă ce peste 50.000 de volume... Sporim şi noi această zestre cu un pachet de cărţi româneşti şi,

→

La casa memorială „Alecu DONICI"

Alla VASILACHE, Margareta SÎRBU, Gabriel PLOSCĂ

■ APOSTOLUL nr. 188, mai 2016

ÎNTÂLNIRE DE SUFLET ÎN BASARABIA

În biroul directorial, se face schimb de date e contact pentru eventuale parteneriate viitoare.

În drum către Chişinău vizităm Orheiul Vechi, dar mi s-a cam acrit de muzee. Cum mi s-a acrit şi de albumul „Raionul Orhei” un cărţoi elegant şi frumos tipărit în anul 2014, oferit cu generozitate de domnul Simion Boţan fiecărui membru al delegaţiei noastre. A trecut un sfert de secol de independenţă şi de limbă română oficială, dar în cartea citată (şi cu siguranţă şi în altele), în istoria Moldovei se sare în continuare din feudalism în republică...

* În final vă oferim câteva informaţii „ciupite” de ici de colo despre o instituţie inexistentă în România, dar care funcţionează cu succes la sindicaliştii moldoveni: **Institutul Muncii**, un pilon esenţial al sistemului educaţiei sindicale şi formării cadrelor sindicale a Confederaţiei Naţionale a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

Acestuia îi revine sarcina organizării nemijlocite a activităţii educaţionale în cadrul CNSM şi are ca obiectiv realizarea activităţilor necesare consolidării mişcării sindicale din ţară şi a formării unui efectiv cu convingeri sindicale ferme, poziţie activă şi motivaţie puternică de apartenenţă la sindicat.

În scopul îndeplinirii acestui deziderat, Institutul Muncii elaborează programe de formare continuă a funcţionarilor şi activiştilor sindicali şi a programelor tematice; acordă asistenţă metodico-didactică pentru desfăşurarea procesului de formare la diferite niveluri; realizează studii, sondaje sociologice, analize, cercetări ştiinţifice în domenii de interes sindical etc. Într-un cuvânt, se face totul pentru a creşte impactul acţiunilor sindicale în societate şi a transforma instruirea sindicală într-un proces educaţional modern şi accesibil pentru toate categoriile efectivului sindical.

Totodată există aici un Centru medical consultativ diagnostic al Institutului – o instituţie medicală privată fondată de către CNSM, care este unic fondator şi proprietar. Acesta are menirea de a acorda servicii de diagnosticare şi consultanţă medicală membrilor Sindicatelor şi permite acordarea asistenţei medicale consultativ-curative în domeniul medicinii interne şi imagisticii.

Instituţia mai dispune de numeroase săli de studiu, precum şi

Simion BOŢAN, Raisa ŢURCAN

de săli cu capacitatea de 15-250 de locuri pentru seminare, mese rotunde, conferinţe internaţionale, simpozioane – dotate cu cea mai modernă tehnică de comunicare – de la proiector şi ecran de proiecţie, la calculatoare performante şi echipament de traducere sincronă.

O surpriză pentru noi a fost să aflăm că există şi un hotel, proprietate a Institutului, după cum există, la sediul central, un bar, un restaurant, o terasă şi o Sală Polivalentă chiar multifuncţională. Aşadar oaspeţii din Moldova sau de peste graniţă: elevi, profesori, sportivi, sindicalişti din diverse domenii ale Confederaţiei se pot bucura de masă şi cazare la preţuri rezonabile. Ne-am bucurat şi noi de ospitalitatea şi pitorescul locului; întrucât eleganta „Polivalentă” fusese închiriată pentru o nuntă, vineri seara am putut admira în toată splendoarea ei feciorelnică o mândreţe de mireasă, suplă şi graţioasă. Nu mică ne-a fost mirarea când, la cina de sâmbătă, aceeaşi mândreţe s-a retras într-un colţ al restaurantului nostru pentru a alăpta o frumuseţe dodoloaţă, destul de vioaie şi zgomotoasă. Cum, cu toată încrederea în talentele şi viteza moldovenilor, nimeni nu-i credea în stare de o asemenea performanţă pe tinerii însurăţei, cineva din grup a remarcat că lumea s-a stricat, iar mai toate doamnele, trecute binişor de prima tinereţe, au fost de acord.

Lăsând şaga deoparte – în fond s-au mai văzut mirese care alăptează – trebuie să spunem că periplul nostru moldav ne-a folosit şi ne-a bucurat. Ne-a folosit pentru că schimbul de idei şi experienţă a fost unul bogat şi real, benefic pentru ambele părţi. Ne-a bucurat pentru că am cunoscut oameni buni şi calzi, inteligenţi şi optimişti, total dăruiţi muncii lor, profesori şi educatori care îşi iubesc pătimaş ţara şi ştiu să transmită această iubire...

Ne-am bucurat pentru că am regăsit Chişinăul (personal, îl ştiu din 15 iunie 1990) mai curat, mai

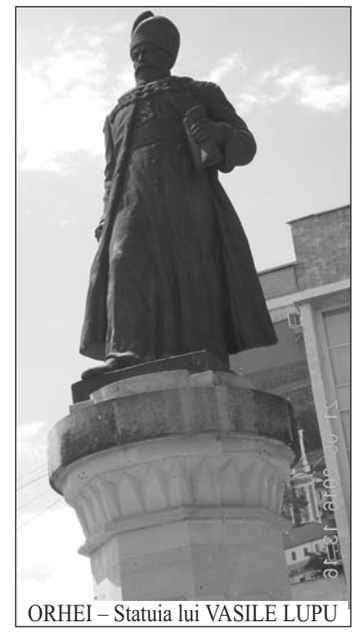

ORHEI – Statuia lui VASILE LUPU

verde, mai derusificat. Ca mai toată, Moldova, de altfel. De fapt, „derusificat” e o glumă, pentru că din 36 de mijloace mass-media de pe piaţa presei, doar şase sunt în limba română. Păstraţi proporţia şi o să vedeţi cam în ce măsură KGB şi puişorii lui controlează viaţa politică, şi nu numai, în toată Republica Moldova.

Dar ne-am bucurat şi pentru că, chiar în timpul vizitei noastre, Teatrul Naţional a reluat piesa „Casa Mare” a lui Ion Druţă, montată şi de românca Nicoleta Toia în anul 1990 pe scena Teatrului „Mihai Eminescu” din Chişinău, dar jucată şi la Piatra-Neamţ, la invitaţia Teatrului Tineretului. Şi mai avem şi alte bucurii comune, dar spaţiul tipografic este limitat. Chiar şi pentru redactorul – şef al revistei.

Mănăstirea CURCHI, raion ORHEI

■ APOSTOLUL nr. 194, decembrie 2016

Întâlnire de suflet românesc la Neamţ

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Soare cu dinţi în decembrie
Întâlnire de suflet românesc la Neamţ

✓ *Urmare a deplasării, în această primăvară, a unei delegaţii a Sindicatului din Învăţământ Neamţ în Republica Moldova, ca răspuns al invitaţiei nemţenilor, în perioada 15-18 decembrie a. c., o echipă a Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei (FSEŞ) a vizitat judeţul Neamţ. Din delegaţie au făcut parte: Nadejda LAVRIC, vicepreşedinte al Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei (FSEŞ), Angelina BEGU, şef sector organizare şi administrare (FSEŞ), Maria DUDUN, şef sector finanţe şi asigurări (FSEŞ), Simion BOŢAN, preşedintele Consiliului raional Orhei, Lilia HACINA, director, Liceul teoretic „Alecu Russo”, Orhei, Ana CIMPOIEŞU, preşedintele Consiliului raional Hânceşti, membru al Biroului executiv, Natalia MATCAŞ, preşedintele Consiliului raional Cantemir, membru al Biroului executiv, Silvia STRATAN, preşedintele Consiliului raional Rezina, membru al Biroului executiv, Victor SÂNCHETRU, preşedintele Consiliului raional Ştefan Vodă.*

Deşi au avut doar două zile pline de stat în România, basarabenii au avut un program foarte încărcat, în protocol fiind prevăzute vizite oficiale, vizite la unităţi şcolare şi obiective istorice, şi, nu în ultimul rând, schimburi de experienţă şi de bune practici sindicale.

✓ **Joi, 15 decembrie**, la prânz, **prof. Gabriel Ploscă, preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ**, a întâmpinat oaspeţii la intrarea în Piatra-Neamţ, le-a urat bun venit şi a salutat prezenţa lor în Moldova lui Ştefan. La Hotelul Ceahlău, unde au fost cazaţi, oaspeţii au fost salutaţi şi de ceilalţi membri ai Biroului Operativ al SLLICS: prof. Gabriela Grigore, secretar general, vicepreşedinţii prof. Ionel Hociung, prof. Ciprian Murariu, prof. Minadora Lemnaru şi, director economic, Iosif Alexandru Covasan.

✓ A urmat apoi prima vizită de protocol, oaspeţii fiind primiţi cu amabilitate nedisimulată de către **prof. Dragoş Chitic, primarul municipiului Piatra-Neamţ**. După mulţumirile de cuviinţă, preşedintele Gabriel Ploscă a făcut un scurt istoric al relaţiilor dintre SLLICS Neamţ şi FSEŞ din Republica Moldova şi perspectivele acestora, iar vicepreşedintele Nadejda Lavric a prezentat delegaţia Republicii Moldova. După ce primarul Dragoş Chitic a descris pe scurt municipiul Piatra-Neamţ, a vorbit despre înfrăţirea cu oraşul Orhei şi despre alte schimburi culturale, ajungându-se apoi la delicatul subiect al educaţiei. *„Noi pornim de la principiul că un popor educat poate prospera mult mai uşor, cetăţenii săi putând să-şi cultive şi să-şi dezvolte abilităţile creatoare în acest sens. Ne străduim ca Educaţia, ca prioritate naţională, să fie tratată astfel în chip real”*, a conchis domnia sa, vorbind apoi despre depolitizarea învăţământului, despre realizările şi sechelele (comune) şcolii celor două state. Nadejda Lavric, conducătoarea delegaţiei, dar şi profesorii Ana Cimpoieşu şi Victor Sânchetru au creionat imaginea învăţământului basarabean, rezultatele obţinute de FSEŞ în relaţia cu Asociaţiile patronale la nivel raional, modul în care acestea s-au impus ca un real partener de dialog cu Puterea.

În încheierea vizitei, dl. Dragoş Chitic a promis delegaţiei moldovenilor întregul sprijin pentru o şedere cât mai plăcută în Neamţ, şi a asigurat conducerea SLLICS de continuarea implicării în parteneriatul marcării „Zilei Învăţătorului”, cât şi în alte acţiuni comune menite să pună în valoare şi să recompenseze performanţele dascălilor nemţeni.

✓ La întâlnirea cu **prof. Viorel Stan, inspector general al Inspectoratului Şcolar al Judeţului (ISJ) Neamţ**, lucrurile au decurs într-o destinsă atmosferă colegială. După ce oaspeţii şi-au prezentat membrii delegaţiei, cu numele şi funcţia pe care o îndeplinesc în cadrul Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei, gazda, prof. Viorel Stan, a expus sistemul de organizare al inspectoratelor şcolare judeţene din România, competenţele, sarcinile şi responsabilităţile acestora. A fost prezentată reţeaua unităţilor şcolare din judeţ, modul lor de finanţare, în funcţie de profil şi de subordonare faţă de ISJ sau Consiliul Judeţean. S-a subliniat buna relaţie pe care instituţia o are cu Sindicatul din Învăţământ, implicarea efectivă a acestuia în desfăşurarea procesului de învăţământ, prin prezenţa unor reprezentanţi ai sindicatului atât în consiliile de administraţie, cât şi în comisiile paritare.

„Scopul vizitei noastre în România este să învăţăm cât mai bine cum să ne ferim de rău” a spus dna. vicepreşedinte Nadejda Lavric, adăugând că sindicatele din învăţământ de pe cele două maluri ale Prutului au obiective comune, dar rezultate diferite. Şi cum în România clasa politică pare ceva mai flexibilă, acţiunile sindicale având rezultate mai semnificative în obţinerea unor drepturi, domnia sa a propus – mai în glumă, mai în serios – să facem schimb de clasa politică. *„Tot un bou şi-o belea”*, a comentat o doamnă din audienţă al cărei nume nu-l fac public, deşi femeia avea dreptate.

Apoi, deşi dialogul a avut un caracter pur tehnic, discutându-se comparativ despre birocraţia sistemului de învăţământ (ceva mai mare în România), normele didactice, sistemul de salarizare şi de promovare a cadrelor, oaspeţi şi gazde s-au simţit confortabil, racordaţi la un diapazon comun: dragostea pentru învăţământul romanesc.

✓ La terminarea întrevederii de la ISJ, cum orele erau înaintate, între două invitaţii – la Casa memorială „Calistrat Hogaş” şi la **Teatrul Tineretului** – oaspeţii au ales teatrul, oferta părând mai spectaculoasă. Au fost întâmpinaţi aici de actorul basarabean Tudor Tăbăcaru, director adjunct al instituţiei care i-a ghidat între cele două săli de spectacol, la Sala Mare invitaţii putând urmări şi un fragment din repetiţia unui spectacol. În discuţiile care au urmat în elegantul foaier al teatrului, delegaţia a putut să ia cunoştinţă cu date semnificative din istoria teatrului în Moldova, în general, şi a Teatrului Tineretului, în special. Mircea Zaharia, fost secretar literar şi director al teatrului, a prezentat informaţii privind înfiinţarea instituţiei (1958), orientarea repertoriului şi a politicii teatrale, rolul de modul cultural al teatrului, deplasările în străinătate în trecuta epocă ceauşistă, înfiinţarea aici (în 1969) a primului festival naţional de teatru pentru tineret şi copii, după o participare glorioasă a trupei la Bienala de la Veneţia. S-a discutat apoi despre condiţia actuală a acestei arte, despre retribuţia actorilor, despre avatarurile abordării repertoriului în condiţiile unei libertăţi absolute, condiţii în care singurul criteriu de valoare rămâne performanţa artistică. Încet-încet, spiritele s-au încălzit, descoperindu-se că teatrul este deja o punte durabilă, spectacole performante traversând Prutul, cu succes, în ambele sensuri. Un rol important îl joacă aici *Uniunea oamenilor de Teatru din România* care şi-a creat o filială în Republica Moldova, dar şi *Festivalul Teatrelor Naţionale de la Chişinău*, unde nu participă doar Naţionalul ieşean, şi cele din Cluj, Timişoara sau Craiova...

→

■ APOSTOLUL nr. 194, decembrie 2016

Întâlnire de suflet românesc la Neamţ

✓ **Ziua de 16 decembrie**, a fost o zi a periplului în Ţinutul Neamţului. Condusă de Gabriela Grigore pe post de ghiduşă (un ghid – o ghiduşă, nu?), delegaţia a vizitat **Mănăstirea Văratec**, cu mormântul Veronicăi Micle, **Mănăstirea Agapia**, cu picturile lui

Nicolae Grigorescu, **Casa memorială „Ion Creangă”** de la Humuleşti, **Liceul Tehnologic „Arhimandrit Chiriac Nicolau” din Vânători Neamţ**. Pe parcurs, ca o gazdă bună, delegaţiei i s-a alăturat liderul sindical al zonei, prof. Ciprian Murariu.

✓ **La Humuleşti**, delegaţia basarabeană a ajuns fix la deschiderea celei de-a XLVII-a ediţii a Zilelor „Ion Creangă”, drept care prof Gabriel Ploscă, preşedintele SLLICS Neamţ şi prof. Nadejda Lavric, vicepreşedintele FSEŞ din Republica Moldova, au fost invitaţi să poftească pe prispa lui Nică a lui Ştefan a Petrii, alături de Daniel Harpa, primarul de Târgu Neamţ, Iulian Ghercă, directorul Complexului Muzeal Neamţ, Elena Preda, inspector ISJ – preşedintele Fundaţiei „Ion Creangă”, prof. univ. dr. Constantin Parascan, şi alte cinstite obraze oficiale şi feţe bisericeşti. Din intervenţiile la microfon reţinem evocarea „Împăratului Poveştilor” rostită de dl. Parascan, îndemnul la păstrarea tradiţiilor strămoşeşti, salutul său adresat moldovenilor de peste Prut, care ar trebui să ducă acasă această adevărată „oază de suflet”. A răspuns, emoţionată, dna. Nadejda Lavric: (...) *„Am crescut cu poveştile lui Creangă şi mi-aş dori ca fiecare generaţie să crească cu aceste poveşti în mână. Am fost astăzi copleşită de emoţie pentru că am stat pe prispa casei unde a crescut Nică, şi cu siguranţă aceste emoţii le voi duce şi peste Prut. Bravo dvs. pentru tot ceea ce faceţi frumos şi bine pentru a cinsti imaginea acestui copil nepereche. La mulţi ani!*”.

A urmat apoi un program artistic, cu frumoase colinde de Crăciun şi datini de iarnă susţinut de şcolile din zona Târgu Neamţ.

Nu putem încheia acest episod fără a reaminti că manifestarea prezentată nu e singulară, anual, în preajma datei de 1 martie, organizându-se ***Zilele Creangă* la Chişinău şi Iaşi**, prin parteneriate între Ministerul Culturii din Republica Moldova, Biblioteca Naţională pentru copii „Ion Creangă”, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Teatrul „Luceafărul” din Chişinău şi Muzeul Literaturii Române, Teatrul Naţional din Iaşi, Bojdeuca „Ion Creangă” din Ţicău şi Casa Memorială din Humuleşti.

✓ **La Liceul Tehnologic „Arhimandrit Chiriac Nicolau” din Vânători** Neamţ delegaţia a fost întâmpinată cu pâine şi sare de doi copilaşi frumoşi foc, îmbrăcaţi în costume naţionale. Şi pentru că pita goală poate să-ţi rămână în gât, gazdele – directorii Vasile Gaman şi Elena-Sabina Petrariu – au oferit şi câte o răchie mică şi informaţiile necesare.

Şcoala, una de arte şi meserii, este o şcoală cu tradiţie, înfiinţată în 1885 de arhimandritul Chiriac Nicolau de la Mănăstirea Neamţ pentru locuitorii comunei Vânători Neamţ. Oaspeţii au vizitat şcoala, au aflat mai multe despre proiectele europene şi despre proiectele finanţate de Banca Mondială, despre relaţia benefică cu administraţia Parcului Vânători Neamţ, au zăbovit în atelierul de meşteşuguri şi au putut urmări un minunat program artistic realizat de ansamblul „Şezătoarea” sub îndrumarea prof. Angelica Iateşen. Spectacolul a fost emoţionant, cald şi bine gândit: de la repertoriu, mişcare scenică, costume şi ţinută scenică, umor, aplauze şi reluări, totul vădea ochiul şi mâna unui profesionist. Au fost momente de mare încărcătură emoţională; de la „Doina” lui Eminescu (*De la Nistru pân' la Tisa/Tot românul plânsumi-s-a, /Că nu mai poate străbate/Deatâta străinătate...*) la „Scrisoare din Basarabia” (*Din Basarabia vă scriu,/Dulci fraţi de dincolo de Prut./Vă scriu cum pot şi prea târziu,/Mi-e dor de voi si vă sărut...*) lui Grigore Vieru şi autentică poezie populară. Oaspeţii au fost realmente captaţi în acest carusel de simţire şi bucurie comună, în care s-a dansat şi cântat româneşte, culminându-se cu un vibrant „Mulţi ani trăiască” şi „Trandafir de la Moldova”, o horă care a antrenat întreaga asistenţă.

Nadejda Lavric a mulţumit gazdelor pentru primire şi lecţia de românism, şi-a exprimat încrederea într-un viitor comun, a felicitat copiii pentru talent şi sinceritate. Întrebaţi dacă pot ronţăi darurile de peste Prut după atâta efort, aceştia, dovedindu-se vrednici urmaşi ai lui Nică, au răspuns într-un glas: la plăcinte înainte,/ la război înapoi!

✓ Ziua s-a încheiat cu o vizită **la Cetatea Neamţului** şi cu o cină la care Nadejdei Lavric i s-a cântat din nou la *Mulţi ani trăiască*!, pe bună dreptate. Era chiar ziua ei de naştere, dar alesese s-o sărbătorească nu acasă, în Ţara cea mică, ci acasă, în Ţara cea mare.

✓ **Ziua de 17 decembrie** a fost păstorită de liderul sindical prof. Ionel Hociung şi a debutat cu o vizită la **Mănăstirea Bistriţa**. Oaspeţii s-au putut închina la mormântul lui Alexandru cel Bun şi al soţiei sale Doamna Ana, la mormântul lui Alexandru Lăpuşneanu şi al altor coconi sau domniţe pe care timpul i-a uitat sau nu i-a ştiut. Nu au trecut însă nepăsători pe lângă mormântul cronicarului Grigore Ureche, unul dintre pionierii istoriografiei şi literaturii române. Periplul a continuat până la **barajul de la Bicaz**, construcţie bazată pe o idee a inginerului Dimitrie Leonida, lansată în lucrarea sa de diplomă de la Şcoala Politehnică din Berlin în 1908, dar finalizată, cu enorme sacrificii, în deceniul 1950-1960.

✓ La revenirea în Piatra-Neamţ, oaspeţii au vizitat **sediul Casei Corpului Didactic (CCD) şi cel al Sindicatului din Învăţământ Neamţ,** unde a existat un bogat schimb de idei profesionale şi sindicale. La sediul CCD, delegaţia a fost întâmpinată de dna. director Florentina Vasiliu-Moise, care şi-a prezentat colaboratorii apropiaţi, instituţia şi rosturile sale, importanta şi vasta bibliotecă documentară.

Dl. Gabriel Ploscă a prezentat oaspeţilor spaţiul ocupat de Sindicat, invitaţii sosiţi de la Iaşi pentru acest eveniment: dna Violeta Amariei, preşedinta Alianţei Sindicale „Gheorghe Asachi” şi prof. Valentin Alexiu (un „Pavarotti” al României) şi a evocat pe scurt personalitatea prof. Florin Florescu, unul dintre ctitorii SLLICS Neamţ, dar şi a Federaţiei Sindicatelor din Învăţământ din România. Apoi, în scurta întâlnire de lucru care a urmat, gazdele şi oaspeţii de peste Prut, şi-au precizat încă o dată statutul profesional, stabilind printr-un dialog constructiv premizele unor viitoare colaborări benefice.

✓ **La Colegiul Tehnic „ Spiru Haret” din Piatra-Neamţ** delegaţia a fost salutată de prof. Cristodor-Radu Mititelu, director, şi prof. Claudia-Maria Moroiu, director adjunct. Oaspeţilor li s-a vorbit despre misiunea şcolii şi ţintele ei strategice, despre istoria instituţiei care începe în anul 1915, când este înfiinţată *Şcoala Elementară de Comerţ* şi până astăzi când, din

Mircea ZAHARIA

(*continuare în pag. 42*)

■ APOSTOLUL nr. 194, decembrie 2016

*** Mesaje de peste Prut * Mesaje de peste Prut * Mesaje de peste Prut * Mesaje de peste Prut * Mesaje de peste Prut ***

Dragi prieteni şi fraţi, vă transmit un mare MULŢUMESC pentru toată căldura şi dragostea pe care am primit-o în perioada aflării noastre la Piatra-Neamţ. Ne-aţi făcut să ne convingem că sufletele şi inimile noastre nu au frontieră. Am simţit că Basarabia e lacrima României, şi România e patria mea. Inima îmi strigă – Treziţi-vă români!

Vă transmit cele mai sincere felicitări cu prilejul Sfintelor sărbători de iarnă.

La mulţi, mulţi ani!

Nadejda LAVRIC,
vicepreşedinte al Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei (FSEŞ)

Că suntem acelaşi popor nu încape nici o îndoială. Pentru România întotdeauna am avut un sentiment deosebit, pentru că părinţii mei s-au născut în România Mare. Vizita în judeţul Neamţ mi-a reconfirmat sentimentele că suntem oameni apropiaţi sufleteşte, fraţi, care trebuie sa aibă o Ţară. Vă mulţumesc mult pentru emoţiile pe care am avut prilejul să le trăiesc.

Angelina BEGU,
şef sector organizare şi administrare (FSEŞ)

În cadrul acestei vizite am avut prilejul de a cunoaşte oameni cu sufletul mare, specialişti iscusiţi nu doar în meseria profesată, dar şi în domeniul activităţii sindicale. M-a impresionat foarte mult dăruirea de sine şi efortul depus de către membrii Biroului Operativ al SLLICS pentru ca noi să ne simţim ca acasă. În toate aceste zile, am simţit mai aproape ceasul Unirii şi vom contribui la aceasta, împreună cu fraţii noştri din Patria Mamă.

Vă mulţumim încă o dată pentru tot ce aţi făcut şi faceţi pentru noi. Crăciun Fericit!

Simion BOŢAN,
preşedintele Consiliului raional Orhei

Întâlnire de suflet românesc la Neamţ

(*urmare din pag. 41*)

martie 2016, ea capătă denumirea de *Colegiu Tehnologic „Spiru Haret”.*

Conduşi de un director amabil, neprotocolar şi neinhibat, oaspeţii s-au plimbat prin şcoala care avea absolut toate uşile deschise şi au vizitat şi sediul grădiniţei, care ţine de aceeaşi structură de învăţământ. Peste tot domnea o caldă atmosferă sărbătorească, cu brazi împodobiţi pentru Crăciun, cu o curăţenie fără cusur, cu panouri şi vitrine care popularizau succesele şi perspectivele şcolii. Lucrurile erau făcute gospodăreşte, frumos şi temeinic şi era clar că ele se aflau acolo înainte de anunţarea acestei vizite şi vor rămâne acolo, până vor fi înlocuite de altele, la fel de bine făcute.

A urmat apoi o întâlnire a delegaţiei basarabene cu membrii Consiliului Judeţean al Sindicatului din Învăţământ, o întrunire de lucru care a dus la o mai bună cunoaştere a muncii şi perspectivelor comune ale celor două structuri sindicale.

Nu se pot trage concluzii în urma întoarcerii basarabenilor acasă. Vizita lor în Neamţ e doar un răspuns la drumul deschis la Chişinău şi Orhei de dascăli din Sindicatul din Învăţământ Neamţ. Nu ştiu cât de aproape sau de departe suntem pe acest drum al istoriei, dar ştiu că drumul e bun şi cărarea trebuie bătătorită. Uneori facem acest lucru, chiar fără să ne dăm seama. Conştientizându-l, nu putem spune decât că ne-am împlinit rostul.

După cuvinte există trăiri, iar după trăiri – numai amintiri frumoase. Şi nu pot decât să mulţumesc din suflet gazdelor care ne-au împlinit visele mai presus decât aşteptările noastre.

Personal nu am simţit hotar între noi, deşi din păcate încă el mai există. Sufletul meu a fost răscolit de amintirea cetăţilor şi mănăstirilor ctitorite de Ştefan cel Mare, Alexandru cel Bun, de prispa de la Humuleşti, de mormântul iubitei lui Mihai Eminescu, Veronica Micle ...

Şi mă bucur pentru că am putut stabili contacte pentru viitoare parteneriate cu SLLICS Neamţ, cu casa Corpului Didactic, cu Colegiul „Spiru Haret”, cu...

Vă vom aştepta cu dor la noi în Basarabia!

La mulţi ani dragii noşti!!!

Lilia HACINA,
director, Liceul teoretic „Alecu Russo”, Orhei

Am crescut într-o familie numeroasă, împreună cu trei surori şi doi fraţi. Viaţa ne-a rătăcit prin lume iar grămăjoară, toţi şase, ne întâlnim foarte rar. Însă oriunde ne-am afla, ne simţim reciproc bucuriile şi tristeţile, dragostea şi mângâierea. Aflându-mă la Piatra-Neamţ, am simţit aceeaşi dragoste şi dăruire sufletească de frate, de parcă am revenit acasă după o lungă despărţire.

Cu mult drag şi profund respect,

Ana CIMPOIEŞU, preşedintele Consiliului raional Hânceşti, membru al Biroului executiv

Dragi colegi! Sunt cetăţeană a Statului Român. La Piatra-Neamţ m-am simţit acasă. Am realizat încă odată cât suntem de aproape ca popor şi neam.

Cele văzute – edificii istorice, culturale, întâlnirile, discuţiile purtate, atitudinea şi sinceritatea dvs. au demonstrat o dată în plus cât de mult ţineţi la noi.

Vă mulţumesc din suflet pentru aceste zile minunate pe care le-am petrecut împreună.

Cu mult drag,

Silvia STRATAN,
preşedintele Consiliului raional Rezina, membru al Biroului executiv

Mulţumire pentru tot ceea ce mi-a provocat trăiri puternice .

Vizita în judeţul Neamţ nu mi-a schimbat percepţia despre România – a întregit-o. Mai mult ca altă dată (dar am avut ocazie să fiu în mai multe rânduri) trăiri profunde, sincere provocate de atitudinea celor cu care ne-am întâlnit şi am comunicat. Gândul că trebuie să fim împreună nu poate avea alternative ...

Victor SÂNCHETRU,
preşedintele Consiliului raional Ştefan Vodă

■ APOSTOLUL nr. 205, decembrie 2017

În întâmpinarea Centenarului Unirii Basarabiei

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
REMEMBER:
Mihai I al României
Împliniri, neîmpliniri, speranţe...
În întâmpinarea Centenarului Unirii Basarabiei

La sfârşitul lunii noiembrie, în ideea de a consolida relaţiile dintre Sindicatul din Învăţământ Neamţ şi Federaţia Sindicală a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova, dar şi de a perfecta detaliile unei acţiuni comune pentru celebrarea Centenarului Unirii cu Basarabia, o delegaţie a SLLICS Neamţ s-a deplasat la Chişinău în această formulă: Gabriel Ploscă, preşedinte; Gabriela Grigore, secretar general; Alexandru Covasan, director economic şi subsemnatul, redactor-şef al revistei pe care tocmai o citiţi. Trebuie spus că aceste relaţii au deja o tradiţie, că au mai existat schimburi de experienţă şi benefice vizite reciproce (vezi şi consemnările unor parteneriate în numărului prezent – pag. 4 şi pag. 6, sau relatările din revista *Apostolul* numerele 188/mai 2016 şi 194/decembrie 2016).

Aşadar, luni 27 noiembrie, la prima oră, la elegantul sediu al Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova ne-am aflat faţă în faţă cu reprezentanţii acestei federaţii: Dumitru Ivanov, preşedinte; Ion Bulat, prim-vicepreşedinte; Nadaejda Lavric, vicepreşedinte şi invitaţii lor: Simion Boţan, preşedintele Consiliului raional Orhei, Natalia Matcaş, preşedintele Consiliului raional Cantemir; Ana Cimpoieşu, preşedintele Consiliului raional Hânceşti şi Victor Sânchetru, preşedintele Consiliului raional Ştefan Vodă. De la bun început dl. Gabriel Ploscă a precizat că vizita noastră nu are un caracter oficial, că iniţiativa noastră este una de suflet, că nimeni nu nea obligat să fim prezenţi la Chişinău. „E de datoria noastră însă să nu trecem nepăsători pe lângă faptele de glorie ale înaintaşilor. Istoria noastră comună este una zbuciumată şi, aflaţi la încrucişările intereselor unor mari puteri, am suferit multe nedreptăţi. Unele dintre ele au fost corectate, altele aşteaptă să fie îndreptate, dar noi trebuie să ne implicăm mereu şi să privim lucrurile cu optimism”, a afirmat Gabriel Ploscă. Apoi domnia sa a expus în ce ar consta implicarea comună în întâmpinarea Centenarului Unirii Basarabiei: realizarea în Neamţ a unei manifestări care să reunească forţe artistice şi intelectuale, din stânga şi din dreapta Prutului. Astfel, pentru data de sâmbătă, 24 martie, la Seminarul teologic „Veniamin Costachi” de pe lângă Mănăstirea Neamţ, sunt programate: o masă rotundă cu susţinerea unor comunicări ştiinţifice de către profesori români şi basarabeni, vernisarea unei expoziţii de fotografii documentare, vizionarea unui film dedicat evenimentului. Tot în aceeaşi zi, după amiaza, este gândit un recital de muzică şi poezie, la Cetatea Neamţului, un spectacol comemorativ care va implica, de asemenea, forţe artistice comune. În principiu, participanţii la întrunire au fost de acord cu acest punctaj, şi-au împărţit sarcinile şi responsabilităţile, şi-au făcut cruce şi au purces la lucru.

În a doua parte a zilei, la invitaţia doamnei Ana Cimpoieşu am vizitat, împreună cu oficialităţile din conducerea Federaţiei Sindicale, Hânceşti şi Lăpuşna, două localităţi cunoscute pentru rezonanţa cărţii lor de vizită.

Hânceştiul, atestat de pe la 1520, situat la o răspântie a „drumului moldovenesc” ce lega ţările europene de cele asiatice a fost nu doar locul de baştină al boierilor din familia Hâncu, ci şi un important vad comercial, care a prosperat ca atare. Lăpuşna, atestată ceva mai devreme, pe la 1450, ca târg şi ţinut, îşi leagă iremediabil numele de cel al domnitorului Alexandru Lăpuşneanu, nemurit mai mult de nuvela lui Costache Negruzzi, decât de faptele sale istorice. Gloria locului este dată însă şi de un important complex arhitectural construit de urmaşii armeanului Manuc-Emanuel Mârzaian, o personalitate istorică controversată, celebră atât printr-o avere fabuloasă, cât şi prin implicarea sa în încheierea tratatului de pace a războiului ruso-turc din 1812.

La Hânceşti am fost primiţi de doamna Valentina Tonu, şefa Direcţiei Învăţământ a Consiliului Raional şi s-a discutat aplicat despre problemele învăţământului basarabean şi românesc: structura sistemului de învăţământ, finanţare, programa şcolară, relaţiile sindicatului cu puterea, necesitatea şi rolul unor comisii paritare. A fost un real schimb de experienţă şi o bucurie să vedem că sindicatul poate colabora foarte bine cu puterea politică, chiar dacă este vorba de conlucrarea a două doamne: Ana Cimpoieşu şi Valentina Tonu.

La fel de plăcut impresionaţi am rămas şi după vizitarea Liceului Teoretic Lăpuşna. Am fost întâmpinaţi cu pâine şi sare şi am cunoscut-o acolo pe doamna directoare Viorica Rotaru, o profesoară total dezinhibată, dezinvoltă, plină de farmec şi naturaleţe. Într-o lume sufocată de convenţionalism şi etichete, domnia sa îşi vede de treabă în modul cel mai firesc şi, după cum am văzut, îşi face treaba foarte bine. Am fost impresionaţi de sălile de clasă, de sport şi coregrafie, de biblioteca şcolii (cu o donaţie serioasă de carte din România, pe care am sporit-o după puterile noastre), de performanţele artistice ale ansamblului *Lăpuşniţa*. Peste tot, ordine, curăţenie şi pace. Şi copii frumoşi, aşa cum am văzut şi la grădiniţa pe care am vizitat-o în sat. Semne bune anul are, cum spune apropiatul *Pluguşor*. Semne bune are şi viitorul. Mai ales dacă nu uităm semnele trecutului. Ale centenarului. Ale mileniului. Ale istoriei...

Mircea ZAHARIA

Dumitru Ivanov, Nadejda Lavric, Ana Cimpoieşu, Valentina Tonu, Gabriela Grigore, Simion Boţan

Gabriel Ploscă, Gabriela Grigore, Alexandru Covasan, Dumitru Ivanov

Ana Cimpoieşu, Valentina Tonu, Gabriela Grigore, Simion Boţan, Victor Sânchetru

■ APOSTOLUL nr. 208, martie 2018

În întâmpinarea Centenarului Unirii Basarabiei

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț
Eu te iubesc, Basarabie
Povara României Dodoloațe
Rămânem datori cu o Unire

Eu te iubesc, Basarabie

Sunt născut undeva, în sud, la Dunăre, în Cetatea Doljului. Tot acolo am fost elev, iar de la părinţi am aflat că profesorul meu de geografie, un om distins şi drept, este basarabean, refugiat, pe numele său Sonca Octavian. Nu era singurul basarabean din sat. Am vrut să aflu mai multe, am întrebat, iar bunicul, povestindu-mi istoria trăită, m-a făcut să înţeleg că basarabenii erau români, iar locurile unde trăiau ei se chema Basarabia. Dar Basarabia fusese înstrăinată de ţara-mamă, România, prin furt. Au trecut anii, am devenit profesor, am aflat mai multe despre Basarabia, iar viaţa mi-a purtat paşii la Roman. Abia atunci, mai aproape de Prutul despărţitor, cred că am înţeles cu adevărat Golgota Basarabiei. Am urmărit, lăcrimând, lupta fraţilor basarabeni pentru limba română, pentru tricolor, pentru unitatea gliei, iar atunci când a devenit posibil am călătorit de mai multe ori în România de peste Prut. Întotdeauna cu emoţie şi vinovăţie.

Emoţie, fiindcă îi cunoşteam pe românii din Basarabia acasă la ei şi vinovăţie pentru că de mult prea puţine ori am făcut câte ceva pentru ca, împreună cu ei, să redevenim ceea ce am fost odată: o singură ţară, un singur popor.

Pentru oamenii tăi calzi şi primitori, deşi atât de încercaţi de suferinţe şi trădări, pentru pământurile tale încărcate de zbuciumată istorie, şi pentru multe altele, eu te iubesc Basarabie, aşa cum iubesc Moldova, Ardealul, Banatul, Maramureşul, Bucovina, Dobrogea, Muntenia şi aşa cum iubesc Oltenia natală.

Gabriel PLOSCĂ,
Preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ

Povara României Dodoloaţe

În *Hronicul şi cântecul vârstelor*, referindu-se la Marea Unire, Lucian Blaga mărturiseşte: *În ziua aceea am cunoscut ce înseamnă entuziasmul naţional, sincer, spontan, irezistibil, organic, masiv. (...) Când dăm să ieşim din sat* (e vorba de drumul de întoarcere al poetului şi al fratelui său, Lionel, de la Alba Iulia),

numai ce auzim dintr-o curte, neaşteptat, în noapte, un strigăt de copil: „Trăiască România dodoloaţă!” (rotundă).

Mie, mărturia sentimentală de mai sus mi-e mai scumpă decât toate relatările cărţilor de istorie, pentru că descrie semnificativ şi grăitor modul în care românii au trăit şi au receptat marele act istoric de la 1 Decembrie 1918.

„România dodoloaţă” a fost împlinirea unei năzuinţe istorice a poporului nostru, udată deopotrivă cu lacrimi de sânge şi de bucurie, o punte spre un viitor demn şi prosper. România dodoloaţă a mai fost şi bucuria unei mari iubiri împărtăşite, dar şi povara de a traversa istoria fără să întinezi graniţele acestei iubiri. A fost greu pentru că a mai urmat un război şi teroarea unei ciume roşii de care nu am scăpat definitiv. A fost greu şi pentru că i-am pus la zid sau i-am trimis la Sighet sau în Siberia, pe făuritorii României Mari.

Astăzi România nu mai e dodoloaţă, ba, mai mult, România harnică şi deşteaptă e pe cale de a fugi de acasă.

De acasă, unde desfiinţarea panteonului naţional e răsplătită cu medalii prezidenţiale (vezi Emil Constantinescu decorându-i pe Cezar-Paul Bădescu şi Mircea Cărtărescu, după demolarea poetului naţional).

De acasă, unde demnitatea naţională e inertă când maghiarii refuză limba română şi terfelesc tricolorul sau spânzură o sosie a lui Avram Iancu.

De acasă, unde începe să-ţi fie ruşine să declari că-ţi iubeşti ţara şi istoria.

N-aş spune că în această sută de ani guvernele de la Bucureşti au simţit prea mult povara României Dodoloaţe. Ba chiar cred că mulţi dintre politicieni nici nu ştiu că există aşa ceva.

Mircea ZAHARIA

Rămânem datori cu o Unire

La 27 martie 1918 înaintaşii noştri au scris cea mai glorioasă pagină din istoria Basarabiei.

A fost o zi în care membrii parlamentului Sfatul Ţării au dat dovadă de curaj, demnitate şi dragoste de ţară, readucând Basarabia la mama ei – România.

Iar ziua de astăzi este una în care Făuritorii Unirii ne îndeamnă să ne ridicăm la înălţimea faptelor lor.

Omagiem bărbaţii generaţiei care au făcut acest nod la istorie şi rămânem datori faţă de ei cu o UNIRE. Chemarea lor către cei contemporani nouă e să nu lăsăm să moară idea Unirii. Declaraţiile de Unire din localităţile din Republica Moldova sunt expresia voinţei şi deciziei românilor de a se uni cu România. Ne dorim înapoi ţara care ne-a fost furată de criminalii Hitler şi Stalin.

Sub auspiciile Unirii, în anul centenarului ne dorim să continuăm munca pentru reîntregire nu numai prin declaraţii, ci şi prin acţiuni concrete. Cele două maluri ale Prutului pot şi trebuie să se apropie şi prin organizarea diverselor acţiuni în comun. Cu mare drag am primit propunerea sindicaliştilor din judeţul Neamţ de a participa la un program consacrat Marii Uniri cu un grup de 30 sindicalişti din Republica Moldova, în perioada 23-26 martie curent. Sperăm să dăm mână cu mână, cei cu inima română... Prin acţiunile noastre comune vom transmite acest mesaj: am fost, suntem şi vom fi fraţi.

Nadejda LAVRIC, Vicepreşedinte
Federaţia Sindicală a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova

■ APOSTOLUL nr. 209, aprilie 2018

CENTENARUL UNIRII cu BASARABIA

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
SUNTEM DATORI CU O UNIRE!
CENTENARUL UNIRII cu BASARABIA

● Sărbătorit de Sindicatul din Învăţământ Neamţ

Sâmbătă, 24 martie, la Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi”, din iniţiativa Sindicatului din Învăţământ Neamţ, a avut loc prefaţarea evenimentului Unirii Basarabiei cu România.

După slujba de pomenire a eroilor neamului în Biserica „Sfântul Ioan Iacob Hozevitul”, slujbă la care a participat alături de dascăli nemţeni şi o delegaţie a Federaţiei Sindicale din Educaţie şi Ştiinţă (FSEŞ) din Republica Moldova, preot prof. Ioan Mihoc, directorul Seminarului a transmis binecuvântarea IPS Mitropolit Teofan, aflat la Iaşi la o altă serie de acţiuni dedicate Centenarului Unirii. *Suntem la o adunare de suflet românesc*, a spus părintele Ioan MIHOC, *şi am început această manifestare a noastră cu o rugăciune, pentru că aţi auzit în Sfânta Evanghelie că se îndeplinesc cele pe care le dorim, în măsura în care noi ne rugăm la Domnul ca să le primim. Ne-am rugat pentru cei care de-a lungul veacurilor au luptat şi au realizat Unirea, înscriind cu litere roşii data de 27 martie în sufletele românilor.*

Salut cu multă bucurie prezenţa dvs. aici, în această şcoală care are aproape 170 de ani de existenţă, şcoală în care au învăţat luminaţi îndrumători ai neamului nostru şi care continuă să trimită în lume oameni pregătiţi să-i însufleţească pe ceilalţi cu un gând de unire, de pace, de dragoste de Dumnezeu.

A urmat apoi vernisajul expoziţiei de fotografii documentare *Marea Unire a început la Chişinău*, prezentat de prof. **NADEJDA LAVRIC**, vicepreşedinte a FSEŞ – „colega noastră din România de peste Prut”, cum a recomandat-o prof. Gabriel Ploscă, preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ.

În deschiderea intervenţiei sale, prof. Nadejda Lavric a mărturisit cu emoţie: *Mă bucur că sunt prezentă la această sărbătoare a Centenarului şi ne mândrim cu faptul că cei care au pus temelia Unirii au fost pământenii noştri, moldovenii care au adus Basarabia la Patria-Mamă. Şi mă bucur că fotografiile preluate de noi de la Muzeul de Istorie al Republicii Moldova şi trimise în ţară cu poşta electronică au fost paginate atât de frumos de colegii de la Neamţ.* În continuare vorbitoarea s-a referit la *publicaţiile basarabene de limbă română care au contribuit la creşterea conştiinţei moldovenilor, alterată de faptul că de mai bine de o sută de ani* (N.R. – din 1812), *Basarabia s-a aflat sub ocupaţie rusească, fapt care a lăsat urme grele asupra sufletului, gândirii şi limbii românilor de aici.”* Apoi dna. Nadejda Lavric s-a referit pe larg, punctual, la desfăşurarea istorică a evenimentului istoric evocat, dar ne oprim aici, cititorii noştri fiind deja familiarizaţi cu acest subiect. (N.R. Vezi *Apostolul*, nr 208, articolul semnat de Elena Postică, muzeograf basarabean.)

A continuat prof. **DAN ŢÂRDEA**, prezentat de preşedintele Gabriel Ploscă drept „un ambasador nemţean în domeniul educaţiei”, care a făcut referiri la expoziţia de pictură realizată de elevi ai Seminarului – *şcoala care de peste 160 de ani a dat ţării personalităţi de prim rang care au contribuit în mod decisiv la istoria modernă a României, inclusiv la momentul pe care-l sărbătorim astăzi, pe simeze fiind expuse atât portrete ale ctitorilor de şcoală de la Neamţ, cât şi figuri proeminente ale istoriei naţionale: Regele Ferdinand, Regina Maria, Patriarhul Miron Cristea…*

Deschiderea efectivă a manifestării a avut loc în sala de festivităţi a seminarului, unde, după solemnitatea intonării Imnului Naţional, prof. **GABRIEL PLOSCĂ**, amfitrionul acestei sărbători a făcut prezentarea organizatorilor – Sindicatul din Învăţământ Neamţ, Federaţia Sindicală a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova (FSEŞ), Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” – a vorbit despre valoarea istorică şi sentimentală a comemorării şi a conchis: *Avem şi noi datoria să ducem mai departe năzuinţa acestui ideal sau, cum spunea prietena noastră Nadejda Lavric, suntem datori cu o unire.* A urmat prezentarea delegaţiei „românilor de peste Prut”, a oficialităţilor prezente şi au fost invitaţi să ia cuvântul oaspeţii oficiali ai întrunirii: dl. Ion ASAFTEI, vicepreşedinte al Consiliului Judeţean Neamţ; dl. Ghenadie DONOS, preşedintele FSEŞ din Republica Moldova; dna. Ana Cimpoieşu, preşedintele Consiliului Raional FSEŞ (Hânceşti); dna. Maria PETRARIU, primar al comunei Vânători-Neamţ; pr. prof. Ioan MIHOC, directorul Seminarului Teologic Ortodox „Veniamin Costachi”; dna. Elena LAIU, inspector general al Inspectoratului Şcolar Judeţean (ISJ) Neamţ; dl. Iacob BACIU, Liderul Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România (CSDR), dl. Ioan NAROŞI, coordonatorul departamentului Educaţie din cadrul CSDR; dna. Elena PREDA, inspector de specialitate în cadrul ISJ Neamţ.

În cuvântul său dl. **ION ASAFTEI**, vicepreşedinte al Consiliului Judeţean Neamţ, şi-a mărturisit emoţiile – *nu atât de mari ca ale bunicilor şi străbunicilor noştri care au înfăptuit Unirea* – şi-a exprimat încrederea că lucrările simpozionului vor avea nu numai încărcătura emoţională ci şi cea ştiinţifică, necesare acestui moment solemn şi a promis sprijinul Consiliului Judeţean Neamţ *în orice proiect menit să aducă plus valoare comunităţii nemţene, dar şi comunităţii româneşti, oriunde s-ar afla ea. Pentru că sunt cu adevărat onorat de prezenţa mea aici, mândru de tot ce înseamnă românism, începând cu obiceiurile, tradiţia şi cultura noastră, până la credinţa strămoşească. Dumnezeu a făcut ca astăzi să ne vedem în frumoasa lui casă şi să-mi bucure sufletul văzând cum încă o dată preotul şi dascălul din vechime, ajunşi în zilele noastre, îşi împlinesc menirea – aceea de a-i ţine pe oameni uniţi, luminaţi, în dragoste de neam şi ţară. Doamne ajută!*

Dl. **GHENADIE DONOS**, doar de câteva zile ales preşedinte al FSEŞ din Republica Moldova, a salutat gazdele, iniţiativa acestei sărbători comune şi, după un excurs doct în istoricul evenimentelor, a declarat: *Vă asigur de tot respectul nostru pentru aceste frumoase clipe pe care le-am trăit şi le vom trăi în continuare… Avem o sarcină mult mai grea decât înaintaşii noştri, deşi situaţia istorică actuală este mai puţin gravă decât aceea din 1918. Dar dacă pentru ei acest ideal istoric era clar, noi încă bâjbâim şi ne complacem în fel de fel de scenarii sterile. Am ratat ocazia din 1991, când „marii” noştri oameni politici nu au simţit cursul istoriei, atât de bine fructificat de ţările baltice. Avem însă încredere în tinerii aici de faţă, în tinerii de acasă, avem încredere în inteligenţa, în curajul şi în patriotismul lor. Şi sper ca împreună să dezamăgim cât mai puţin generaţiile viitoare…*

A urmat apoi un moment simbolic, încărcat de emoţie, oaspeţii de la Chişinău dăruind preacucerniculului părinte Ioan Mihoc, directorul Seminarului, o fotografie a Sfatului Ţării şi preşedintelui Gabriel Ploscă o fotografie a domnitorului Ştefan cel Mare şi Sfânt.

Mircea ZAHARIA

(*continuare în pag. 46*)

■ APOSTOLUL nr. 209, aprilie 2018

CENTENARUL UNIRII cu BASARABIA

(*urmare din pag. 45*)

Dna. **ANA CIMPOIEŞU**: *In ajunul marelui eveniment, Centenarul Marii Uniri, peste 100 de localităţi din Republica Moldova au semnat declaraţii simbolice de unire cu Patria-Mamă. În unele sate, acolo unde Primăria şi Consiliile locale au refuzat aceasta, au făcut-o simplii cetăţeni.*

Pentru că suntem un gând şi un suflet împreună, Direcţia de Învăţământ Hânceşti şi Consiliul raional al FSEŞ au semnat, de asemenea, o delegaţie simbolică de unire cu Patria-Mamă, fapt care ne-a adus cuvinte de laudă şi felicitare, dar şi vorbe grele sau ameninţări. Pe urmă vizibil emoţionată, prof. Ana Cimpoieşu, îmbrăcată într-un foarte frumos costum popular, a dat citire Declaraţiei de Unire, din care spicuim câteva fragmente:

(…) *Conştienţi şi nesiliţi de nimeni dorim să facem această Unire ca reparaţie morală pentru suferinţele trecutului şi ale prezentului care a smuls, împotriva voinţei lor, de la trupul patriei istorice, pe buneii şi străbuneii noştri. Să facem unirea cu cei de aceeaşi limbă şi tradiţie cu noi, pentru ca fiii şi nepoţii noştri să se bucure de un viitor de libertate şi avuţie, de şansele de împlinire pe care generaţiile noastre nu le-au avut. Să ne ajute Dumnezeu ca decizia noastră să fie un pas hotărâtor spre Unirea deplină, când nu va mai fi graniţă pe Prut, iar oamenii dintre Nistru şi Tisa vor munci împreună la realizarea şi mulţumirea comună, alături de celelalte popoare ale Europei Civilizate. Prin prezenta* ***Declaraţie de Unire*** *ne exprimăm bucuria de a sărbători împreună cu fraţii noştri români de pretutindeni* ***Centenarul Marii uniri 1918-2018*** *şi adeziunea la valorile naţional-democratice ale spaţiului cultural românesc.* ***Aşa să ne ajute Dumnezeu!***

MARIA PETRARIU, primarul comunei Vânători-Neamţ a salutat oaspeţii şi a mulţumit dlui. Gabriel Ploscă pentru că ales acest spaţiu benefic desfăşurării prezentei sărbători comune. *Ne dorim cât mai multe activităţi de genul acesta, în care să ne regăsim unii pe alţii sufleteşte şi cultural. Şi chiar dacă afară a dat iarna peste noi, important este că e primăvară în sufletele noastre, că ne putem bucura şi simţi împreună, frăţeşte, bătăile aceleiaşi inimi româneşti.* Apoi, domnia sa a trecut în revistă contactele personale sau oficiale cu românii de peste Prut, participarea la evenimente comune, vizita memorabilă a bardului Grigore Vieru la Vânători, chiar cu două săptămâni înainte de sfârşitul său tragic. Şi, deplângând soarta mult mai crudă a basarabenilor, a conchis: *Chiar dacă istoria a făcut să fim de o parte şi de alta a Prutului, nici timpul nici vremurile nu şi-au putut pune o amprentă strâmbă pe sufletele noastre, aşa încât să nu mai simţim şi să mai gândim româneşte.*

Pr. prof IOAN MIHOC a salutat prezenţa oaspeţilor în acest spaţiu preablagoslovit, şi-a exprimat credinţa în izbânda unei noi reuniri a neamului românesc şi a dat citire Mesajului de binecuvântare al Înaltpreasfinţitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, la ceas aniversar prilejuit de Centenarul unirii Basarabiei cu România (27 martie 1918 – 27 martie 2018), pe care-l reproducem integral, în deschiderea revistei.

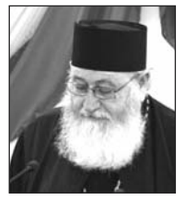

ELENA LAIU, inspector general al Inspectoratului Şcolar Judeţean Neamţ: *De câteva luni am intrat în sărbătoarea celui mai important eveniment din istoria românilor – Marea Unire. Este o sărbătoare a tuturor românilor, o sărbătoare a solidarităţii, o sărbătoare intens emoţională, în care trăim sentimente deosebite şi renaşterea patriotismului. La un secol de la cea mai măreaţă pagină a istoriei poporului român să ne rugăm bunului Dumnezeu să fim vrednici urmaşi ai celor care au făcut Unirea. Şi, din partea Inspectoratului şcolar, vă spunem LA MULŢI ANI şi fie ca această sărbătoare să aducă un plus de valoare în munca pe care o desfăşuraţi.*

IACOB BACIU, preşedintele Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România: *Eu, ca ardelean, mă simt mândru că sunt astăzi aici pentru a-i onora, împreună cu dumneavoastră, pe toţi trăitorii provinciilor româneşti care, în urmă cu o sută de ani, şi-au asumat responsabilitatea Marii Uniri.(…) Noi cei prezenţi aici, toţi profesorii de istorie din România şi Republica Moldova avem datoria sfântă de a face cunoscută istoria adevărată a României, adevărurile fundamentale despre neamul nostru, despre tradiţiile populare şi limba română, despre valorile durabile ale poporului nostru. Iar în privinţa realizării unei mari reuniri nu pot să spun decât ceea ce simt: ea nu se poate realiza decât dacă fiecare dintre noi crede cu tărie în acest ideal. O mare unire ar trebui să demonstreze valenţele şi personalitatea poporului român, faptul că el nu poate fi înghiţit de Europa.*

IOAN NAROŞI, directorul Departamentului de educaţie şi formare al FSLI, ardelean din Bistriţa Năsăud, şi-a mărturisit emoţii pe care nu le-a încercat de foarte multă vreme, de atunci de când a luat cuvântul în calitatea de şef de promoţie, la terminarea liceului. Domnia sa a salutat gazdele şi invitaţii acestei reuniuni şi s-a adresat în special copiilor prezenţi în sală: *Depinde doar de voi ca să schimbaţi ceva în viaţa voastră, ca să aveţi şi să avem o viaţă mai bună… Trebuie mai întâi să învăţaţi în fiecare zi, trebuie apoi să vă iubiţi în fiecare zi părinţii şi fraţii, să-i cinstiţi şi să-i respectaţi pe dascăli, să aveţi credinţă în Dumnezeu, Trebuie să fiţi cinstiţi, frumoşi şi drepţi. Şi să învăţaţi din lipsurile şi greşelile noastre, să vă iubiţi ţara şi să fiţi mândri că sunteţi români. Altfel o să fiţi priviţi mereu de către străini ca o pradă uşoară.* Un mesaj percutant, primit bine şi aplaudat furtunos.

Intervenţia prof. **LIVIU RUSU**, preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ a încercat mai mult să pagineze lucrările simpozionului pe care urma să-l coordoneze: *În mod sigur, Centenarul este un necesar recurs la memorie, iar Simpozionul nostru se doreşte a fi un omagiu adus Basarabiei. Basarabiei pe care Dimitrie Cantemir o considera în „Descrierea Moldovei” leagănul autentic al civilizaţiei româneşti fără de care România nu are trecut, nu are prezent şi nu poate avea viitor. Suntem aici pentru a reclama greşelile istoriei – grave şi împotriva naturii. Căci este grav să desparţi un popor de fraţi, dar nu te poţi pune împotriva mersului natural al unui popor, împotriva evoluţiei lui firesti.*

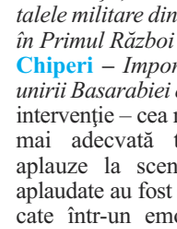

ELENA PREDA, inspector de specialitate în cadrul ISJ Neamţ: *Este primul cadru festiv în care am marea bucurie să anunţ – în afară de anunţurile făcute la presă – că marţi 27 martie, ora 12.00, conform acţiunii „100+100 de şcoli întru Marea Unire a Românilor”, care şi-a propus să faciliteze încheierea a 100 de parteneriate între şcoli din Neamţ şi Republica Moldova, se vor semna 120 de parteneriate, în cadrul unei ceremonii oficiale care va fi organizată la Muzeul de Istorie şi Arheologie Piatra-Neamţ”. Le mulţumesc pentru aceasta colegilor mei, dar şi colegilor din Basarabia, pentru că noi ne-am propus înfrăţirea a o sută de şcoli, dar numărul lor este mult mai mare. Asta înseamnă că de fapt noi am realizat unirea spiritual-educaţională. Nu ne rămâne decât s-o semnăm…*

În cadrul simpozionului *27 Martie 1918 – Unirea Basarabiei cu Ţara-Mamă, sărbătoare naţională a românilor*, moderat de prof. Liviu Constantin RUSU, preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor din Judeţul Neamţ, au prezentat comunicări profesori de pe ambele maluri ale Prutului: **Viorica Rotaru** – *Lăpuşna – spaţiu istoric românesc din stânga Prutului*; **Gigel Bârliba** – *Personalităţi din Basarabia şi lupta pentru Unire*; **Nadejda Seredovschi** – *13 martie 1918 – ziua sacră a Sorocii*; **Emanuel Marius Sandu** – *Biserica ortodoxă în Primul Război Mondial. Contribuţii*; **Emanuel Bălan** – *Spitalele militare din zona Târgu Neamţ în Primul Război Mondial*; **Varvara Chiperi** – *Importanţa/consecinţele unirii Basarabiei cu România,* ultima intervenţie – cea mai documentată şi mai adecvată temei – primind aplauze la scenă deschisă. Cum aplaudate au fost şi formaţiile implicate într-un emoţionant spectacol final: corul *Gloria Dei* al Seminarului Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” (dirijori: prof. Adrian Cojocariu, pr. prof. Marius Brumă); ansamblul *Şezătoarea* al Şcolii gimnaziale Arhimandrit Chiriac Nicolau, Vânători-

(*continuare în pag. 47*)

■ APOSTOLUL nr. 209, aprilie 2018

CENTENARUL UNIRII cu BASARABIA

SUNTEM DATORI CU O UNIRE!

Vineri, 23 martie. Ninge neîntrerupt de multe ore. Stratul de zăpadă este din ce în ce mai consistent şi se circulă anevoios, iar noi aşteptăm oaspeţi de seamă, fraţi români de dincolo de Prut. Ninge, ninge mereu… Suntem îngrijoraţi de dificultăţile drumului, dar iată că spre seară, colegii noştri din Federaţia Sindicală a

Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova ajung cu bine, ca nişte adevăraţi învingători. Ne bucurăm de revedere şi conchidem, împreună, că nici natura potrivnică nu poate opri fraţii să vină la fraţi. Pentru că, sâmbătă 24 martie 2018, avem întâlnirea de suflet închinată sărbătoririi a 100 de ani de la Unirea Basarabiei cu România, primul pas în înfăptuirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 şi a României Mari. Şi ninge în continuare…

A doua zi, vremea se îmblânzeşte, chiar iese soarele, semn că întâlnirea noastră este binecuvântată de Dumnezeu. Şi cu toţii, fraţi români de o parte şi de alta a Prutului ne îndreptăm spre Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” Neamţ, unde vom avea parte de o zi cu trăiri profunde cu emoţii, cu lacrimi dar şi cu speranţe renăscute.

Părintele director, Ioan Mihoc, un adevărat Patriarh moldav, ne aşteaptă în biserica seminarului, unde asistăm la o slujbă de o adâncă simţire, dedicată eroilor neamului şi în memoria celor care s-au jertfit pentru Unirea Basarabiei cu România, din 27 martie 1918. Apoi, ne îndreptăm spre sala de festivităţi, unde doamna Nadejda Lavric ne prezintă, cu emoţie în glas, fotografiile aduse de la Chişinău şi care vorbesc despre oameni şi fapte ale acelor vremuri. Portretele unor personalităţi ale Unirii lucrate de către elevii seminarişti şi prezentate, cu rigoare academică, de către domnul profesor Dan Ţârdea, întregesc, fericit, această expoziţie.

În alocuţiunile lor invitaţii vorbesc despre actul istoric petrecut în urmă cu 100 de ani dar şi despre speranţa de a aduce Basarabia la Patria-Mamă.

Declaraţia de Unire citită de doamna Ana Cimpoieşu din Hânceşti, ridică asistenţa în picioare. Se scandează *unire! unire!* şi pe multe chipuri curg lacrimi. Sunt momente unice, cu trăiri unice.

În continuare, domnul profesor Liviu Rusu moderează, cu dezinvoltură, simpozionul în cadrul căruia, colegi de pe ambele maluri ale Prutului prezintă comunicări interesante despre aspecte legate de Unire.

În finalul întâlnirii avem parte de noi emoţii şi clipe de bucurie, când asistăm la programul artistic susţinut de Ansamblul etnofolcloric „Pe un picior de plai” din Păşcani, Ansamblul folcloric de cântece şi dansuri „Şezătoarea” al Liceului Tehnologic „Arhimandrit Chiriac Nicolau” din Vânători şi de către Corul „Gloria Dei” al Seminarului Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” Neamţ. Se recită şi se cântă din tot sufletul, se recită şi se cântă, uneori împreună cu întreaga asistenţă, pentru reîntregirea neamului şi a pământului românesc. Primim în dar inimile fraţilor de peste Prut şi le aşezăm lângă inimile noastre. Ne prindem în hora reîntregirii, copii şi maturi, lacrimile curg iarăşi, strigăm din nou pentru Unire şi speranţa ne face să credem că voinţa noastră se va împlini.

Afară zăpada a început să se topească. Este, o simt, urmarea căldurii întâlnirii noastre şi a gândului că izbânda nu poate fi departe, iar noi ne vom reaminti că drumul reîntregirii noastre a trecut şi prin Neamţ. Şi nu încheiem întâlnirea de suflet înainte de a hotărâ că vom fi, împreună, pe 1 Decembrie 2018 la Alba Iulia…

Prof. Gabriel PLOSCĂ

(*urmare din pag. 46*)

Neamţ (coordonator: Angelica Iateşen). Cât despre ansamblul *Pe-un picior de plai* al Gimnaziului Păşcani, Hânceşti, Republica Moldova (coordonator Ecaterina Ursu) nu avem decât cuvinte de laudă pentru profesionalism şi vitalitate, pentru bucuria de a descoperi acolo o fetiţă extrem de talentată şi de dăruită, pre numele său Tatiana Rotaru, un nume despre care se va mai auzi cu siguranţă.

E greu să închei relatarea unui moment de o asemenea încărcătură emoţională şi spirituală, trăite şi aplaudate de toţi participanţii. Din fericire, nu există instrumente capabile să cuantifice asemenea emoţii, dar există cuvântul de încheiere al părintelui Ioan Mihoc, pe care-l citãm (aproape) integral:

Îmi pare rău că trebuie să încheiem lucrarea noastră aşa devreme, dar anul festiv de abia începe, şi începe într-o atmosferă frumoasă care are darul să ne bucure sufletul. Pe lângă aceasta, eu am o bucurie şi mai mare, aceea că am luat-o înaintea Inspectoratului şi am făcut unirea înaintea lor. Dar întâlnirea noastră de astăzi a fost una de suflet şi ne rugăm la Dumnezeu ca să fie şi cu binecuvântarea lui. Desigur, înfrăţirea aceasta dintre noi cei mai în vârstă e mai grea, dar aţi văzut ce frumos s-au manifestat împreună copiii Seminarului şi fraţilor din Basarabia, cărora nu li s-a părut greu să poposească până aici. Şi ne rugăm la Dumnezeu să aibă bucurie atât la plecarea de aici, cât şi la o reîntoarcere pe care le-o dorim cât mai grabnică.

VIORICA ROTARU

GIGEL BÂRLIBA

NADEJDA SEREDOVSCHI

EMANUEL MARIUS SANDU

EMANUEL BĂLAN

VARVARA CHIPERI

■ APOSTOLUL nr. 215, noiembrie 2018

De la Fântâna profesorului, la Flacăra recunoştinţei

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Despre implicare şi reprezentare...
Drumul Unirii trece prin Neamţ
Noi cinstim Centenarul!
De la Fântâna profesorului, la Flacăra recunoştinţei

● Formare sindicală şi schimb de bune practici, la Chişinău (II)

Sub genericul „Sindicaliştii din educaţie învaţă de la colegii lor din România”, Consiliul General al Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei a organizat, pentru liderii sindicali din învăţământul preuniversitar şi universitar din Republica Moldova, timp de două zile (18-19.10.2018) un seminar cu tematica *Metodele educaţiei nonformale, eficiente şi în educaţia sindicală* şi *Manipularea pozitivă* pentru 60 de cadre didactice-lideri sindicali din Republica Moldova, cu participarea a doi formatori din partea Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România şi a Sindicatului din Învăţământ din judeţul Neamţ – respectiv Ioan Leon Naroşi şi Niculina Niţă.

Deschiderea lucrărilor a fost de înaltă ţinută şi reprezentativitate, prin participarea domnilor Iacob Baciu, preşedintele Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România, preşedintele Consiliului Economic şi Social din România, preşedintele Asociaţiei Internaţionale a Consiliilor Economice şi Sociale; Ghenadie Donos, preşedintele Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova; Gabriel Ploscă, preşedintele S.L.L.I.C.S. Neamţ şi vicepreşedinte al Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ şi a dnei. Violeta Amariei – preşedinta Alianţei Sindicale „Gh. Asachi” din Iaşi, cărora li s-au adăugat membrii din conducerea acestor organizaţii sindicale: Nadejda Lavric, Angelina Begu, Gabriela Grigore şi reprezentanţi ai mass-media din Republica Moldova şi România.

Evenimentul a fost apreciat ca un dialog dintre sindicaliştii din Republica Moldova şi cei din România, dialog în cadrul căruia oaspeţii au putut să cunoască problemele omologilor moldoveni şi să prezinte propriile lor viziuni, în ceea ce priveşte perspectivele mişcării sindicale.

Pe toată durata manifestărilor, s-a creat şi manifestat o bună atmosferă lucrativă, cu o mare încărcătură emoţională însă, cu efuziuni şi împărtăşiri de experienţe trăite, stimulate şi de activităţile practice din cadrul modulului „Metodele educaţiei nonformale eficiente şi în activitatea sindicală” de genul: Flash-mob, Photovoice, Biblioteca vie, Storytelling...

Dar cel mai convingător argument că acest tip de educaţie deschide punţi reale de comunicare şi acţiune, este faptul că şase dintre cursanţi care se descurcau mai greu în limba română, fiind vorbitori de limbă rusă (în ale cărei meandre am plutit, bazându-mă pe ce-mi mai aminteam din liceu când am studiat Limba rusă timp de un an şcolar) au trăit şi lucrat bine cu noi toţi, manifestând o reală satisfacţie şi împlinire!

Educaţia nonformală (E. N.), ca totalitatea influenţelor de natură educativă realizate în afara cadrului formal, a devenit tema predilectă în discursul public despre reformarea sistemelor educaţionale, o soluţie pentru eficientizarea crizei din educaţie, un panaceu. E.N. se poate realiza în paralel cu sistemele principale de educaţie, în diferite contexte: fie la locul de muncă şi prin acţiuni ale organizaţiilor societăţii civile (sindicate), fie în timpul liber, fiind diferită de cea desfăşurată în organizaţii sau servicii complementare sistemelor convenţionale şi generând efecte pozitive:

● Descentralizare psihologică prin asumarea la nivel personal, dar şi de status/rol profesional şi social al actorilor din domeniul sindicatelor din educaţie a iniţiativelor şi demersurilor realizate în beneficiul semenilor şi al comunităţii educaţionale în general.

● Eliminarea formalismului excesiv din relaţiile şi comunicarea de tip partenerial între nivelurile de decizie şi operaţional din sistemul educaţional sindical, dintre nivelul intern sistemului şi cel extern.

● Asigurarea punţilor de comunicare şi cooperare cu valoare adăugată la scopul şi obiectivele activităţii sindicatelor din educaţie.

Dincolo de conţinutul calitativ al cursului şi al intervenţiilor celor doi formatori, cred că sudarea şi eficientizarea muncii noastre au fost generate de atitudinea cursanţilor, de limba dulce moldovenească, de expresiile folosite de ei (*na, iaca amuş... la fără un sfert doişpişi... umblă vorba...)*, dar şi de bucuria de a ne manifesta împreună, noi, fraţii de peste Prut, dincolo de modul declarativ!

Nicicând versurile lui Grigore Vieru „*Ne-au îndepărtat de casă/ C-aveam poartă mai frumoasă/ Ne-au dus în vagoane mute/ C-aveam peste-o apă rude...”* n-au avut un ecou mai profund, ca în aceste zile, când am trăit şi simţit pe meleagurile Chişinăului, Sorocăi, Anenilor Noi, acea stare de fericire simplă şi curată ca pe vremea bunilor noştri. Emoţia şi trăirile mi-au fost amplificate şi de tainica chemare a celui ce odihneşte pe pământul Basarabiei şi care a fost bunicul meu dinspre mamă, Mihai Rotundu, mort pe front, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la Bălţi. Mormintele eroilor căzuţi aici, au fost strămutate, nu se ştie exact unde, spre a face locul unei fabrici, pe vremea stăpânirii sovietice...

Totul s-a petrecut într-o toamnă ce-şi flutura rochiile pline de culori mângâietoare: arămiu, verde copt, galben, roşu palid, pe dealurile parfumate de viile moldovenilor noştri, mai pline de strălucirea chihlimbarului în fiecare bob, mai surâzătoare de pe fiecare colină, când am intrat, pentru prima dată, cu emoţie, în Republica Moldova.

Armonia şi parfumul locurilor, sărutul pe care colinele îl dădeau cerului de un albastru curat şi catifelat, m-au scos dintr-o tematoare stare şi m-au proiectat direct în inima fraţilor noştri de peste Prut, care încă sunt afectivi, romantici, duioşi ca un balsam pe sufletul prea grăbitului vizitator şi care, cu dulcele lor grai, m-au aşezat în albia valorilor noastre comune. Mulţumesc Ghenadie, Nadejda, Angelina, Oleg, Liuba... că m-aţi cuprins cu sinceră şi caldă iubire frăţească şi m-aţi ajutat să mă regăsesc în matricea noastră comună!

Retrăind cumva *Doina* eminesciană... am călătorit peste Prut până la Nistru... Mi-am alinat setea şi dorul la *Fântâna Profesorului*, aşezată pe un deal ce-şi continuă chemarea pe o cărăruie ce duce la *Flacăra Recunoştinţei*. Doar pomenirea lor arată că am avut parte de un drum iniţiatic, de un anume drum pe care trebuia să-l fac împreună cu fraţii din Republica Moldova şi cu oameni aleşi din România ce probează prin fapte dragul de ei şi dorinţa de unire!

În Soroca, la Cetatea elogiată de Dimitrie Cantemir în Descrierea Moldovei, am întâlnit unul din cei mai straşnici ghizi pe care i-am cunoscut până acum (şi precizez că am beneficiat de prezentări făcute de ghizi la obiective turistice din Europa, Africa, Asia), Dl. Nicolae Bulat, profesor de istorie, pe care nu te saturi să-l asculţi!! E când eroul poveştilor cu luptele de la poalele cetăţii de pe la 1497, când solul ce bate la porţile cetăţii, când „Coste pârcălab de Soroca” din 1500, când ghidul contemporan cu noi... este o încântare ce te îndeamnă la lungă ascultare şi şedere pe aici! Pentru acest mod unic de prezentare, a fost ales „Ghidul anului 2017” în Republica Moldova. Dacă treceţi prin Soroca, ar fi mare păcat să nu-l căutaţi la cetate şi să nu-l ascultaţi!

Încă-mi răsună cântecele ce răscoleau românismul din noi, picurate artistic de „Pavarotti de la Iaşi” şi, aici şi atunci, mi-a revenit în minte şi m-a durut strigătul cântat de Doina şi Ioan Aldea Teodorovici, pe versurile lui Adrian Păunescu, care au fost şi ultimele lor ziceri... „*Haide, haide, ce-o fi o fi/Să prefacem noaptea în zi/... A marii beţii şi fie ce-o fi/ În porţi senvârt deodată chei/Poporul lumii taie miei/Noi ne căutăm plângând prin ploi/Potopul zilei de apoi/E cartelat din doi în doi!”*

Cu regretul despărţirii în suflet şi în gând, am plecat păşind pe aleile scăldate în lumini încrucişate ce se întreceau cu strălucirea unei luni ce nu mai voia să stea pe cer ci să coboare lângă noi...Totul era magie, totul era un românesc fel de-a trăi, de-a iubi, de-a simţi... era trainic şi profund!

Niculina NIŢĂ

■ APOSTOLUL nr. 216, decembrie 2018

Un neam, un sânge, un suflet românesc...

APOSTOLUL
REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Generaţiile Centenarului în Neamţ
Între Acordul de la Alba Iulia şi „România Educată”
Un neam, un sânge, un suflet românesc

N-am crezut că se va întâmpla vreodată! Nu m-am gândit niciodată că aş putea fi parte a unui eveniment istoric de o asemenea amploare. Cu toate că am o viziune foarte clară faţă de tot ce-i românesc, nu mă aşteptam să calc în sfânta cetate de slavă şi durere a neamului nostru – Cetatea Alba Carolina!

Însă Dumnezeu face minuni! Am plecat spre Alba Iulia la invitaţia şi împreună cu fraţii noştri, sindicaliştii din Piatra-Neamţ (şi ţin neapărat să le mulţumesc frumos pentru aceasta), având sentimente copleşitoare. Conştientizam faptul că trebuie să ai mare noroc să mergi la Alba Iulia în ziua când se împlinesc 100 de ani de la UNIREA TUTUROR ROMÂNILOR şi sufletul îmi vibra în aşteptarea marelui eveniment.

Am coborât din microbuz într-o parcare aproape de Cetate, unde domnea deja atmosfera evenimentului, fiind salutaţi cu LA MULŢI ANI, ROMÂNIA! de către un grup de coparticipanţi la sărbătoare. Nici nu am observat când am intrat în mulţimea de oameni: toţi cu flamuri tricolore, în costume populare, toţi zâmbitori şi binevoitori. Am stat un pic lângă Monumentul Unirii, de unde se auzea vocea lui George Simion, militantul înverşunat al reunirii Republicii Moldova cu Patria mamă. În mulţime am observat o doamnă care avea în gluga paltonului o foaie cu inscripţia BĂLŢI. Curioasă să-i văd faţa, am rămas plăcut surprinsă s-o recunosc: dna Lidia Popa! Profesoară de limbă română din satul Cotul Morii. Să nu credeţi că-i cunosc pe toţi cei peste 1300 de profesori din raionul Hânceşti în faţă, dar pe dna Popa o ştiu încă din anul 2010, când satul Cotul Morii a dispărut sub apele Prutului şi Federaţia Sindicală a Educaţiei şi Ştiinţei a întins o mână de ajutor colegilor – sinistraţi. Apoi, dna profesoară participă de fiecare dată la Festivalul Creaţiei Artistice a angajaţilor din învăţământ, aducând în scenă versurile marilor poeţi români. (Apropo: satul Cotul Morii a fost reconstruit din talpă din ajutoarele donate de Guvernul României!) Am mai zărit feţe cunoscute în mulţime: directorul Şcolii Internat din satul Cărpineni, Tudor Ţenu, a venit împreună cu alţi patru bravi bărbaţi ai neamului: Doamne, ce mândrie! Le-am făcut cunoştinţă cu colegii mei sindicalişti din Republica Moldova, cu fraţii noştri din Piatra-Neamţ, ne-am îmbrăţişat, am făcut poze comune! Am mai întâlnit o fostă elevă din satul Lăpuşna, studentă la Iaşi, care venise cu un grup întreg din Basarabia, am cântat, am dansat împreună HORA UNIRII, la care la un moment dat s-a alăturat un grup de bucovineni: O, Doamne, ce frumoşi în straiele lor naţionale! Mulţimea ne admira! Ne făceau poze, filmau, ei, fraţii noştri din Marea Românie – cu ochii umeziţi, noi, cei nedreptăţiţi – cu lacrimi pe obraz...

Prea târziu mi-a venit ideea să fac poze cu femei în straie naţionale din toate părţile României. Nu am reţinut numele tuturor femeilor, dar am fost cucerită de dna Carmen din Turnu Severin, dna Angela din Oaş, mama şi fiica din Curtea de Argeş, două doamne din Buzău... Cu toate ne-am cuprins, ne-am sărutat ca surorile, iar cu dna Angela Hoban, profesoară de ştiinţe socio-umane la Liceul Teoretic din Negreşti-Oaş, am făcut schimb de numere de telefoane, cu gândul că neapărat trebuie să ne mai întâlnim...

Am vizitat Muzeul Naţional al Unirii, am intrat în Sala Unirii, unde a avut loc şedinţa Marii Adunări Naţionale, care la 1 Decembrie 1918 a hotărât Unirea Transilvaniei cu România şi, prin aceasta, desăvârşirea statului naţional unitar român; ne-am închinat şi ne-am rugat în Catedrala Reîntregirii Neamului pentru împlinirea eternului nostru vis – revenirea la sânul Patriei Mame...

Am vrut să vedem şi Parada Militară, însă prea multă lume era în piaţă, noi însă am reuşit să vedem pregătirea Paradei: am mers în lungul şirului de maşini blindate, tancuri, detaşamente antitero, poliţişti, pompieri, grăniceri, ostaşi în uniforme din primul şi al doilea război mondial – mii de oameni în slujbă, dar foarte paşnici! Am văzut tot! Am auzit salve de tun şi am mirosit praf de puşcă, am privit avioanele şi helicopterele de luptă şi am tras concluzia: România e o forţă!

Te iubesc, România! Iubesc oamenii tăi, cântecele şi horele tale, tărâmurile de basm şi munţii înalţi, albastrul cerului şi apelor tale! Iubesc diversitatea graiurilor tale care completează frumoasa limbă română! Iubesc portul popular, ce diferă de la o zonă la alta, dar armonizează perfect!

Mărturisesc o UNIRE spre mântuirea NEAMULUI!

Trăiască România Mare!

Prof. Ana CIMPOEŞU,
Hânceşti

■ APOSTOLUL nr. 216, decembrie 2018

Un neam, un sânge, un suflet românesc...

Cu Alba Iulia în inimă

Sărbătorirea Centenarului în oraşul simbol al Unirii neamului românesc, Alba Iulia, a fost un eveniment extraordinar din viaţa mea, pe care nu-l voi uita niciodată.

Cu toate că sursele meteo ne speriau cu geruri mari, căldura inimilor românilor, veniţi la Alba, au ridicat gradele în termometre, astfel încât 1 decembrie s-a transformat într-o minunată zi de primăvară.

Cu Hora Unirii, dansată lângă Sala Unirii – aşa a început pentru noi minunata sărbătoare. Români veniţi din toate colţurile Ţării, mulţi dintre ei îmbrăcaţi în port popular (cât de variat şi frumos este!), cu feţe radioase îşi strângeau mâinile în semn de salut, se îmbrăţişau, se fotografiau împreună. Noi, basarabenii, am uitat în acele zile de existenţa hotarului şi ne-am

simţit parte a României mari, reîntregite. Am trăit acea stare de bucurie intensă, când la fiece cântec, cântat cu fraţii împreună, ţi se împânzesc ochii de lacrimi şi ţi se taie respiraţia de emoţie; când îţi vezi visul atât de aproape de a fi realizat…

La mulţi ani, dragă România, şi nu uita: Basarabia e a ta!

Prof. Angelina BEGU, Chişinău

Marea Unire – eveniment de o importanţă majoră

Participând la evenimentele desfăşurate în ziua de 1 decembrie 2018 la Alba Iulia, am retrăit împreună cu colegii de la Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ si Cercetare Ştiinţifică Neamţ emoţii deosebite, greu de descris. Dar am conştientizat încă odată faptul că doar împreună suntem puternici. Marea Unire din 1 Decembrie 1918 constituie pagina cea mai sublimă a Istoriei româneşti şi întregii naţiuni române, realizată într-un elan pornit cu putere din conştiinţa unităţii neamului. Reflectând la semnificaţia acestui eveniment de amploare – 100 Ani de la Marea Unire, conştientizăm că Marea Unire a fost opera voinţei şi crezul major al naţiunii şi constatăm că aceasta este perioada în care s-au scris cele mai importante pagini ale Istoriei României. Este un lucru de care am fost încredinţaţi toţi cei prezenţi la Centenar. Frumoasele şi emoţionantele clipe petrecute în Alba Iulia vor rămâne pe veci în inima mea şi a colegilor prezenţi la acest eveniment. Sperăm la o Reunire cât mai grabnică alături de Patria-Mamă. Trăiască România Mare! La Mulţi Ani, Popor Român!

Prof. Simion BOŢAN, Orhei

Mulţumesc pentru că m-am simţit acasă...

Sunt născută într-o localitate din sudul Basarabiei, aşezată într-un loc pitoresc de la confluenţa dintre Prut şi Dunăre, care se numeşte Câşliţa-Prut. În copilărie am aflat de la bunei mei că satul a fost întemeiat cândva de mocanii veniţi cu turmele de peste Prut, probabil din Dobrogea. Graiul folosit de consătenii mei, precum şi de locuitorii altor două sate din sudul Basarabiei, este deosebit de cel vorbit în restul ţinutului nostru.

Pentru felul în care mă exprimam în limba maternă, încă în anii de studenţie, eram numită „romăncă”. Nu-mi displăcea acest lucru, chiar dacă cineva îl spunea cu anumite subînţelesuri. Buneii mi-au întărit convingerea că sunt romăncă încă din anii regimului comunist când la noi în casă se povestea, cu jumătate de gură, despre deportarea familiei unui frate al bunelui, Nicula Vasile, pentru faptul că a fost primar în timpul administraţiei româneşti...

Au trecut anii, am devenit profesoară şi, când a fost posibil, am mers în călătorii în România de peste Prutul despărţitor. Şi de fiecare dată am trăit emoţii deosebite.

Exprim recunoştinţa CG al FSEŞ R. Moldova, preşedintelui Sindicatului din Învăţământ Neamţ, domnul Gabriel Ploscă şi echipei sindicale din judeţ pentru că în anul Centenarului am avut marea fericire de a participa la evenimentele din 27 martie la Piatra-Neamţ şi acum, la 1 decembrie, la Alba Iulia – acţiuni ce ne fac să fim mândri de originea noastă. Nu-mi aduc aminte să fi avut vreodată sufletul atât de plin şi să fiu atât de marcată de semnificaţia adâncă a momentului, să trăiesc emoţii care până acum nu le-am cunoscut. Cu acest prilej, doresc să aduc sincere mulţumiri celor ce i-am cunoscut, oameni primitori, deosebiţi şi cu suflet mare.

Drumurile călătoriei par că s-au sfârşit şi totul reintră în ritmul cotidian…

O grămadă de clipe plăcute sfârşesc pentru a deveni amintiri. Amintirile sunt singura noastră certitudine şi de aceea ele se află acolo unde nici o valoare materială nu are acces: în sufletul nostru.

Revenind acasă le-am spus fiilor mei: Ion Creangă nu putea să nu scrie poveşti trăind în locurile de poveste...

Mulţumesc pentru că m-am simţit acasă...

Prof. Maria TICHIŞAN, Cahul

Gheorghe Amaicei – Bădia Ghiţă, O VIAŢĂ DE DASCĂL ... şi nu numai – amintiri într-un album

Amplul studiu apărut la Editura *Alfa,* a Casei Corpului Didactic Neamţ, aparţine cercetătorului Mihail Apăvăloae, fiind un *„eseu monografic”,* structurat pe coordonatele esenţiale şi definitorii ale personalităţii lui Gheorghe Amaice, care s-au armonizat în mod firesc cu valenţele omului de la catedră, cu cele de metodist şi preşedinte al Societăţii de Matematică din judeţul Neamţ, dar şi cu activitatea extraşcolară de ghid-îndrumător turistic în excursiile şcolare naţionale, ale expediţiilor Cutezătorii şi Ştafeta Munţilor. Premisa de la care porneşte autorul este aceea că profesorul a rămas până la urmă credincios profesiunii şi chemării sale, devenind după anul 1990 membru şi preşedinte al Asociaţiei Cadrelor Didactice din Judeţul Neamţ şi a celei Naţionale, dovedindu-şi calităţile de prestigios organizator şi conducător al unor înalte foruri din Învăţământ şi Cultură. Ca membru fondator a Revistei *Apostolul*, serie nouă, a făcut parte din Consiliul Director, aducându-şi aportul prin numeroasele sale articole.

În *Prefaţa* semnată de prof. Mihaela Gherghelescu se afirmă: „lucrarea scrisă de profesorul Mihail Apăvăloae şi apărută la editura *Alfa* a Casei Corpului Didactic din Piatra-Neamţ constituie prin numărul său impresionant de pagini, informaţii, documente, fotografii, mărturii, o încercare temerară de reconstituire a unor momente importante, nu numai din viaţa unui dascăl, ci şi a învăţământului nemţean. Este o „istorie trăită” care explorează cu mult curaj profilul unui dascăl, al unei comunităţi, al unei societăţi din perspective multiple.” Pentru generozitatea care o caracterizează, şi pentru cea de care a dat dovadă, în cazul de faţă, îi mulţumim cu deosebită gratitudine, pentru dragostea colegială şi prietenească sinceră. (…)

Nu în ultimul rând, trebuie să-i mulţumim scriitorului Adrian ALUI GHEORGHE, pentru „tableta” sa literară, ce reuşeşte să redea cel mai plastic adevărata personalitate a prof. Gheorghe Amaicei: „ … *a lăsat urme de neşters, a întemeiat, a construit, i-a făcut pe oameni să fie un pic mai încrezători, mai buni, ... un om care a făurit oameni”*

Mihail APĂVĂLOAE

Sumar

Dan AGRIGOROAE – *Creativitatea, o resursă inepuizabilă pentru îmbogăţirea vieţii* (pag. 16)

Gheorghe AMAICEI – *UN GÂND BUN, LA CEAS ANIVERSAR!* (pag. 26)

Mihail APĂVĂLOAE – *Gheorghe Amaicei – Bădia Ghiţă, O VIAŢĂ DE DASCĂL ... şi nu numai – amintiri într-un album* (pag. 51)

APOSTOLUL – *DE CE APOSTOLUL?* (pag. 24) * *Pornim la lucru* (pag. 24)

Adrian ALUI GHEORGHE – *Veacul Părintelui Iustin Pârvu* (pag. 10)

Iacob BACIU – *Revistei* APOSTOLUL, *cu dragoste* (pag. 1-2)

Vasile BAGHIU – *NOTE DE TRECERE: Febra stângistă a tinereţii* (pag. 23)

Angelina BEGU – *Cu Alba Iulia în inimă* (pag. 50)

Constantin BOSTAN – *George Panu la Durău, evocat de socrul Anei Pauker* (pag. 22)

Simion BOŢAN – *Marea Unire – eveniment de o importanţă majoră* (pag. 50)

Gh. I. BUNGHEZ – *EDUCAŢIA, ... încotro?* (pag. 11)

Gianina BURUIANĂ – *O emblemă a locului: pictorii nemţeni* (pag. 9)

Steluţa CĂLIN – *Şcoala canadiană şi aşteptările româneşti* (pag. 5)

Ana CIMPOEŞU – *Un neam, un sânge, un suflet românesc...* (pag. 49)

Gheorghe A. M. CIOBANU – *„Faţa nevăzută a oricărui Dascăl”* (pag. 4)

Vasile CIUBOTARU – *AINT – Partenerul educaţional al şcolii nemţene* (pag. 32)

Nicolae CORLĂTEANU – *Las vouă moştenire...* (pag. 6-7)

Aurel CORNEA – APOSTOLUL – *O pledoarie pentru inteligenţă şi creativitate* (pag. 3)

Ştefan CORNEANU – APOSTOLUL – *POVESTEA UNUI VIS* (pag. 25) * *AŞA A FOST ACUM ZECE ANI* (pag. 26)

Monica M. CRISTEA – *Al cincilea punct cardinal* (pag. 5)

Ghenadie DONOS – *La acest moment aniversar...* (pag. 1-2)

Nicolae ENCIU – *101 ani de la marele eveniment al Unirii Basarabiei cu România* (pag. 6-7)

Neculai FLORIAN – *Aniversarea Revistei „Apostolul”* (pag. 3)

Mihai FLOROAIA – *Educaţia religioasă în România centenară* (pag. 19) * *Sărbătoarea ZILEI ÎNVĂŢĂTORULUI* (pag. 33)

FSLI – *Mesajul Preşedintelui Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ, Domnul Simion Hancescu* (pag. 27)

Simion HANCESCU – *Sub semnul curajului şi al solidarităţii* (pag. 1-2)

Nadejda LAVRIC – *Rămânem datori cu o Unire* (pag. 44)

Cristian LIVESCU – *Mesajul revistei „Antiteze”, la dublul jubileu al revistei „Apostolul”* (pag. 3)

Alexandrina-Camelia MANCAŞ – *Profudesport?* (pag. 14)

Mihai-Emilian MANCAŞ – *Brelan de aşi* (pag. 12-13) * *APOSTOLUL, O DUBLĂ SĂRBĂTOARE* (pag. 27)

Niculina NIŢĂ – APOSTOLUL *om şi carte* (pag. 4) * *De la Fântâna profesorului, la Flacăra recunoştinţei* (pag. 48)

Alina PAMFIL – *Eronata semuire* (pag. 17)

Ioana PETREUŞ – *În numele Apostolului* (pag. 2)

Gabriel PLOSCĂ – *Un nou început* (pag. 1-2) * *Eu te iubesc, Basarabie* (pag. 44) * *SUNTEM DATORI CU O UNIRE!* (pag. 47)

Vasile POSTOLICĂ – *Încă o Aniversare* (pag. 2)

Red. – *COLECTIVUL DE REDACŢIE al revistei* Apostolul, *martie 2019* (pag. 8) * *CALENDAR – martie 2019* (pag. 12) * *CALENDAR – aprilie 2019* (pag. 17) * *Zilele Ion Creangă* (pag. 18) * *Mesaje de peste Prut* (pag. 42)

Adrian G. ROMILA – *Ce-i de făcut?* (pag. 18)

Dumitru RUSU – *Te mai face şcoala om?* (pag. 23)

Liviu Constantin RUSU – *Sărbătoarea Renaşterii Asociaţiei Învăţătorilor* (pag. 31)

Mihaela RUSU – *Un eveniment care a marcat evoluţia şcolii nemţene* (pag. 31)

Mihaela TANOVICI – *La mulţi ani, felicitări* (pag. 31)

Maria TICHIŞAN – *Mulţumesc pentru că m-am simţit acasă...* (pag. 50)

Constantin TOMŞA – *REMEMORĂRI NEMŢENE - martie 2019* (pag. 10, 11, 12, 13, 14, 15) * *Ediţii Creangă de-a lungul anilor* (pag. 20-21)

Gheorghe ŢIGĂU – *Reinventarea educaţiei adevărate* (pag. 4-5) * *„Apostolul” – o revistă riguroasă şi eficientă* (pag. 27)

Dumitru D. URSACHE – APOSTOLUL, *revistă didactică şi literară – scurt istoric* – (pag. 24) * *PRIMUL DECENIU AL „APOSTOLULUI”* (pag. 26)

Dumitriţa Dida VASILCA – *Întâlnire cu excelenţa* (pag. 15) * *LA MULŢI ANI!* (pag. 25)

Mircea ZAHARIA – *Pentru că toţi DE LA CATEDRĂ NE TRAGEM* (pag. 25) * *Sindicatul din Învăţământ Neamţ - SĂRBĂTOAREA UNITĂŢII ŞI A SOLIDARITĂŢII* (pag. 28, 29, 30) * *PREMIILE REVISTEI* APOSTOLUL (pag. 34, 35, 36) * *ÎNTÂLNIRE DE SUFLET ÎN BASARABIA* (pag. 37, 38, 39) * *Întâlnire de suflet românesc la Neamţ* (pag. 40, 41, 42) * *În întâmpinarea Centenarului Unirii Basarabiei* (pag. 43) * *Povara României Dodoloaţe* (pag. 44) * *CENTENARUL UNIRII cu BASARABIA • Sărbătorit de Sindicatul din Învăţământ Neamţ* (pag. 45, 46, 47) * *După 20 de ani* (pag. 52)

După 20 de ani...

O chemare nouă, ţara o străbate
Cincinalu-n patru ani şi jumătate!
Hei, hei, hei, şi iară hei, hei,
Ia auzi ia!

Tocmai trăgeam după mine locomotiva trenului rapid care oftează de la Bucureşti la Piatra-Neamţ mai mult decât pe timpul regelui Ferdinand şi asta după 100 de ani, în ţara lucrului bine făcut. (Usca-mi-s-ar mâna cu care am pus ştampiluţa!) Şi mă întrebam cum am reuşit noi să facem revista asta timp de 20 de ani într-o ţară în care toate merg cam anapoda… Priveam maldărele de gunoi de lângă ecartament, gările părăsite, uzinele care arătau ca după bombardament… Şi mă gândeam că de asemenea privilegiaţi au avut parte şi învăţătorii care au editat prima serie a *Apostolului*. Numai că ei erau în război…

După 20 de ani, adică după patru cincinale… Îmi aduc aminte şlagărul cu cincinalul care mi-a julit urechile toată tinereţea şi zâmbesc. *Hei, hei, hei, şi iară hei, hei, Ia auzi ia!*

Ar cam trebui să dau samă de ce-am vrut şi ce-am făcut în cincinalele astea, dar am scris declaraţia-program din primul număr şi, la aniversările de 5, 10, 15 ani, la numerele 100 şi 200, am tot raportat. Cum am cam ajuns să mă autocitez/ autopastişez, las gazeta să vorbească. E soluţia pentru care am optat, deoarece la aceea de antologie de texte care să fixeze latitudinea şi longitudinea publicaţiei am recurs deja la numărul 200. Şi, zicea strămoşul, *non bis in idem*, nici în dragoste nici în gazetărie.

În alte cincinale, trei evenimente importante pe care le-am oblojit cât am putut de bine au fost aniversările de 25 de ani de la reînfiinţarea Sindicatului din Învăţământ şi Asociaţiei Învăţătorilor din Neamţ, instituirea premiilor Revistei *Apostolul*…

Iar din mai 2016, am făcut lucrurile cele mai bune: am dat buzna peste colegii basarabeni şi i-am chemat şi pe ei încoace. Atât ne-am vânturat peste Prut că nici nu mai ştiam care mal înseamnă acasă…

Ne apropiem scrâşnind de gara de la Piatra-Neamţ, unde în noaptea de 21 spre 22 iunie 1941, din trenul Patria, generalul Ion Antonescu a dat ordinul care angaja armata română în războiul sfânt pentru reîntregirea neamului: *Vă ordon, treceţi Prutul!*

Nu putem da un asemenea ordin, dar putem să punem umărul împreună cu moldovenii noştri pentru o altă deschidere a Revistei, pentru o nouă serie a **Apostolului.** Când am reluat seria prezentă, am ţinut să fie trecuţi în caseta tehnică fondatorii primei serii. Începând cu numărul viitor sperăm să optimizăm această casetă. Prutul se poate trece în mai multe feluri…

Protocolul impune ca în asemenea ocazii să se aducă mulţumiri forurilor, redactorilor, colaboratorilor, cititorilor. Bineînţeles că le mulţumim tuturor, dar voi omagia doar câteva nume, fără a căror dăruire nu am fi fost astăzi aici: Florin Florescu, Ştefan Corneanu, Eduard Covali, Valerian Percă, Traian Cicoare, Constantin Baroi, Constantin Gherghelescu, Dumitru Dănuţ Ursache, Mihail-Sorin Gaidău...

Şi, dacă ne-am despărţit de trecut cu un gând pios, să privim viitorul cu un gând optimist. Colegii mei Gianina Buruiană, Violeta-Simina Moşu şi Mihai Floroaia, mai tineri cu douăzeci de ani decât mine, mă fac să am încredere în viitorul Revistei. Cel puţin pentru următorii 20 de ani.

Mircea ZAHARIA

Martie, 2009: Florin FLORESCU, Carmen DASCĂLU, Gabriel PLOSCĂ, Gabriela GRIGORE, Gheorghe AMAICEI, Mircea ZAHARIA (sus, de la stânga la dreapta), Ştefan CORNEANU, Dumitriţa VASILCA, Constantin TOMŞA, Alexandru COVASAN (jos, tot de la stânga la dreapta)

Martie, 2019: Dorian RADU, Gabriela GRIGORE, Gheorghe AMAICEI, Viorica TOMŞA, Gabriel PLOSCĂ, Constantin TOMŞA, Mihai FLOROAIA, Mircea ZAHARIA (sus, de la stânga la dreapta), Dorin DAVIDEANU, Violeta MOŞU, Liviu RUSU, Gianina BURUIANĂ, Alexandru COVASAN (jos, tot de la stânga la dreapta)

APOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ şi Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (martie 1999).
FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei
● **martie, 1999:** Florin Florescu, Ştefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitriţa Vasilca
CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Gheorghe AMAICEI, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.
CONSILIUL DE REDACŢIE: *Mircea ZAHARIA – redactor-şef, Constantin TOMŞA – redactor-şef adjunct, Mihai FLOROAIA, Gianina BURUIANĂ, Violeta MOŞU, Dorel NEMŢEANU – DTP; Dorin DAVIDEANU – editor online.*

ISSN - 1582-3121

Redacţia şi administraţia: str. Petru Rareş nr. 24, Piatra Neamţ. Tel/fax: 0233.22.53.32
revista_apostolul@yahoo.com